

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

TOPLUM-BİREY İKİLEMİNDE ORTAK DEĞERLER VE FARKLILIKLAR



TİMAV
TÜRKİYE İMAM HATİPLERİ VAKFI

TÜRKİYE İMAM HATİPLİLER VAKFI YAYINLARI

Yayın No: 15

Kongre / Sempozyum / Toplantı: 5

DİNİ ARAŞTIRMALAR VE KÜRESEL BARİŞ

ISBN: 978-605-69628-1-3

Genel Yayın Yönetmeni: Muhammet Aydoğdu

Dizgi ve Redakte Sorumlusu: Orhan İlhan - Recep İnce

Alan Editörleri: Sami Bayrakçı - Esra Doğan - Şeyma Çiçek

Yabancı Dil Editörleri: Mahmut Toptaş - Sümeyye Toptaş - Yusuf Büyükyılmaz

Kapak: Yasin Tan / markalog

Basım Tarihi: ARALIK 2019

TOPLUM-BİREY İKİLEMİNDE ORTAK DEĞERLER VE FARKLILIKLAR

Editörler:

Prof. Dr. Muhiddin OKUMUŞLAR

Doç. Dr. Osman Zahid ÇİFÇİ



TİMAY
TÜRKİYE İMAM HATİPLİLER VAKFI

İÇİNDEKİLER

TOPLUM BASKISINDA BİREYİN ÇIĞLIĞI -ANTERE B. ŞEDDAD ÖRNEĞİ-	33
SCREAM OF THE INDIVIDUAL IN PUBLIC OPPRESSION -THE ANTERE B. SHADDAD EXAMPLE-	34
ARŞ. GÖR. ABDULLAH ESAT BAĞCI	
GLOBAL CULTURE, GLOBAL IDENTITY DISCUSSIONS AND RELIGION EDUCATION	35
RESEARCHER ASISTANT AHMET YİĞİT	
KÜRESELLEŞME/POPÜLER KÜLTÜR ETKİSİYLE BİREYSEL VE TOPLUMSAL DÜZLEMDE AŞINAN DEĞERLER: SOSYAL MEDYA VE KİMLİK KRİZİ	37
CORRODING VALUES IN INDIVIDUAL AND SOCIETAL LEVEL WITH THE GLOBALIZATION/POPULER CULTURE EFFECT: SOCIAL MEDIA AND IDENTITY CRISIS.....	39
FATİH BAS	
DİNİ ÇOĞULCULUKTAN DİNİ DIŞLAYICILIĞA: NİCOLAUS CUSANUS ÖRNEĞİ.....	41
FROM RELIGIOUS PLURALISM TO RELIGIOUS EXCLUSIVISM: NICHOLAS OF CUSA	43
ARŞ. GÖR. FEYZA DEMİR	
REFİK HALİT KARAY'IN "GURBET HİKÂYESLERİ"NDE "ÖTEKİ"NE BAKIŞ	45
AN OVERVIEW OF THE "OTHER" IN "GURBET HİKÂYESLERİ" OF REFİK HALİT KARAY	46
DOÇ. DR. ABDULLAH HARMANCI	
DEĞERLERİN ÖZNEMLİĞİ VE NESNEMLİĞİ ÜZERİNE.....	47
ON SUBJECTIVITY AND OBJECTIVITY OF VALUES	49
ARŞ. GÖR. NURİ ÇİÇEK	

‘İNSANLIKTAN UZAKLAŞTIRMA’NIN SOSYAL PSİKOLOJİK TEMELLERİ VE DİNİ-İSLAMİ GRUPLAR ÜZERİNDEKİ YANSIMALARI ÜZERİNE TEORİK BİR YAKLAŞIM	50
SOCIAL-PSYCHOLOGICAL ESSENTIALS OF THE ‘INFRAHUMANIZATION’ AND REFLECTIONS ON RELIGIOUS-ISLAMIC GROUPS UPON A THEOROTICAL APPROACH	52
ASST. PROF. MUSTAFA SARMIŞ	

KUR’AN EKSENİNDE EVRENDEKİ UYUMUN SOSYAL BARIŞA YANSIMALARI.....	54
ACCORDING TO THE QUR’AN, THE REFLECTIONS OF HARMONY IN THE UNIVERSE ON SOCIAL PEACE	56
DR. ÖĞR. ÜYESİ ABDULKADİR KARAKUŞ	

BİR ÖTEKİLEŞTİRME ARACI OLARAK KİŞİSEL VERİLER VE KORUNMASI	57
PERSONAL DATA AND ITS PROTECTION AS A TOOL OF A ALIENATION	59
ASSOC. PROF. DR. ABDURRAHMAN SAVAŞ	

İSLAM HUKUKUNDA TOPLUMSAL DEĞER VURGUSU ÖRF	61
AL-URF: THE EMPHASIS ON SOCIAL VALUES IN ISLAMIC LAW.....	62
DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET EKİNCİ	
ARŞ. GÖR. MURAT YILMAZ	

ARAP EDEBİYATINDA FAKLİ İNANÇ VE ETNİK KİMLİKLERE BARIŞ İÇİNDE YAŞAMA ÇAĞRISI.....	63
-HAFİZ İBRAHİM ÖRNEĞİ- INVITATION TO LIVE IN HARMONY WITH DIFFERENT BELIEFS AND ETHNIC IDENTITIES IN ARABIC LITERATURE	65
-HAFEZ İBRAHİM’S EXAMPLE- DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET YILDIZ	

TOPLUM BİREY YAKINLAŞMASINDA OSMANLIDAKİ GAYRİMÜSLİM VAKIFLARININ ROLÜ	67
THE ROLE OF NON-MUSLİM FOUNDATIONS IN THE OTTOMAN EMPIRE IN TERMS OF SOCIETY AND INDIVIDUAL SOLIDARITY	68
DOÇ. DR. AHMET AKMAN	

AİLE İÇİ İLİŞKİLERDE EMPATİK TAVRIN DİNİ REFERANSLARI	69
THE RELIGIOUS REFERENCES OF EMPATHIC ATTITUDE IN THE FAMILY RELATIONS	71

DOÇ. DR. ALI ÖGE

MEHCER EDEBİYATI ŞAİRLERİNİN KİMLİK, AİDİYET VE FARKLILIKLARIYLA BİRLİKTE VAR OLMA MÜCADELESİ: REŞİD EYYÛB ÖRNEĞİ.....	72
MİGRATION LITERATURE POETS' STRUGGLE FOR EXISTENCE WITH IDENTITY, BELONGING AND DIFFERENCES: THE CASE OF RASHEED AYYUB	73

DR. ÖĞR. ÜYESİ ALI EMİNOĞLU

MODERN DÜNYADA BİREY VE TOPLUMA SABIR TAVSİYESİ	74
- ASR SURESİ BAĞLAMINDA- ADVICE OF PATIENCE TO THE INDIVIDUAL AND SOCIETY IN THE MODERN WORLD.....	76

-IN THE CONTEXT OF SURAT AL-ASR-

RESEARCH ASSISTANT. SÜMEYYE SAYĞIN

OSMANLI'DA ÖTEKİ İLE YAŞAMAK (16. YÜZYIL KUDÛS ÖRNEĞİ)	78
LIVING WITH OTHER IN OTTOMAN (EXAMPLE OF JERUSALEM IN 16TH CENTURY)	80

AYNUR AKIN

İBN HALDUN'UN DÜŞÜNCESİNDE VÂZİ KAVRAMI VE TOPLUMSAL HUZUR.....	82
WÂZİ' CONCEPT AND SOCIAL PEACE IN IBN HALDUN'S THOUGHT	83

DR. AYŞE YAŞAR ÜMÜTLÜ

BİREY-TOPLUM MÜCEDELESİNE ÖRNEK OLARAK HABİB EN-NECCÂR 84 AS AN EXAMPLE OF THE STRUGGLE BETWEEN INDIVIDIAL AND SOCIETY "HABIB EN-NECCAR"	86
---	-----------

DR. ÖĞR. ÜYESİ BÜNYAMIN AÇIKALIN

SUÇUN TESPİTİNDE KRİMİNOLOJİNİN HUKUKTAKİ YERİ.....	87
CRIMINOLOGY IN LAW OF CRIME.....	88

DOÇ. DR. BÜNYAMIN ÇALIK

**İSLAM İLİMLERİ DİN BİLİMLERİ VE SOSYAL BİLİMLER ÇERÇEVESİNDE
BARİŞ POLİTİKALARI 89**

**PEACE POLICIES IN THE FRAMEWORK OF ISLAMIC SCIENCES,
RELIGIOUS SCIENCES AND SOCIAL SCIENCES 91**

DR. ÖĞR. ÜYESİ CAFER GENÇ

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SURİYELİLERE KARŞI ZENOFOBİK
TUTUMLARI 93**

**XENOPHOBIC ATTITUDES OF UNIVERSITY STUDENTS TOWARDS
SYRIANS 94**

DR. MUHAMMET CEVAT ACAR

DR. DENİZ IŞIKER BEDİR

BEDEN ÜZERİNDEN KİMLİK İNŞASI 95

CONSTRUCTION OF IDENTITY THROUGH BODY 96

DOÇ. DR. FERHAT TEKİN

**GLOKALİZMDEN “LOKAGLOBALİZM”E: YERELLİĞİN TEMELLERİ VE
DEĞERİ 97**

**FROM GLOCALISM TO THE “LOCAGLOBALISM”: BASIS AND VALUE OF
LOCALITY 99**

DOÇ. DR. ÖMER BOZKURT

**OSMANLI DÖNEMİ MEZAR TAŞI KİTABELERİNDE DÜŞÜNDÜREN
TABLOLAR 100**

WORDS TO LIVE BY ON OTTOMAN ERA GRAVE STONES 102

DR. ÖĞR. ÜYESİ EDİP YILMAZ

**BİREYSEL FARKLILIKLARIN YÖNETİMİ BAĞLAMINDA OKUL FENOMENİ
..... 103**

**SCHOOL PHENOMENON IN THE CONTEXT OF MANAGEMENT OF
INDIVIDUAL DIFFERENCES 104**

DR. ÖĞR. ÜYESİ M. FATİH TURANALP

**VAROLUŞÇU EDEBİ METİNLERİN MUHAFAZAKAR TOPLUMUN
DÖNÜŞÜMÜ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ 105**

**EFFECTS OF EXISTENTIAL LITERARY TEXTS ON TRANSFORMATION OF
CONSERVATIVE SOCIETY 107**

FATMA ÇİÇEK

İSPANYOL TOPLUMUNUN “GARİPLERİ”: PROTEST DİNİ BİR AZINLIK OLARAK ES-SUFÎ TARİKATI.....109

STRANGERS” OF THE SPANISH SOCIETY: ES-SUFI TARIQA AS A PROTEST RELIGIOUS MINORITIES.....110

DOÇ. DR. FERIDUN BİLGİN

ŞİÎ TEFSİRLERİN HABERÎ SIFATLAR KONUSUNDAKİ YAKLAŞIMI111
APPROACH OF SHI'A COMMENTARIES ABOUT Khabari ATTRIBUTE

.....113

DR. ÖĞR. ÜYESİ HAKAN UĞUR

ÖTEKİLEŞTİRİLEN YABANCI: İSLAMOFOBİ BAĞLAMINDA KADIN115
OTHERISED OUTSIDER: WOMEN IN THE CONTEXT OF ISLAMOPHOBIA

.....116

DR. ÖĞR. ÜYESİ HALİDE NUR ÖZÜDOĞRU ERDOĞAN

BİREY VE TOPLUM HAYATINDA EVRENSEL DEĞERLERİN VAZGEÇİLMEZLİĞİ117

INDISPENSABILITY OF UNIVERSAL VALUES IN INDIVIDUAL AND SOCIAL LIFE.....119

HALİL ÇELİK

MUSA ATAÖĞLU

BİR ARADA YAŞAMA PROJESİ OLARAK MEDİNE VESİKASI İLE HZ. PEYGAMBER’İN FARKLILIKLARI YÖNETME BECERİSİ.....120

THE PROPHET'S ABILITY TO MANAGE DIFFERENCES WITH THE MEDINA AGREEMENT AS A COEXISTENCE PROJECT121

DR. ÖĞR. ÜYESİ HALİT ÇİL

ŞEHRİN UZAK YERİNDEN KOŞARAK GELEN ADAM122
THE MAN WHO CAME FROM FAR AWAY FROM THE CITY123

DR. ÖĞR. ÜYESİ HASAN ÇETİNEL

KÜLTÜRÜN ANTİ POLİTİK SİYASETİ: TÜRKİYE’DE KÜLTÜREL İKTİDAR TARTIŞMALARI ÜZERİNE ELEŞTİREL BİR DEĞERLENDİRME124

ANTI POLITICAL POLITICS OF CULTURE: A CRITICAL EVALUATION ON THE CULTURAL HEGEMONY DISCUSSIONS IN TURKEY126

ASST. PROF. DR. HÜSEYİN ÇİL

TÜRK-İSLAM KÜLTÜRÜNDE FARKLILIKLARA SAYGI VE HOŞGÖRÜ127

RESPECT AND TOLERANCE FOR DIFFERENCES IN TURKISH-ISLAMIC CULTURE	129
---	------------

İBRAHİM ETHEM GÜRBÜZ

TAŞRA SİNEMASINDA ÇOCUK(LUK) TEMSİLLERİ.....	131
REPRESENTATION OF CHILDHOOD IN PROVINCIAL CINEMA.....	132

DR. ÖĞR. ÜYESİ İBRAHİM NACAK

İLAHİYAT FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE KÜLTÜR BOYUTLARI VE DEĞERLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	133
THE EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CULTURAL DIMENSIONS AND BASIC VALUES IN FACULTY OF THEOLOGY STUDENTS.....	136

RESEARCH ASSISTANT DR. IRFAN ERDOĞAN

POPÜLER TOPLUMSAL CİNSİYET VE CİNSELLİK DEĞERLERİ İLE MÜSLÜMAN TOPLUMLARIN SINAVI	139
THE EXAMINATION OF MUSLIM SOCIETIES BY POPULAR GENDER AND SEXUALITY VALUES.....	140

DOÇ. DR. İSMAIL YALÇIN

KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE FARKLILIKLARIN YÖNETİMİ.....	141
MANAGEMENT OF DIVERSITY IN GLOBALIZATION.....	143

KEMAL YAVUZ ATAMAN

ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERDE SOSYAL İLETİŞİM VE BİR İLETİŞİM ENGELİ OLARAK ÖNYARGI.....	145
SOCIAL COMMUNICATION IN INTERNATIONAL STUDENTS AND PREJUDGMENT AS A COMMUNICATION BARRIER	147

ASSOC. PROF. DR. KÜBRA KÜÇÜKŞEN

BİREY İLE TOPLUM ARASINDAKİ DERİN İNANÇSAL AYRIŞMANIN NEDENİ: TEMSİL PROBLEMİ.....	148
THE REASON OF DEEP BELIEF DISSOCIATION BETWEEN INDIVIDUAL AND SOCIETY: REPRESENTATION PROBLEM	150

DR. ÖĞR. ÜYESİ M. EMİN GÜNEL

ABBÂSÎ KURULUŞ DÖNEMİNDE SİYÂSET-ULEMÂ İLİŞKİSİNİN TOPLUMSAL HAYATTAKİ YANSIMALARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	152
---	------------

**AN EVALUATION ON THE REFLECTIONS OF THE RELATIONSHIP
BETWEEN POLITICS AND ‘ULAMĀ IN SOCIAL LIFE DURING THE
ESTABLISHMENT PERIOD OF ‘ABBĀSĪD153**
ARŞ. GÖR. MAŞİDE KAMİT

**İBN SİNA VE ALBERTUS MAGNUS’UN NEFS ANLAYIŞLARININ
KARŞILAŞTIRILMASI.....154**
COMPARISON OF AVICENNA’ AND ALBERTUS MAGNUS’ SOUL VIEW ..156
DR. ÖĞR. ÜYESİ MEHMET ATA AZ

**EMMANUEL LEVINAS’IN EVRENSEL BARIŞA ULAŞMAK İÇİN
SORUMLULUĞA YÜKLEDİĞİ MİSYON158**
**EMMANUEL LEVINAS’S MISSION OF THE RESPONSIBILITY TO REACH
UNIVERSAL PEACE160**
MEHMET BİLİCİ

**MCDONALDSLASHAN DİN: TÜRKİYE’DE DİNİ GRUPLARIN
RASYONELLEŞMESİ ÜZERİNE BİR TARTIŞMA.....162**
**THE MCDONALDIZATION OF THE RELIGION: A DISCUSSION ON
RATIONALIZATION OF RELIGIOUS GROUPS IN TURKEY164**
ASSOC. PROF. DR. MEHMET BİREKUL

**JEAN-JACQUES ROUSSEAU’DA TOPLUMSALLAŞMA VE DEĞER ÜZERİNE
.....165**
**ON SOCIALIZATION AND VALUE WITH REFERENCE TO
JEAN-JACQUES ROUSSEAU.....167**
ASSIST. PROF. DR. MEHMET EVREN

CEMAATTE BİREY KALABİLMEK: NUR CEMAATİ ÖRNEĞİ.....168
**STAYING INDIVIDUAL IN THE CONGREGATION: THE CASE OF NUR
CONGREGATION.....170**
DR. MEHMET SALİH ÖKTEN

**ROGER GARAUDY’NİN MEDENİYETLER DİYALOĞU VE BATI
SÖMÜRGEÇİLİĞİ.....172**
**ROGER GARAUDY’S DIALOGUE AMONG CIVILISATIONS
AND WEST COLONISM147**
MEHMET SULHAN

W. C. SMITH'İN İMAN-BİRİKİMSEL GELENEK AYRIMINDA BİREY-TOPLUM İLİŞKİSİNİN DİNİ YANSIMALARI.....	176
W. C. SMITH'S RELIGIOUS REFLECTIONS OF THE INDIVIDUAL-SOCIETY RELATIONSHIP IN THE SEPARATION OF FAITH-CUMULATIVE TRADITION.....	177
DOÇ. DR. MEHMET ŞÜKRÜ ÖZKAN	

BİRLİKTE YAŞAMANIN TARİHİ BELGELERİ (ŞAHİDELER/MEZAR TAŞLARI 2)	178
HISTORICAL DOCUMENTS OF LIVING TOGETHER (SAHEDES / TOMBSTONES 2).....	179
PROFESSOR MEHMET YOLCU	
RESEARCH ASSISTANT AYŞE TOKAY	

POST-MODERN BÜYÜK ANLATI: ÇOK KÜLTÜRCÜLÜK VE DİNİN DÖNÜŞÜ	180
POST-MODERN GRAND NARRATIVE: MULTI CULTURALISM AND THE RETURN OF RELIGION	181
DR. ÖGR. ÜYESİ İRFAN KAYA	

KÜRESELLEŞEN DÜNYADA KİMLİK VE KENDİ OLMAK	182
IDENTITY AND BEING ONESELF IN A GLOBALIZING WORLD	184
MEHMET KAPLAN	

FARKLI OLANA MECBUR OLMAK: KÜRESEL DÜNYA'DA FARKLI OLMANIN YENİ ANLAMI ÜZERİNE DÜŞÜNCELER.....	186
TO BE OBLIGED TO DIVERSITY: THOUGHTS ON THE NEW MEANING OF BEING DIFFERENT IN THE GLOBAL WORLD.....	188
ASSOCIATE PROFESSOR METİN UÇAR	

HZ. ÖMER VE ÖMER B. ABDÜLAZİZ DÖNEMLERİNDE GAYR-İ MÜSLİMLERE KARŞI POLİTİKALARDA ÖTEKİLEŞTİRMEYE DAİR RİVAYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	190
EVALUATION OF THE NARRATIVES ABOUT POLICIES AGAINST NON-MUSLIMS IN PERIODS OF KHALİFA OMAR AND OMAR BIN ABDELAZİZ	192
DOÇ. DR. MİTHAT ESER	

KÜRESEL BARIŞA KATKISI AÇISINDAN FIKİH USULÜ ÖĞRETİMİ.....	194
TEACHING USUL AL-FIQH IN TERMS OF CONTRIBUTION TO GLOBAL PEACE	196

DR. ÖĞR. ÜYESİ MUAMMER ARANGÜL

ÖTEKİ İLE YAŞAMA ÇABASININ TARİHSEL BİR ÖRNEĞİ: MİDYAT VE ÇEVRESİNDE 1915 YILI OLAYLARI, SÜRYANİLER VE ŞEYH FETHULLAH HAMİDİ.....	198
---	-----

AN HISTORICAL EXAMPLE OF THE EFFORT TO LIVE WITH THE OTHER	199
--	-----

IN MIDYAT AND ITS VICINITY 1915 EVENTS, SYRIACS AND SHEIKH FETHULLAH HAMIDI

DOÇ. DR. MUAMMER ULUTÜRK

ĞASSÂN EL-KENEFÂNÎ'NİN “HAZİN PORTAKALLAR DİYARI” ADLI KISA HİKAYESİNDE KİMLİK VE AİDİYET SORUNU.....	200
---	-----

THE PROBLEM OF IDENTITY AND BELONGING IN GHASSÂN AL-KANAFÂNÎ'S SHORT STORY ENTITLED “SORROWFUL LAND OF ORANGES”	201
---	-----

ARŞ. GÖR. MUHAMMED ALI SÖYLEMEZ

KUR'AN'DA YARATILIŞIN BİR GEREĞİ OLARAK İNANÇ VE DÜŞÜNCE FARKLILIKLARI (HÛD SURESİ 118-119. AYETLER BAĞLAMINDA).....	202
--	-----

THE DIFFERENCES IN BELIEF AND THOUGHT AS A NECESSITY OF CREATION IN THE QUR'AN (IN THE CONTEXT OF SURAT AL-HUD: 118-119).....	203
---	-----

DR. ÖĞR. ÜYESİ MUHAMMED ERSÖZ

KUR'ÂNÎ BİR KAVRAM OLAN HİKMET VE MÜSLÜMAN KİMLİĞİNİN İNŞASINA ETKİSİ.....	204
--	-----

AL-HIKMAT AS A QURANIC CONCEPT AND ITS IMPACT ON THE CONSTRUCTION OF MUSLIM IDENTITY	206
--	-----

DOÇ. DR. MUHAMMET VEHBİ DERELİ

EVRENSEL DEĞERLERİN İNŞÂSINDA KUR'ÂN AHLÂKİ MODELİ: SALİHÂT VE TAKVÂ KAVRAMLARI ÜZERİNDEN FELSEFÎ BİR OKUMA	208
---	-----

THE MODEL OF QURANIC MORALITY IN THE CONSTRUCTION OF UNIVERSAL VALUES: A PHILOSOPHICAL READING ON THE CONCEPTS OF SALIHAT AND TAQWA	210
---	-----

DR. ÖĞR. ÜYESİ MUHAMMET CANER ILGAROĞLU

YENİ TÜRK BİREYİNİN İKİLEMİ: AİLE VE KÜRESEL VATANDAŞLIK.....	212
DILEMMA OF NEW TURKISH INDIVIDUAL: FAMILY AND GLOBAL	
CITIZENSHIP	214

ASSOCIATED PROFESSOR DOCTOR MUHAMMET ÖZDEMİR

DEĞERLER EĞİTİMİNİN BENLİK İNŞASINDAKİ ROLÜ	216
THE ROLE OF VALUES EDUCATION IN SELF BUILDING	217

DR. LECTURER. MUSA TURŞAK

TOPLUM-BİREY ÇATIŞMASI BAĞLAMINDA BEŞŞÂR B. BURD VE	
HİCVİYELERİ	218
BASHAR B. BURD AND HIS SATIRICALS IN THE CONTEXT OF SOCIETY-	
INDIVIDUAL CONFLICT	219

DOÇ. DR. MÜCAHİT KÜÇÜKSARI

AŞIRI SAĞ PARTİLERDE POPÜLİST SÖYLEM VE ÖTEKİNİN İNŞASI	220
POPULIST DISCOURSE IN THE EXTREME RIGHT PARTIES AND	
BUILDING OF THE OTHER.....	221

DOÇ. DR. ÜYESİ MÜŞERREF YARDIM

İSLAM HUKUKUNDA MÜLKİYET HAKKININ BİREYSEL VE TOPLUMSAL	
SINIRLARI.....	222
INDIVIDUAL AND SOCIAL LIMITS OF THE RIGHT TO PROPERTY IN	
ISLAMIC LAW	224

DR. ÖĞR. ÜYESİ NECMEDDİN GÜNEY

BİREYLERİN BOŞANMAYA HAZIR BULUNUŞLUKLARI ÜZERİNE BİR	
ÖLÇEK DENEMESİ	226
A SCALE TRIAL ON INDIVIDUALS' READINESS TO DIVORCE	227

ALİ BOZGEDİK

BİREYİN VARLIĞINA YER AÇABİLMEK: ARİSTOTELES VE İBN SİNÂ'DA	
NEFSİN TEMELLENDİRİLMESİ VE TANIMLANMASI.....	228
TO MAKE ROOM FOR THE INDIVIDUAL'S EXISTENCE: FOUNDATION	
AND DEFINITION OF SOUL IN ARISTOTLE AND IBN SİNÂ.....	229

DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖMER ALI YILDIRIM

BİREY VE TOPLUM GERİLİMİ: FÂRÂBÎ'NİN FARKLI OLANIN DIŞLANDIĞI	
İDEAL TOPLUMUNDAN İBN BÂCCE'NİN FARKLI OLANI BİREY OLARAK	
TOPLUM İÇERİSİNDE TUTMA ÇABASINA.....	230

INDIVIDUAL AND COMMUNITY TENSION: FROM AL-FĀRĀBĪ'S VIRTUOUS CITY IN WHICH DIFFERENT INDIVIDUAL IS EXCLUDED TO IBN BĀCCE'S EFFORT TO KEEP THE DIFFERENT IN THE CITY.....231

DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖMER ALI YILDIRIM

BİRLİKTE YAŞAMA İMKANI ÜZERİNDE ETKİLERİ BAKIMINDAN İYİ VE KÖTÜNÜN ONTOLOJİSİ ÜZERİNE BİR ANALİZ232
AN ANALYSIS ON THE ONTOLOGY OF GOOD AND EVIL IN TERMS OF THEIR EFFECTS ON THE POSSIBILITY OF COEXISTENCE.....234

ASSIST. PROF. DR. ÖMER FARUK ERDEM

TOPLUMSAL BARIŞI TESİS ETME STRATEJİSİ OLARAK THOMAS HOBBS'UN KİTAB-I MUKADDES ELEŞTİRİSİ.....235
THOMAS HOBBS' BIBLE CRITICISM AS A STRATEGY FOR ESTABLISHING SOCIAL PEACE.....237

DOÇ. DR. RAMAZAN ADIBELLİ

DİN EĞİTİMİ VE FARKLILIKLARLA YAŞAMA TECRÜBESİ.....239
RELIGIOUS EDUCATION AND THE EXPERIENCE OF LIVING WITH RELIGIOS DIVERSITY240

LECT. SAADET İDER

KÜLTÜREL DOKU VE DEĞER FARKLILAŞMASI BAĞLAMINDA EBÛ NUVÂS'IN GELENEKSEL ARAP ŞİİRİ ANLAYIŞINA BAŞKALDIRISI241
ABU NUVAS'S REBELLION OF TRADITIONAL ARABIC POETRY IN THE CONTEXT OF CULTURAL TEXTURE AND VALUE DIFFERENCES242

DR. SELÇUK PEKPARLATIR

GÜNÜMÜZDE FİKRİ VE SOSYAL UZLAŞININ İMKÂNI OLARAK "İRCA" TEORİSİ.....243
"IRCA" THEORY AS AN POSSIBILITY OF INTELLECTUAL AND SOCIAL RECONCILIATION IN NOWADAYS.....245

DR. ÖĞR. ÜYESİ SEYİTHAN CAN

KUR'AN'A GÖRE EKSTREMİZM VE KARŞI DURUŞ: KÂRÛN VE KAVMÎ ÖRNEĞİ (KASAS 28/76-84. AYETLER ÖZELİNDE).....247
EXTREMISM AND OPPOSITION ACCORDING TO THE QUR'AN: THE EXAMPLE OF KORAH AND HIS PEOPLE (SPECIFIC TO THE VERSES OF SURAH AL-QASAS 76-84).....249

DR. ÖĞR. ÜYESİ SÜLEYMAN NAROL

KUR'AN'DA ÖTEKİYLE YAŞAMA KÜLTÜRÜ (MÜCÂDELE SURESİ 9 VE 10. AYETLER BAĞLAMINDA)251

THE CULTURE OF LIVING WITH THE OTHER IN THE QUR'AN (IN THE CONTEXT OF THE VERSES OF SURAH AL-MUJADALAH 9-10)253

DR. ÖĞR. ÜYESİ SÜLEYMAN NAROL

SON DÖNEM ANİMASYON SİNEMASINDA DEĞİŞEN DEĞERLER DİNAMİĞİ VE ÖTEKİNİN TEMSİLİ255

DYNAMICS OF CHANGING VALUES IN THE RECENT PERIOD OF ANIMATION CINEMA AND REPRESENTATION OF THE OTHER257

SUMEYRA TURANALP

TOPLUMSAL GERİLİMDE BİREYSEL TAVIR: FİTEN HADİSLERİ ÇERÇEVESİNDE BİR DEĞERLENDİRME259

INDIVIDUAL ATTITUDE IN SOCIAL TENSION: AN ASSESSMENT IN THE FRAMEWORK OF FITEN HADITHS260

DR. ÖĞR. ÜYESİ TAHA ÇELİK

AYNILAŞTIRMA VE DIŞLAMA PRATİKLERİ KISKACINDA SEKÜLER İKRAHA MARUZ KALAN AVRUPALI MÜSLÜMANLAR: FRANSA ÖRNEĞİ261

EUROPEAN MUSLIMS SUBJECTED TO SECULAR INTIMIDATION IN THE GRIP OF PRACTICES OF HOMOGENIZATION/IDENTIFICATION AND EXCLUSION: THE CASE OF FRANCE263

DOÇ. DR. TAHİR PEKAŞİL

DOÇ. DR. SITKI KARADENİZ

POSTMODERNİZMİN DİNİ GRUPLAR ÜZERİNDEKİ YANSIMALARI VE DİNİ FARKLIlaşMALARA ETKİSİ265

REFLECTIONS OF POSTMODERNISM ON RELIGIOUS GROUPS AND THEIR EFFECTS ON RELIGIOUS DIFFERENCES267

DR. TAHİR DAĞCI

BENLİK İNŞÂSINDA ORTAK DEĞERLER.....269

COMMON VALUES IN SELF CONSTRUCTION270

DR. ÖĞR. ÜYESİ TAHSİN KAZAN

BİRLİKTE YAŞAMA TECRÜBESİ BAĞLAMINDA YAHUDİ-HİRİSTİYAN İLİŞKİLERİNE TARİHSEL BİR YAKLAŞIM272

A HISTORICAL APPROACH TO JEWISH-CHRISTIAN RELATIONS IN THE CONTEXT OF COEXISTENCE EXPERIENCE274

ARŞ. GÖR. TALHA FORTACI

NEVFEL AKYAR

DERVİŞİN TOPLUMDA AKTİF YALNIZLIĞI YA DA HALVET DER ENCÜMEN276

DERVISH'S ACTIVE LONELINESS IN SOCIETY OR KHALWAT DAR ANJUMAN.....278

DR. ÖĞR. ÜYESİ ALI ÇOBAN

DÜNYEVİLEŞME KAVRAMININ BASKINLIĞINDA ÖTEKİLEŞTİRİLEN SEKÜLERLEŞME KAVRAMI280

UNDER THE DOMINANCE OF THE CONCEPT OF "WORLDLINIZATION", THE OTHERIZATION OF THE "SECULARIZATION" CONCEPT281

DR. ÖĞR. ÜYESİ VOLKAN ERTİT

MÜZAKERE SÜRECİNİN BİR DEĞERİ OLARAK ORTAK İYİ282

COMMON GOOD AS A VALUE OF DELIBERATIVE PROCESS AND SOCIAL COHESION283

DR. YURDAGUL K. ADANALI

TOPLUMSALIN BASKISINDA BİREYİN ÇIĞLIĞININ EDEBİYATTAKİ İZDÜŞÜMÜ: FİLİSTİNLİ ÖYKÜCÜ RÎTÂ 'ÛDEH'İN "KIRMIZI ELBİSE"

(الفسطان الأحمر) İSİMLİ ÖYKÜSÜNÜN TAHLİLİ.....284

THE PROJECTION OF THE SCREAM OF THE INDIVIDUAL IN SOCIAL PRESSURE IN LITERATURE: THE ANALYSIS OF THE STORY OF

PALESTINIAN STORYTELLER RÎTÂ 'ÛDAH "RED DRESS" (الفسطان الأحمر)286

DR. ÖĞR. ÜYESİ YUSUF SAMI SAMANCI

KUR'ÂN'I KERİM PERSPEKTİFİNDEN EHL-İ KİTAP İLE BİRLİKTE YAŞAMA KÜLTÜRÜ287

ACCORDING TO THE PERSPECTIVE OF THE HOLY QURAN CULTURE ABOUT LIVING WITH PEOPLE OF THE HOLLY BOOKS.....289

LECTURER ZÜBEYİR KARATAŞ

HÜRRİYETİN İMKANI AÇISINDAN NURETTİN TOPÇU'DA BİREY VE DEVLET291

**INDIVIDUAL-STATE RELATIONS IN NURETTİN TOPÇU IN TERMS OF
THE POSSIBILITY OF LIBERTY292**

DOÇ. DR. ZÜBEYİR OVACIK

المشترك الديني خطوة إلى التعايش ومحاربة التطرف د.يوسف العايب293

**RELIGIOUS COMMON INHERITANCE TOWARDS COEXISTENCE AND
STRIVING EXTREMISM295**

DR. YOUSEF AL-AYEB

**قيم التعايش الديني ونبذ العنف في الرواية العربية المعاصرة روايتي "يا مريم وفي قلبي أنثى عبرية"
.....297**

**VALUES OF RELIGIOUS COEXISTENCE AND NON-VIOLENCE IN THE
CONTEMPORARY ARABIC NOVEL MY NOVEL, "MARY, IN MY HEART, A
HEBREW FEMALE" IS A MODEL.....298**

DR. ÖĞR. GÖR. MAJED HAJ MOHAMMAD

PROF. DR. MEHMET ŞİRİN ÇIKAR

العنف ومستقبل الهوية الوطنية العراق إنموذجا299

**VIOLENCE AND THE FUTURE OF NATIONAL IDENTITY IRAQ IS A MODEL
.....301**

PROF. DR. NAJİ MOHAMMED ABDULLAH

PROF. HARİTH QAHTAN ABDULLAH

.....303 :عنوان البحث المقترح أزمة القيم بين الدين والفلسفة الحديثة – قراءة في بناء مرجعية القيم

**THE VALUES CRISIS BETWEEN RELIGION AND MODERN PHILOSOPHY -
READING ABOUT THE CONSTRUCTION OF THE VALEUS REFERENCE 304**

PR. CHEBAIKI DJEMAI / RESEARCHER: BEN ATIA MOUNA

**BİRLİKTE YAŞAMANIN TEMELİ HOŞGÖRÜ KAVRAMININ BAZI
TANIMLARINA DAİR MANTIKSAL BİR İNCELEME305**

**A LOGICAL INQUIRY ON SOME DEFINITIONS OF THE CONCEPT OF
TOLERANCE WHICH IS THE BASIS OF COEXISTENCE306**

ARŞ. GÖR. MAHMUT SAMİ ÖZDİL

TAKDİM

Türkiye İmam Hatipliler Vakfı olarak 6-7 Kasım 2019 tarihlerinde medeniyetlerin buluştuğu yer olan dinlerin ve dillerin merkez şehri Mardin’de “Toplum-Birey İkileminde Ortak Değerler ve Farklılıklar” ana temasıyla beşincisini gerçekleştirdiğimiz “Dini Araştırmalar ve Küresel Barış Sempozyumu”muzun ve titizlikle süren çalışmalar neticesinde sempozyumda sunulan bildirilerle şekillenen elinizdeki kitabımızın; öncelikle düzenleyen kurumlar, katılımcılar, ümmet coğrafyası ve insanlık için hayırlara vesile olmasını Yüce Mevla’dan niyaz ediyorum.

Farklılıkların bir aradalığını müzakere ettiğimiz bu sempozyumu, tarihi İpek Yolu ve verimli Mezopotamya Ovası üzerinde bin yıllarca çeşitli uygarlıklara kucak açmış, farklı mezhep, etnik grup ve geleneklere ev sahipliği yapmış, sadece ülkemiz için değil insanlığın kültür, tarih ve medeniyet birikimi adına özel bir miras diyebileceğimiz Mardin’de düzenlemiş olmak bizleri mutlu etmiş ve onurlandırmıştır. Farklılıkların başkenti diyebileceğimiz bir merkez olma vasfını taşıyan Mardin’de gerek nicelik, gerekse nitelik açısından böyle bir çalışmaya imza atmaktan ve yüzlerce bilim adamı ve misafirimizi ağırlamaktan da ayrıca büyük onur duyduk. Sempozyum sürecinin planlamasında Mardin Artuklu Üniversitemizin çok büyük emekleri geçti. Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. İbrahim Özcoşar hocamıza ve ekibine hassaten çok teşekkür ediyorum.

“Birey, Toplum İkileminde Farklılıklar ve Ortak Değerler” başlığı, günümüzde insanlığın müzakereye en çok ihtiyaç duyduğu başlıklardan bir tanesi. Biz farklılıklarımızı; çatışma yerine dayanışmaya, kavga yerine kol kola girebilmeye, zenginleşebilmeye vesile kılabilirsek, insanlık adına büyük bir değer üretmiş oluruz. Bunun yerine farklılıklardan kavga, çatışma, terörizm ve değişik “fobik” faaliyetler üretecek olursak; insanlık adına hayrın, iyiliğin ve güzelliğin önünü tıkamış olur ve vebal altına gireriz. İnsanoğlu olarak, ortak özelliklerimiz olduğu gibi ortak değerlerimizin olması da elbette kaçınılmazdır. Ortak değerlerimizi objektif doğrular perspektifinde büyütebilir, ortak değer alanımızı yine ortak insani değerler açısından genişletebilirsek, hem birey hem de ortak değerler etrafında bir araya gelmiş topluluklar olarak insanlığa ve tarih sahnesine pek çok güzel hizmetler üreteceğimize inancımız tamdır.

Toplumu inşa eden bireylerdir. Bireyleri ve bireylerin farklılıklarını yok sayan toplumsal yapılar yok olmaya mahkûmdur. Günümüz dünyasında

insanoğlu, insan olarak var olmak ile insanlığın geleceğini tehdit etmek arasında bir tercih arasında kalmaktadır. Bu tercihin neticesini belirleyecek olan da yine tek tek bireylerdir. İnsanlık için elzem olan yerel ve küresel ölçekte beraber yaşama ve müsamaha kültürünün yaygınlaşmasıdır.

Küresel barışın sağlanmasının, yeryüzünde değer temelli bakış açısına sahip bireylerin ve organizasyonlarının sayıca ve içerik olarak artırılmasına bağlı olduğunu biliyoruz. Günümüzde farklı dinî, kültürel hareketler de dinin ve kültürün ötesine taşınarak kendine yeni yaşama alanları oluşturuyor. Bu değişimi anlamak sosyal bilimcileri olduğu kadar uzmanlık alanı din olan araştırmacıları da araştırmaya ve bir çözüm üretmeye zorluyor.

En küçük toplumsal birliktelik ve örgütlenme olan aileden, şehir ve devlete, şehir ve devletten küresel mevcudiyete, her aşama ve toplumsal koşulda bireyin ait olduğu bütün içerisindeki konumu önemlidir. Özellikle son dönemlerde, hızlı küreselleşme ile birlikte toplum ve birey arasındaki ilişkiler, kırılmalar, mecburiyetler, ayrılıklar ve iş bölümü; disiplinler arası bilimsel merakın odağı haline gelmiştir. Toplumlar ortak değerler üzerinde yükselirken, bireyler farklılıklar üzerinden kendilerini ifade ederler. Günümüz dünyasının temel sorunlarından birisi de bireylerin farklılıklarını ortaya koyma arzularıyla, toplumların ortak değerler inşa etme çabasının çatışmasıdır. Küreselleşen dünyada farklılıklara mecbur olduğu aşikâr olmasına rağmen bireysel ve toplumsal hayatta ortak değerler vazgeçilmezdir. Birey benliğini inşa ederken, ortak değerlere mutlak anlamda gereklilik duymaktadır.

Toplum ile birey arasındaki ikilemden doğan birçok kavram disiplinler arası araştırma ve incelemelerin konusu durumundadır. Toplum ile birey arasında sadece kavramsal değil, aynı zamanda olgusal bir uyumun imkânları üzerinde düşünmek, araştırma ve tartışmalar yapmak, hem entelektüel uğraşların ve hem de akademik çevrelerin ortak bir ödevidir. İnsanlar arasında azalmış güvenin yeniden temin edilmesi ve bireyin toplumu sahiplenmesi için geliştirilebilecek öneriler, toplum-birey ikilemine dair akademik araştırma ve tartışmaların ortak hedefidir. Tüm bu düşünceler ekseninde şekillenen 5.Uluslararası Dini Araştırmalar ve Küresel Barış Sempozyumu'nun ekseninde şekillenen elinizdeki bu kitapta tüm bu konulara derinlikli değerlendirmeler getiren makaleler okuyacaksınız.

Kitabın vücut bulmasında emeği bulunan, başta üniversitelerimiz olmak üzere tüm kurum ve kuruluşlarımıza, düzenleme kurulumuza, sekreteryaya ekibimize teşekkür ediyorum. Makalelerde tartışılan ilmi meselelerin; kökleriyle barışık bir kültür, insanlığın ortak mirasını temsil eden bir sanat,

hikmete kardeş olacak ve hikmetle yoğurulacak felsefî bir alt yapı ve dünyanın barış ve huzuruna hizmet edecek ortak değerler algısının yeniden tesis edilmesine vesile olmasını diliyorum.

Ecevit ÖKSÜZ
Genel Başkan

SUNUŞ

Sayın Belediye Başkanım, Sayın Başsavcım, Sayın Rektörlerim, Sayın Timav Başkanım, Değerli Protokol Üyeleri, Basınıımızın Değerli mensupları, Çok kıymetli Akademisyenler, Değerli dinleyici arkadaşlarımız hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. Birincisini 2013 yılında Konya’da düzenlediğimiz Uluslar Arası Dini Araştırmalar ve Küresel Barış Sempozyumunun 5.sinde Mardin’de olmaktan mutlu olduğumuzu, bu sevinci hepinizle paylaşmak istediğimi özellikle belirtmek istiyorum çünkü bu sempozyum serisi bizim için önem arz ediyordu, Dünya’daki gelişmeler Dini araştırmalar ve barışa katkısını bizim konuşmamız, incelememiz, tartışmamız önemliydi. Bu düşünceyle başladığımız yolculukta her bir sempozyumumuzu Medeniyetimizin merkezleri olan bir ülkede ,bir merkezde, bir ilde yaptık. Birincisini Kadim Başkent Konya’da, ikincisini Bosna Hersek Saray Bosna’da, üçüncüsünü Endülüs’te, dördüncüsünü Kazakistan-Özbekistan iş birliği ile Kazakistan’da yaptık ve beşincisini ise Mardin’de yapıyoruz. Evet bütün şehirlerin önemi var ama özellikle biz bu konuda bu çalışmayı yaparken kentlerinde ilme, akademiye, anlayışa, idrake etkilerinin katkılarının olduğuna inanıyoruz bundan dolayı da her yerde konuşulabilir, hatta teknoloji gelişti online bile yapılabilirken merkezler bizim için önem arz ediyor. Bu toplantılar sürekli yapılıyor, önemli olan bildirilerin konuşulması, tartışılması ve aynı zamanda iş birlikleri...Bu vesile ile biz bir çok akademisyenle bir araya gelip dostluklar, birlikte çalışma ortamları ve fikirler geliştirmeye çalıştığımızı belirtmek istiyorum. Program başlayacağı için konuşmamı uzatmayacağım. Bu toplantımızın organize edilmesinde Artuklu Üniversitemizin çok kıymetli rektörüne huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Aynı zamanda Türkiye İmam Hatipliler Vakfı öncülüğünde yaptığımız bu sempozyum dizisinde Necmettin Erbakan Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinin önemli katkıları var huzurlarınızda tek tek, ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Türkiye’den ve farklı ülkelerden gelen değerli akademisyenler iki günlük bu toplantımızda önemli konular tartışılacak, yüzün üzerinde bildiri var yüzün üzerinde bilim insanı burada sadece bildiri sunmayacağız, aralarda ve devamında konuşmalar, tartışmalar iş birlikleri geliştireceğiz. Ben toplantımızın hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, hepinizi tekrardan saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Allaha Emanet Olun.

Prof. Dr. Muhiddin OKUMUŞLAR
Düzenleme Kurulu Başkanı

SUNUŞ

Sayın Başsavcım, Sayın Artuklu Belediye Başkanım, Sayın Rektörlerim, Sayın Timav Başkanım, Değerli katılımcılar Hanımefendiler ve Beyefendiler. Hepinizi öncelikle saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum. Sempozyumumuza hoşgeldiniz, sefalar getirdiniz. Her ne kadar Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'ni temsilen açılış konuşması yapmam için buraya davet edilsem de aynı zamanda sempozyumumuzun düzenleyenlerinden olan İlham'ı temsilen burada bulunmaktayım. Bu yüzden öncelikle düzenleyici kuruluşa teşekkür etmek istiyorum. Katkı ve desteklerinden dolayı Mardin Valisi ve Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Mustafa Yaman Beyefendi'ye, Sempozyumun Mardin Artuklu Üniversitesinde yapılması için Üniversite'nin kapılarını bizlere açan Sayın Prof.Dr.İbrahim Özcoşar'a, Sempozyumumuzun diğer ki paydaşı olan Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörü olan Sayın Prof.Dr.Cem Zorlu'ya ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörü Prof.Dr.Mazhar Bağlı'ya da teşekkür etmek istiyorum. Yine Sayın Timav Başkanımız Ecevit Öksüz ve yönetim kurulu üyelerine, tüm katkı sağlayan kurumlara ve herkese teşekkür ediyorum. Tabi ki katılımlarınızdan dolayı siz değerli hocalarıma da ayrıca teşekkür etmek istiyorum. Eğer müsaade ederseniz konu ile ilgili bir kaç hususa değinmek istiyorum. Bir değer olarak farklılıkların eşit ve barış içinde birlikte yaşamalarını gerçekleştirme çabası modern günümüz dünyasının en temel sorunlarından biri haline gelmiştir. Bu sorunu Dünyadaki mevcut görüş ve gelişmeleri de dikkate aldığımızda evrensel ölçmekte olduğunu hepimiz çok rahatlıkla görebiliriz. Birlikte yaşamak her şeyden önce karmaşık iki ana unsura dayalı yapılanmayı içerir. İlki değer düzlemiyle ilgili olanı sorun, diğeri de bu karmaşık duruma karşı takınılan siyasi tavrı. Bugün günümüz dünyasına hakim olan batı siyasal sistemi insanlığın temel değerlerini hiçe sayan bir perspektifle dünyayı algılamakta ve değerlendirmektedir. Özellikle kendi dışındaki farklılıkları yok sayan tasavvuru bugün tüm insanlığı tehdit eder bir noktaya ulaşmıştır. Batı dışı olarak nitelendirdiğimiz toplumlar ise birlikte yaşama pratiklerini son birkaç asırdır hızla yitirmiştir. Bugün çatışmalar, hatta savaşlar medeniyetlerin birlikte yaşama muhayyelerini giderek yok etmeye başlamıştır. İslam medeniyetin uzun süren tasavvuruna baktığımızda kendi dışındakileri "öteki" olarak görürken, batı düşünce tasavvuru ise kendinin dışındakileri hep "ötekileştirmiştir". Bir arada yaşama tasavvuruna sahip olan İslam pratiği bu bakış açısıyla geçmişte İslam toplumları ile Batı toplumları arasında kültürel bir derinliğin oluşmasına katkı sağlamıştır. Bu

derinlik modernleşme sürecinin başlangıcından itibaren yok olmuş, ve Batı kendinin dışındakine daha bariz bir şekilde ötekileştirmiştir. Avrupa'nın Doğuyu ve İslam dünyasını öteki olarak görmeye başlayarak ötekileştirmesi 7.yy'a kadar devam eder. Bu ötekileştirme modern dönemde ise sekülerleşme ile gerçekleştirilmiştir. Bu gün ise bir güvenlik sorunu olarak algılanmaktadır. Bütün bunlarla birlikte geçmişte İslam medeniyeti tasavvuru ile ortaya çıkan ve kısa süre içerisinde gelişen mimari , sanat, kelam, felsefe, tasavvuf, hukuk, coğrafya, astronomi gibi ilimlerle olan ilişkiler siyasi yönetim biçimi ve temel ekonomi olanlar güçlü toplumsal sistemin oluşmasına neden olmuştur. Son olarak şunu söylemek istiyorum, bir arada yaşamının temel şartı herkesin kendisi olup kendi kalarak ortak iyide bir araya gelmeleri uzlaşabilmeleridir. Buda empati yapabilme temelli bir uzlaşmayla mümkün olabilir. Uzlaşma, aynı tavırda aynı şekilde düşünmek üzerine gerçekleştiren bir süreç değildir. Taraflar farklılıklar içerisinde bir arada yaşayabilmektedir. Tekrar katılımlarınızdan dolayı teşekkür ediyor,saygılarımızı sunuyorum.

Prof. Dr. Ertan ÖZENSEL

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektör Yrd.

SUNUŞ

5. Uluslararası Dini Araştırmalar ve Küresel Barış Sempozyumu bu yıl yerelliğin temelini teşkil eden farklılık ve çeşitliliklerden küresel sorunlara kadar birey ve toplum bağlamına dâhil olabilecek çok sayıda konuyu ele alan bir gündemle gerçekleşiyor. Alt başlıklar, temalar incelendiğinde bir yanıyla popüler ama diğer yandan modern sonrası akademik camianın derinlikli çalışmalarına konu olmuş kimlik, öteki, birey-toplum ilişkisi, gelenek, değer, birlikte yaşamak, ekstremizm gibi şahsen beni heyecanlandıran birçok kavramla karşılaşılıyor. Elbette bu heyecanım bir ölçüde bu kavramlara dair yapılacak değerlendirmelerle ilgili ama bundan çok daha fazla tüm bu değerlendirmelerin yapılacağı epistemik zemin merakımı celbediyor.

Şöyle ki; epistemik doğruluğun sadece Batı tedrisatından geçmiş halklar için bir anlamı olduğu, diğerlerinde doğru dürüst bir zaman veya kanıt mefhumu olmadığı şeklindeki hastalıklı varsayımın baskılaması altında uzun yıllar kendimiz olmaya çalışırken oldukça esaslı gerilimler yaşayan bir “DOĞU”yuz sonuçta. Burda altını çizerek belirtmek isterim ki; Batı ve Doğu kavramlarını modernliğin kısır çatışmalarına hapsedilmiş bir dikotomi olarak kullanmıyorum. Bu sempozyumun ruhunun buna uygun olmadığını çok farkındayım. Ama akademik zihnin melul olduğu bir bilim krizinin de gözardı edilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Bilim krizinden neyi kastediyorum: “bilimin, doğayı ve dünyanın önemli bir kısmını kendi hizmeti altına almaya kendini adanmış bir medeniyetle özdeşleşmesi” veya kendi zihin ve gönül dünyanın kavramlarıyla söyleyeyim bilimin “ilim, irfan, hikmet denkleminde uzaklaşıp, materyalist alana taşınması ve sömürünün aracı haline getirilmesi” bilim krizi olarak tanımlayabileceğimiz şey.

Bilim krizinin en önemli yansıması dünyanın edilgen coğrafyalarında entelijansiya, akademisyen, bilim insanı da denen geniş epistemik köleler ortaya çıkarması. Yıllar önce biraz da gençliğin etkisiyle epistemik mutasyon olarak nitelendirdiğim bu duruma şöyle bir cümle ile meydan okumuştum: Epistemolojik mutasyonun zihnimizde ve hayatımızdaki ontolojik ve fenomolojik sömürsünün yerini ilmelyakin, aynelyakin ve hakkelyakin bir azadeliğin alması çabası içinde olmalıyız. Bugün geldiğim noktada yine aynı şeyleri düşünüyorum ama bu kez meydan okuyan bir tavırla değil, daha mutedil ve biraz daha sabırla... Çünkü benim düşüncemin farklılığını ortaya koyan ve benim farklılığıma imkan tanıyan bir epistemik zeminin varlığı, sonuçları işime gelmese de hoşuma gidiyor. Hemen

belirtiyim ki bu ifade postmodernizmin sahte şefkat gösterilerinden oldukça uzak bir sebebe dayanıyor. Çok sık gönderme yaptığım(ız) geleneğin hem zihinsel hem de diğer bütün boyutlarıyla farklılığı aslında tekliğin/vahdetin göstergesi olarak kabul ettiğini farkettim. Kesretten vahdete düşüncesi tam olarak bunu ifade etmiyor mu? Allah dışında herhangi bir konuda tekliği aramanın abesle iştigal olduğunu yüzyıllar önce farketmiş bir geleneğimiz var.

Bunun dışında daha mutedil yaklaşmamı sağlayan bir diğer husus şu: Postmodern Batı, bireysel özgürlüklerin ve eleştirel düşüncenin Batı'sı olan modern Batı'nın hakkından geldi. Modern Batı da bizatihi geleneksel Batı'nın; onun medeniyetinin, tarihinin ve Hristiyanlığın yok edilmesinden doğmuştu aslında. Yine aynı batı tuhaf bir paradoks sonucu, bireyi tam da özgürleştirmek isterken köleleştirdiğini farketti. Nitekim, bireyin siyasal ve zihinsel özgürlüğünün, onun bütün toplumsal belirlenmelerden; bütün ailevi, kültürel, dinsel, zihinsel kökleşmelerden koparılmasını gerektirdiği minvalli ilerlemeci tezi benimsemişti. Mahremiyeti yok eden; eleştirel ruhu yıldırان ve bireyleri tüketime bağımlılaştıran kapitalist yapı özgürleşme imkânlarını yıkan bir kitle piyasası geliştirdi. Sonuç olarak tüm gelişmeler birey putunun yıkılması sürecini başlatmış bulunuyor. Bir başka örnek olarak küreselleşme önce yereli alt etti ama daha sonra kendisi de ayakta duramayıp glocal gibi bir kavram karşısında teslim olmak zorunda kaldı. Medeniyet kuramları ardından medeniyet çatışmaları en nihayetinde geldiğimiz noktada tartıştığımız medeniyetsizlik gibi yeni kuramlar zihinsel üretimin durmaksızın hareketliliğine işaret ediyor. Sadece sosyal bilimler değil; kuantum fiziği, çift yarık deneyi, kozmosun kaosa dönüşü, sicim kuramı, x bozumu, Cern deneyi derken bütün bilim alanlarını içine alan bir belirsizlik...

Ve sonuç geldiğimiz noktada, bugün kullandığımız ve önem atfettiğimiz, bizi heyecanlandıran bir kavramın yarın hiçbir şeye işaret etmeyecek olması ihtimali aslında tüm teori, kavramsallaştırma ve araştırmaların bir araç olmanın ötesinde anlam ifade etmediğini ve akademisyenlerin ulemanın bunların ötesinde bir gayeye ram olmaları gerektiğinin en bariz kanıtı olarak karşımızda duruyor.

Tekrarlıyorum; tüm teori, kavramsallaştırma ve araştırmaların bir araç olmanın ötesinde anlam ifade etmediğini ve akademisyenlerin ulemanın bunların ötesinde bir gayeye ram olmaları gerektiği bilim ve akademi serüveninin bir özeti olarak karşımızda duruyor.

Bu sempozyumda gerçeğin ya da hakikatin peşine düşen, farklı yaklaşımlarıyla birey, toplum ve değerler alanına yeni perspektifler sunacak olan tüm katılımcılara tekrar Mardin'imize ve Üniversitemize hoş geldiniz demek istiyorum. Sempozyumun düzenlenmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyor, sempozyumun hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Prof. Dr. İbrahim Özcoşar
Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörü

SUNUŞ

TOPLUM BASKISINDA BİREYİN ÇIĞLIĞI -ANTERE B. ŞEDDAD

ÖRNEĞİ-

Arş. Gör. Abdullah Esat BAĞCI

Necmettin Erbakan Üniversitesi, A.K. İlahiyat Fakültesi

Temel İslam Bilimleri-Arap Dili ve Belagatı

İnsanlık tarihinde kölelik mefhumunun ortaya çıkışı çok eskilere dayandırılmaktadır. Eski Mısır'da, Yakındoğu'da, Eski Yunan ve Roma'da kölelik ve kölelere dair izler bulunmaktadır. Bu süreç İslamiyet öncesi Arap toplumunda da varlığını sürdürmüştür. İslamiyet'in gelişi ile birlikte ivedilikle köleliğin ortadan kaldırılması yoluna gidilmemiş, süreç tedrici bir şekilde sonlandırılmıştır. İslam öncesi Arap toplumunda yaşamış olan Antere b. Şeddad da kölelik sürecini yaşayan insanlardan birisi olmuştur. Abs kabilesinin ileri gelenlerinden Şeddad'ın oğlu olan Antere, annesinin cariye olması ve alt dudağında bulunan bir yarık nedeniyle köle olarak sayılmıştır. Amcasının kızı ile evlenmek istemiş ancak bu duruma köleliği nedeniyle izin verilmemiştir. Bazı insanî haklarının elinden alındığı bu süreci kabilesinin katıldığı savaşlarda gösterdiği cesaret ve kahramanlıklarla tersine çevirmiştir. Kölelik döneminde maruz kaldığı baskıya başkaldırmış, toplumun kendisine belirlediği sosyal statüyü kabullenmemiştir. Yaptıklarıyla kabilesinin önemli kahramanlarından sayılan Antere, ortaya koyduğu şiirlerle de Arap Edebiyatı'nın seçkin isimlerinden birisi olmayı başarmıştır. Antere'nin kasideleri, cahiliye Araplarınca itibar görmüş ve İmru'ul-Kays gibi önemli Arap şairlerinin kasidelerinin Kabe duvarına asılmasıyla oluşmuş bir gelenek olan muallaka şiirleri arasına girmeyi başarmıştır. Muallaka şairlerinden olan Antere'nin şiirleri, genellikle gazel ve hamaset temalıdır. Kâmil bahrinde yazdığı muallakası yaklaşık 86 beyitten oluşmaktadır ve güzelliği sebebiyle el-Muzehhebe adıyla da meşhur olmuştur. Bu çalışma Antere'nin hayatını ve maruz kaldığı toplum baskısına başkaldırısını ele almakta ve bu sürecin şiirlerine olan yansımaları incelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Arap şiiri, toplum, birey, toplum baskısı, kölelik, Antere b. Şeddad.

**SCREAM OF THE INDIVIDUAL IN PUBLIC OPPRESSION -THE
ANTERE B. SHADDAD EXAMPLE-**
Arş. Gör. Abdullah Esat BAĞCI

In the history of mankind, the notion of slavery has been based on ancient times. There are traces of slavery and slaves in Ancient Egypt and the Near East in Ancient Greece and Rome. This process continued in the pre-Islamic Arab society. With the advent of Islam, the process of abolishing slavery was not immediately but gradually terminated. Antere, the son of Sheddad, was one of the people who experienced the slavery process. Antere, the son of Sheddad who is one of the notable leaders of the tribe of Abs, was considered a slave just because of his mother was concubine and he had a cleft on his lower lip. He wanted to marry his uncle's daughter, but he was not allowed because of his slavery. He has reversed this process, in which some human rights have been taken away, with the courage and bravery it showed in the battles that its tribe participated. He resisted the oppression he faced during the slavery period and did not accept the social status determined by the society. Antere, considered to be one of the important heroes of his tribe, has succeeded to become one of the distinguished names of Arabic literature with his poems. Antere's kasids are respected by the Arabs of the ignorance period and succeeded in becoming one of the most important poems of poetry, a tradition which was formed by the hanging of the poems of important Arab poets like Imru'ul-Kays on the wall of Kaaba. Antere is one of the poets of Muallaka and his poems are generally themed on ghazals and patronage. His muallaka, written in Kamil Bahr, consists of about 86 couplets and is famous for its beauty with the name of al-Mozahhabah. This study examines the life of Antere and his rebellion against the oppression of society, and examines the reflection of this process on his poems.

Keywords: Arab poetry, society, individual, public oppression, slavery, Antere b. Shaddad.

**GLOBAL CULTURE, GLOBAL IDENTITY DISCUSSIONS AND
RELIGION EDUCATION**

Researcher Asistant Ahmet YİĞİT

Erciyes University Faculty Of Theology

Department Of Religion Education

emam0259@hotmail.com

The aim of this study is to reveal the relationship between global culture and global identity debates with religious education. Technological, economical, scientific, socio-cultural and educational changes are taking place in worldwide. It is not possible to see that these changes affect each other. We can call 'globalization' that the effect of these changes and influences on the whole sphere or all communities or individuals in the world.

It is claimed that globalization affects individuals and societies primarily economically and then changes / transforms them in terms of culture and identity. It has been suggested that this process leads individuals and societies to a uniformization. Therefore, the disappearance of local, national culture and identities in the process is discussed more in the researches by scientist. The weakening of the national culture and identity, which is one of the ties to which the citizens belong to them, weakens the power of the nation states that feel the power of global corporations in terms of capital. On the opposite side of these claims, there are claims that the synthesis of local and global, which is called as 'glocalization', arises. In this perspective, it is suggested that local cultures and identities strengthen their presence and increase their effects in the globalization process. Therefore, the ethnic, religious and cultural plurality is manifested in politics, education, economy and law. In a result of these, the discussions on multiculturalism and pluralism were intensified in the field of education. Approaches such as multiculturalism, intercultural education and pluralism have started to take place in education programs, especially in the education of social areas. Since Religion Education is also in these fields, it gets its share from these discussions. Recent religious education programs include acquisitions and subjects in the light of respect for diversity, global moral

education, multiculturalism, religious and non-religious pluralism. Besides, approaches such as phenomenological and interpretive approaches are tried to be developed, and programs are developed in which cooperative learning, discussion, problem solving and critical thinking methods are included. This kind of theoretical and practical applications about religious education are discussed in the world. Especially in countries such as the UK, Australia, Scandinavian countries and the United States, such discussions are more common than in other countries. It is seen that such discussions have been held in our country for the last twenty years. However, it can be concluded that education aimed at gaining national culture and identity in our country maintains its weight in religion education. In addition to this, it is seen that there are behaviors and content aiming to gain respect for the existence of diversity, cultural diversity and diversity within and outside the religion. In this case, the existence of multiple cultures and identities, which are the result of a 'glocal' understanding and not a single global culture and identity, are also revealed in terms of religion education. The existence of multiple cultures and identities affect religion education theoretically and practically. It can be said that the practices in religion education nourish this process and it is an important field in eliminating the complexity of concepts, completing deficiencies and correcting mistakes.

Key Words: Globalization, Culture, Identity, Religion Education.

**KÜRESELLEŞME/POPÜLER KÜLTÜR ETKİSİYLE BİREYSEL VE
TOPLUMSAL DÜZLEMDE AŞINAN DEĞERLER: SOSYAL
MEDYA ve KİMLİK KRİZİ**

Arş. Gör. Fatih BAŞ

Aksaray Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Din Sosyolojisi Bilim Dalı

fatihbas@aksaray.edu.tr

Ülkeler ve toplumlar arasında sosyal, siyasal, iktisadi, kültürel ilişkilerin arttığı ve karşılıklı bağımlılıkların ortaya çıktığı sürece ‘küreselleşme’ denilmektedir. Kavramı en çok kullanan isimlerden birisi olan Anthony Giddens’a göre uzağın yaklaşması, yerelin genel ile iç içe geçmesi durumu olarak da tanımlanmaktadır (Giddens, 1991). Bir diğer isim Ronald Robertson’a göre ise küreselleşme dünyanın küçülmesini ve bütüncül anlamda ortak bir dünya bilincinin oluşmasını ifade etmektedir (Robertson, 1992). Küreselleşme bir başlangıç ve bitiş süresi olan sosyal bir olay değil, devamlılığa sahip olan sosyal bir olgudur. Küreselleşme süreci ile bağlantılı olarak var olan popüler kültür kavramı ise Türk Dil Kurumuna göre; belli bir dönem için geçerli olan, hızlı üretilen ve tüketilen kültürel öğelerin bütünü olarak tanımlanmaktadır. Popüler kültür konusuna yoğunlaşan Harold Hinds’e göre kavramı, kültürün fazla sayıda insanın kabul ettiği ve takip ettiği yönü olarak kabul etmek gerekmektedir(Hinds, 2006). Görüldüğü üzere popüler kültür az bir kitlenin takip ettiği bir olgu olmayıp, toplumun geniş kesimini etkisi altına alan bir sosyal olgudur.

Sosyal medya; gündelik iletilere imkan sağlaması, insanların anlık tepkilerini ölçmesi, herhangi bir kısıtlılığa sahip olmaması, zaman ve mekan sınırlandırması bulunmayışı gibi pek çok nedenden ötürü insanların sık kullandığı bir sosyal faaliyet alanıdır. Ahlaki ilkelerin ve değerlerin önemsenmediği, mahremiyet algısının yok sayıldığı, her şeyin beğeni ve gösteriş uğruna feda edildiği, insanların günlük yaşamlarını teşhir ettiği bir mecra olarak karşımıza çıkmaktadır(Akarsu, 2016). Ayrıca sosyal medya zaman zaman bir çatışma aracına dönüştürülmekte, ulusal ve uluslararası bazda bireylerin ve toplulukların bir propaganda aracı haline

dönüşmektedir. Bunu yanında bazen barışçıl kampanyaların yürütüldüğü bir platform olarak da kullanılmaktadır.

İnsan, yaratılışı gereği bir sosyalleşme ihtiyacı duyar. Başka insanlarla iletişim kurmak, ortak çalışmalar yapmak ve kendini başkalarına ispatlamak gereği hisseder. Aile, arkadaş, çevre ve eğitim gibi yollarla kendine bir kimlik inşa eden insan, bu kimlik üzerinden toplumda kendine bir yer seçmektedir. Geleneksel dünyada insanın aile ve çevre ilişkisi daha basit ve içten olup, sınırlı imkânlarla sahipti. Oysaki modern dünyada çok karmaşık ve bencil olup, geniş olanaklarla dolu hale gelmiştir. Modern dünya bir taraftan insanı bireyselleştirirken, diğer taraftan da insan zaruri olarak sosyalleşme ihtiyacı hissetmektedir. İşte tam bu noktada insanın çevre ve arkadaş olanaklarıyla yüz yüze kurduğu samimi iletişim imkânlarının yerini sosyal medya ve onun yarattığı beğeni, gösteriş, şekilcilik ve semboller almaya başlamıştır. Küresel sistemin sürekli ürettiği yeni içeriklerle zenginleşen medya ve iletişim araçları tv, gazete, internet ve reklamlar aracılığıyla sunulan popüler kültür unsurları bireyi ve toplumu kuşatan, öz bilinçliliğini törpüleyen, tutum ve davranışlarını belirleyen bir yapı haline gelmektedir. Böylece birey, toplumsallaşmanın ve kimlik inşa edip, saygınlık kazanmanın yolunun sosyal medya platformlarından geçtiğini düşünmekte ve kendine o mecrada alan açmaya çalışmaktadır. Gerçek dünya ile sanal dünya arasında bocalayan insan ne gerçek dünyaya ait olabiliyor ne de sanal dünyada kendini var edebiliyor. İkisi arasında hep bir ikilem ve çatışma içerisinde hayatını ikame ettirmeye çalışmaktadır. Bu durum süreç içerisinde bir kimlik ve bunalım krizini beraberinde getirmektedir.

Gelinen noktada bizim çalışmamız; küreselleşme ve popüler kültürün ürettiği sosyal medya araçlarının, bireysel ve toplumsal değerleri nasıl yok ettiğini, somut örnekleriyle niçin bir kimlik krizine dönüştüğünü ve bu durumun küresel barış söylemine nasıl olumsuz yansıdığını açıklamaya odaklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Bireysel, Sosyal Medya, Kimlik.

***CORRODING VALUES IN INDIVIDUAL AND SOCIETAL LEVEL
WITH THE GLOBALIZATION/POPULER CULTURE EFFECT:
SOCIAL MEDIA AND IDENTITY CRISIS***

Fatih BAS

Our topic; the social media vehicles which is produced by globalization and populer culture, how effect individual-society and banalize the values, why it transforms to an identity crisis, will examine with concrete cases and focus on how reverberate of this situation to global peace process.

The globalization is a process that increasing of social, political, culturel relations and showing up of mutual dependencies. According to Anthony Giddens who uses mostly this concept, as approach of away, telescoping of local with general. According to other name Ronald Robertson, the globalization is a shrinking of the world and forming common world consciousness in totalitarian meaning. Other notion, populer culture is defined as total of societal and culturel factors which is generated and consumed quickly and be valid for a while. According to Harold Hinds, who focus on populer culture topic, the concept is defined as an aspect of culture which is followed by many people in the world.

Twitter, facebook, instagram, snapchat is used by millions of people in the world as a populer culture vehicle. Social media sometimes becomes a propaganda tool in national and international level and is occasionally transformed into a conflict tool as well. It is also sometimes used for peaceful campaigns. On the one hand, modern world personalizes human, on the other hand human beings feel a socializaiton need. At this point, social media and its creation symbols, slogan, pretentiousness, liking take the place of face to face communication which constitutes with friend and environment. Social media occurs a platform that disregard moral principles and values, ignores privacy sense. Moreover, everything is consumed for vanity and liking and the daily life of people is troted out. Social media has a big influence in the formation of identity that particularly young population uses actively this platform. Media and communication tools like tv, newspaper, social media and advertisements submit populer culture elements that surround individual and society, rasp consciousness and

determine attitude and behavior with enrichment contents of global system. Individual thinks that the way of socialization and identity attainment and gaining prestige pass from social media platforms thereby human opens an area yourself in the social media. Finally, young populations are imprisoned mentally and become clarified to be used.

We will use a quantitative method in the research and will be done survey between age 18-30 students who study in different departments of universities. The study will be concluded studiously for reaching to ultimate goal by teoretical background and analysis of field data. It will be watched out to objective attitude, comprehensiveness and validity principles in the research.

Key Words: Globalization, Individual, Social Media, Identity.

DİNİ ÇOĞULCULUKTAN DİNİ DIŞLAYICILIĞA: NİCOLAUS

CUSANUS ÖRNEĞİ

Arş. Gör. Feyza DEMİR

Necmettin Erbakan Üniversitesi

fdemir@erbakan.edu.tr

Müslümanların tarih sahnesinde yer edinerek günden güne güçlenmeye başlaması, Hristiyan Batı dünyasının İslam ve kutsal kitapları Kur'an-ı Kerim hakkında merakını celbetmiştir. Özellikle 12. Yüzyılda Müslümanlara karşı Hristiyanlığı savunmak ve İslam'ı daha yakından tanımak için tercüme faaliyetleri artmıştır. Bu bağlamda ilk Latince Kur'an tercümesi 1143 yılında Muhterem Peter'in emriyle Robert of Ketton tarafından yapılmıştır. Fakat bu tercümede ciddi hatalar olduğu ve İslam'a alenen bir düşmanlık beslediği aşikâr olup, bu durum pek çok Batılı ilim adamları tarafından da kabul edilmiştir. Bunun yanı sıra, 13. Yüzyıldan itibaren Raimondus Lullus gibi bazı ilim adamları Hristiyanlar ve Müslümanların arasındaki problemlerin savaşla (Haçlı Seferleri) değil, karşılıklı konuşma ile çözülebileceğini savunmuşlardır. Bu uzlaşma fikri bazı Orta çağ filozofları tarafından devam ettirilmiştir. Bunlardan biri de Orta çağ ve Rönesans arasında geçiş dönemi filozofu olarak bilinen Nicolaus Cusanus (1401-1464)'tur. İstanbul'un fethinden önce kiliseleri birleştirmek için çabalayan Cusanus, Fatih Sultan Mehmet tarafından fethedilmesinin ardından 1453 Eylül ayında tamamladığı "De Pace Fidei" (İnancın Barışı Üzerine) isimli bir eser kaleme almıştır. Bu eserinde Cusanus, İslam'a karşı gayet barışçıl ve yumuşak bir üslup takınmıştır. Bu eserin yazılış amacı çeşitli dünya dinleri arasında ortak bir temel bulma arayışı içinde bir tutum geliştirmek ve Hristiyanların diğer din mensuplarıyla nasıl iletişim kurabileceğini göstermektir. Temel prensip ise kaynakları aynı ama ritüelleri farklı tek bir din olduğudur. (una religio in rituum varietate) Bu eser, Yunanlıdan İtalyan'a, Arap'tan Hintli'ye, İspanyol'dan Türk'e kadar pek çok farklı ulus ve dine mensup muhataplarla diyalogu gerçekleştirir. Cusanus, 1453'te "De Pace Fidei"yi yazdıktan sonra Robert of Ketton'un Kur'an tercümesinden faydalanarak Papa II. Pius'un talebiyle 1460-1461 yıllarında "Cribratio Alkorani" (Kuran'ın Elekten Geçirilmesi) isimli eserini kaleme almıştır. Hiç şüphe yok ki, sonraki eseri,

önceki ile karşılaştırıldığında Cusanus'un İslam'a karşı oldukça eleştirel ve düşmanca bir tutum takındığı görülür. Cribratio Alkorani'nin ikinci kitabının on dokuzuncu bölümünün başlığının "Kur'an'a karşı bir küfür" olması ve Hz. Muhammed'in sapkın (heretik) bir Hristiyan mezhebe mensup olduğunu savunulması vs. buna örnek gösterilebilir. Bu eseri yazmasının amacı kendisinin ifade ettiği gibi, Müslümanları Hristiyan olmaya ikna etmektir. İşte bu tebliğin amacı da başlangıçta dini çoğulculuğu ve uzlaşmayı savunan Cusanus'un kısa bir sürede fikrini değiştirerek çoğulculuktan dışlayıcılığa geçişinin felsefi arka planını ve nedenlerini araştırmaktır.

Anahtar Kelimeler: Cusanus, çoğulculuk, dışlayıcılık, uzlaşma, İslam, Hristiyanlık.

**FROM RELIGIOUS PLURALISM TO RELIGIOUS
EXCLUSIVISM: NICHOLAS OF CUSA**

Arş. Gör. Feyza DEMİR

The fact that Muslims started to gain strength in the historical scene and strengthened day by day attracted the curiosity of Christianity in the western world about Islam and their holy book, the Quran. Especially in the 12th century, translation activities increased in order to defend Christianity against Muslims and to get to know Islam more closely. In this context, the first Latin translation of the Qur'an was made by Robert of Ketton in 1143 by order of Peter the Venerable. However, it is accepted by many Western scholars that there are serious mistakes in this translation and that there is a clear hostility towards Islam. Moreover, from the 13th century, some scholars such as Ramon Llull argued that the problems between Christians and Muslims could not be solved by war (Crusades), but by dialogue. The idea of reconciliation was maintained by some Middle Ages philosophers. One of them is Nicholas of Cusa (1401-1464), known as the transitional philosopher between the Middle Ages and the Renaissance. Cusa who strove to unite the churches before the conquest of Istanbul wrote a book named "De Pace Fidei" (On the Peace of Faith) which he completed in September 1453 after the conquest of Istanbul by Fatih Sultan Mehmet. In this book, the tone of Cusa's tone is very peaceful and soft against Islam. The purpose of this book is to develop an attitude in search of a common basis among various world religions and to show how Christians can communicate with other religions. The basic principle is that there is only one religion in a variety of rites. (una religio in rituum varietate) This book carries out dialogue with interlocutors from many different nations and religions, from Greek to Italian, Arab to Indian, Spanish to Turkish. After writing De Pace Fidei in 1453, at the request of Pope Pius II, Cusa wrote Cribratio Alkorani (The Sifting of the Koran) in between 1460-1461 benefiting from Qur'an translation of Robert of Ketton. There is no doubt when his latter work compares to the former work, it is seen Cusa takes a very critical and hostile attitude towards Islam. An example of this is that the title of Chapter 19 of Book II of Cribratio Alkorani is entitled "An Invective against the Qur'an"

and defending that Prophet Mohammad belonged to a heretic Christian sect. His purpose of writing this book, as he stated, is to persuade Muslims to become Christians. The purpose of this paper is to investigate the background and reasons for the transition from pluralism to exclusivism in a short time by changing the idea of Cusa, who initially defended religious pluralism and reconciliation.

Key Words: Cusanus, pluralism, exclusion, reconciliation, Islam, Christianity

**REFİK HALİT KARAY’IN “GURBET HİKÂYESLERİ”NDE
“ÖTEKİ”NE BAKIŞ**

Doç. Dr. Abdullah HARMANCI

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

abdullah_harmanci@hotmail.com

Modern Türk edebiyatının önemli öykü yazarlarından olan Refik Halit Karay, 1888-1965 seneleri arasında yaşadı. Meşrutiyet senelerinde edebiyata giren yazar, genellikle muhalif kimliğiyle tanındı. Mizahi hiciv yazılarıyla döneminde dikkatleri üzerine çeken yazar, asıl edebi şöhretini öyküleriyle kazandı. Gerek Meşrutiyet gerekse Cumhuriyet dönemlerinde muhalif tavrından dolayı uzun senelerini İstanbul’dan veya Türkiye’den uzakta, sürgünde geçirdi. Bu sürgün senelerinin mahsulleri olan öyküleri kendisini edebiyat tarihine dahil etti. Yazarın en çok ön plana çıkan iki kitabı Memleket Hikâyeleri ve Gurbet Hikâyeleri’dir. İlki Anadolu’da geçen sürgün senelerinin, ikincisi ise Ortadoğu’da geçen sürgün senelerinin mahsulleridir. Gurbet Hikâyeleri okunduğu zaman, Karay’ın Suriye, Filistin gibi Arapların yaşadığı bölgelerde bulunduğu ve bu coğrafyayı, bu bölgenin insanlarını ele aldığı görülür. Refik Halit’in farklı sebeplerle, sürgünde yaşadığı bu bölgeye ve bölge insanlarına belli bir mesafe ile baktığı hatta zaman zaman onların hayatlarını, kültürlerini, yaşayışlarını küçümsediği, aşağılayıcı bir bakışa sahip olduğu görülür. Yazar bölgede yaşayan Arapları ötekileştirmekte, onlara olumsuz bir bakış yöneltmektedir. Bu durumun sebepleri düşünüldüğünde, yazarın bölgede bulunma zamanının Birinci Dünya Savaşı sonrasına ve dolayısıyla Şerif Hüseyin’in tarihi ihanetinin sonrasına denk gelmesinin bir sebep olarak görülebileceğini düşünmekteyiz. Ülkemizde 1920’lerin ortalarından itibaren yapılan her türlü değişikliğin seküler bir çizgi izlemesinin de bunda payı olabilir. Ayrıca yazarın sürgünde bulunması, memleketini özleyiş olması, İstanbul’la kıyasladığında çöl bölgelerinin her anlamda bunaltıcılığı da bu ötekileştirme faaliyetinin bir sebebi olarak görülebilir. Makalede öncelikle Karay’ın ötekileştirme yöntemleri üzerinde durulacak, ardından bunun sebepleri araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Modern Türk Edebiyatı, Refik Halit Karay, Öteki.

***AN OVERVIEW OF THE “OTHER” IN “GURBET HİKÂYESLERİ”
OF REFİK HALİT KARAY
Doç. Dr. Abdullah HARMANCI***

Refik Halit Karay, who is one of the important short story writers of modern Turkish literature, lived between 1888 and 1965. The author, who was included in literature during the years of Constitutional period, was generally known due to his dissident identity. The author who attracted the attention of his time with his humorous and satirical writings gained his true literary reputation with his stories. He spent his many years in exile away from Istanbul and Turkey due to his dissenter attitude either in constitutional period or in republic period. The short stories which are the products of these years of exile included him in the history of literature. His two most prominent books are *Memleket Hikayeleri* (The Short Stories of Land) and *Gurbet Hikayeleri* (The Short Stories of Foreign Land). The former is the products of exile in Anatolia and the latter is the products of exile years in the Middle East. When the stories of *Gurbet Hikayeleri* are read, it could be seen that Karay lived in the regions where Arabs such as Syria and Palestine settled and that he discussed this geography and the people of this region. It is seen that Refik Halit looked at this region where he lived in exile due to different reasons and the people of this region at a certain distance and even underestimated their lives, cultures and ways of living. The author otherizes the Arabs living in the region and gives them a negative view. When considering the reasons for this situation, we think that the time of the author's existence in the region came across the post-World War I and hence the historical betrayal of Sharif Hussein. There might be a role of all kinds of changes following a secular line since the mid-1920s. Moreover, the existence of author in exile and missing his country can be seen as a reason for this othering activity when tedium of desert areas was compared to Istanbul. In this article, firstly Karay's othering methods will be discussed and then its reasons will be investigated.

Key Words: Modern Turkish Literature, Refik Halit Karay, Other.

DEĞERLERİN ÖZNELLİĞİ VE NESNELLİĞİ ÜZERİNE

Arş. Gör. Nuri ÇİÇEK

Aksaray Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü

nuricicek@aksaray.edu.tr

Değer hakkında düşünölmeye başlandığında görölecektir ki öncelikle değerin ontolojisine yönelik bir araştırma çalışmasına girilmektedir. İkinci aşamada değerin varoluş koşullarına göre değerin kime veya neye göre değerdendirildiğine ve bu değerdendirmede kazandığı bilgi anlayışına bakmak doğru olacaktır. Bu konuda her zaman cevapsız kalan yüzlerce hatta binlerce soru olacaktır ki tamamen soyut bir kavram olan “değer”in kesin sonuçlara ulaşması oldukça zor görölmektedir. Felsefe tarihi boyunca değer söz konusu olduğunda hep bir nesnellik ve öznellik tartışması var olagelmıştır. Sofistlerle başlayan öznelci görüşler, Sokrates, Platon, Aristoteles ve onlar hâkimiyetindeki Ortaçağ felsefesi boyunca eleştirilmiştir. 17. yy düşüncesiyle başlayan olgu ve değer arasındaki ayrımlar olguları bilimlere, değerleri de metafiziğe konu etmiştir. 20. yy da ki pozitivist ve mantıksal atomcu teoriler ise değerleri ve metafiziği kaçınılması gereken alanlar olarak nitelendirmiştir. Bunların karşısında ise Nicolai Hartmann, Max Scheler gibi filozoflar da değer metafiziği, değer ontolojisi vb alanların oluşmasında öncü olmuşlardır.

Değer kelime olarak tanımlanamaz düşünölse de üzerinde yüzyıllardır konuşulan bir alan olmuştur. Beraberinde getirdiği sorunlar kimi zaman metafizik denilip ötekileştirilmiş kimi zaman da aşırı rölâтивistleştirilerek toplumsal bağından uzaklaştırılmıştır. Değerleri parçalayan bu yaklaşımlar ortak bir temelde birleştirilmedikleri sürece değer sorunu çözümsüz ve konuşulmaması gereken bir alan olarak kalacaktır. Değeri ontolojik ve epistemolojik bir temel yerine antropolojik bir temele yerleştirerek insan temelli ele almak değer sorununda ilerlemeyi sağlayabilir. Değeri ne mutlaklaştırmak ne de rölâтивistleştirmek bir şey kazandırmayacaktır. İnsan değerleriyle yaşar. Toplumlar değerleriyle sosyalizasyon sürecine katkıda bulunur. Bu sürece zarar vermemek ve insan değerlerine saygı duymak için değeri ‘insan’ temelli olarak tartışmanın değer sorunlarına daha olumlu

katkıda bulunacağını düşünmekteyim. Bu çalışma öznel – nesnel değer tartışmaları üzerinden ‘insan’ temelli bir değerlendirmeye farklı bir yorum getirmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Değer Felsefesi, Öznel Değer, Nesnel Değer, Değerlendirme.

ON SUBJECTIVITY AND OBJECTIVITY OF VALUES

Arş. Gör. Nuri ÇİÇEK

Once one thinks about value, first, it is necessary to research on ontology of value. Second, it would be right to look upon by whom or to what extent the value is examined. Yet, there will be hundreds, even thousands of questions unanswered. The reason is that value, a totally abstract concept, may not come through. As for the history of philosophy, a debate of subjectivity and objectivity on value goes on. Subjectivist remarks that begin with the sophists were criticized by Socrates, Plato, Aristotle and by medieval philosophers. By the 17th century, differences between phenomenon and value mentioned phenomenon to sciences, and value to metaphysics. Positivist and logical atomistic theories of the 20th century regarded value and metaphysics as fields that are to be avoided. Against them, philosophers such as Nicolai Hartmann, Max Scheler pioneered to generate metaphysics of worth, and ontology of value.

Value has been a field that has been examined for centuries although value is thought to be undefinable as a word. Problems that come with it were either otherized as it belongs to metaphysics or moved away social tie. As such attitudes that break up value may not be united under mutual grounds, then the problem of value may remain an unsolvable field. Instead of an epistemological and ontological ground, founding worth on an anthropological ground may lead to advancement as one handles it. Absolutizing or relativity for value may not gain anything. One lives with his/her value. Communities contribute to process of socialization through their value. So as not to harm this process and to respect value, I believe that discussing value on a human-based ground may bring positive contribution to the problems of value. This study aims to make a particular interpretation of subjective – objective value discussions through a human-based evaluation.

Key Words: Philosophy of Values, Subjective Value, Objective Value, Evaluation.

**‘İNSANLIKTAN UZAKLAŞTIRMA’NIN SOSYAL PSİKOLOJİK
TEMELLERİ VE DİNÎ-İSLAMİ GRUPLAR ÜZERİNDEKİ
YANSIMALARI ÜZERİNE TEORİK BİR YAKLAŞIM**

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa SARMIŞ

Aksaray Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Din Bilimleri ABD

mustafa.sarmis@hotmail.com

Bu bildirinin amacı, iç grup üyelerinin dış grup üyelerine yönelik sosyal psikolojik bir olgu olarak gerçekleştirdikleri ‘insanlıktan uzaklaştırma’nın dinî gruplarda bir karşılığının olup olmadığını teorik açıdan irdelemektir. Ayrıca buna bağlı olarak Müslümanların diğer din mensuplarına ve İslami grupların birbirlerine yönelik insanlıktan uzaklaştırma tutumunu gerçekleştirip gerçekleştirmeyeceklerine yönelik sorgulamalar yapmak ve insanlıktan uzaklaştırmanın önlenmesi için İslami temelli çözüm önerileri getirmektir.

İlk bölümde, sosyal psikolojinin araştırma konularından biri olan ‘insanlıktan uzaklaştırma kuramı’ üzerinden gerçekleştirilen ampirik çalışmalar hakkında bilgi verilmektedir. Bu çerçevede insanlıktan uzaklaştırma (infrahumanization) ve gayri insanileştirme (dehumanization) kavramları, psikolojik özcülük, insani öze ait ikincil duyguların neler olduğu ve bu duyguların iç grup ve dış grupların birbirlerine karşı tutum ve davranışlarında nasıl algılandığı hakkında açıklamalar yapılmaktadır. Daha sonra bu çalışmaların bulguları üzerinden iç grup üyelerinin dış grup üyelerine yönelik ikincil duygular düzeyinde gerçekleştirdikleri olumsuz tutum ve davranışların neden ve sonuçları tespit edilmektedir. İkinci bölümde, insanlıktan uzaklaştırmaya yönelik tespit edilen bulguların dinî alanda nasıl karşılık bulduğuna yönelik psikolojik ve sosyolojik açıdan teorik bir yaklaşım sergilenmektedir. Bu açıdan dinî grup üyelerinin grupsal aidiyetleri nedeniyle insani özlerinden uzaklaşıp uzaklaşmayacakları, diğer grupları daha az insani bir konuma taşıyıp taşımayacakları, onları daha alt kategorilere yerleştirmede gösterebilecekleri tutumları ve insanlıktan uzaklaştırmaya bağlı olarak birbirlerine hangi olumsuz tutumlar sergileyebilecekleri irdelenmektedir. Üçüncü bölümde, İslam dininin fitrat

kavramı üzerinden yaptığı insani öz yaklaşımı temel alınarak Müslümanların diğer inanç mensuplarını ve İslami grupların birbirlerini değerlendirirken tevhidi bakışa dayalı bir yaklaşım sergileyip sergilemediklerine göre ortaya çıkabilecek olumlu ve olumsuz sonuçlar incelenmektedir. Ayrıca söz konusu tutumların bireyleri nasıl etkileyebileceği hakkında çıkarımlarda bulunmaktadır.

Sonuç olarak, öncelikle iç grup üyelerinin, dış grupları değersizleştirerek onların insani öz açısından eksik olduklarını düşünmeleri neticesinde ayrımcılık ve ters davranışlar şeklinde ortaya çıkan olumsuz tutum ve davranışlar sergiledikleri ve bu durumun gruplar arası çatışmalara zemin hazırladığı tespit edilmiştir. Bu bulgulardan hareketle insanlıktan uzaklaştırma ve din ilişkisinin sorgulanması sonucunda, bir dine inanan bireylerin insani özün sosyal kategoriler tarafından temellendirilmesi ve grupsal aidiyetlerin yönlendirmesi sebebiyle kendi grup ve toplumlarını ‘öteki’ dinî grup ve toplumlarla karşılaştırarak onları kendilerinden alt bir kategoriye yerleştirecekleri, bundan dolayı dinî grup mensuplarının ilk olarak kendilerini insani öz temelli bir yaklaşımla inşa etmedikleri takdirde diğer inanç mensuplarının ve grupların ötekileştirildiği bir dinî yapılanma içerisinde hareket ederek bilinçsizce onları insanlıktan uzaklaştırmaya başlayacakları düşünülmektedir. Bu durumun istenilmeyen biçimde dinler arası ve dinî gruplar arası çatışmalara yol açacağı açık görülmektedir. Son olarak, insani öze sahip öğeler yerine sosyal yönlendirmelerin etkisinde kalarak inançlarını inşa eden Müslümanların, İslam’ın insani öze yönelik yaklaşımını gözden kaçırarak fitrattan uzak bir yapıya bürünebilecekleri, ayrıca insani özden önce yerleştirilen inançlar, eylemler ve grupsal aidiyetlerin insanı diğer insanlardan ayırarak tevhid eksenli varlık anlayışını sonlandıracağı, buna bağlı olarak bireylerin hem psikolojik açıdan yanlış bir karaktere bürünecekleri hem de diğer inanç mensuplarına ve dinî gruplara yönelik olumsuz tutum ve davranışlar sergileyecekleri sonucuna varılmıştır. Bu durumu engellemek için getirilen çözüm önerisinde; ilahi özü taşıyarak eşref-i mahlûkat olabilecek potansiyeli kendinde taşıyan insanın “Yaratılanı sev Yaratan’dan ötürü” düsturuyla tüm insanlara baktığı zaman onlarla ‘bir’ olarak tevhid eksenli varlık anlayışıyla hareket etmeye başlayacağı, böyle bir tavrın ise öncelikle kendisiyle barışık olan bir psikolojik tutum ve “kendini bilen” bir bilinç sonucunda ortaya çıkacağı yönünde İslami temelli açıklamalar yapılmaktadır.

Anahtar Kavramlar: Sosyal Psikoloji, İnsanlıktan Uzaklaştırma, Dinî Gruplar.

***SOCIAL-PSYCHOLOGICAL ESSENTIALS OF THE
'INFRAHUMANIZATION' AND REFLECTIONS ON RELIGIOUS-
ISLAMIC GROUPS UPON A THEOROTICAL APPROACH***
Asst. Prof. Mustafa SARMIŞ

The aim of this paper is examining theroretically whether there is a provision of the infrahumanization on religious groups which is a social-psychological fact made by members of ingroup to members of outgroup. In addition, to question whether the Muslims will realize the infrahumanization attitude towards non-muslims or towards other Islamic groups and suggest Islamic based solution proposals to prevent infrahumanization.

In the first section, the information is given about empiric studies over 'infrahumanization theory' that is one of the research subjects of social-psychology. In this context, statements regarding the infrahumanization and the dehumanization concepts, the psychological essentialism, the secondary emotions which belongs to human essence and how to perceive the secondary emotions in attitude and behaviour against each other between ingroup and outgroup membersb are stated. Subsequently, reasons and results of negative attitudes and behaviours which is realized in the secondary emotions level by members of ingroup to member of outgroup on findings of these studies are determined. In the second section, a theorotical approach, psychologically and sociologically in relation to how the findings reverberate in the religious field about infrahumanization are presented. In this point it is being analyzed whether to move away of religious group members from human essence because of sense of group belonging and whether to carry other group to less humanitarian level and it will be scrutinized which negative attitudes is displayed due to infrahumanization. In the third section, the positive and negative outcomes about whether they present an approach based on Tawhid thought while evaluating other faith members of Muslims and each other of Islamic groups which is grounded on Fitrah concept and its product humanitarian essence approach are examined+. It also draws an inference about effects of the mentioned attitudes on individuals.

In conclusion, as a result of trivializing by ingroup members to outgroups and thinking them of being insufficient in terms of humanitarian essence, they reveal negative attitudes and behaviours as discrimination and adverse conducts and it is identified that such circumstances lead to confrontations between the groups. Based on these findings, questioning the relation between infrahumanization and religion, the believers of a religion compare the other religious groups and societies and locate them at a lower category because of establishing human essences by social categories and inducement of sense of belonging to their groups. As a result of that, if members of religion groups do not rehabilitate themselves primarily with human essences they will act in a religious structure which discriminate the other believers of religions and groups; they will begin to infrahumanize them unconsciously. This situation will lead to undesirable confrontations between religions and religious groups apparently. Finally, it is concluded that the Muslims who rehabilitate their faith with social inducements instead of humanitarian essences, they might miss the approach of the humanitarian essence of Islam and evolve to a structure which is far from Fitrah; in addition the beliefs, deeds and the sense of group belonging which are settled before the humanitarian essences will estrange the humans from other humans and terminate the Tawhid based thought of existence; correspondingly the individuals might get a negative character psychologically and might show negative behaviours and attitudes towards non-muslims and other religious groups. According to proposal of resolution to prevent this situation; the human who has the capacity to become the most honorable creature by carrying the divine essence can look at the all humans with the principle of "Love all the creatures because of Creator" and can move with all the people 'oneness' based on Tawhid axis existence thought; there are some Islamic-based explanations that such a behaviour might happen only as a result of psychologically peace-minded attitude and "knowing yourself" an awareness.

Key Words: Social Psychology, Infrahumanization, Religious Groups.

KUR'AN EKSENİNDE EVRENDEKİ UYUMUN SOSYAL BARIŞA

YANSIMALARI

Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KARAKUŞ

Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

konevi61@hotmail.com

Kâinat, hiç kimsenin herhangi bir uyumsuzluk ve düzensizlik tespitinde bulunamayacağı şekilde, muhteşem bir planlama ve mükemmel bir hesaplama ile meydana gelmiştir. Evren, görünüşüyle, bünyesinde barındırdıklarıyla ve tüm mekanizmaların birbiriyle uyum içerisinde çalıştığı sistemiyle bir ihtişam abidesidir. Kâinattaki her şey kendi zıtlarıyla beraber, müthiş planlanmış bir uyumun ortaya çıkardığı ahenkle evreni meydana getirmektedir. Bu uyumun hiçbir zaman bozulmadığı ve hedefinden sapmadığı insanlar tarafından her an için gözlemlenebilen bir olgu olduğu aşîkârdır. Zira ne gece gündüzün ne de yer göğün görevini üstlenmeye çalışmadan her varlık kendine tahsisi edilmiş görevi hakkıyla yerine getirmektedir. Diğer bir deyişle evreni oluşturan tüm unsurlar bir çarkın dişlileri misali uyum içerisinde çalışarak birbirlerine yardımcı olmaktadır.

Hem kâinata nizam veren, hem insanı yaratan hem de vahiy yoluyla insanlara istek ve talimatlarını bildiren Allah, insanı muhatap almış ve ona din olarak seçtiği sistemin adını barış anlamına gelen İslâm koymuştur. Ona yarattığı evrene bakıp ibret almasını, evrende kendisi için pek çok ibret örnekleri olduğunu bildirmiştir. Eğer evrendeki nizam ve intizama tabi olarak yaşarsa insanın mutlu olacağını, aksi takdirde âlemdeki düzenin bozulacağını ve bu bozulmadan kendisinin de etkileneceğini bildirmiştir. Böylece insana yaşadığı süre içerisinde yeryüzünü imar ederek; orada barışı, huzur ve esenliği tesis etmesini emretmiştir.

Bu tebliğde Kur'an ayetleri ekseninde, evrendeki uyum ve düzene dikkat çeken Kur'an'ın insanlığa göklerden, yerden, denizlerden, orada balık gibi yüzen gemilerden, gökte uçan kuştan ve daha pek çok şeyden ibret almasını öğütlemesi ve bu öğütlerin insanoğlunun hem kendisiyle hem de yaşadığı toplumla barışmasına sunacağı katkılar üzerinde durulacaktır. Bunun

sonucunda Kur'an'ın bugüne ve tüm zamanlara verdiği barış mesajı ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Kur'an, Evrendeki uyum, İbret, Sosyal barış.

*ACCORDING TO THE QUR'AN, THE REFLECTIONS OF
HARMONY IN THE UNIVERSE ON SOCIAL PEACE
Dr. Öğr. Üyesi Abdulkadir KARAKUŞ*

The universe is made up of great planning and perfect calculation, so that no one can detect any discrepancies and irregularities. It is a monument of grandeur with its appearance, its contents and the system in which all mechanisms work in harmony with each other. Everything in the universe, together with their own opposites, forms the universe in harmony with a great planned harmony. This is a phenomenon that can be observed at any time when the harmony has never deteriorated and deviates from its target. Because neither being able to replace the day and night nor the sky, every being fulfills his own duty. In other words, all the elements that make up the universe help each other by working in harmony like the gears of a wheel.

Allah has both regulated the universe, created human beings, and revealed revelations and instructions to people through revelation. Allah has accepted man as his interlocutor. He named the religion he chose for him as Islam. Islam meaning is peace. Allah told the human to look at the universe he created and take examples, that there are many examples for him in the universe. He stated that he would be happy if he lived subject to order and order in the universe, otherwise the order in the realm would be deteriorated and he would be affected by this deterioration. Thus, during the time he lived by zoning the earth; there he ordered peace, peace and well-being

In this article, on the axis of the verses of the Qur'an which draws attention to the harmony and order in the universe, advises mankind to take examples from the heavens, the earth, the seas, the ships that swim like fish, the birds flying in the sky and many other things. will contribute to the reconciliation with the society in which it lives. As a result, the message of peace given by the Qur'an to today and to all times will be put forward.

Keywords: Qur'anic exegesis, Qur'an, Universal compliance, Lesson, Social peace.

**BİR ÖTEKİLEŞTİRME ARACI OLARAK KİŞİSEL VERİLER VE
KORUNMASI**

Doç. Dr. Abdurrahman SAVAŞ

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

abdurrahmansavas@hotmail.com

Başkaları hakkındaki bilgiler insanlar için her zaman önem arz etmiş ve ilgi çekici olmuştur. Eş, akraba, arkadaş, işveren, dernek gibi topluluklar ve hatta devlet kişileri hep daha detaylı olarak bilmek istemişlerdir. Devletin kişiler hakkında daha fazla özel bilgi elde etmek istemesinin başlıca sebepleri kamu hizmetlerini yerine getirebilmek, verilen hizmetlerin verimliliğini artırmak ve diğer mevzuattan doğan yükümlülüklerini yerine getirmektir. Devlet ayrıca kamu düzenini ve güvenliğini sağlamak için de başkalarının kişisel verilerine ihtiyaç duymuştur.

Devletten başka ticari faaliyette bulunan kuruluşlar da bireyleri daha yakından tanımak için ve müşterilerinin tercihlerini öğrenebilmek için kişisel verilere ihtiyaç duymuşlardır.

Gerek devletin ve gerekse özel kuruluşların, başkalarının kişisel verilerine duydukları bu ihtiyaç ve talep karşısında bireyin siyasi görüşü, dini inancı ve aile hayatına ilişkin verilerin gizli kalmasını isteme, başkalarına bu bilgileri bildirmeme veya daha önce bildirmişse de bu verdiği onayı geri alma hakkı olmalıdır.

Bu kişisel veriler arasında bazı veriler diğerlerine göre daha fazla önem arz etmektedir. Kişinin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi veya felsefi inancı, dini, mezhebi ya da meşrebi, hatta inançsızlığı, vakıf, dernek, sendika üyeliği, daha önce almış olduğu ceza mahkumiyeti, biyometrik veya genetik verileri, sağlığına ve cinsel hayatına ilişkin veriler bu tür önem arz eden verilerdir. Bu verilerin işlenmesi kişinin temel hak ve özgürlükleri hakkında yüksek riskler doğurabilir. Kişinin dışlanması, fişlenmesine veya ötekileştirilmesine yol açacak şekilde kullanılabilir. Bu nedenlerle adı geçen veriler özel nitelikli kişisel veriler olarak isimlendirilmiş ve daha farklı bir korumaya tabi tutulmuştur.

Bu verilerin korunması gerek bireyin ve gerekse toplumun korunması için son derece önemlidir. Sanal ortamın etki alanı ve hızının giderek arttığı bir dönemde, toplumdaki ayrıştırma ve ötekileştirme girişimleri de artık sanal aleme taşınmıştır. 21. yüzyılın tehditleri de savaşları da artık sanal dünyada gerçekleşmekte, ancak yıkıcı etkisi eskisine göre çok daha fazla olmaktadır.

**PERSONAL DATA AND ITS PROTECTION AS A TOOL OF A
ALIENATION**

Assoc. Prof. Dr. Abdurrahman SAVAS

Information about other people has always been important and interesting to others. Spouses, relatives, employers, societies like associations and even governments have always wanted to know about people in a more detailed way. Main reasons for governments to get involved in people's lives are as follows: To perform public services, to improve the efficiency of services provided and to fulfill its obligations under other legislation. Another reason is to maintain the public order and public safety.

Other than governments, the organizations performing commercial activities also needed personal data to get to know both people better and the preferences of their customers.

Against this need and demand (regarding the personal data of others) of both the governments and private organizations, the individuals should have the right to request the data regarding his or her own political opinion, religious belief and family life to remain confidential; not to disclose this information to others and to revoke his or her consent, if he or she has previously reported it.

Among those personal data, some carries more importance. Race, ethnic origin, political thought or philosophical belief, religion or even disbelief, membership to any foundation, association and union membership, previous criminal convictions, biometric or genetic data, data related to his health and sexual life are such important data. The processing of this data may pose high risks to one's fundamental rights and freedoms. It may be used in a way of excluding, tagging or alienating others. Because of these reasons the aforementioned data, are named as sensitive personal data and have been subjected to a different protection.

The protection of these data is extremely important for the protection of both the individual and the society. At a time, the influence area and the speed of the virtual environment is increasing, the attempts of separation and alienation in the society have been moved to the virtual world. Threats

and battles of the 21st century are now taking place in the virtual world, but their destructive effect is far greater than before.

İSLAM HUKUKUNDA TOPLUMSAL DEĞER VURGUSU ÖRF

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet EKİNCİ

Kafkas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam Hukuku Anabilim Dalı

ahmedekinci@hotmail.com

Arş. Gör. Murat YILMAZ

Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belâğatı

Anabilim Dalı

muratyilmaz@kilis.edu.tr

Sözlükte iyi olan, yadırganmayan, bilinen, peş peşe gelen, tanınan, anlamlarındaki örf, birçok fikhî hükmün verilmesinde kendisine atıfta bulunulan belli nitelikteki sosyal davranış biçimlerini ve dildeki yerleşik kullanımları ifade eder. Bir başka ifadeyle “Aklî verilerin süzgecinden geçerek, vicdanlarda yer tutan ve selim tabiatlarca uygun bulunan davranışlar, söz ve eylem biçimleri” şeklinde tanımlanabilir. Bu bağlamda örfün, uzun bir zamana yayıldığı buna bağlı olarak ağır seyreden bir süreç içinde oluştuğu, toplumun derinliklerine nüfuz ettiği ve toplum tarafından genel kabul görmüş eğilim ve tercihlerden oluştuğu söylenebilir. Türkçede örf ve âdeti ifade etmek üzere “an’ane, gelenek, görenek, teamül” ve -ahlâkî değerlendirme anlamı baskın olan- “töre” kelimeleri de kullanılmaktadır.

İslam hukukunda dinin temel değerleri ile çatışmayan, aynı zamanda çevre ve adetlerin değişmesine göre değişmeyen örf, nasların anlaşılması ve uygulanmasında ortaya çıkan boşlukların doldurulması ile Şâri’in iradesi açıklanırken kullanmış olduğu kelime, kavram ve ifade biçimlerinin yorumlanmasında yer verilmiştir.

Araştırmamızda İslam hukukunda toplumsal değer vurgusu olarak örf ele alınarak incelenecektir.

Anahtar kelimeler: İslam, örf, toplum

AL-URF: THE EMPHASIS ON SOCIAL VALUES IN ISLAMIC

LAW

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet EKİNCİ

Arş. Gör. Murat YILMAZ

The dictionary meaning of al-urf is the good, non-odd, known, successive and recognized one. It refers to certain forms of social behavior and built-in uses in the language referred to in the provision of many legal judgments. In other words, it can be defined as “behaviors, forms of speech and actions that are approved by reason, recognized by conscience and is found suitable by benign nature”. In this context, it can be said that al-urf (customs), forms over a long period of time, in a slowly course, penetrates deep into the society and consists of generally accepted tendencies and preferences by the society. In Turkish, words like “an’ane, gelenek, görenek, teamül” meaning custom and tradition and the word “töre” which has the meaning of a moral evaluation, are used to express al-urf.

In Islamic law, customs that do not conflict with the basic values of religion, but also does not easily change according to environment and local practices are regarded as sources for filling in the gaps in understanding the legal texts and the interpretation of the words, concepts and expressions used in Islamic sources.

This study will deal with al-urf (custom) as an emphasis on social value in Islamic law and evaluate it from different perspectives.

Keywords: Islam, al-urf (custom), society

ARAP EDEBİYATINDA FAKLI İNANÇ ve ETNİK KİMLİKLERE

BARIŞ İÇİNDE YAŞAMA ÇAĞRISI

-HAFİZ İBRAHİM ÖRNEĞİ-

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YILDIZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Arapça Öğretimi

ayildiztr@hotmail.com

Mısır, farklı inanç mensuplarının ve etnik yapıların tarih boyunca bir arada yaşadığı bir coğrafyadır. Firavunlar dönemi olan antik çağda Kibtîler, Helenistik dönemde Romalılar, Amr b. el-Âs'ın fethinin ardından da Müslüman Arapların etkisinde kalmıştır. Tolunoğulları ve İhşidiler, Mısır'da Türk etkisinin görüldüğü ilk dönemlerdir. Eyyûbî Devleti zamanında da Türklerin etkisi yer yer hissedilmiştir. Memluklüler ile Osmanlı Devleti'nin hâkimiyetleri ise Mısır'daki Türk varlığını güçlendirmiştir. Bu durum, Mısır'da farklı kimliklerin birbirini ötekileştirmeden bir arada yaşama kültürünü gerekli kılmıştır. I. Dünya savaşı öncesinde ilk olarak Fransızlar sonra da İngilizler bir Osmanlı toprağı olan Mısır'ı işgal etmişlerdir. Bu işgaller sırasında çoğunluğu Müslüman olan halk çeşitli sıkıntılar çekmiştir.

İşgaller döneminde yaşayan şairlerden biri olan Hâfız İbrahim, halkı işgale karşı Osmanlı Devleti'nin yanında durmaya çağıran İslâmî kimliğiyle tanınmıştır. Zor dönemlerde ve hamasetle yazmış olmasına rağmen şiirlerinde, sadece işgalcileri hedef almış, yaşanan zulmün yöneticilerin ihtiraslarından kaynaklandığını belirtmiş, ne işgalci devletin halklarına ne de mensup olduğu dinlerin takipçilerine karşı kışkırtıcı bir tutum takınmıştır. Hatta dinlerin emirlerinin uygulanması halinde bu zulümlerin yaşanmayacağını belirtmiş, din adamlarına ve işgalci devletin halklarına seslenerek savaşların ve işgallerin durdurulmasını istemiştir. Onun şiirleri, sadece Mısır ve Mısırlıların değil, başka etnik yapıya mensup halkların yaşadığı acıları da işlemektedir. Bu bağlamda, Japon-Rus savaşı ve Almanya'nın Fransa'ya saldırısı gibi acı olayları da işleyerek faklı milletleri bir arada eşit haklara sahip olarak barış içinde yaşamaya çağırmıştır. Fransa saldırısının müsebbibi olan Almanya İmparatoru İkinci Wilhem'e yazdığı şiirde, onun ihtiraslarını işlemiş ve inandığı dini değerlerin kendisini bu

ihiraslarından alıkoymaya yetmediğini ifade etmiştir. İtalya'nın Trablus saldırısını işlediği şiirinde, semâvî bir kitap olan İncil'i referans göstererek yaşananların yanlışlığını belirtmiştir. Trablus'ta başarı elde edemeyen İtalyanların öç almak için Beyrut sahillerini vurmasını konu edindiği şiir tiyatrosunda ise farklı inanç ve etnisite mensuplarının beraber yaşadığı Beyrut halkını, kışkırtmalara kapılmadan geçmişte olduğu gibi barış içinde, kimseyi ötekileştirmeden yaşamaya devam etmeye çağırmıştır. İngilizlerin İstanbul'u işgal etmesi sırasında Ayasofya'ya yazdığı şiirinde, işgalden dolayı içinde hissettiği duyguları belirtmiş ve Hristiyanlara karşı bir kışkırtmada bulunmadan, yaşananların Müslümanların görevlerini yapmamasından kaynaklı olarak sünnetullahın tecellisi olduğunu ifade etmiştir.

Bu tebliğde Mısır'ın Mehmet Akif'i mesabesinde olan Hâfız İbrahim'in "Müslim", "gayrimüslim", "Arap", "Acem", "Doğulu" ve "Batılı" gibi her türlü ötekileştirmeye karşı çıktığı şiirleri ele alınacaktır. Böylece toplumların bir arada barış içinde yaşayabilmeleri için hoşgörü çerçevesinde adâlet ve hukuk gibi ortak değerlerin hâkim kılınma isteği Mısır'da yaşayan Müslüman bir şairin dizelerinden hareketle ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler

Hafız İbrahim, Arap Edebiyatı, Ötekileştirmemek, Barış, Hukuk.

**INVITATION TO LIVE IN HARMONY WITH DIFFERENT
BELIEFS AND ETHNIC IDENTITIES IN ARABIC LITERATURE
-HAFEZ İBRAHİM'S EXAMPLE-
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet YILDIZ**

Egypt is a region that housed different beliefs and ethnic structures throughout time. Under the Copts during Pharaohs era, Romans during Hellenistic period and Muslim arabs after Amr b. el-As' conquest. Tulunids and the Ikhshidids are the first Turkic influence over Egypt. It was also possible to see their influence during the Ayyubids dynasty from time to time. Mamluks and Ottomans rules also strengthened Turks presence over Egypt. This situation in Egypt forced different ethnicities to live in harmony instead of belittling the others. Before the First World War, France took over Egypt, what was a once Ottoman land, followed by the Brits. During these invasions the mostly-Muslim people suffered different problems.

Hafez Ibrahim, a poet known for his Islamic views, who also lived during these invasion times called on the people to take place next to the Ottoman Empire. Even though he wrote with courage during these harsh times he never took aim at the intruder's people or their beliefs and only voiced the results as the invaders fault in his poems. In fact, if their religion's laws were to be applied these wars wouldn't happen and so he wanted for the reverends and the invader's people to help end them. His poems don't only include Egypt and its people but also different people from different ethnic groups. He invited different nations to live together in peace while pointing out painful events like the Japan-Russia war and Germany's assault on France. In a poem he wrote to Germany's Emperor Wilhelm II -responsible for the war in France- he mentioned that his beliefs weren't enough to keep him away from his harmful ambitions. He wrote in one of his poems about the Italo-Turkish War and he noted that what happened according to the Sacred Bible is wrong. He mentioned in his poem that the Italians hit the Beirut shores for revenge since they lost in Tripoli and called the Beirut population to continue living peacefully like old times and to not hurt people from different beliefs and ethnicities. In another poem he wrote for the Hagia Sophia during the Brits' invasion to Istanbul, he put his feelings into words and said, without any repercussions to Christians, that these are

because of Muslims not doing their job and the manifestations of divine laws.

In this edict, we will discuss about Hafez Ibrahim's poems -also known as the Egyptian Mehmet Akif- opposing the act of belittling "Muslim", "non-Muslim", "Arab", "Iranian", "Westerner", "Easterner" or any of the sort. Thus, in order for the society to live together in peace, a Muslim poet living in Egypt voiced his opinions in his verses wishing mutual values like justice and common law to be predominant.

Keywords

Hafez Ibrahim, Arabic Literature, Belittle, Peace, Jurisprudence.

**TOPLUM BİREY YAKINLAŞMASINDA OSMANLIDAKİ
GAYRİMÜSLİM VAKIFLARININ ROLÜ**

Doç. Dr. Ahmet AKMAN

N. Erbakan Üniv. Hukuk Fak

aakman@erbakan.edu.tr

Ali Haydar Efendi vakıflarla ilgili “Tertibü’s-Sünûf fî Ahkamî’l-Vükûf” adlı eseri 324. Maddesinde vakfedenin Müslüman olmasının şart olmadığını belirterek, bir gayrimüslimin evinin mülkiyetini vakfederek, evde oturma şeklindeki istifadeyi müslim, gayrimüslim genel olarak fakirlere ve hastalara şart koşsa sahih olacağı gibi, örneğin bir Mecûsinin hanesini önce evlatlarına ve sonrasında Yahudi ve Mecusilerden fukaraya şart koşması halinde geçerli olacağını ifade eder. Yine aynı eserin 325. Maddesinde de, bir müste’menin (İslam ülkesine eman-pasaport, vize vs.- ile giren) İslam beldesindeki gayrimüslim vakıfların geçerli olduğu cihetlere yönelik yapmış olduğu vakfın câiz olduğunu beyan eder. 313. Maddede ise, gayrimüslimlerin evlatlarına ve sonrasında müslim, gayrimüslim fukaraya yönelik yapmış oldukları vakıflar ile vakıflardaki “kurbet-Allah’a yaklaşma” şartının gerçekleşeceğini ifade ederek, gayrimüslim vakıfların sahih olacağını belirtir.

Osmanlı toplumu, içerisinde câri olan millet sistemine uygun olarak, toplum birey yakınlaşmasına yönelik uyguladığı birçok unsur arasında vakıflar da yer alır. Bu meyanda Müslüman unsurların kurduğu vakıflarla Müslüman olan ve olmayan kişileri içine alarak birçok sosyal problemin önüne geçtiği gibi; aynı imkanı İslam hukukuna uygun olarak gayrimüslimlere de tanımak suretiyle, vakıflaşma yoluyla karşılıklı sosyal dayanışmayı ve zaruri ihtiyaçların karşılanmasında azami toplumsal katkıyı sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Vakıf, Osmanlı, Gayrimüslim, Toplum, Dayanışma

***THE ROLE OF NON-MUSLİM FOUNDATIONS IN THE
OTTOMAN EMPIRE IN TERMS OF SOCIETY AND INDIVIDUAL
SOLIDARITY***

Doç. Dr. Ahmet AKMAN

Ali Haydar Efendi stated in the article 324 of his book “Tertibü’s-Sünûf fi Ahkami’l-Vükûf” about foundations, it is not necessary for the founder to be a Muslim. In this regard, by making foundation of non-Muslim home, to the poor and sick non-Muslim also Muslim’s benefit is valid. It also applies if a Mecûsi stipulates his house first to his sons and then to Jewish and Mecusi. In Article 325 of the same work, if a Muste’men (which enters into the Islamic country with an eman-passport, visa etc.) declares a foundation is valid about the permissible subjects for the non-Muslim foundations in the Islamic country. In Article 313, it is stated that non-Muslim foundations will be valid by stating that the approach to Allah - kurbet - condition will be realized in the foundations they have built for non-Muslims and then for Muslim and then all the poor.

Foundations also play an important role in the convergence of individuals in the society along with some other issues in accordance with the national system in Ottoman society. In this context, as it prevents many social problems by including Muslim and non-Muslim individuals through foundations established by Muslims; by providing the same opportunity to non-Muslims in accordance with Islamic law, it has been achieved mutual social solidarity through foundation and maximum social contribution has been made in meeting essential needs.

Key Words: Foundation, Ottoman, Non-muslim, Society, Solidarity.

AİLE İÇİ İLİŞKİLERDE EMPATİK TAVRIN DÎNÎ

REFERANSLARI

Doç. Dr. Ali ÖGE

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi

Kur'an-ı Kerim Okuma ve Kıraat İlmi Ana Bilim Dalı

alican_042@hotmail.com

Bir kişinin kendisini karşısındakinin yerine koyarak olaylara onun bakış açısıyla bakması, o kişinin duygularını ve düşüncelerini doğru olarak anlaması, hissetmesi ve bu durumu ona iletme süreci olarak tanımlayabileceğimiz empatik tavır; modern dünyada gittikçe bireyselleşen insanoğlunun ötekiyle ilişkilerinde göz ardı edemeyeceği bir davranış modelidir. Modernite özellikle aile içi ilişkilerde geleneksel aile modellerinde aşırı yıkıcı tahribatlar yapmıştır. Bu değişimde özellikle “sekülerleşme” ve “dinin ve dînî olanın hayata müdahale alanlarının kısıtlanması” oldukça etkili olmuştur. Sonuçta kuşaklar arası çatışmadan tutun, cinsel kimlik algılarına varıncaya kadar köklü zihni değişimler yaşanmıştır. Bu yıkıcı değişimler arasında aile içi ilişkilerde kırılma ve bireylerin anlaşılama sorunu yaşaması sonucunda kuşaklar arası çatışmalar, kavgalar, boşanmalar ve yalnızlaşmalar kaçınılmaz olmuştur. Karı-koca; anne-baba ve çocukların sağlıklı iletişim kuramamaları ailenin kuşatıcı etkisini de giderek azaltmıştır. Dolayısıyla empatik tavır insanın başkalarıyla sağlıklı iletişimini sağlayan ve bu iletişimi bir bakıma zorunlu kılan hayatın neredeyse bütün alanlarında önemini artırmakta ve eşler arasında, ebeveyn ve çocuk ilişkilerinde, alışverişte, yönetimde kısaca karşımızdakini anlamamızda ve bu anlayışın gereğini yapmakta gittikçe zorunlu hale gelmektedir.

Aile içi ilişkilerde son derece önemli olan “anne ve babaya iyi davranma, öf bile demeden onlara dua etmek”, “merhamet”, “meveddet”, “ihsan”, “sevgiyi besleme ve ifade etmek”, “ güzel söz ve hediyeleşmek”, “içten ve samimi olmak” gibi referanslarını Kur'an'da bulduğumuz güzel davranışlar ve “Komşusu açken tok olan kimse kâmil manada mü'min değildir”, “Nefsimi kudret elinde tutan Allah'a yemin olsun ki bir kul kendi için istediğini

komşusu veya kardeşi için istemedikçe kâmil manada iman etmiş olmaz.”, “Mü’minler bir binanın tuğlaları gibidirler...” gibi empatik tavrı vurgulayan hadisler bize ötekiyle yaşamı daha güzel ve anlamlı kılmada noktasında empatik tavrı geliştirmemiz gerektiğini anlatmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Din, empati, samimiyet, öteki ile yaşam

**THE RELIGIOUS REFERENCES OF EMPATHIC ATTITUDE IN
THE FAMILY RELATIONS**

Doç. Dr. Ali ÖGE

The empathic attitude as the action of understanding, being aware of, being sensitive to and vicariously experiencing the feelings, thoughts and experience of the other is a behavior model that cannot be ignored in the relations of the human being with the other, in the increasingly individualized modern world. Modernity has caused extremely crushing destruction in traditional family models, especially in the family relationships. Particularly “the secularization” and “restriction of interventions of religion to life” was quite effective in this change. As a result, there has been radical changes in the mind from intergenerational conflicts to sexual perceptions of identity. Inter-generational conflicts, quarrels, divorces and loneliness have become inevitable as a result of these disruptive changes in the family relations and the problems of individuals not being understood. The inability of healthy communication between husband and wife, parents and children has gradually reduced the surrounding effect of the family. Therefore, the empathic attitude increases the importance of human beings in almost all areas of life, which ensures healthy communication with others and necessitates this communication in a way and becomes increasingly compulsory in terms of understanding and briefly in spouses, parent and child relations, shopping, management.

The beautiful behaviors that are extremely important in the family relationships such as “To treat parents well,” “to pray for them”, “to say not them ‘ugh’”, “mercy”, “goodness”, “cherish and expressing love”, “beautiful words and gifts”, “to be sincere and sincere” are found in the Qur’an. In the same way they are found in the Hadiths also like “The person who is full while his/her neighbors are hungry is not a Muslim”, “I swear to God none of you has attained true faith until he loves for his brother that which he loves for himself.”, “Believers are like the bricks of one building”. These references, which emphasize empathic, tell us that we need to develop empathic attitudes to make living with the other more beautiful and meaningful.

Keywords: Religion, empathy, sincerity, life with the other

**MEHCER EDEBİYATI ŞAİRLERİNİN KİMLİK, AİDİYET VE
FARKLILIKLARIYLA BİRLİKTE VAR OLMA MÜCADELESİ:
REŞİD EYYÛB ÖRNEĞİ**

Dr. Öğr. Üyesi Ali EMİNOĞLU

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi

Temel İslam Bilimleri - Arap Dili ve Belagati

aeminoglu@gmail.com

XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren genelde Osmanlı Devleti'nde özelde ise Lübnan ve Suriye topraklarında yaşanan siyasî ve ekonomik nedenlerden ötürü bu coğrafyadan Kuzey ve Güney Amerika'ya bir göç hareketi başlamıştır. Edebiyatçılar ve şairler de bu göç hareketine dahil olmuşlar ve memleketlerini terk ederek Kuzey ve Güney Amerika'nın farklı bölgelerine yerleşmişlerdir. Bu bölgelere yerleşen edebiyatçı ve şairler sonraki yıllarda bir araya gelerek "Mehcer" adı ile isimlendirilen edebiyat akımını kurmuşlardır. Reşîd Eyyûb da bu akımın önemli temsilcilerinden biridir. Daha çok şair kimliği ile ön plana çıkan Eyyûb, kaleme aldığı şiirlerinde o dönemde meydana gelen problemleri sıkça dile getirmiş, bu yönüyle de kendisine eş-Şâ'iru's-Şâkî (şikayet eden şair) lakabı verilmiştir. Eyyûb, şahit olduğu ve şiirlerinde dile getirdiği tüm sıkıntılara rağmen yabancı bir memlekette Arap kimliğini ve ülkesine olan aidiyetini muhafaza etme mücadelesini hiçbir zaman bırakmamıştır. Öte yandan, her ne kadar Batı edebiyatından ve kültüründen etkilenmiş ve bu etkiyi şiirlerinde kısmen yansıtmış olsa da sahip olduğu farklılıklar ile Batı toplumu içerisinde bir şair olarak var olmaya gayret göstermiştir. İşte bu çalışmada, Reşîd Eyyûb özelinde ülkesinden göç eden edebiyatçı ve şairlerin maruz kaldığı sıkıntılı süreç ve bu süreç içerisinde kimliklerini ve aidiyetlerini koruma mücadelesi ele alınmış, sahip oldukları kültürel ve sosyal farklılıklara rağmen Batı toplumu içerisinde nasıl ayakta kalabildikleri ele alınmıştır.

Anahtar kelimeler: Reşîd Eyyûb, Arap Şiiri, Mehcer Edebiyatı, Kimlik, Aidiyet.

***MİGRATION LITERATURE POETS' STRUGGLE FOR
EXISTENCE WITH IDENTITY, BELONGING AND
DIFFERENCES: THE CASE OF RASHEED AYYUB***

Dr. Öğr. Üyesi Ali EMİNOĞLU

Since the second half of the nineteenth century, there has been an immigration movement from the Ottoman Empire to North and South America due to political and economic reasons in the Ottoman Empire and especially in Lebanon and Syria. Literati and poets were also involved in this migration movement and left their hometown and settled in different parts of North and South America. The literati and poets who settled in these regions came together and established the literary movement called "Migration". Rasheed Ayyub is one of the important representatives of this movement. Ayyub, who came to the forefront with the identity of a poet, frequently mentioned the problems that occurred in that period in his poems, and in this aspect he was given the nickname "the complaining poet". Despite all the troubles he witnessed and expressed in his poems, Ayyub never left the struggle to preserve his Arab identity and belonging to his country in a foreign country. On the other hand, although influenced by Western literature and culture and partially reflected this effect in his poems, he endeavored to exist as a poet in Western society with his differences. In this study, in the example of Rasheed Ayyub, the troubled process of the literatures and poets who migrated from his country and the struggle to protect their identities and belonging within this process were discussed in addition to how they survived in Western society despite their cultural and social differences.

Keywords: Rasheed Ayyub, Arabic Poetry, Immigration Literature, Identity, Belonging.

MODERN DÜNYADA BİREY VE TOPLUMA SABIR TAVSİYESİ

- ASR SURESİ BAĞLAMINDA-

Arş. Gör. Sümeyye SAYĞIN

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi

Temel İslam Bilimleri Bölümü Tefsir Anabilim Dalı

sumeyyesaygn@gmail.com

Birçok yeniliği, kolaylığı, teknolojik gelişmeyi insanın istifadesine sunan modern dönemde insan bir yandan imkânlardan faydalanırken bir yandan da sorunlardan etkilenmekte ve her zamankinden daha fazla sabra ihtiyaç duymaktadır. Bilim ve teknolojinin ortaya koyduğu yeniliklerle birlikte şiddet, terör, işsizlik, eşitsizlik, belirsizlik, kontrolsüz öfke gibi sayısız olumsuz durum mevcuttur. Ve birey tüm bu hayat şartları altında daha fazla yalnızlaşmış, geleneksel olarak sahip olduğu manevi desteklerden uzak kalmıştır. Ne var ki dünya imtihan yeridir ve problemler sürekli olarak karşımıza çıkacaktır. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de insanların açlıkla, korkuyla, canlarıyla ve mallarıyla sınanacakları haber verilmektedir.(Bakara 2/155) Tüm bu zorluklarla yüzleşmesi kaçınılmaz olan bireyin ve toplumun bu musibetlerle mücadele etmesi, başa çıkması ve iyi halini sürdürmesi gerekmektedir. İşte sabır bu durum ve şartlarda bireyin ihtiyaç duyduğu en önemli tutumdur. Telaşlanma, şikâyet etme, kaygılanma, yakınma gibi durumların zıttı kabul edilen sabır acı, korku, açlık, yoksulluk, kayıplar vb. zorluklarda kişinin şikayet etmeyip dayanma, göğüs germe, sonucu bekleme ve başa çıkma için çabalama sürecidir. Kur'an-ı Kerim'de sabır sıkça tavsiye edilen ve övülen bir erdemdir. Ayetlerde sabrın nelere karşı gösterilmesi gerektiği (Bakara 2/155); sabır ve namazla Allah'tan yardım dilenmesi (Bakara 2/45-153), Allah'ın sabredenlere yardım edeceği (Âl-i İmran 3/125); sabredenlerin Allah katında sevileceği (Âl-i İmran 3/146); sabredenlere mükâfatlarının hesapsız bir şekilde verileceği (Zümer 39/10) gibi pek çok yönüyle sabır öne çıkmaktadır. Sabır ile ilgili bir önemli husus da mü'minlerin birbirlerine sabrı tavsiye etmelerinin gerekliliğidir. Beled 90/17 ve Asr 103/3. Ayetlerde sabrı tavsiye etmek, iman edip salih amel işleme yolunda olan, Allah'ın mükafatını, hüsrana uğramaktan kurtulmayı ümit eden kullarda bulunması gereken bir vasıf olarak zikredilmiştir.

Birey yaşamını tek başına sürdüren bir varlık değildir. Varlığını sürdürebilmek için topluma ihtiyaç duyar. Ancak modern dünyada birey toplum içinde yaşamasına rağmen sıkıntılarıyla çoğunlukla tek başına mücadele etmek durumunda kalmaktadır. Gerek sözleriyle gerekse hal diliyle kendisine sabrı tavsiye edecek birilerini etrafında bulamamaktadır. Bu nedenle insan zorluklarla baş edememekte, sabrın zıttı olan şikayete düşmekte, aynı zamanda psikolojik olarak hastalık ve sıkıntılara yenilmektedir. Öyle ki öfke patlamaları yaşamakta, şiddete başvurmakta, cinnet getirmekte ve netice olarak kendisine ve topluma zarar vermektedir. Öfke kontrolünün bireyde ve toplumda son derece azaldığı; tahammülsüzlüğün, yakınmanın ve tembelliğin oldukça yaygınlaştığı bu zamanda insanlar arasında sabrı tavsiye etmenin ne kadar önemli ve gerekli olduğu ortaya çıkmaktadır. Zira sabrın tavsiye edildiği, sözle veya hal diliyle övüldüğü, olmazsa olmaz hale geldiği bir toplumda acılarla, zorluklarla başa çıkmak, yola devam etmek daha kolay olabilecek ve toplumsal destek sürekli olarak hissedilecektir. Yakınmalar, başa çıkamama durumları azalacak, sorunlara çözüm bulma oranları artacaktır. Çalışmamız sabır tavsiyesinin uygulamasına, öğretilmesine yönelik bir metod, bir yaklaşım, bir teknik önerme amacı gütmemektedir. Ancak Kur'an'da ifade edilen, övülen veya yerilen değerlerin, tutum ve davranışların anlaşılması ve anlatılması noktasında çalışmalara ihtiyaç duyulduğu aşikârdır. Bu nedenle çalışmamızda sabrın kavramsal çerçevesi, sabır tavsiyesi, sabrı tavsiye etmenin mahiyeti ve modern dönemdeki önemi, Asr Suresi ve ilgili diğer Kur'an âyetleri ışığında ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sabır, Asr Suresi, Modern Dünya, Toplum, Birey.

**ADVICE OF PATIENCE TO THE INDIVIDUAL AND SOCIETY IN
THE MODERN WORLD
-IN THE CONTEXT OF SURAT AL-ASR-
Research Assistant Sümeyye SAYGIN**

In the modern era, which offers many innovations, ease and technological development to the benefit of the human being, one is benefited from the opportunities while being affected by the problems and needs patience more than ever before. There are innumerable situations such as violence, terror, unemployment, inequality, uncertainty and uncontrolled anger with the innovations of science and technology. And the individual has become lonelier under all these conditions of life and has been away from the traditional moral support he has.

However, the world is a place of testing and problems will come up constantly.

As a matter of fact, it is reported in the Qur'an that people will be tested with hunger, fear, lives and property. (Bakara 2/155) The individual and society, which is inevitable to face all these difficulties, must struggle, cope and maintain their well-being.

Patience is the most important attitude that an individual need in these situations and conditions. Patience, which is the opposite of situations such as anxiety, complaining, is the process of enduring the person not complaining, stretching, waiting for the result and struggling for coping in difficulties such as pain, fear, hunger, poverty, losses. Patience is a frequently recommended and praised virtue in the Holy Quran. Patience stands out in many ways in verses. Some of those: what patience should be shown (Bakara 2/155); to ask Allah for help with patience and prayer (Bakara 2/45-153), Allah will help those who are patient (Âl-i İmran 3/125); that those who are patient will be loved in the sight of Allah (Âl-i İmran 3/146); the rewards will be given to the patient measureless (Zümer 39/10).

An important aspect of patience is the need for believers to recommend patience to one another. In the verses of Beled 90/17 and Asr 103/3 to

recommend patience is mentioned as a qualification that should be found in the servants are faithful, hopeful Allah's reward and to escape the torment.

The individual is not an entity that lives alone. He needs a society to survive.

However, in the modern world, although an individual lives in society, he is often forced to struggle alone. He cannot find anyone around him who will recommend patience with both his words and the language of his case. For this reason, he cannot cope with the difficulties, fall into the complaint which is the opposite of patience, and at the same time is defeated psychologically by illnesses and problems. So that he is experiencing outbursts of anger, resorting to violence, bringing insanity and ultimately harming himself and society.

Anger control is extremely decreased in the individual and the society; In this time of intolerance, complaining and laziness, it becomes clear how important and necessary it is to recommend patience among people. Because in a society where patience is recommended, praised by word or state language, it becomes a *sine qua non*, it will be easier to cope with the pain, difficulties and continue the road and social support will be felt continuously. Complaints and inability to cope will decrease and the rate of finding solutions to problems will increase.

Our study does not aim to propose a method, an approach, a technique for the application and teaching of patience advice. However, it is obvious that there is a need for studies to understand and explain the values, attitudes and behaviors expressed, praised or replaced in the Qur'an.

Therefore, in our study, the conceptual framework of patience, the patience advice, the nature of recommending patience and its importance in the modern period will be discussed in the light of Surat al-Asr and other related Qur'anic verses.

Keywords: Patience, Surat al-Asr, Modern World, Individual, Society.

**OSMANLI'DA ÖTEKİ İLE YAŞAMAK (16. YÜZYIL KUDÜS
ÖRNEĞİ)**

Aynur AKIN

Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Bölümü Doktora

Öğrencisi

akinaynur@hotmail.com

1500'lü yıllarlarda Osmanlı çoğunlukla Hristiyan tebaanın yaşadığı bir ülkedir. Bu durum 1516-1517 yıllarında Kudüs'ünde içinde bulunduğu Suriye, Filistin, Mısır ve Hicaz gibi Müslümanların çoğunluk olduğu yerlerin fethi ile değişmiştir. Müslüman nüfus ülkenin hâkimi olmuştur. Fakat Osmanlı, halkını dini ayırım gözetmeksizin "Millet Sistemi" çatısı altında en tartışmalı bölgelerde dahi insani şartlar altında yaşatabilmiştir.

Üç din açısından sahip olduğu kutsiyeti ile dünyada bugün dahi tartışmaların odağı ve silahların susmadığı Kudüs öteki ile yaşama becerisinin en bariz örneğidir. Osmanlı egemenliği altında bölgede her üç din mensupları da yaşamlarını bir arada ve güvenle sürdürmüşlerdir. Arşiv vesikalarında bu açıkça görülmektedir. En önemli arşiv verilerinden olan tahrir defterlerinde sancaklarda yaşayan halkın tahmini sayısı, hangi dine mensup olduğu, vergi potansiyeli hakkında bilgiler bulmak mümkündür. 1525-1528, 1538-1539, 1553-1554, 1562, 1596-1597 yıllarında Kudüs'te tutulmuş tahrir kayıtları Osmanlı'nın Kudüs'ü fethetmesinden sonra Müslüman nüfus oranında olduğu gibi gayrimüslim nüfus oranlarında da hatırı sayılır bir artışın olduğunu belgeler. Bununla beraber gayrimüslim halk ile Müslüman halkın aynı mahallelerde ve köylerde bir arada ikamet ettiklerini gösterir. Yine tahrir defterlerinde Yahudi cemaatlerin temsilcilerinin "Şeyh el Yahûd" tabiri ile zikr edilmesi ile Yahudi tebaanın devlet tarafından kabul gördüğü ve yanı sıra aralarında seçtikleri temsilcilerin de bürokratik anlamda söz sahibi olduğunu anlamak mümkündür.

Tahrirler dışında arşivlerde 1553-1915 yılları arasını ihtiva eden 419 adet mühimme defteri bulunmaktadır. Mühimme Defterleri, Divan-ı Hümâyûn'da görüşülen siyasî, askerî, toplumsal ve iktisadî kararları içerir.

Bu defterlerde de Kudüs ile alakalı birçok kayıt mevcuttur. Bu kayıtlardan bölgede bir arada yaşama kültürüne örnek olacak belgeler mevcuttur. Örneğin 10 Nisan 1571 yılına ait bir mühimme kaydında bir kilise ile bir mescit arasında sürtüşmeye yol açan bir arazinin Müslümanlara mı yoksa Hristiyanlara mı ait olduğunu belirlemek üzere her iki din müntesipleri eşit şartlar altında mahkemede kabul görmüş ve durum deliller ile adil bir şekilde sonuca bağlanmıştır. Arşivlerde toplamda 10 adet olan Kilise defterlerinden 8, 9 ve 10 numaralı defterler Kudüs'te bulunan ve Hz. İsa'nın doğduğu yerde inşa edildiğine inanılan Kamame Kilise'sine aittir. Defterlerde öncelikle Hz. Ömer'in Gayrimüslimlere verdiği amanname sonrasında Fatih Sultan Mehmet'in ve sırasıyla diğer Padişahların Hristiyan halka verdiği haklar kaydedilmiştir. Hatta Hristiyanların kendi içindeki anlaşmazlıklar dahi çözüme ulaştırılmaya çalışılmıştır. Yine Evliya Çelebi ve Polonyalı Simeon gibi seyyahlar da bölgedeki yaşam şartlarını aktaran bilgiler vermişlerdir. Seyahatnamelerde kiliselerin her Pazar günü açık olduğu isteyen tüm Hristiyanların buralarda ibadet edebildiği, Paskalya yortusu gibi özel günlerde dışarıdan binlerce Hristiyan hacı geldiğini ve ibadetlerini serbestçe yapabildiklerini belirtilmiştir. Osmanlı Devleti'nin gayrimüslimlere uyguladığı hoşgörü politikasının kaynağı İslam inancıdır. Bu inanç ile güçlü bir hukuk ve sosyal düzen oluşturulmuştur. Kitap ehli gayrimüslimler İslam hukukunun verdiği yetkiler altında cizye ödemek koşuluyla askerlikten muaf olmuş ve kendi dinleri ve gelenekleri ile yaşamlarını sürdürebilmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Kudüs, Hoşgörü

**LIVING WITH OTHER IN OTTOMAN (EXAMPLE OF
JERUSALEM IN 16TH CENTURY)**

Aynur AKIN

In 1500s Ottoman was a country that mostly Christian people is living in. This situation had changed by Muslim majority countries such as Syria, Palestine(Jerusalem), Egypt are conquered in 1516-1517s. In this way Muslim population dominated in country. But Ottomans governed the country without any religious discrimination. They could build a “nation system” with humanity conditions even in disputed enclaves.

A holy place for each three religion Jerusalem, which is in focus of disputes even today and where guns aren't stop still, is the most distinct example for ability of living with others. In Ottoman's dominated region each three religion's members had been living together and safely. It is clearly visible in archive documents. It is possible to find informations about Sanjaks' potencial of taxes, people's estimated population and religions in 'Tahrir Defteri's that one of the most important archive documents. Jerusalem's 1525-1528, 1538-1539, 1553-1554, 1562, 1596-1597 'Tahrir records authenticate that there is remarkable amount of increase in christian population as such in increase of muslim increase after the conquering of Jerusalem. Therewithal, this records authenticate that Christian and Muslim people had been residing together in neighborhood and villages. Also It is possible to understand from records that recognised Jewish people and Jewish congregation's delegates by mentioned with “Şeyh el Yahûd” (leader of Jews).

Beside of 'Tahrir Defteri's, there are 419 “Mühimme Defteri's” for 1553-1915 years. Mühimme records have political, military, social and economical decisions of 'Divan-ı Hümâyûn'. There are many records about Jerusalem in this books, too. There are documents from these records that will serve as an example of the culture of living together in the region. For instance, in a Mühimme record on 10th April, to determine whether an area of caused friction between a church and a masjid was Muslims' or Christians', the members of both religions were accepted in court on equal terms and the case concluded with fair by evidences. Three out of 10 church books (8th, 9th and 10th books) are about Kamame Church that Christians believe that

Jesus was born in. In the books, there are Caliph Umar's amanname (edict to guarantee lives of people in conquered place) to non muslims and Christians rights which given from Mehmed the Conqueror's and other sultan's. Ottomans tried to conclude disagreements even between Christian people.

Travellers such as Evliya Çelebi and Simeon of Poland, gives informations about the region's situation. According to these documents, Churches were open on every Sunday to pray for Christians, thousands of Christians were coming from other countries for special days like easter and they were praying freely. The source of Ottoman Empire's tolerance policy is Islamic faith. They formed strong law and social order with this faith. Christians and Jews had to pay cizye taxes and they were exempt from military service. They could live with their religions and traditions.

Keywords: Osmanlı, Ottoman, Kudüs, Jerusalem, Hoşgörü, Tolerance.

İBN HALDUN'UN DÜŞÜNCESİNDE VÂZİ KAVRAMI VE

TOPLUMSAL HUZUR

Öğr. Gör. Ayşe Yaşar ÜMÜTLÜ

Necmettin Erbakan Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu

ayumutlu@erbakan.edu.tr

14. yüzyıl İslam Düşünürü, siyaset ve hukuk adamı İbn Haldun, devlet ve hukuk sistemi üzerine geniş kapsamlı tespitlerinin olduğu eseri, Mukaddime ile tanınmaktadır.

Bu eserinde birey, toplum ve devlet doğasına dair analizleri ile felsefe geleneğindeki organik teorisinin devamı niteliğinde tartışmaları yer alır. Etik, siyaset, ekonomi ve hukuk hakkında eleştiri ve açıklamalarda bulunduğu, tarih yazıcılığını da içine alan oldukça detaylı bir çalışmadır.

Yine bu eserinde ortaya koyduğu ve Umran ilmi olarak adlandırdığı analizlerinde vâzi kavramı oldukça önemli bir mahiyete işaret eder. Çünkü İbn Haldun, Makasud'us Şeria olarak bilinen, İslam fıkhnın beş temel hükmün nedenlerini ve İslam Ceza Hukuku meselelerinin nedenlerini açıklamaya yönelik dönemin cevaplarından çeşitli örnekler verir. Tüm bu örneklerin nihayetinde ise İslam'da cezalandırmanın dahi zulmü amaçlamadığını ısrarla vurgular. Bu bağlamda örneklerinde yer verdiği, Vâzi kavramı özellikle dinin insan vicdanında oluşturduğu Allah korkusu ve ülfetine işaret etmesi bakımından önemlidir. İbn Haldun'un bu kavram ile vahye boyun eğen Müslümanın daha fazla beşeri kanuna ihtiyaç duymayacağını vurgulamak istediğini düşünüyoruz.

Dolayısıyla bu sunumda, İbn Haldun'un Vâzi kavramı, gönüllü itaat ve inançla birlikte toplumda sağlanacak huzur ve adalet yaklaşımı ortaya konulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İbn Haldun, Toplumsal Huzur, Vâzi Kavramı, Gönüllü İtaat, Zulüm

*WÂZİ' CONCEPT AND SOCIAL PEACE IN IBN HALDUN'S
THOUGHT
Dr. Ayşe Yaşar ÜMÜTLÜ*

Ibn Khaldun, a 14th-century Islamic thinker, political and legal man, is known for his famous work *Muqaddimah* on the state and the legal system.

In this work, he discusses the nature of the individual, society and the state bound by the continuation of the organic theory in the philosophy tradition. It starts with the principles of historiography and science; continues ethics, politics, economics and law. Again in this work and the analysis of what he called the science of *Umran*, the concept of “*wâzi*” points to a very important idea.

Because Ibn Khaldun insistently emphasizes that even the punishment in Islam does not aim the persecution, while he gives various examples of the answers to explain the reasons of the five fundamental provisions of Islamic jurisprudence and the reasons of Islamic Criminal Law issues, known as *Makasud’us Shari’a*.

In this context, the concept of *wâzi*’, which is included in the examples, is especially important in terms of pointing to the love and the fear of Allah created by religion in human conscience. With this concept, Ibn Khaldun wants to emphasize that the Muslim who internalize *Shari’a* will not need any more human laws. In his thought it is not supported an administrative or legal system which is tried to be realized by excessive law and pressure.

Therefore, in this presentation, Ibn Khaldun's concept of *wâzi*’, meaning voluntary obedience and belief, peace and justice approach to society will be provided.

Keywords: Ibn Haldun, Social Tranquility, Preacher Concept, Voluntary Obedience, Cruelty

BİREY-TOPLUM MÜCEDELESİNE ÖRNEK OLARAK HABİB EN-NECCÂR

Dr. Öğr. Üyesi Bünyamin AÇIKALIN

Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

bacikalin@hotmail.com

Tarih boyunca insanlık, -münferid istisnalar hariç- ilkel kabilelerden, süper güç sahibi devletlere kadar bir topluluk içinde varlığını devam ettirmiştir. İnsan, maddi-manevi gereksinimlerini ideal manada karşılayarak hayatını sürdürebilmek ve neslini devam ettirebilmek için toplum içinde yaşayan sosyal bir varlıktır. Onun bu özelliğine yüce kitabımız dikkat çekerek Hucurât sûresinin 13. âyetinde: “Ey insanlar! Şüphesiz sizi bir erkek ile bir dişiden yarattık, tanışasınız diye sizi kavim ve kabilelere ayırdık...” buyurmaktadır.

Yüce Allah insanın, bireysel ve toplumsal yaşantısında huzur ve esenlik içinde olmasını temin etmek için belirli zaman dilimlerinde onlara peygamberler göndererek rehberlik etmiştir. İnsanlığa gelen vahiylerde ve özellikle son din İslam’ın kitabı Kur’ân-ı Kerîm’de, ferdi ve toplumsal hayata model olabilecek örnekler bulunmaktadır. Bazen peygamberler ile muhatap olduğu toplum arasında yaşanmış olaylara yer verilmekte bazen de peygamberlerin yoluna uyan sâlih kulların doğru inanç ve davranışların benimsenmesi ve yaygınlaşması için verdikleri mücadeleler göz önüne serilmektedir.

İçinde yaşadığı toplumun yanlışlıklarını düzeltmeye çalışanlara örnek olarak Kur’ân’da yer alan kişilerden biri de Yâsîn sûresinde kıssası anlatılan “Habîb en-Neccâr” dır. Kıssa, sûrenin 13-32. âyetleri arasında anlatılmaktadır. Bu âyetlerde, toplumdaki genel geçer birtakım hatalı değer ve yargıları benimsemeyip doğruları, çevresindeki insanlara anlatmaya çalışan bir bireyin halkla yaptığı karşılıklı konuşmalar yer almaktadır.

Çalışmamızda birey-toplum mücadelesine örnek olan bu karşılıklı konuşmadan, günümüze çıkarılacak ders ve öğütler incelenecektir. Âyetlerdeki mesajın anlaşılmasına gayret edeceğimiz çalışmada, tefsir eserlerindeki kıssa ile ilgili bölümlerin tahlil edilmesi, çözümlenmesi

metodunu uygulayacağız. Bu metot çerçevesinde gerektiğinde kelimelerin semantik analizini yapacak, üslup ve ifade biçimlerini değerlendirecek, ilgili rivayetleri analiz edeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Yâsîn sûresi, Habîb en-Neccâr, tevhid, irşad, öğüt, cihad.

**AS AN EXAMPLE OF THE STRUGGLE BETWEEN INDIVIDIAL
AND SOCIETY "HABIB EN-NECCAR"**
Dr. Öğr. Üyesi Bünyamin AÇIKALIN

Mankind has continued its existence in a society, from primitive clan to super state -with exceptions- throughout history. Human is a social presence which lives in a society to meet his physical and moral needs and to maintain his generation. Our Holy Book draws attention to this feature of him, in thirteenth verse from Surah Hucurat: "O mankind, indeed We have created you from male and female and made you peoples and tribes that you may know one another..."

Almighty Allah has guided mankind by sending them prophets in specific time periods to provide them peace and safety in their individual and social lives. There are many examples that can be model for individual and social life in revelations and especially in the Quran which Holy Book of the last religion. Sometimes Quran describes events that happened between prophets and their society and sometimes exhibits good peoples' struggles to adopt and spread the right beliefs and behaviors in their society.

There are many people in Quran who work to correct mistakes of their society. As an example, Habib an-Naccar is one of them. His tale is mentioned in 13-32th verses in surah Yasin. In this verses, there are conversations between Habib an-Naccar and his people. He didn't accept common false values and judgements in his society and tried to explain them truths.

In this paper, the lessons and advices for present day from this conversation will be examined. We will apply the method of analyzing and examining chapters related to the story in Tafsir literature. In the framework of this method, we will do a semantic analysis of the words if necessary and we will evaluate wording and expression style and we will analyze related narrations.

Keywords: Surah Yasin, Habib an-Naccar, tawhid, guiding, advice, jihad.

SUÇUN TESPİTİNDE KRİMİNOLOJİNİN HUKUKTAKİ YERİ

Doç. Dr. Bünyamin ÇALIK

Kafkas Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

buncalik@hotmail.com

Bu çalışmamızda amacımız sosyal görüngü haline gelen suçun tespitinde ve günümüz toplumlarını farklı boyutlarda etkileyen çok geniş bir araştırma alanını ihtiva eden, suç kavramını ve suçluyu ele alan, farklı ülkelerde suçun dağılımını, suça maruz kalma terör, aile içi ve kadına karşı şiddeti, taciz, uyuşturucu, alkol ve intihar gibi temel sosyal problemleri değerlendiren kriminolojinin hukuktaki yeri, kökeni ve gelişimini ele almak olacaktır.

Bu çalışmamızı üç bölüm halinde gerçekleştireceğiz. Birinci bölümde, kriminolojinin tanımı, tarihçesi ve suç olgusunun yorumlanmasında bilimsel eğilimleri incelerken, ikinci kısımda ise suç ve suçun işleyişini yönlendiren ve etkileyen suç unsurlarını ele alınacak, üçüncü bölümde de hukuktaki yeri tespit edilecektir.

Anahtar Kelime: Suç, Kriminoloji, Hukuk

CRIMINOLOGY IN LAW OF CRIME

Doç. Dr. Bünyamin ÇALIK

In this article our main objective is to examine the place of criminology in law, its origin and development. As we know criminology became a social phenomenon and its evaluate basic social problems such as dealing with crime and criminality, crime distribution in different countries, terror, domestic violence against women, harassment, drugs, alcohol and suicide. We will divide our research into three parts. In the first part, we will examine the description, history of criminology and scientific trends in interpreting crime phenomenon. On the other hand, in the second part we will observe the crime and criminal elements that will influence and affect the functioning of the crime. And in the final part we will determine its place in the law.

Keywords: Crime, Criminology, Law

İSLAM İLİMLERİ DİN BİLİMLERİ VE SOSYAL BİLİMLER
ÇERÇEVESİNDE BARIŞ POLİTİKALARI

Dr. Öğr. Üyesi Cafer GENÇ

Artvin Çoruh Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

g.cafer@artvin.edu.tr

Kur'an insanlardan başta Allah'ın varlığı ve birliği olmak üzere bütün önemli konularda delil üzerinden tartışma yapmalarını istemekte, delilsiz yapılan spekülatif tartışmaları yererek "recmen bi'l gayb" olarak adlandırmaktadır.

Kur'an ayetlerinde ortaya konan tartışma konuları iyi anlaşıldığında, insanların hangi esaslar istikametinde tartışmaya katıldıkları ortaya konulabilir ve belli ölçüde spekülatif tartışmaların önüne geçilebilir. Spekülatif tartışmalar toplumların birikimini olumsuz yöne kanalize etmekte ve maddi/manevi kayıplara yol açmaktadır. Belli yöndeki spekülatif bir bakışın epistemolojik kesinlikte ele alınıp teorem haline getirilmesi ise, işin en tehlikeli tarafını oluşturmaktadır.

Endüstrileşme insan toplulukları arasındaki hareketliliği artırmış ve buna bağlı olarak kendine özgü iyi ve kötü sonuçlar üretmiştir. Ulaşım imkânlarının artmasıyla farklı insan topluluklarının bir araya gelmesi nisbeten kolaylaşmış, bunun bir sonucu olarak ortak kamu otoritesinin oluşturulması imkân dâhiline girmiştir. Buna karşın, bir araya gelen toplumsal unsurların kendilerini farklı inanç ve kültür ekseninde tanımlama yoluna girmeleri ise ortak kamu otoritesinin zayıf tarafını oluşturmaktadır. Benzer şekilde, toplumsal hareketlilik sosyal ve kültürel örtüşmeleri sağladığı gibi, ayrışmalara da yol açabilmektedir. Bu problemler insanlık tarihinin ortak stratejik problemleri olmakla beraber, modern döneme özgün olma yönü de bulunmaktadır.

Tarihî sürecin ortaya çıkardığı problemler yine tarihî tecrübelerle bir ölçüde minimize edilebilir. Ancak modern çağa özgü problemlerin ortak tarih tecrübesiyle çözümü neredeyse imkânsızdır. Hatta modern çağa özgü

problemlerin çözümünde bir metot çeşidi olarak doğrudan tarihi tecrübeyi öne çıkarmak problemi daha da derinleştirebilir. Modern dönemde siyasi açıdan daha çok “tarihsiz toplumların” etkin olma sürecine girmeleri bunu doğrulamaktadır.

İnsana ait bilgiler ve bu bilgilere dayalı kabul ve itirazlar vahyî, aklî ve tecrübî şeklinde sınıflandırılabilir. Bunların her biri müstakil olarak bulunabileceği gibi eklektik bir şekilde de bir arada bulunabilir. Dolayısıyla insanların eleştirileri vahiy, akıl ve duyu bilgileri ekseninde şekillenmiş olmaktadır. Yerel ve evrensel düzeydeki barış politikaları genel çerçevede bu üç paradigma etrafında oluşmakta ve barışa yönelik tez ve anti tezler bu minvalde fonksiyonel olabilmektedir. Bu açıdan, barışın tanımlanması ve çerçevelendirilmesi önce epistemolojik bir problemidir.

Akla ve duyulara dayalı disiplinler barış politikalarına yönelik tez ve anti tezleri sentezleyerek çözüm önerilerinde bulunabilirler. Zaten müslüman olmayan toplumların barış politikaları bu çerçevenin dışına çıkamaz. Müslüman olan ve müslüman olmayan toplumsal unsurların aynı/tek epistemolojik otorite altında toplanma eğilimine girdiği küreselleşen bir dünyada, sosyal ve siyasi barışın sağlanması ve sürdürülmesi stratejik öneme sahip bir problemidir.

Kelâm metodu gereği bir yandan akla ve duyulara dayalı epistemolojik yapıları eleştirebilirken, aynı zamanda müslümanlarda yerleşik yanlış “vahyî anlayışları” da eleştirebilme imkânına sahiptir. Tarihimizdeki “ehl-i sünnet” ve “ehl-i bid’at” tartışmaları bunun bir ifadesidir. Müslüman toplumlarda bu tartışmalar, doğru/“ehl-i sünnet”, doğruları ve yanlışları barındıran/“ehl-i bid’at” ve sosyal bilim/“seküler” merkezli olmak üzere üç yönde; küresel düzeyde de, doğru/“İslâm ilimleri”, doğruları ve yanlışları barındıran/“din bilimleri” ve sosyal bilimler olmak üzere yine üç yönde ele alınabilir. Kur’an’da ifadesini bulan müslüman, ehl-i kitâb ve müşrik şeklindeki inanca dayalı sınıflandırma belli ölçüde konuya ışık tutmaktadır. Kelâm sosyal ve siyasi barış politikalarını tartışırken “müslüman” , “ehl-i kitâb” ve “müşrik” tabirlerinin İslam ilimlerinde, din bilimlerinde ve sosyal bilimlerdeki anlam delâletlerini de ele almış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: İslam İlimleri, Din Bilimleri, Sosyal Bilimler, Barış.

***PEACE POLICIES IN THE FRAMEWORK OF ISLAMIC
SCIENCES, RELIGIOUS SCIENCES AND SOCIAL SCIENCES***
Dr. Öğr. Üyesi Cafer GENÇ

The Qur'an asks people to argue on all important matters, especially the existence and unity of Allah, on the basis of evidence.

When the discussion topics raised in the verses of the Qur'an are well understood, the principles on which people participate in the discussion can be revealed and some speculative discussions can be avoided. Speculative discussions negatively channel the accumulation of societies and lead to material / moral losses. On the other hand, the fact that a speculative point of view is taken into the theorem with epistemological certainty constitutes the most dangerous part of the work.

Industrialization has increased the mobility among human communities and consequently produced its own good and bad results. With the increase in transportation opportunities, it has been relatively easy for different groups of people to come together and as a result, it has become possible to form a common public authority. On the other hand, the fact that the social elements coming together to define themselves on the axis of different beliefs and cultures constitutes the weak side of the common public authority. Similarly, social mobility can lead to social and cultural overlaps and disintegration. While these problems are common strategic problems in human history, there are also aspects of being unique to the modern era.

The problems caused by the historical process can be minimized by historical experiences. However, it is almost impossible to solve the problems of the modern era with the common history experience. In fact, direct historical experience as a kind of method for solving the problems of the modern age can further deepen the problem. This is confirmed by the fact that Modern undated societies siyasi are more politically active in the modern era.

Human information and acceptance and objections based on this information can be classified as revelation, rational and experiential. Each of these can be found individually or in an eclectic way. Therefore, people's criticisms have been shaped on the axis of revelation, reason and sensory

knowledge. Peace policies at the local and universal levels generally form around these three paradigms, and theses and anti-theses aimed at peace can be functional. In this respect, defining and framing peace is an epistemological problem first.

Disciplines based on reason and senses can propose solutions by synthesizing theses and anti-theses for peace policies. Peace policies of non-Muslim societies cannot go beyond this framework. In a globalizing world where Muslim and non-Muslim social elements tend to converge under the same / single epistemological authority, maintaining and maintaining social and political peace is a strategically important problem.

The kalam method, on one hand, can be used to criticize epistemological structures based on reason and sensation, while at the same time it has the opportunity to criticize the false "revelations established established in muslims. The discussions of "ahl al-sunnah" and history ahl al-sunnah in our history are an expression of this. In the muslim societies, these debates are divided into three directions: true / true sunnah e, and the ahl al-bidat an which contains the truths and wrongs, and science secular "; on the global level, the truth /Islamic sciences ", the and the religious sciences. The classification is based on belief in the form of muslim, ahl-i kitab and pagan, which is expressed in the Qur'an, sheds some light on the subject. While discussing social and political peace policies, kalam will also address the meaning of the Islamic sciences, the religious sciences and the social sciences of the terms "muslim", "ahl-I kitab" and "pagan".

Key Words: Islamic Sciences, Religious Sciences, Social Sciences, Peace.

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SURİYELİLERE KARŞI
ZENOFOBİK TUTUMLARI**

Dr. Muhammet Cevat ACAR

Mardin Artuklu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü
mcacar@artuklu.edu.tr

Dr. Deniz Işker BEDİR

Mardin Artuklu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü
denizbedir@artuklu.edu.tr

Son yıllarda ülkelerindeki savaş, ekonomik zorluklar ve politik nedenler dolayısıyla Türkiye'ye göç etmek zorunda kalan mültecilerle ilgili gündelik hayatta, sosyal medyada ve yazılı basında yabancı düşmanlığı içeren söylemler olduğu görülmektedir. Bu söylemler bazen eyleme de dökülerek Türkiye'de yaşayan bütün göçmenlere yönelik şiddet eylemlerine dönüşebilmektedir. Bu çalışma, etnik ve dini farklılıkların yoğun olduğu Mardin'de üniversite öğrenimi için bulunan öğrencilerin yabancı düşmanlığı ile ilgili algıları ve tutumlarını anlamak amacıyla yapılmaktadır.

Bu araştırmaya Mardin Artuklu Üniversitesi'nde okuyan farklı bölümlerden 300 kişinin katılması amaçlanmaktadır. Öğrencilere Bozdağ ve Kocatürk (2017) tarafından geliştirilen Zenofobi Ölçeği (ZÖ) uygulanacaktır. Bu çalışmada öğrencilerin Suriyelilere yönelik zenofobik tutumlarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca cinsiyet, gelir düzeyi, etnik köken gibi değişkenlerin yabancı korkusuyla ilişkili olup olmadığına da bakılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı korkusu, Göç, Yabancılarla yönelik tutumlar, Suriyeliler

XENOPHOBIC ATTITUDES OF UNIVERSITY STUDENTS

TOWARDS SYRIANS

Dr. Muhammet Cevat ACAR

Dr. Deniz Işiker BEDİR

It is observed in recent years that a xenophobic discourse in every day life, written press and social media about refugees who forced to immigrate to Turkey because of war, economic hardship and political reasons. This rhetoric can sometimes turn into violent action against all immigrants living in Turkey also poured into action. This study is conducted to understand the perceptions and attitudes of xenophobic students in Mardin, where ethnic and religious differences are intense.

It is planned that 300 students from different departments of Mardin Artuklu University will participate to this research. Xenophobia Scale (ZS) developed by Bozdağ and Kocatürk (2017) will be applied to the students. The aim of this study is to determine the xenophobic attitudes of the students towards Syrians. We will also look at whether variables such as gender, income level and ethnicity are associated with xenophobia. The other aim of the study is to determine whether variables such as gender, income level and ethnicity are related to foreign fear.

Keywords: Xenophobia, Migration, Attitudes towards foreigners, Syrians

BEDEN ÜZERİNDEN KİMLİK İNŞASI

Doç. Dr. Ferhat TEKİN

Necmettin Erbakan Üni. SBBF. Sosyoloji Bölümü

ferhadtekin@gmail.com

Günümüzde insanlar kimliklerini veya kim olduklarına dair anlayışlarını etkin bir şekilde gösterme girişiminde bulunmaktadırlar. Bu çabalar giyimden saç stillerine, aksesuarlardan tenin ve kasların görünüş biçimlerine kadar çeşitli bedensel imajlarla yapılmaktadır. İnsanın bedeninin kendine olduğu kadar etkileşimde bulunduğu insanlara da çekici, cezbedici ve beğeniliyor olması, onun bir kimlik duygusu ifade etmek için kullanılabileceği düşüncesini gün geçtikçe yaygınlaştırmaktadır.

Modern öncesi çağa ait çoğu sosyo-kültürel yapıda hem kimlik hem de dış görünüş büyük ölçüde geleneksel ölçülere göre belirlenerek sabitlemişti. Oysa modern çağda insanlar çok sayıda alternatifle karşılaşmışlardır. Buna bağlı olarak bireyler hem kimliklerini hem de dış görünüşlerini karşılaştıkları yaşam tarzlarının çeşitliliği ve beğeniler çerçevesinde yeniden inşa etmektedirler. Bu bağlamda günümüzde beden artık verili olarak değil, inşa edilmesi gereken bir varlık olarak görülmektedir. Bu anlayış en açık biçimde kendini hem söylemde hem de uygulamalarda göstermektedir. Örneğin “bedeniniz kaderiniz değildir” söylemi tam da buna işaret etmektedir. Dolayısıyla bu söylem çeşitli estetik, plastik cerrahi yollarla ya da çeşitli tarzlarla bedenin yeniden inşa edilebileceğini vurgulamaktadır. Bu da bedenin günümüz toplumlarında artık benlik ve bireysel kimlikle yakından ilgili olduğuna işaret etmektedir. Bir başka ifadeyle kimlik bağlamında erkek ve kadın bedeni, hem rahatsızlıklar ve gerilimler alanı olarak kendini göstermekte hem de buna bağlı olarak yeniden dizayn edilme ihtiyacıyla karşı karşıya kalmaktadır. Dolayısıyla beden, sadece sahip olduğumuz fiziksel bir varlık değil, bir kimlik, imaj ve eylem sistemi olarak da görünmektedir. Sonuçta beden, günümüzde gündelik hayatın etkileşimleri içinde pratik olarak yer almakta ve bireysel kimlik duygusunu sürdürmenin temel unsurlarından biri olarak görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Beden, bireysel kimlik, kimlik inşası

CONSTRUCTION OF IDENTITY THROUGH BODY

Doç. Dr. Ferhat TEKİN

Today, people are attempting to effectively demonstrate their identity or understanding of who they are. These efforts are made with various bodily images ranging from clothing to hair styles, accessories to the appearance of skin and muscles. The fact that the body of the human being is attracted, attracted and appreciated by the people it interacts with as well as itself is spreading the idea that it can be used to express a sense of identity.

In most socio-cultural structures of the pre-Modern era, both identity and appearance were largely determined and fixed according to traditional measures. In the modern era, however, people have encountered numerous alternatives. Accordingly, individuals rebuild both their identity and appearance within the framework of the diversity and tastes of the lifestyles they encounter. In this context, today the body is no longer seen as given, but as an entity that needs to be built. This understanding manifests itself most clearly in both discourse and practice. For example, the discourse of “your body is not your destiny” points exactly to this. Therefore, this discourse emphasizes that the body can be reconstructed by various aesthetic, plastic surgery or various styles. This indicates that the body is now closely related to self and individual identity in today's societies. In other words, in the context of identity, the male and female bodies both manifest themselves as an area of disturbances and tensions, and therefore face the need to be redesigned. Therefore, the body appears not only as a physical entity that we have, but also as a system of identity, image and action. As a result, the body is practically involved in the interactions of everyday life and is seen as one of the basic elements of maintaining the sense of individual identity.

Key words: Body, individual identity, construction of identity

GLOKALİZMDEN “LOKAGLOBALİZM”E: YERELLİĞİN

TEMELLERİ VE DEĞERİ¹

Doç. Dr. Ömer BOZKURT

Mardin Artuklu Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi İslam Felsefesi

Anabilim Dalı

omerbozkurt@artuklu.edu.tr

Bu çalışma globalizm ve glocalizme alternatif olarak “lokaglobalizm” kavramını ve içeriğini önerir. Çünkü globalizmin farklılıkları ortadan kaldıran, glocalizmin de yerel unsurları önemsemediği zamanla globalizme teslim olan durumu karşısında lokaglobalizm yereli önceler ve onu çıkış noktası yapar. Lokaglobalizm yerelin dayandığı ana kavramlar olan farklılık, çeşitlilik, zenginlik, öznellik, ayrıntı, özgünlük gibi kavramları insanlığın gelişmesi ve ilerlemesi için temel dayanaklar kabul eder. Çünkü bu kavramlar törpülenirse yeni, farklı, özgün fikirlerin ve buluşların önüne set çekilmiş olur. Şayet her şey küreselleşirse farklılıkların ortaya çıkması söz konusu olamayacaktır. Yine eğer yerel küreselin arasına alınırsa, onun bünyesinde erir ve gider. Bu nedenle yerele öncelik ve özerklik verilmelidir. Yerelin evrenselleşmesi veya küreselleşmesi ise doğal bir seyre bırakılmalıdır. Küreselleşme ve evrenselleşme birilerinin eliyle değil kendi potansiyelleriyle gerçekleşmelidir. Evrenselleşemeyen, küreselleşemeyen yerellere ise zaman tanınmalıdır; çünkü yerel başka bir zaman ve mekanda evrenselleşebilir. Şayet yerel evrenselleşemezse, bu bir sorun doğurmayacak ve o bir renk olarak varlığını sürdürecektir. Bu bakış açılarıyla çalışmamız globalizm ve glocalizm karşısında lokaglobalizmi yerelliğin temelleri ve değeri üzerinden inşa eder ve önerir. Yine çalışmamız lokaglobalizmi, “locaglobalization = yerelküreselleşme / locauniversalization = yerelevrenselleşme” kavramı ve içeriği üzerinden tartışır ve ortaya koyar.

¹ Bu çalışmada çerçevesi ve içeriği ilk defa bizim tarafımızdan oluşturulan “locaglobalization = yerelküreselleşme / locauniversalization = yerelevrenselleşme” kavramı ve içeriği, daha önce yayımlanmış olduğumuz “Önce Yerel Vardı: Yerelin Evrensele Önceliği ve Üstünlüğü Üzerine”, (TYB AKADEMİ, 9 (25), 2019, s. 51–64.) adlı makalemizde yerelliğin önceliğine dair ileri sürülmüş temel prensiplere dayalı olarak oluşturulmuştur.

Anahtar Kavramlar: Yerel, evrenselleşme, küreselleşme, küyerelleşme, yerelevrenselleşme, yerelküreselleşme

***FROM GLOCALISM TO THE “LOCAGLOBALISM”: BASIS AND
VALUE OF LOCALITY
Doç. Dr. Ömer BOZKURT***

This study proposes “locaglobalism” concept and its content as an alternative to globalism and glocalism. The reason for this is that “locaglobalism” prioritizes local and makes it starting point against globalism which annihilates differences and glocalism which surrenders to globalism in time even though it attaches importance to local. “Locaglobalism” considers main concepts of local on which the locality is based, such as difference, diversity, wealth, subjectivity, detail and originality, as the basis for the development and improvement of humankind. If these concepts are rasped, new, different and original ideas and inventions will be precluded. If everything becomes globalized, the existence of differences will not occur. Also, if the local is inserted in global, it melts and dissolves in the structure of global. Therefore, the local should be given priority and autonomy. Besides, universalization and globalization of local should be left to its natural course. Globalization and universalization should exist with their own potentials not with the power of others. The local thing which cannot be globalized and universalized should be given time because the local may become universalized on another time and place. If the local cannot become universalized, this will not lead to a problem and it will continue its existence as a piece of variety. In this respect, this study builds and proposes “locaglobalism” on the basics and value of locality against globalism and glocalism. Also, this study discusses and propounds “locaglobalism” on the basis of “locaglobalization = locauniversalization” concepts and their contents.

Keywords: Local, universalization, globalization, glocalization, locauniversalization, locaglobalization

OSMANLI DÖNEMİ MEZAR TAŞI KİTABELERİNDE

DÜŞÜNDÜREN TABLolar

Dr. Öğr. Üyesi Edip YILMAZ

Bitlis Eren Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

eyilmaz_mus@hotmail.com

Rivayette vardır ki, her sabah bir ölüm meleği nida eder ve der ki: "Ölmek için dünyaya gelirsiniz ve harab olmak için binalar inşa edersiniz." Ölüm gerçeğini kimsenin ortadan kaldıramadığı gibi ölümden sonra dirilme inkâr edilse bile, bunun gerçekleşeceği aşikârdır. Bunun en önemli delili ise yaratıcının insanın fitratına dercettiği ebedi yaşama arzusudur. Bunu izah eden farsça güzel ve özlü bir söz vardır: "**eger ne hâhi dad ne dadi hâh**" yani, eğer vermek istemeseydi istemek vermezdi. Madem ebedi yaşama arzusu insanın en başta gelen emellerinden birisidir; bu arzunun dünyada tatmini de mümkün değildir; öyle ise ahiret vardır ve yaratıcı insanın fitratına koyduğu bu arzuyu orada gerçekleştirecektir.

Bu sebepten dolayıdır ki, inançlarının bir gereği olarak insanlar, atarak bir dahaki sene sümbüllenenek neşv u nema bulsunlar diye yer altına attıkları gibi, ölümlerini de ahiret âleminde yeniden dirilmek üzere toprağa veriyorlar.

İslam inancına göre süslü mezar yapımı hoş görülmemiştir. Ancak Türkler İslâmiyeti kabul ettikten sonra İslam öncesi bazı geleneklerini beraberlerinde getirdikleri gibi mezar yapıları ile ilgili adetlerine de bir nevi İslâmî kılıfa büründürerek devam ettirmişlerdir. **Kurganların** yerini **Türbe** ve **Künbedler**, **Balbalların** yerini **mezar taşları** almıştır. Sadece bununla da yetinmemişler; mezar taşlarına naksettikleri birbirinden güzel kitabelerle ziyaretçileri düşündüren, dünyanın faniliğini vurgulayan ifadelerle yer vermişler; ziyaretçilere tebliğ vazifelerini ölümlerinden sonra da bu şekilde devam ettirmişlerdir.

Bu bildirimizde Osmanlı dönemi mezar taşlarında ecdadımızın mezar taşlarına yazdıkları bu güzel ve düşündürücü, düşündürücü olduğu kadar, ilmi seviyelerini, hayata ve ölüme bakış açılarını ortaya koyarak, toplumun istifadesine sunmayı amaçlamaktayız.

Günden güne tahribata uğrayarak yok olan bu güzide ibret levhalarının korunarak gelecek nesillere aktarılabilmesi için yerel yöneticilerin ve Kültür Bakanlığımızın konunun üzerinde hassasiyetle durması gerektiğini ifade etmek istiyoruz.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Mezar, Mezar taşı, Kitabe

WORDS TO LIVE BY ON OTTOMAN ERA GRAVE STONES

Dr. Öğr. Üyesi Edip YILMAZ

It's reported that, every morning an angel of death says: "you come to the world to die and you raise buildings to be devastated.". It's apparent that both death and reinvigoration is real. The most important evidence of this is the desire of humanbeing for eternal life which Creator endowed the nature of humanbeing. There is a Persian wise saying explaining this: "Eger ne hâhi dad ne dadi hâh" which means, if the Creator didn't want to give he wouldn't give to want. Since the eternal life is one of the most leading wish of humanbeing, and it's an impossible wish to be pleased in this world; so there is an eternity and the Cerator is going to make real this wish.

Because of that, humanbeing buries their deads for reinvigoration for afterlife, just as spreading seeds in the ground to green them in the next season.

In Islam, it's not approved to build fancy graves. But Turkish People, after being Muslims, have brought some of their old customs like their old fancy graves; and they covered up them with Islam. They changed cairns with tombs, domes and gravestones. They didn't content with that and put some words to live by on that beautiful gravestones to make the visitors think about the world of mortality. So they continued their duty to advice people for afterlife.

In this report, it's aimed to make available these beautiful ancestral gravestones with the words to live by to society. These words also include our ancestor's knowledge level and perspectives of life and death.

It's important that these rarefied gravestones must be protected by local governments and The Ministry of Culture and Tourism to hand down the next generations as they have been destroyed day by day.

Key Words: gravestones, Ottoman Era, words to live by, afterlife

**BİREYSEL FARKLILIKLARIN YÖNETİMİ BAĞLAMINDA OKUL
FENOMENİ**

Dr. Öğr. Üyesi M. Fatih TURANALP

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi

Felsefe ve Din Bilimleri / Din Eğitimi

f.turanalp@gmail.com

Eğitim felsefesi üzerinden tarihsel süreç okunduğunda; kimi zaman öğretim / teori boyutunu içeren, kimi zaman da eğitim / pratik odaklı pek çok farklı eğitim yaklaşımı ortaya çıkmıştır. Hayat ile okulun benzerlik ve farkları, öğrenciye verilmiş olan bilgilerin mi yoksa öğrencilerin kendi dünyalarında inşa ettiklerinin mi daha etkili olduğu yönündeki çeşitli anlayışlar çevresinde sayısız eğitim yaklaşımı şekillendirilmiştir. Bu noktada okulun gerekli olup olmadığı ya da nasıl olması gerektiği ile ilgili tartışmalar da eğitim felsefesi alanı içerisinde yerini almıştır. John Dewey'in "Laboratuvar Okulu"ndan Paolo Freire'nin "Eleştirel Pedagojisi"ne, Max Stirner'in "Kafadaki Tekerlek"inden Ivan Illich'in "Okulsuz Toplum"una kadar pek çok anlayış bir yanıyla geleneksel eğitim eleştirisi boyutu barındırırken, bir taraftan da eğitimin devletçi dinamiklerine ve okulun yapısına dönük çeşitli fikirler öne sürmüştür. Bu eleştirilerin büyük oranda odaklandığı nokta eğitimin bireysel farklılıkları ortadan kaldıran ya da teorik boyutu ön plana alan ve hayatı öteleyen yapısı üzerinedir. Bu yaklaşımlar, eleştirel boyutu ayrı tutulmakla birlikte günümüz gerçekliğini tarif etme konusunda yeni açılımlarla genişletilmeye ihtiyaç duymaktadır. Postmodernite ile birlikte ortaya çıkan paradigma değişiminin eğitim alanını dışarıda bırakması beklenmeyeceği gibi ortaya çıkan yeni dünya dinamiklerinin dünyadaki pek çok şeyi olduğu gibi eğitim yaklaşımlarını da etkileyeceği kuşkusuzdur. Bu çalışmada geçmişten günümüze okul fenomeni, okulun bireysel farklılıkları organize etme, bütünleştirme gibi fonksiyonları üzerinden çeşitli eski ve yeni okul modelleri bağlamında ele alınacak ve postmodern dünyada okulun nasıl bir işlevi olabileceği yeni eğitim yaklaşımları dikkate alınarak tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: bireysel farklılıklar, okul, eğitim, eğitim sosyolojisi, eğitim felsefesi.

**SCHOOL PHENOMENON IN THE CONTEXT OF
MANAGEMENT OF INDIVIDUAL DIFFERENCES**

Dr. Öğr. Üyesi M. Fatih TURANALP

When the historical process of the philosophy of education is read through, many different approaches including sometimes involving teaching/theory and sometimes focusing on education/practice have emerged for education. Numerous educational approaches have been shaped around the various similarities and differences between life and school, whether the information given to the student or whether the students are building in their own world is more effective. At this point, discussions about whether the school is necessary or how it should be, were included in the field of philosophy of education. While many mentalities including John Dewey's "Laboratory School", Paolo Freire's "Critical Pedagogy", Max Stirner's "Wheels in the Head" and Ivan Illich's "Deschooling Society" criticise the traditional education; they also put forward various ideas about the statist dynamics of education and the structure of the school. The main focus of these criticisms is on the structure of education which eliminates individual differences or puts the theoretical dimension to the fore and the life to the rear. These approaches, while keeping their critical dimension apart, need to be expanded with new expansions in describing today's reality. Undoubtedly, the paradigm shift that emerges with postmodernity will not exclude the field of education and that the emerging new world dynamics will affect educational approaches as well as many other things in the world. In this study, school phenomenon from the past to present will be discussed in the context of various old and new school models through the functions of the school such as organizing and integrating individual differences and the role of school in the postmodern world will be discussed by considering new educational approaches.

Keywords: individual differences, school, education, sociology of education, philosophy of education.

**VAROLUŞÇU EDEBİ METİNLERİN MUHAFAZAKAR
TOPLUMUN DÖNÜŞÜMÜ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ**

Fatma ÇİÇEK

İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri

Bilim Dalı

ftmcck21@hotmail.com

Felsefi bir akım olarak varoluşçuluk, Fransa’da doğup XX. Yüzyıl boyunca Tüm Avrupa’yı etkisi altına almıştır. Farklı kültürlerden beslenip gün geçtikçe renklendiği görülen varoluşçuluk, kültür-sanat vasıtalarıyla yayılmaya devam etmektedir. Bir tür varoluşçu istila olarak adlandırılabilen bu yayılma, özellikle yaşamını anlamlandırma noktasında sorunlar yaşayanların giderek çoğaldığı günümüzde, muhafazakar kitleyi de içine alan bir dönüşüme neden olmaktadır. Muhafazakar neslin çocuklarında, ataları sorgulama ve daha bilimsel bir bakış açısına sahip olma şeklinde başlayan söz konusu dönüşüm, dinsel bir vurdumduymazlığa varacak kadar farklılaşmıştır. Varoluşçu edebi metinler; eleştirel bakış açısının kazanılması ve bireyin toplum içindeki değerine vurgu yapması bakımından bütünleştirici işlevlere sahip olmakla beraber, anlamın giderek yitirildiği karamsar ruh hallerini artırdığı için de bireyin topluma ve nihayet kendine yabancılaşmasına neden olmaktadır. Bu bildiride muhafazakar gençliğin yaşadığı dönüşümde etkili olan varoluşçu felsefe ile bu felsefenin kitlelere yayıldığı edebi eserlerin ilişkisi tartışılmıştır.

Bu çalışmada; varoluşçu düşünürler ve onların en popüler olan eserlerinden olarak kabul edilen Sartre’ın Bulantı, Nietzsche’nin Böyle Buyurdu Zerdüş, Kafka’nın Dönüşüm, Albert Camus’nun Yabancı ve Stefan Zweig’in Bir Çöküşün Öyküsü adlı eserleri içerik analizi yöntemiyle ele alınmıştır. Sartre; Bulantı’da toplum karşıtı düşüncelerini Mösyö Roquentin’in dilinden, varoluşu nedensiz ve anlamsız gören “saçma felsefesi” ile ortaya koyar. Öte yandan nesir, şiir ya da roman türlerinden birine dahil edilemeyecek olan Böyle Buyurdu Zerdüş adlı eser, Nietzsche’nin zihinsel ve fiziksel rahatsızlıklarının ortasında yazdığı bir eser

olarak kült kitaplar arasında yerini almıştır. Kesik kesik yazılan bu eser, varoluşunu anlamlandırmak isteyen üst-insan adayları için hazırlanmış bir kutsal metin görünümü taşımaktadır. Yazarın aforizmaları da kutsal metnin ayetleri gibi ileri çağlara mesajlar göndermektedir. Diğer taraftan Kafka Dönüşüm’de modern insanın dönüştüğü/dönüşeceği otomatlara “böcek” metaforu üzerinden isyan etmektedir. Büyük sistemi üreten küçük insancıkların, o sistemin kontrolüne girerek yabancılaştığı gerçeğini hüznü bir arka planla işleyen Kafka, büyük oyunun dışına çıkanların önünde sonunda “ezilme” cezasına çarptırılacağı gerçeğini kendine has karamsar üslubuyla işlemektedir. Camus’nun toplumun yabancıları olarak kurguladığı Meursault için, sıradan insan için önemli olan, korkulan veya saygı duyulan hiçbir şeyin önemi yoktur. Bu karakter için idam edilmesi gerçeği de dahil olmak üzere bu yaşamda önemsenecek hiçbir şey yoktur. Bilincin dış dünyadan ve kendisinden kopuşunun, benliğe düşmanlık edecek boyuta ulaşmayı konu etmesi bakımından Yabancı diğer eserlerden öteye geçmektedir. Son olarak Fransız aristokrasinde gücünü kaybetmiş bir kadının çöküş hikayesinde Zweig, varoluşçu mantaliteye uygunluk göstermektedir. Bu hikayede hayatın eğlence ve gösteriştan oluşmasına rağmen, bir gün “anlamsızlaşıp unutulacağı” gerçeğinin acı bir tecrübesi, toplumsallığın dışında kalmış bir kadın figür üzerinden ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Varoluşçuluk, Dinsel Dönüşüm, Yabancılaşma, Bütünleşme, Edebiyat

**EFFECTS OF EXISTENTIAL LITERARY TEXTS ON
TRANSFORMATION OF CONSERVATIVE SOCIETY**

Fatma ÇİÇEK

Existentialism as a philosophical movement, born in France in 20th century. It has influenced Europe all over the century. Existentialism, which is seen to be nourished from different cultures and colored with each passing day, continues to spread by means of culture and art. This spread, which can be called as a kind of existential invasion, leads to a transformation that includes the conservative mass, especially in the present day when the people who have problems in terms of making sense of their lives are increasing. This transformation, which began in the form of questioning the ancestors and having a more scientific point of view in the children of the conservative generation, was so different that it reached a religious indifference. Existential literary texts; Although they possess integrative functions in terms of gaining critical perspective and emphasizing the value of the individual in society, it also causes the individual to be alienated from society and finally to himself/herself because it increases the pessimistic moods in which meaning is gradually lost. In this paper, the relationship between the existentialist philosophy and the literary works that this philosophy has spread to the masses are discussed.

In this study; existentialist thinkers and their most popular works, Sartre's *Nausea*, Nietzsche's *Thus Spoke Zarathustra*, Kafka's *The Metamorphosis*, Albert Camus's *The Stranger* and Stefan Zweig's *The Story of a Collapse* are analyzed by content analysis. Sartre; In *Nausea*, he puts his anti-social ideas from the language of Monsieur Roquentin with his "absurd philosophy" which sees existence as meaningless. On the other hand, prose, poetry or novel can not be included in one of the genre of the book called *Thus Spoke Zarathustra*, Nietzsche's mental and physical disorders in the midst of a work that he wrote among the cult books. This work, written in discrete terms, has the appearance of a sacred text prepared for the super-human candidates who want to make sense of their existence. The aphorisms of the author, like the verses of the sacred text, send messages to

the advanced ages. In *The Metamorphosis*, on the other hand, it is rebelling against the vending machines that modern humans are transforming / transforming through the metaphor of “insect”. Kafka handles the fact that small human beings, who produce the big system, have become alienated by entering the control of that system with a sad background. For Meursault, which Camus conceived as a stranger to society, nothing mattered, feared or respected for the common man. There is nothing to care about in this life, including the fact that it is to be executed for this character. *The Stranger*, go beyond the other works in terms of the separation of consciousness from the outside world and from the self in terms of reaching the dimension that will host the self. Finally, in the story of the collapse of a woman who lost her power in the French aristocracy, Zweig conforms to existential mentality. In this story, a bitter experience of the fact that one day “will be made meaningless and forgotten despite the fact that life is made up of entertainment and pretentiousness is dealt with through a female figure who is left out of sociality.

Keywords: Existentialism, Religious Transformation, Alienation, Integration, Literature

**İSPANYOL TOPLUMUNUN “GARİPLERİ”: PROTEST DİNİ BİR
AZINLIK OLARAK ES-SUFİ TARİKATI**

Doç. Dr. Feridun BİLGİN

Mardin Artuklu Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim

Üyesi

feridunb@gmail.com

Gırnata merkez olmak üzere, Sevilla ve Almeria gibi İspanyol şehirlerinde küçük bir cemaat/tarikat (Şazeliyye) olarak varlığını devam ettiren Abdülkadir es-Sufî tarikatına mensup olan İspanyol asıllı Müslümanların bir kısmı Moriskoların (Endülüs'te zorla Hristiyanlaştırılan Müslümanlar) torunları olduklarını düşünmektedir. Bu nedenle, “Ata yurdu” olarak kabul ettikleri İspanya’da, Moriskoların yaşadıkları tradejinin hatırlanmasını istemekteler.

Gırnata Ulu Camii (La Mesquita Mayor de Granada) etrafında eğitim ve irşad faaliyetlerini devam ettiren Es-Sufî tarikatının İspanyol toplumundaki varlığı yaklaşık 40 yıllık bir zaman dilimini bulmaktadır. Tarikat mensuplarının sayıları konusunda net bir rakam olmamakla birlikte 2 bin civarında bir rakamı ifade etmek abartılı olmasa gerek. Bu çalışmamızda, es-Sufî tarikatının, tarikat içi eğitim ve iletişim süreçleri ile, İspanyol toplumu ve diğer İslâmî kurum ve kuruluşlarla olan sosyo-kültürel, dinî ve ekonomik ilişkilerini değerlendireceğiz. Avrupa’nın en Katolik ülkesinde (İspanya’da), kendilerinin tabiriyle “Dava” uğrunda katlandıklarını ve yaptıklarını analiz etmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Moriskolar, Şazeliyye Tarikatı, Es-Sufî Tarikatı, Protest Kimlik, Kafir Toplum, Dava.

***STRANGERS” OF THE SPANISH SOCIETY: ES-SUFI TARIQA AS
A PROTEST RELIGIOUS MINORITIES
Doç. Dr. Feridun BİLGİN***

Some of the Spanish origin Muslims who belong to the Abdulkadir al-Sufi tariqa centered in Granada, which continues to exist as a small community / sect (Şazeliyye) in the Spanish cities such as Sevilla and Almeria, think that they are the descendants of the Moorish (Muslims forced to be Christianized in Andalusia). For this reason, they accepted Spain as “homeland of their ancestors’, and they want to remember the tragedy of Moorish.

The existence of the Es-Sufi sect in Spanish society, which continues its education and guidance activities around the Grand Mosque of Granada (La Mesquita Mayor de Granada), goes back approximately 40 years in the past. Although there is no clear figure on the number of members of the Order, it would not be exaggerating to assume the number around 2 thousand. In this study, we will examine the educational and communication processes of the Sufi tariqa and the socio-cultural, religious and economic relations with the Spanish community and other Islamic institutions and organizations. In the most Catholic country of Europe (Spain), we will try to analyze what they have endured and done for the sake of the so-called “Case”.

Keywords: Moorish, Sazeliyya Tariqa, Es-Sufi Tariqa, Protest Identity, infidel society, Case.

ŞİÎ TEFSİRLERİN HABERÎ SIFATLAR KONUSUNDAKİ

YAKLAŞIMI

Dr. Öğr. Üyesi Hakan UĞUR

Necmettin Erbakan Ün. Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fak. Tefsir ABD.

Öğr. Üyesi

hakanugur1@hotmail.com

Allah'ın isim ve sıfatları, bunların Allah'ın zatı ile bağlantısı, bu sıfatların anlaşılması ve tasnif edilmesi, İslâm'ın ilk dönemlerinden itibaren özellikle kelâm alimlerini meşgul etmiştir. Allah'ın sıfatları, başlıca, zati, subuti, fiili, manevi ve haberî başlıkları altında ele alınmış; bu sıfatlar hem kelim kaynaklarında ele alınmış, hem müstakil kitaplarda değerlendirilmiş hem de bu sıfatların dayandığı ayetler bağlamında bazı tefsirlerde tartışılmıştır. Bu ilahi sıfatlardan haberî sıfatlar, diğerlerinde farklı olarak pek çok kelâmî tartışmaya konu olmuştur.

Allah'a nispet edilen el, göz, yüz gibi cismani ve inşa-biçimci sıfatlar anlamına gelen haberî sıfatlar konusunda ilk dönem uleması (selef/mütekaddimûn), "tevakkuf ve tefviz" adı verilen bir tavır içerisinde olmuştur. Yani, bu sıfatlarla ilgili olarak Hz. Peygamber'in sağlığında herhangi bir tartışma yaşanmadığı için bu konuda O'nda varit olan bir hadis yoktur. Dolayısı ile dini bir konu olması bakımından Hz. Peygamber tarafından açık bir beyan mevcut olmayan bir konuda yorum yapmak doğru değildir. Bu sıfatlara medar olan lafızlar ayetlerde geçtiği için inkâr edilmeleri de söz konusu olamayacağı için bu konuda, onların varlığının kabul edilmesi, ancak mahiyeti üzerinde durulmaması, şeklinde özetleyebileceğimiz bir tutum içinde olmuşlardır. Çeşitli sosyal, kültürel sebeplerle Hicri 3. yüzyıldan itibaren haberî sıfatlar konusunda tartışmalar alevlenmiş, tefviz tavrının ötesinde yorumlar yapılması için gerekli bir ortam oluşmuştur. Selef sonrası dönem uleması anlamındaki "müteahhirûn" alimler içinde artık bu sıfatlar hakkında yorumlar yapılma geleneği başlamıştır. Bunun en önemli sebeplerinden biri de bu tür sıfatların yorumlanmamasının, teşbih ve tecsime sebep olacağı endişesi idi. Gerçekten de bu endişe haklı çıkmış ve Müslüman toplum içinde müşebbihe ve

mücessime inancına sahip gruplar ortaya çıkmaya başlamıştır. İşte bu tehlikeyi bertaraf etmek üzere haberî sıfatların tevîl edilmesi uygulaması artık başlamıştır. Biz bu çalışmamızda, ilk dönemlerden itibaren Müslüman toplum içinde varlığını sürdürögelmiş olan Şia müfessirlerinin haberî sıfatların yer aldığı ayetler hakkında ne tür teviller yaptığını ele alacağız.

Müteahhirûn dönemi ehl-i sünnet kelimcılarının ve müfessirlerinin yaptıkları yorumlar ile Şîî müfessirlerin haberî sıfatlar hakkındaki yaptıkları yorumlar arasında ciddi farklılıklar olduğu ortaya çıkmaktadır. Şia tefsir tarihinde Ahbârîyye (Ehl-i Eser) ve Usûliyye (Ehl-i Rey) ekollerinin hâkimiyetinden söz edilir. Ahbârîyye, “Sekaleyn hadisi”ne dayanarak Kur’an’da her şeyin bilgisinin yer aldığını, ancak herkesin onu anlayamayacağını, Kur’an’ı anlamak için Ehl-i Beyt imamlarından gelen rivayetlere başvurmanın mecburi olduğunu, Kur’an’ın tümünü ancak imamların anlayabileceğini söyler. İlk dönemde yer alan müteşeddît ahbârî âlimlerin aksine, 4. yüzyıldan sonra ortaya çıkmış olan Usûliyye’ye göre Kur’an’ın sadece imamlar tarafından anlaşılabilceği fikri doğru değildir. Kur’an’ı anlamada reyle tefsir yönteminin kullanılması hem meşrudur hem de bir gerekliliktir. Şia tefsir geleneğinde ilk dönem müfessirleri aşırı bir tavır içinde olmuşlar, sonraki dönemlerde yaşamış usûlî müfessirler ise ılımlı bir tavır içinde olup bu tavırları ile ehl-i sünnet camiasında yer alan âlimlerle üslup olarak yakınlaşmışlardır. Biz, bu çalışmamızda, fikir verici bir perspektif oluşması için her iki döneme ait müfessirlerden örnekler vereceğiz.

Ahbârî Şîî müfessirler, Kur’an’ın ehl-i beyt hakkında indiği, pek çok ayetin ehli beytin ve imamların övölmesi, düşmanları (olan sahabilerin) yerilmesi amacıyla indiği fikirlerinin bir gereği olarak haberî sıfatlarla ehli beyt imamları arasında anlam bağlantısı kurmuşlar ve bu sıfatların tevîlini de bu bağlantı doğrultusunda yapmışlardır. Başlıca haberî sıfatlar örneğinde bu yaklaşımlarını ortaya koyarak değerlendireceğiz. Ayrıca, Usûliyye yaklaşımının haberî sıfatlar konusundaki yorumlarını, Sünni tefsir geleneğindeki Rey Tefsir Ekolü mensuplarının değerlendirmeleri ile karşılaştıracğız.

Anahtar Kelimeler: Haberî Sıfatlar, Şîî tefsiri, Ahbârî, Usûlî, Ehl-i Beyt, Yed, İstiva.

APPROACH OF SHI'A COMMENTARIES ABOUT Khabari

ATTRIBUTE

Dr. Öğr. Üyesi Hakan UĞUR

The names and attributes of Allah, their connection with the essence of Allah, the understanding and classification of these attributes, especially from the early period of Islam has been keeping the theological scholars busy. The attributes of Allah are dealt with under the headings of personal, immutable, spiritual and khabari attributes; these attributes have been discussed in kalam sources, evaluated in individual books and discussed in some commentaries in the context of the verses on which these attributes are based. Khabari attributes among these divine attributes, unlike others, have been the subject of many theological arguments.

The first term ulema (salaf / mutakaddimun) about the Khabari attributes, which means bodily and constructivist attributes such as hands, eyes, and face, which has been rated to Allah, has been in a manner called “al tawakkuf and tafwiz”. So, in relation to these attributes since there is no discussion in the health of the Prophet, there is no hadith in this subject that has come out. Therefore, it is not correct to comment on a matter that does not have a clear statement by the Prophet (PbuH). Since the words which means these attributes cannot be denied because they are mentioned in verses, they have taken an attitude that can be summarized as accepting their existence, but not focusing on their essence. For various social and cultural reasons, the discussions about the Khabari attributes from the Hijri 3rd century onwards flared up, creating a necessary environment for making comments beyond the attitudes of leaving the real meaning to Allah (tafwiz). The tradition of making interpretations about these attributes has started in the scholars of “mutaahhirun” which means post-Salaf period. One of the most important reasons for this was the concern that the interpretation of such attributes would lead to antropomorphistant corporealism (at-tashbih and tacsim). Indeed, this concern was proved right that groups in the Muslim community believing in Mushabbiha and Mujassima began to show up. From now onward, to eliminate this danger, the practice of the annotation of the Khabari attributes has commenced. In

this study, we will discuss the remarks of the community-dwelling Shiit commantators about the verses containing the kahabari attributes.

It appears that there are serious differences between the comments made by the Sunni theologians and commentators of the period of Muteahhirun and the comments made by the Shiite commentators about khabari attributes. In the history of Shia tafsir, dominance of Ahbariyye (Ahl al-Athar) and Usuliyya (Ahl al-Rey) schools are mentioned. Ahbârîyye says that, On the basis of "Sekalein hadith" there is the knowledge of everything in the Qur'an, but not everyone can understand him, to understand the Qur'an it is mandatory to apply the narratives of Ahl al-Bayt imams, but only imams can understand the entire of the Quran Contrary to the early rigorous scholars of the al-akhbaryyya, according to Usuliyya, which emerged after the 4th century, the idea that the Qur'an can only be understood by imams is not correct. The use of the interpretation of Quran according to Ra'y in understanding the Qur'an is both legitimate and a necessity. In the Shia tafsir tradition, the first era commentators were in an extreme attitude, and the later era procedural commentators were in a moderate attitude and approached to the style of Sunni scholars. In this study, we will give examples from the commentators of both eras in order to create an insightful perspective.

Ahbari Shiite commentators established a semantic relation between khabari attributes and Ahl al-Bayt imams, as a requirement of their ideas that the Qur'an is descended for Ahl al-Bayt and to praise Ahl al-Bayt and Imams, and to revile the sahabas who are enemies of Ahl al-Bayt. Therefore, they interpreted these attributes through this semantic relation. We will evaluate their perception via the example of khabari attributes. In addition, we will compare the commentaries of the Usuliyya approach on khabari attributes with the appraisal of the Ra'y Tafsir School that is among the Sunni Tafsir tradition.

Key Words: Khabari attributes, Shia commentary, Ahbari, Usuli, Ahl al-Bayt, Yed, Istiva.

ÖTEKİLEŞTİRİLEN YABANCI: İSLAMOFOBİ BAĞLAMINDA

KADIN

Dr. Öğr. Üyesi Halide Nur ÖZÜDOĞRU ERDOĞAN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din

Bilimleri Bölümü Din Bilimleri Anabilim Dalı

nurhalide@ibu.edu.tr

Son zamanlarda artan İslamofobik olaylara bakıldığında, insanların “Biz” ve “Onlar” ayrımı yaparak toplum içinde kalıp yargılar oluşturduğunu görmekteyiz. Bu durum ise toplumsal ilişkilerin zayıflamasına, karşılıklı mesafenin büyümesine ve zamanla nefret duygusunun oluşmasına sebep olmaktadır. Bu çalışmada, Müslümanların özellikle de Müslüman kadınların İslamofobi bağlamında yaşadığı sorunları ve bunların yansımaları geniş bir yelpaze çerçevesinde değerlendirilecektir. İlk bölümde İslamofobinin kavramsal ve tarihsel kökeni üzerinde durulacaktır. Batı coğrafyasında yaşanan, dünyayı etkisi altına alan ve son yıllarda artan İslamofobik olaylar örnekleri ile ele alınacaktır.

Özellikle Batı’da Müslüman kadınların somut göstergelerinden biri olan başörtüsü aracılığıyla görünür olması toplumsal olarak birçok yerde dışlanmalarına sebep olmaktadır. Maalesef tesettür, İslamofobinin yoğunlaştığı coğrafyalarda Müslüman kadına karşı artan şiddetin temel nedeni haline gelmiştir. Batı dünyası Müslüman kadınların kendini ifade edemediği, ezildiği, baskı altında tutulduğu ve bunun için de özgürleştirilmesi gerektiği fikrine sahiptir. Bu çalışmadaki amacımız, Batıya göre İslam ve Müslüman kadın imgesinin neliği, İslam fobisi ile mücadele olarak neler yapılmıştır/yapılması gerekir ve halklara düşen sorumluluklar, Müslüman toplumlara göre Batı hangi kavramlarla ifade edilmektedir gibi sorulara cevap bulmak ve konuyla ilgili öneriler sunmaya çalışmaktır.

Anahtar Kelimeler: İslamofobi, Kadın, Tesettür, Batı, İslam

***OTHERISED OUTSIDER: WOMEN IN THE CONTEXT OF
ISLAMOPHOBIA***

Dr. Öğr. Üyesi Halide Nur ÖZÜDOĞRU ERDOĞAN

When we look at the recent increase in Islamophobic events, we see that people in society form judgments by distinguishing between “us” and “them”. This situation leads to the weakening of social relations, the growth of mutual distance and the formation of a feeling of hatred over time. In this study, the problems of Muslims, especially Muslim women, in the context of Islamophobia and their repercussions will be evaluated in a wide range of contexts. The first section will focus on the conceptual and historical origins of Islamophobia. It will be discussed with examples of Islamophobic events that have taken place in western geography, which have influenced the world and which have increased in recent years.

Especially in the west, the fact that Muslim women are visible through the headscarf, which is one of the concrete indicators, causes them to be socially excluded in many places. Unfortunately, hijab has become the main cause of increased violence against Muslim women in geographies where Islamophobia is concentrated. The Western world has the idea that Muslim women cannot express themselves, that they are oppressed, that they are oppressed and that they must be liberated. Our aim in this study is to find answers to questions such as what is the image of Islam and Muslim women according to the West, what is/should be done to combat Islam phobia and the responsibilities of the people, what concepts are expressed in the West according to Muslim societies, and to offer suggestions on the subject.

Key Words: Islamophobia, Women, Hijab, West, Islam

**BİREY VE TOPLUM HAYATINDA EVRENSEL DEĞERLERİN
VAZGEÇİLMEZLİĞİ**

Halil ÇELİK

KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Tefsir Ana Bilim

Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

halil630130@hotmail.com

Musa ATAÖĞLU

KSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Kelam Ana Bilim

Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

musaataoglu168@gmail.com

Bu bildirinin konusu, birey ve toplum hayatının çimentosu ve temel direkleri olan evrensel ilke ve değerlerin İslami boyutuyla ortaya konulmasıdır. Bireysel ve toplumsal ilişkileri düzenleyen en temel kriter evrensel ilke ve değerlerdir. Yaşama hakkı, dinini seçme hakkı, adalet talebi, eşitlik vb. haklar doğuştan gelen, devredilmez, vazgeçilmez haklardır. Her insanın doğumuyla beraber sahip olduğu bu değerler, hem birey hem de toplumsal hayat açısından evrensel nitelik arz etmesinin yanında aynı zamanda toplumsal ilişkilerde olmazsa olmaz kurallardır. Bunlar toplumsal düzeni ve bireysel ilişkileri rayına oturtarak birlikte yaşamının ilkelerini oluşturmaktadırlar. Kur'an'ın en temel amaçlarından biri, inanç ve tevhit noktasında insanları bilgilendirmek, diğeri de dünya hayatında birlikte yaşamının erdemli yolunu göstermektir. Evrensel anlamda Kur'an'ın altını çizdiği temel hak ve hürriyetler bir yönüyle kişisel haklarla ilgiliyken diğer yönüyle de birlikte yaşamının asgari müştereklerini oluşturmaktadır. Değerlerin toplumsal rolleri dikkate alındığında birlikte yaşama, ortak değer vb. konuların toplumsal yaşamın temel taşları oldukları görülür. Kur'an'ın tedrici inzali ve farklı inançlara sahip insanların tavırlarına göre niteliği değişen hitabı, ortak paydaların oluşmasına imkân vermiştir. Daha hicretin ilk yıllarında Hz. Peygamber'in Medineli Yahudi ve diğer ahalisiyle yaptığı Medine antlaşması birlikte yaşamının müşterekleri olarak zikredilmeye değer temel ilkeler ihtiva etmektedir. Bu tebliğimizde farklı insani kabullere sahip kişilerle birlikte yaşama kültürünün temel dinamiklerine vurgu

yapılacaktır. Ayrıca temel haklar çerçevesinde İslam toplumunda bulunan farklı inanç ve kùltùrlere sahip insanlarla birlikte yaşamanın yollarını irdeleyerek bunun kadim kùltürümüzde mevcut olduğu ve yaşandığına ilişkin veriler ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Evrensel ilkeler, birlikte yaşama, değler ve din

**INDISPENSABILITY OF UNIVERSAL VALUES IN INDIVIDUAL
AND SOCIAL LIFE**

Halil ÇELİK

Musa ATAÖĞLU

The subject of this communiqué is the islamic dimension of universal principles and values, which are the pillars of individual and social life. The most basic criterion governing individual and social relations is universal principles and values. The right to life, the right to choose religion, the right to demand justice, the rights of equality, etc. are innate, inalienable, indispensable, rights. These values that every human being has with his birth are not only universal in terms of both individual and social life, but also indispensable rules in social relations. They form the principles of coexistence by putting social order and individual relations on track. One of the main objectives of the Qur'an is to inform people at the point of faith and torah, and the other is to show the virtuous way of living together in the world life. The basic rights and freedoms underlined by the Qur'an in a universal sense are related to personal rights in one respect, while in the other it is the minimum commons of coexistence ... When the social roles of values are taken into account, it is seen that coexistence, common value, etc. are the cornerstones of social life. The gradual recourse of the Qur'an and the address of people of different faiths, which vary in quality, allowed the formation of common denominators. In the early years of the pilgrimage, the Prophet's treaty of Medina with the Jews and other people of Medina contained basic principles worth mentioning as joints of co-existence. In this communiqué, we will emphasize the basic dynamics of living culture with people with different human acceptances. Furthermore, by examining ways to live with people with different faiths and cultures in Islamic society within the framework of fundamental rights, data on the existence and existence of this in our ancient culture will be tried to be revealed.

Keywords: Universal principle, living together, values and religion

**BİR ARADA YAŞAMA PROJESİ OLARAK MEDİNE VESİKASI
İLE HZ. PEYGAMBER'İN FARKLILIKLARI YÖNETME
BECERİSİ**

Dr. Öğr. Üyesi Halit ÇİL

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Siyer-i Nebi
ve İslam Tarihi Ana Bilim Dalı
halitcil@gmail.com

610 yılında ilahi mesajla tanışan Hz. Peygamber, Mekke'de yaklaşık on yıl kendisine ve ashabına reva görülen akıl almaz baskı ve işkencelere sabrettikten sonra, 622 yılında ata yurdu Mekke'yi terk edip, kendisini ve müntesiplerini kucaklayan Medine'ye göç etti. İnancı uğruna malını, mülkünü ve hatta yakın-uzak akrabalarını geride bırakıp, kendilerine yeni bir yurt olarak Medine'ye göç eden insanları bekleyen maddi ve manevi sorunlara, kardeşleştirme ve anayasa benzeri vatandaşlık antlaşması yapmak suretiyle Hz. Peygamber'in uyguladığı ivedi ve somut çözümler, kısa sürede meyvesini vermiştir.

Medine'deki Ensar, Muhacir ve Yahudilerden müteşekkil çok kültürlü bir ortamda birlikteliği sağlamada en önemli etmen, dünya tarihinin sayılı metinlerinden olan Medine Vesikasıdır. Medine'ye ilk gelişt Bedir'den önce Muhacir-Ensar arasında ve Bedir'den sonra ise Yahudilerle yapılan iki ayrı antlaşmadan meydana gelen Anayasa, Medine İslam Devletinin temelini oluşturmuştur. Medine Yahudi kabileleri Benu Kaynuka, Benu Nadir ve Benu Kureyza Antlaşmaya uymamalarından dolayı bir yaptırım olarak sürgün ve kısmen ölüm cezalarına maruz kalmışlardır.

0 günkü dünya coğrafyasında sıradan bir yerleşim yerinin bir Peygamber şehrine dönüşümünde etkili olan Vesika'nın hükümlerinden hareketle bir takım soyutlama ve genellemeler yaparak bugün için referans olacak bazı kurucu ilkeler elde edebilir ve çoğulcu bir toplumsal projeye dayanak yapabiliriz. Bundan dolayı hükümlerdeki kurucu ilkeleri araştırıp bulmak önemlidir.

***THE PROPHET'S ABILITY TO MANAGE DIFFERENCES WITH
THE MEDINA AGREEMENT AS A COEXISTENCE PROJECT***

Dr. Öğr. Üyesi Halit ÇİL

The Prophet who received the divine message in 610 and his companions were patient with the unbelievable oppression and torture towards them for nearly ten years in Mecca. In 622, he left Mecca and emigrated to Medina, where they were embraced. Material and moral problems awaiting the people who left their property and even their relatives behind for the sake of their faith and immigrated to Medina as a new home. The immediate and concrete solutions implemented by the Prophet through brotherhood and a constitution-like citizenship treaty have yielded results in a short time.

The most important factor in ensuring unity in a multicultural environment consisting of Ansar, Muhajir and Jews in Medina is the Medina Agreement, one of the few texts of world history. The constitution, which consisted of two separate agreements between Muhajir-Ansar before Badr on the first arrival in Medina and after Jews with Badr, formed the basis of the Islamic State of Medina. The Jewish tribes of Madinah Benu Kaynuka, Benu Nadir and Benu Kureyza were exiled and partly subjected to death as a sanction for failing to comply with the Treaty.

We can obtain some founding principles that will be our reference for today from the provisions of the Agreement, which was effective in transforming an ordinary settlement into a city of the Prophet and we can make a pluralistic social project. It is therefore important to investigate and find the founding principles in the judgments of the Agreement.

ŞEHRİN UZAK YERİNDEN KOŞARAK GELEN ADAM

Dr. Öğr. Üyesi Hasan ÇETİNEL

Nevşehir Hacı Baktaş Veli Üniversitesi

hasancetinel@gmail.com / hasancetinel@nevsehir.edu.tr

Bu bildiride; açık kimliği belli olmayan, isimiz, yalnız الرجل/er-Racül adlandırmasıyla bir Kur'an kıssasında yer bulmuş bir yiğit adamı; "adamlık meselesi", "şiddet olgusu", "sivil itaatsizlik" gibi güncel kavram ve kavramlaştırmalar üzerinden yeniden okumaya ve yorumlamaya çalışılmıştır. Elçilere sunduğu destek ve elçileri linç etmeye yönelmiş toplumuna karşı geliştirdiği söylem ile dikkat çeken bu karakterin bir rol model olarak günümüzde de canlı anlatımlara konu olması mümkündür. Bu noktada, söz konusu Kur'an kıssasını dînî anlatımlarında hedef kitlesine aktaracak olan din eğitimcilerine ve din görevlilerine yeni bir bakış açısı sunmak amaçlanmıştır. Adamlığın kaba kuvvetle ilgili olmadığı, onun salt bir cinsiyet ayırımından ziyade bir erdemlilik hali olduğu, şiddete bulaşmadan, hikmete dayalı bir üslupla inanılan değerlerin cesurca savunulabileceği gibi bir kısım ahlaki değer yargıları, bu Kur'an kıssası üzerinden yeni bir okumaya tabi tutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kıssa, Adamlık, Şiddet, Sivil İtaatsizlik.

THE MAN WHO CAME FROM FAR AWAY FROM THE CITY

Dr. Öğr. Üyesi Hasan ÇETİNEL

In this declaration; an unspecified, unnamed man, a valiant man who found himself in a Quranic anecdote with the name of الرجل / er-Racül; the issue of manhood, the phenomenon of violence and civil disobedience were re-read and interpreted through current concepts and conceptualizations. It is possible that this character, which draws attention with the support it provides to the envoys and the rhetoric he developed against his society, which is directed to lynch envoys can still be the subject of vivid narratives as a role model. At this point, it is aimed to give a new perspective to the religious educators and religious officials who will transfer the Qur'anic narrative to their target audience in their religious expressions. Some moral value judgments, such as that manhood is not about brute force, that it is a state of virtue rather than a mere gender distinction, can be boldly defended in a wisdom-based manner without being involved in violence, has been subjected to a new reading through this Qur'anic anecdote.

Key Words: Quranic Anecdote, Manhood, Violence, Civil Disobedience

**KÜLTÜRÜN ANTİ POLİTİK SİYASETİ: TÜRKİYE’DE KÜLTÜREL
İKTİDAR TARTIŞMALARI ÜZERİNE ELEŞTİREL BİR
DEĞERLENDİRME**

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ÇİL

Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

hcil_07@hotmail.com

Kültürel iktidar, Türkiye’de son on yılda önemli bir tartışma konusu haline gelmiştir. Özellikle son dönemlerde yoğun biçimde gündeme gelen toplumsal/kültürel kutuplaşma bahsi ile birlikte kültürel iktidar tartışmaları yoğunluğunu daha da artırmış görünmektedir. Tartışma, Türkiye özelinde, daha çok kültür-sanat alanında yoğunlaşmıştır. Neredeyse tam ortasından (muhafazakâr/seküler ayrımı veya türevleri şeklinde) ikiye bölünmüş bir sosyo-kültürel doku tarifi ya da tasavvuru üzerinden ülkede kültürel iktidarın kimde olduğu/olması gerektiği hararetli biçimde tartışılmaktadır. Böylece, Hangisi gerçek sanat? Kimin yaptığı gerçek edebiyat? Kimin filmi değerli kiminki değil? Sanatta ve edebiyatta estetik olanın ölçüsü kim ya da ne? Makbul sanat-edebiyat nedir, nasıl belirlenir? Hangi bilgi makbul hangisi değil? Hangi tarih “bizim” hangisi değil? Hangi mekân “bizi” temsil eder hangisi etmez? vb. sorulara bu ikiye bölünmüş sosyo-kültürel zeminde cevap aranmaya başlanmaktadır. Bu durumun oluşturduğu yeni manzara ise başlı başına bir araştırma konusu oluşturmaktadır. Yani kültürel iktidarın kimde olduğunu tartışmaktan çok bu tartışmanın bizzat kendisinin taraflara ne verdiği, ne sağladığı önemli bir merak konusu olarak ortaya çıkmaktadır. Bir başka merak konusu ise bu tartışmaların Nilüfer Göle’nin deyimiyle bir “kurucu ihtilaf” a yol açıp açmayacağıdır. Bu çalışma bahsi geçen sorulara cevap aramaktadır. Bunu için Türkiye’de bu tartışmaların yapıldığı entelektüel mecralar olan gazete ve dergilerde yayımlanmış makalelerin içeriklerinin analizine odaklanmaktadır. Çalışmada, öncelikle, tartışmanın geniş bir sosyolojik tabanda değil entelektüeller arasında yürüdüğü ortaya çıkmaktadır. Mevcut tartışmayı biçimlendiren ana etkenin toplumsal kutuplaşma olmak yerine entelektüel kutuplaşması olduğu görülmektedir. İkinci olarak ise, mevcut tartışma zemininin, özellikle tartışmaya katılan her iki taraftan entelektüeller açısından ihtilaf çözücü bir mahiyet taşımak

yerine mevcut iki kutuplu konumu “kültürün anti-politik siyaseti” marifetiyle güçlendiren bir yapı arz ettiği görölmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kültürel İktidar, Kutuplaşma, Entelektüel

**ANTI POLITICAL POLITICS OF CULTURE: A CRITICAL
EVALUATION ON THE CULTURAL HEGEMONY DISCUSSIONS
IN TURKEY**

Asst. Prof. Dr. Hüseyin ÇİL

Cultural hegemony has become a major subject of discussion in Turkey over the last decade. Especially with the issue of social / cultural polarization, which has been on the agenda in recent years, the discussions of cultural hegemony seem to have increased its intensity. These discussions have more concentrated in the field of culture and arts. Who has / should have cultural hegemony in the country is being heatedly discussed by referring to a social structure that culturally divided (in the form of conservative /secular polarisation). Thus, which one is real art? Who made real literature? Whose film is valuable; whose film is not? Who or what is the measure of aesthetics in art and literature? What is acceptable art and literature, how is it determined? Which knowledge is acceptable and which is not? Which history belongs to us and which doesn't belong to us? Which space represents us and which does not? etc. questions are answered in this divided socio-cultural context. This new social milieu is a research topic in itself. In other words, rather than discussing who is culturally dominant, what hegemony discussion provides to both poles of discussion becomes an important question. Another point of interest is whether these discussions will lead to a “constructive dispute” as Göle calls it. This study primarily seeks answers to the mentioned questions. As a method, it focuses on the analysis of the content of the articles published in the newspapers and magazines, which are the intellectual channels in which these discussions take place. In the study, first of all, it is revealed that the conflict is not between a broad social camps but between intellectuals. It is seen that the main factor shaping the present discussion is intellectual polarization rather than social polarization. Secondly, it is seen that the present discussion milieu reveals a structure that reinforces the existing bipolar social position through “anti-political politics of culture”, rather than resolving the conflict.

Keywords: Cultural Hegemony, Polarization, Intellectuals

**TÜRK-İSLAM KÜLTÜRÜNDE FARKLILIKLARA SAYGI VE
HOŞGÖRÜ**

İbrahim Ethem GÜRBÜZ

Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Eğitimi Bilim Dalı

ibrahimethemgurbuz@hotmail.com

Geçmişten günümüze dek pek çok toplum var olmuş ancak varlıklarını sürdürebilme veya diğer topluluklara bunu kabullendirebilme hususunda pek azı başarı sağlayabilmişlerdir. Her ne kadar baskı ve şiddete dayalı bir politika benimseyen topluluklar egemenlikleri altında bulunan farklı etnisitelere karşı askeri ve siyasal anlamda belirli bir üstünlük sağlamışlarsa da köklü bir toplum olma üstünlüğüne erişememişler ve zamanla tarihin tozlu sayfaları arasındaki yerlerini almışlardır. Kökleşme konusunda büyük bir başarıya sahip olan Türk topluluklarının bu başarılarında yürütmüş oldukları adalet ve hoşgörü politikasının etkisi şüphesiz yadsınamaz bir gerçektir. Zira tarihimizin ilk devirlerinden itibaren, Türklerin yaşamış oldukları her coğrafyada farklı etniklerin örf, adet ve inanç sistemlerine büyük bir saygı ile yaklaştıklarına, yoğun ilişkilerde bulundukları milletlerin kaynaklarından tanık olmaktayız. Türkler, fethettikleri bölgelerde kendi inanışları dışında yer alan bir toplumun dini inancına ve vicdanına müdahale etmemiş hatta pek çok dini yapıyı bir arada yaşatma hoşgörüsünde bulunmuşlardır. Türklerin tarihsel süreçteki yaşantıları incelendiğinde farklılıklara saygı ve hoşgörü anlayışının Türk töresinin temel prensiplerinden biri olduğu görülmektedir. Dolayısıyla Türklerin törelerine olan bağlılıkları düşünüldüğünde kökleşme konusundaki kabiliyetlerinin yalnızca savaşçı özelliklerinden ibaret olmadığı aynı zamanda izledikleri hoşgörü politikasının da bunda büyük bir paya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Türk toplum yapısının farklı inanç ve ritüelleri büyük bir tevazu ve itina ile bünyesinde barındırması ve Türklerin törelerinden almış oldukları yetkiyle bu kutsal görevi yaşatma arzuları İslamiyet’le olan yakınlaşmanın da bir vesikası olmuştur. Elbette Türk toplumunun inanç sistemleriyle İslam inancının benzerlikleri -her iki toplumun da tek Tanrı’ya olan inançları ve hoşgörülü yaklaşımları- bu

yakınlaşmanın derecesini artırmış ve VIII. yüzyıldan itibaren Türklerin büyük kitleler halinde İslamiyet'e geçişleriyle sonuçlanmıştır.

Özellikle XI. yüzyılın sonlarından itibaren Oğuz ve Türkmen boylarının yoğun göçleri ile Türk-İslam sentezi Akdeniz kültür ve medeniyetlerinin merkezlerinden biri olan Anadolu'ya yerleşmeye başlamış ve Osmanlı İmparatorluğu döneminde ise bu kültürleri etki altına alarak doruk noktasına ulaşmıştır. Öyle ki Anadolu; birlik, beraberlik ve dayanışmanın ekseninde; din, dil, ırk, cinsiyet ve mezhep ayrımı gözetmeksizin hoşgörü ruhunun yaşatıldığı eşsiz bir bölge konumuna gelmiştir. Elbette bu zengin oluşum üzerinde İslam kültürünün etkisi son derece büyüktür. Zira İslamiyet, Müslümanların fethettikleri yerlerde yaşayan kimseleri zorla ve baskı altına alarak din değiştirmelerine cevaz vermez. Herkesi inanç ve fikirlerinde serbest bırakır. Hak ile batıl arasındaki çizgiyi insanın hür iradesiyle bulmasında yetinir. Zorlama neticesinde Müslüman olma eğiliminin İslami bir çerçeveye sığdırmayacağını sert bir dille uyardıktan da çekinmez. Dolayısıyla başta Osmanlı İmparatorluğu olmak üzere tarihte pek çok Müslüman devletin idaresi altında sayısız gayrimüslim tebaanın bulunması ve kendi inançlarına göre serbestçe ibadet edebilmeleri bu hoşgörü anlayışının en temel sonucudur. Anadolu toprakları üzerinde var olmuş birbirinden farklı inanış ve ritüellere sahip pek çok uygarlığa ait mimari kalıntıların maksatlı bir tahribe uğramadan günümüzde dahi dirik bir şekilde varlığını sürdürülebilmesi ve dünyanın her bir köşesinden bu kültürlerin sahiplerinin torunlarına bırakmış oldukları miraslarını görebilme imkânının sunulması Anadolu coğrafyasında ki farklılıklara saygının ve hoşgörünün en açık ifadesidir. Nitekim Türk-İslam kültürünün birer varisleri olarak üzerimize düşen en önemli görev; çağımızın birlik ve beraberliğe, dayanışmaya, sahip çıkmaya en çok ihtiyacı olduğu bu süreçte atalarımızın asırlarca yaşatmış oldukları bu kutsal geleneğin büyük bir miras olduğu bilinciyle hareket edip aynı hoşgörüyü tüm gücümüzle sürdürebilmek ve bu mirası yüce bir emanet olarak gelecek nesillerimize aktarabilmektir.

Anahtar Kelimeler: Hoşgörü, Farklılıklara saygı, Türk-İslam sentezi.

**RESPECT AND TOLERANCE FOR DIFFERENCES IN TURKISH-
ISLAMIC CULTURE**
İbrahim Ethem GÜRBÜZ

Throughout history, many societies have emerged but only a few have survived. Some societies have achieved military and political supremacy by exerting pressure and violence against sub-communities under their sovereignty but have failed to become a rooted society and have vanished over time. The success of the Turkish communities in rooting comes from their understanding of justice and tolerance. Since the early periods of our history, we have witnessed that the Turks show great respect to the traditions, customs and belief systems of different ethnicities in every geography they lived in. The Turks have not interfered with the religious belief and conscience of the communities living in the conquered regions and even they have tolerated many different religious structures. When the social life of the Turkish communities in the historical process is examined, it is seen that respect for differences and tolerance is one of the basic principles of Turkish tradition. As a result of the Turks' respect for different beliefs and their understanding of tolerance, it has been effective in getting closer to Islam. This rapprochement resulted in the transition of Turks to Islam in large masses from the 8th century onwards.

Especially from the end of the 11th century, the Turkish-Islamic synthesis has begun to settle in Anatolia, one of the centers of Mediterranean culture and civilizations, and has reached its peak during the Ottoman Empire. So much so that Anatolia with this cultural interaction; has not distinguished between religion, language, race, gender and sect in the focus of unity and solidarity. Of course, we need to point out the understanding of tolerance, which is one of the most beautiful values Islam has offered us. For, Islam does not allow Muslims to change their religion by forcing and suppressing the people who live in the places they conquer. It frees everyone in their beliefs and ideas. Islam orders people to find the line between right and superstition with free will. It does not hesitate to warn harshly that tendency to become a Muslim as a result of coercion cannot be proper into an Islamic framework. Therefore, the existence of countless

non-Muslim citizens under the rule of many Muslim states in the history, especially in the Ottoman Empire, and their opportunity to worship freely according to their own beliefs, is the main result of this understanding of tolerance. Consequently, as the heirs of the Turkish-Islamic synthesis, our most important duty in this field is; to live in unity and solidarity and to transfer this sacred duty to our future generations.

Keywords: Tolerance, Respect for differences, Turkish-Islamic synthesis.

TAŞRA SİNEMASINDA ÇOCUK(LUK) TEMSİLLERİ

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim NACAK

Selçuk Üniversitesi/ Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü

ibrahimnacak557@gmail.com

Türkiye'nin son yüzyılda yaşadığı toplumsal dönüşüm sosyal bilimde, sanatta, medyada ve çeşitli platformlarda tartışılmaktadır. Modernleşme ve kentleşme tecrübemiz çeşitli veçheleriyle akademiye, edebiyata ve sinemaya yansımaktadır. 1960'lardan itibaren demografik olarak kır toplumundan kent toplumu olma yönündeki dönüşüm özellikle sinema alanında görünürlük kazanmış, toplumsal ve gündelik problemler farklı anlatım teknikleriyle işlenmiştir. Son 20 yılda bir film kategorisi olabilecek yoğunluğa ve çeşitliliğe ulaşan taşra sineması, belirli temalar etrafında sosyolojik tahlillere konu olmaktadır. Taşra sineması dönüşümün iki ucunu da ele alan (kent-kır, şehir-taşra gibi), hem mekansal hem kültürel hem de zihniyet düzlemleri olan bir tür olarak belirginleşmeye başlamıştır. i. Taşrada yaşamının doğallığı ve zorunluluğu, ii. taşradan şehre kaçma isteğinin yoğunluğu ve gerilimi ya da iii. taşraya dönme isteği ve sığınmanın ruh hali bu filmlerin ana temalarıdır. Bu tebliğde ise taşra sinemasından muhtelif örnekler, taşrada mutlu olmak, taşradan kaçmak istemek veya her yerde taşralı hissetmek tutumları çocuk karakterler üzerinden tahlil edilecektir.

1-) Taşra: Tanım ve Toplumsal Gerçeklik

2-) Taşra Sineması: Temalar ve Tartışmalar

3-) Taşrada Çocuk ve Çocukta Taşra

REPRESENTATION OF CHILDHOOD IN PROVINCIAL CINEMA

Dr. Öğr. Üyesi İbrahim NACAĞ

The social transformation experienced by Turkey in the last century in the social sciences, the arts, is discussed in the media and various platforms. Our experience of modernization and urbanization is reflected in academia, literature and cinema with its various aspects. Since the 1960s, the demographic transformation from rural to urban society gained visibility in the field of cinema and social and daily problems are covered with different expression techniques. Provincial cinema is subject to sociological analyzes around certain themes, which has reached the intensity and diversity that could be a film category in the last 20 years. Provincial cinema reveals with both ends of the transformation (such as urban-rural), and it is becoming more prominent as spatial, cultural and mentality. Naturalness of living in the provincial, request to escape from the provincial to the city and return to the provincial is main themes of the movies. In this paper, various samples from provincial cinema will be analyzed through child characters, i. to being happy in the provincial, ii. wanting to escape from the provincial or feeling provincial in everywhere.

- 1-) Provincial: Definition and Social Reality**
- 2-) Provincial Cinema: Themes and Discussions**
- 3-) Children in the Provincial and Provincial in the Children**

**İLAHİYAT FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNDE KÜLTÜR
BOYUTLARI VE DEĞERLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

Arş. Gör. Dr. İrfan ERDOĞAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi – A.K. İlahiyat Fakültesi – Felsefe ve
Din Bilimleri Bölümü – Din Eğitimi ABD
irfanerdogan87@gmail.com

Kültür, sosyal psikolojide kapsamlı olarak ele alınmış ve çeşitli boyutlarından söz edilmiş bir kavramdır. Çalışmamızda kültür boyutları olarak Triandis'in kategorilendirmesi dikkate alınmıştır. Triandis (1995) tarafından ortaya konan dört tür kişiliğin kombinasyonu yatay toplulukçuluk (aynı/bağlı) ve dikey toplulukçuluk (farklı/bağlı), yatay bireyselcilik (aynı/bağımsız) ve dikey bireyselcilik (farklı/bağımsız) şeklinde kategorize edilmiştir. Toplulukçu kültürlerde yatay eksen, toplumsal uyum ve grup üyeleriyle birlik olma duygusunu içerir. Dikey eksen ise grup içerisinde hizmet etme, grubun yararı için fedakârlık yapma ve bir görev yapma duygusunu içerir. Hem bireyselci hem de toplulukçu kültürlerde dikey boyut eşitsizliği kabul eder ve rütbenin ayrıcalıkları vardır. Bu, “farklı benliğin” yansımasıdır. Buna karşın yatay boyut, insanların çoğu durumda, özellikle de statüde benzer olması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu da, ön plana çıkmak istemeyen “aynı benliğin” yansımasıdır.

Araştırmamızda ele aldığımız bir başka husus da temel değerlerdir. Değer kavramı, bireylerin tutum ve davranışları ile organizasyonların, kurumların ve toplumların fonksiyonlarına ışık tutmada sık sık altı çizilen bir kavramdır. Bu konuda Schwartz ve arkadaşları tarafından ortaya konan değer kuramı, farklı kültürlerde kabul gören 10 farklı değer tipini, üzerinde çeşitli araştırmalar yapılmak suretiyle kapsamlı bir şekilde açıklamaya çalışmıştır. Daha sonra bu değerler detaylandırılarak 19 değere çıkartılmış, Türkiye'yi de içeren 10 ülkede test edilmiştir. Teori aynı zamanda bu değerler arasında tutarlı bir dairesel yapı meydana getirerek, değerler arasındaki çatışma ve uyumu ayrıntılı bir şekilde ele alır.

Çalışmamızın temel amacı İlahiyat fakültesi öğrencilerinin kültür boyutları ile temel değerleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, değerlerinin kültür boyutlarını yordama durumunun analiz edilmesidir. Ayrıca yaş, cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre puanlarının farklılık gösterip göstermediğine bakılmıştır. Bu amaca hizmet etmek üzere araştırmamızda ilişkisel tarama modeli benimsenmiştir. İlahiyat fakültesi öğrencilerinin kültür boyutlarını ölçmede Triandis ve Gelfand (1998) tarafından geliştirilip Wasti (2003) tarafından Türkçe'ye uyarlaması yapılan "Bireysellik-Toplulukçuluk Ölçeği (BTÖ)" kullanılmıştır. İlahiyat fakültesi öğrencilerinin temel değerlerini ölçmede ise Schwartz ve arkadaşları (2012) tarafından, ortaya koydukları değer kuramı üzerine geliştirilmiş olup, Türkçe'ye uyarlama çalışması Demirutku (2016) tarafından yapılan, 57 maddelik yeniden düzenlenmiş "Portre Değerler Anketi (PDA57)" kullanılmıştır. Araştırmamızın örneklemini, 2019-2020 öğretim yılı güz döneminde Necmettin Erbakan Üniversitesi A.K. İlahiyat Fakültesi'nde farklı sınıflarda okuyan toplam 395 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma bulguları, ilahiyat fakültesi öğrencilerinin yatay toplulukçuluk ($\bar{x}=4.08$) ve dikey toplulukçuluk ($\bar{x}=4.01$) düzeylerinin yatay bireysellik ($\bar{x}=3.80$) ve dikey bireysellik ($\bar{x}=2.90$) düzeylerine göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. En fazla anlam yükledikleri değerlerin toplumsal güvenlik ($\bar{x}=5.67$) ve saygınlık ($\bar{x}=5.30$) iken en az önem verdikleri değerlerin ise toplumsal ve maddi kaynaklar üzerinde denetim kurarak elde edilen güç ($\bar{x}=3.18$) ile insanlar üzerinde denetim kurarak elde edilen güç ($\bar{x}=3.69$) olduğu görülmüştür. Öte yandan, bireysellik ve toplulukçuluk ile ilişkili olan değerler tek tek tespit edilmiştir. Örneğin; "başarı" ile "dikey toplulukçuluk" arasında orta düzeyde ve pozitif bir anlamlı ilişki ($r=.431$, $p<.01$) varken, "alçakgönüllülük" ile "dikey toplulukçuluk" arasında düşük düzeyde ancak anlamlı bir negatif ilişki ($r=-.128$, $p<.05$) tespit edilmiştir. Cinsiyet değişkenini dikkate aldığımızda, dikey bireysellik düzeyinin ($t=-3.69$, $p<.01$) ve "güç-baskınlık" değerinin ($t=-3.46$, $p<.01$) erkekler lehine anlamlı farklılık gösterdiği; kişisel güvenlik değerinin ($t=3.23$, $p<.01$) ise kızlar lehine anlamlı farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Sınıf düzeyinin ise, yaş değişkeni kontrol edildiğinde dikey toplulukçuluk düzeylerinde anlamlı farklılığa yol açtığı tespit edilmiştir. Bu farkın ikinci sınıf ile dördüncü sınıf arasında ikinci sınıf lehine olduğu görülmüştür. Kestirici değişkenler olarak Portre temel değerlerinin doğrusal kombinasyonu ile kriter değişkeni olarak kültür boyutları arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür ($p<.01$). Buna göre, yatay toplulukçuluğu yordamada, değerlerden "güç-kaynaklar", "güç-baskınlık", "özyönelim-davranış", "iyilikseverlik-sevgi" ve "uyum-kişilerarası" değişkenlerinin anlamlı katkısının olduğu görülmüştür ($p<.01$).

Değerlerin doğrusal kombinasyonu ile yatay toplulukçuluk arasında orta kuvvette bir korelasyon vardır ($R=.469$, $R^2=.22$). Dikey toplulukçuluğu yordamada ise, “güç-kaynaklar”, “güç-baskınlık”, “özyönelim-davranış”, “iyilikseverlik-sevgi”, “geleneksellik” ve “güvenlik-kişisel” değişkenlerinin anlamlı etkisinin olduğu tespit edilmiştir ($p<.01$). Gözlemlenen çoklu korelasyon katsayısı, orta kuvvette bir ilişkinin olduğunu göstermektedir ($R=.568$, $R^2=.32$). Yatay bireyselciliği yordamada da, “saygınlık”, “özyönelim-davranış”, “özyönelim-düşünce” ve “iyilikseverlik-sevgi” değişkenleri anlamlı katkı sunarken ($p<.01$), değerlerin doğrusal kombinasyonu ile yatay bireyselcilik arasında orta kuvvette bir korelasyon mevcuttur ($R=.575$, $R^2=.33$). Son olarak dikey bireyselciliği yordamada, “güç-kaynaklar”, “başarı” ve “hazcılık” değişkenlerinin anlamlı düzeyde etkili olduğu bulgusuna ulaşılmıştır ($p<.01$). Ortaya çıkan çoklu korelasyon katsayısı orta düzeyde bir ilişkinin olduğuna işaret etmektedir ($R=.539$, $R^2=.29$).

Anahtar kelimeler: Din Eğitimi, İlahiyat, Bireyselcilik, Toplulukçuluk, Değerler.

**THE EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN
CULTURAL DIMENSIONS AND BASIC VALUES IN FACULTY
OF THEOLOGY STUDENTS**

Research Assistant Dr. Irfan ERDOGAN

Culture is a concept discussed in various dimensions by the social psychology. In our study, the categorization of Triandis has been preferred as cultural dimensions. The combination of the four types of personality put forward by Triandis (1995) is categorized into horizontal collectivism (same/interdependent) and vertical collectivism (different/interdependent), horizontal individualism (same/independent), and vertical individualism (different/independent). In communal cultures, the horizontal axis includes a sense of social cohesion and unity with group members. The vertical axis includes the feeling of serving within the group, making sacrifices for the benefit of the group and performing a task. In both individualistic and collectivist cultures, the vertical dimension accepts inequality and the rank has privileges. This is the reflection of the “different self”. However, the horizontal dimension emphasizes that people should be similar in most cases, especially in status. This is the reflection of the “same self” which does not want to come into prominence.

Another issue discussed in our research is the basic values. The concept of value is often emphasized in shedding light on the attitudes and behaviours of individuals and the functions of organizations, institutions and societies. In this regard, the value theory put forward by Schwartz et al. has tried to explain the 10 different types of values accepted by different cultures in detail through various studies. Then, this value theory was refined and 19 different types of values were defined by testing in 10 countries including Turkey. The theory also elaborates on the conflicts and harmony among values, creating a coherent circular structure among them.

The main purpose of our study is to examine the relationship between the cultural dimensions and basic values of the faculty of theology students and to analyze their basic values predicting the cultural dimensions. In addition, the study examined whether the scores differ according to various variables such as age, gender and grade level. In order to serve this purpose,

relational screening model was adopted in our research. The "Individualism-Collectivism Scale (INDCOL)" developed by Triandis and Gelfand (1998) and adapted to Turkish language by Wasti (2003) was used to measure the cultural dimensions of the faculty of theology students. The revised version of "Portrait Values Questionnaire (PVQ-R)" with 57 items developed by Schwartz et al. (2012) based on their value theory and adapted to Turkish language by Demirutku (2016) was used to measure basic values of the faculty of theology students. The sample of the study consist of 395 students studying at Necmettin Erbakan University A.K. Faculty of Theology in the fall semester of 2019-2020 education year. The findings of the study revealed that the the faculty of theology students had higher levels of horizontal collectivism ($\bar{x}$ = 4.08) and vertical collectivism ($\bar{x}$ = 4.01) than horizontal individualism ($\bar{x}$ = 3.80) and vertical individualism ($\bar{x}$ = 2.90). The most important values are "societal security" ($\bar{x}$ = 5.67) and "face" ($\bar{x}$ = 5.30), while the least important ones are the power through control of material and social resources ($\bar{x}$ = 3.18) and the power through exercising control over people ($\bar{x}$ = 3.69). On the other hand, the values associated with individualism and collectivism were determined individually. For example; there was a moderate and positive significant relationship between "achievement" and "vertical collectivism" (r =.431, p <.01), while a low but significant negative relationship between "humility" and "vertical collectivism" (r = -.128, p <.05). Considering the gender variable, it was found that the level of "vertical individualism" (t = -.69, p <.01) and "power-dominance" value (t = -3.46, p <.01) showed significant differences in favour of boys, and significant difference in terms of "personal security" value (t = 3.23, p <.01) in favour of girls. On the other hand, when the age variable was controlled, it was found that the class level caused a significant difference in vertical collectivism levels. This difference was found between the second and the fourth grade in favour of the second grade. There was a significant relationship between the linear combination of Portrait basic values as predictive variables and culture dimensions as the criterion variable (p <.01). According to this findings, the variables "power-resources", "power-dominance", "self-direction-action", "benevolence-caring" and "conformity-interpersonal" were found to be significant in predicting horizontal collectivism (p <.01). There is a moderate correlation between the linear combination of values and horizontal collectivism (R = .469, R^2 = .22). In predicting vertical collectivism, "power-resources", "power-dominance", "self-direction-action", "benevolence-caring", "tradition" and "security-personal" variables were found to have a significant effect (p <.01). The observed multiple correlation coefficient

shows that there is a moderate relationship ($R = .568$, $R^2 = .32$). In predicting horizontal individualism, while “respectability”, “self-direction-action”, “self-direction-thought” and “benevolence-caring” variables make a significant contribution ($p < .01$), there is a moderate correlation between the linear combination of values and horizontal individualism ($R = .575$, $R^2 = .33$). Finally, it was found that “power-resources”, “achievement” and “hedonism” variables were significantly effective in predicting vertical individualism ($p < .01$). The multiple correlation coefficient indicates a moderate relationship ($R = .539$, $R^2 = .29$).

Keywords: Religious Education, Theology, Individualism, Collectivism, Values.

**POPÜLER TOPLUMSAL CİNSİYET VE CİNSELLİK DEĞERLERİ
İLE MÜSLÜMAN TOPLUMLARIN SINAVI**

Doç. Dr. İsmail YALÇIN

Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

isyalcin@gmail.com

İletişim vasıtalarının gelişmesi ve dünyanın küçülmesiyle batılı küresel değerlerin bütün dünyayı etkisi altına aldığı görülmektedir. Özellikle Türkiye gibi kendini batılı değerlere açan ülkelerde bu etki daha güçlü görülmektedir. Çeşitli yönleriyle tasnif edilebilecek bu etkilerin en güçlülerinden biri cinsiyet eşitliği veya toplumsal cinsiyet kavramlarıyla kadın ve erkeğin toplumdaki rollerini hedef almaktadır. Fert ve toplumu birlikte kuşatan, buluşturan, kaynaştıran ve ilişkilerin uyum içinde yürümesi için kendi kültürel değerlerini geliştiren Müslüman toplumlar cinsiyet ve cinsellik değerleri üzerinden dozu gittikçe artan saldırılara maruz kalmaktadır. Çocukların küçük yaşlardan itibaren cinsel uyarılara maruz kalması; gençlerin cinsiyet karakterlerinin bozulması, toplumun her katmanına yönelik cinsiyetsizleştirme çabaları; evliliğin geciktirilmesi, serbest ilişkinin teşvik edilmesi; nikâhsız aile kavramının normal ve tabii gösterilmesi; zihinlerde nikâh ve aile kurumuna karşı maddi ve manevi engellerin artması; aile reisliği kavramının içinin boşaltılması; anne, baba ve çocuk rollerinin ailenin birliğine zarar verecek tarzda bozulması; çalışma hayatının aile hayatını zorlaştıracak şekilde yapılandırılması; İslam kültürü açısından cinsel sapma olarak görülen LGBTİ yönelimlerin masum, hatta sevimli gösterilmesi Müslüman kültür kodları için tehdit oluşturmaktadır. Moda, reklam, televizyon ve internet yoluyla topluma yaygınlaştırılan bu bozucu değerler dini eğitim aldığını ve dindar bir hayat yaşadığını düşünenleri dahi etkisi altına almaktadır. Dini ve kültürel değerlerimizle birlikte millet olarak varlığımızın devam ettirilebilmesi için bu karşı konulması zor sürüklenişe karşı daha bilinçli ve daha faal olunması gerektiği aşîkârdır.

Anahtar Kelimeler: İslam Toplumu, Kültürel Değerler, Toplumsal Cinsiyet, Cinsellik.

**THE EXAMINATION OF MUSLIM SOCIETIES BY POPULAR
GENDER AND SEXUALITY VALUES**

Doç. Dr. İsmail YALÇIN

With the development of means of communication and the shrinking of the world, it is seen that western global values affect the whole world. In particular, this effect is more powerful in countries that open themselves to western values such as Turkey. One of the most powerful of these impacts, which can be classified in various aspects, aims at gender or the roles of women and men in society. Muslim societies that encompass, unite and integrate the individuals and society, and develop their own cultural values to work in harmony are increasingly exposed to attacks on gender and sexuality. Exposure of children to sexual stimulation from an early age; the deterioration of the gender characteristics of young people; delaying the age of marriage, promoting free relationship; normalization of the concept of family without marriage or unmarried family; increased mental and material barriers to marriage and family institutions; evacuation of the concept of parenting and patriarchy; deteriorating the roles of parents and children in a manner that would harm the unity of the family; structuring working life to make family life difficult; the innocent, even lovable portrayal of LGBTI orientations, which are seen as sexual deviations in terms of Islamic culture, poses a threat to Muslim cultural codes. These distorting values, which are spread to society through fashion, advertising, television and the internet affect even those who think that they receive religious education and live a religious life. It is clear that in order to maintain our existence as a nation with our religious and cultural values, we need to be more conscious and more active against this hard-to-resist drift.

Keywords: Islamic Society, Cultural Values, Gender, Sexuality.

KÜRESELLEŞME SÜRECİNDE FARKLILIKLARIN YÖNETİMİ

Kemal Yavuz ATAMAN

Hukukçu

kyataman@superonline.com

Küreselleşme ile insanlık köklü ve ciddi bir değişim içerisindedir. Ulaşım ve iletişimde hız , teknolojiye büyük bir devrim ve gelişme vardır. Zaman ve mekan yakınlaşmıştır. İnsanlık bu gelişmelerin yanında denetlenemeyen bir sürece de girmiştir. Hiçbir fert, toplum, ülke, devlet, coğrafya bu küresel gelişmelerin kapsamı dışında değildir. Bütün varlık ve değerler sürecin kapsamı ve etkisi altındadır. Küreselleşme sürecinde siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlar giderek tek merkezli ve tekeldir. Süreç başkasını görmeyen, yok sayan bir otoritenin egemenliği altındadır. Farklı inanç, düşünce ve değerlere sahip insanlık aleminin ortak akıl ve bilinçle, hak ve hukuka riayet ederek, birlikte yaşamasını sağlayacak bir yönetim şekline ihtiyaç vardır. Aksi halde dünyada kadim değerlerin sarsıldığı, yıpratıldığı, zulmün, baskının ve sömürünün hızla ilerlediği bir yola girilmesi kaçınılmazdır. Yeryüzü telafisi mümkün olmayan tehlike, kargaşa ve kavgalarla karşı karşıyadır. İnsanlığın bekası için bu durum kabul edilemez. Farklılıkların yönetimi sağlanmalıdır. Hak, adalet, insaf, istişare, birlikte çalışma, işbirliği, diğerkamlik ile bunu sağlamak mümkündür. Dünü, bugünü ve yarını birlikte ele alan gerekir. Yeryüzünde yaşayan her kişiyi, canlıyı, çevreyi ve coğrafyayı kapsayan, hem geçmişin ve hem de zamanın başarılı yönetimlerini örnek alan ortak akıl gereklidir. Katılımcı, anlayışlı, ilkeli, hakkaniyetli bir zemin zaruridir. Farklı ırk, cins, dil, din, kültür, kişi, topluluk, toplum, devlet ve coğrafyanın refahı, emniyeti, huzuru ve gelişmesi sağlanabilir. Tarihte farklılıkları havi birçok insan ve topluluğu başarıyla yöneten İslam Devletleri vardır. Müslümanlar Maverâünnehir'den Endülüse, Hindistan'tan Osmanlı Coğrafyasına azınlık halinde iken bile geniş kesimleri başarı ile yönetmişlerdir. Çağımızda bu alanda başarılı olan yönetim sistemleri ve devletler, topluluklar da vardır. Elbette onlar da dikkate alınarak “farklılıkların yönetimi” için kapsamlı, tatminkar ve başarılı yönetim uygulamalarını geliştirmek mümkündür. İletişim, ulaşım, göçler ve teknolojinin sağladığı imkanlarla insanlık ilk defa

ortak akıl, bilgi, düşünce, bilinç, muhakeme, tahlil ve bir ara yaşama kabiliyetine, kültürüne sahiptir. Çağımızda dünyanın her köşesi ve kişisi ile iletişim imkanları vardır. Yine insanlık tarihinde ilk defa doğrudan iletişim kanalları sayesinde duygu ve ön yargılardan daha az etkilenme imkanına sahiptir. Bilgili, gelişmiş, duyarlı, anlayışlı, hakperver, adil insanların elbirliği ve işbirliğiyle küreselleşme sürecinde farklılıkları yönetebilen bir sistemin hayata geçirilmesi önem kazanmaktadır.

Kapsamlı işbirliğine, birlikte düşünme, yaşama ve hareket etmeye, çözüm üretmeye, hakları korumaya, adaleti sağlamaya, farklılıkları yönetmeye insanlık geleceği için mecburdur. Müslümanların inanç, değer, düşünce kaynakları, tarihi ise bilgi ve uygulama olarak buna müsaittir. Dolayısıyla küresel müslüman /küresel insan modeliyle farklılıkların yönetimi müslümanların sorumluluk alanındadır. Bu yeryüzünün ıslahı ve imarı içinde gereklidir.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, farklılık, birlikte yaşama, ortak akıl, işbirliği, müslümanlar

MANAGEMENT OF DIVERSITY IN GLOBALIZATION

Kemal Yavuz ATAMAN

With globalization, humanity has entered into a phase of radical change. There has been speed in transportation and communication, and a great revolution in technology. Time and space have become closer. In addition to these developments, humanity has entered into an uncontrollable process. No individual, society, country, state or geography can stay outside the scope of these global developments. All assets and values are under the scope and influence of the process. In the process of globalization, the political, economic, social and cultural spheres have become increasingly monocentric and monopolistic. The process is under the sovereignty of an authority that sees and ignores no one else. There is a need for a form of government that will ensure that the people, with different beliefs, thoughts and values, can live together with the common mind and consciousness, respecting rights and law. Otherwise, it is inevitable for the world to enter a path, where ancient values are shaken, worn down, and where cruelty, oppression and exploitation progress rapidly. The earth faces danger, unrest and fights that cannot be compensated. This is unacceptable for the survival of humanity. Diversity should be managed. It is possible to achieve this through right, justice, mercy, consultation, working together, cooperation, and altruism. It is necessary to address the past, present and future together. It is necessary to have a common mind, which covers every person, living thing, environment and geography on the earth, taking the successful examples of management of both the past and today. Participatory, understanding, principled, equitable ground is essential. The welfare, safety, peace and development of different races, languages, religions, cultures, people, communities, society, state and geography can be achieved. There are many Islamic states that have successfully ruled many people and communities with diversities in history. Muslims have successfully ruled large sections of territories from Maveraünnehir to Andalusia, from India to Ottoman geography, even they were in minority. In our age, there are management systems, states and communities that are successful in this field. Taking these examples into consideration, it is possible to develop comprehensive, satisfactory and successful practices for

“diversity management”. For the first time, with the opportunities provided by communication, transportation, migration and technology, humanity has embraced the common mind and knowledge, the ability and culture to live together. In our age, there are communication opportunities with every part of the world. For the first time in history, humanity has the chance of being less affected by emotions and prejudices through direct communication channels. It is important to realize a system that can manage diversity in the process of globalization with the cooperation of knowledgeable, sensible, sensitive, understanding, honest and fair people.

Comprehensive cooperation, thinking living and acting together, producing solutions, protecting rights, ensuring justice, and managing diversity are necessary for the future of humanity. The sources of Muslims faith, value, and thought, and the history of Islam are available as a source of knowledge and practice. Therefore, the management of diversity is the responsibility of Muslims, with the global Muslim and global human model. This is necessary in the rehabilitation and reconstruction of our world.

Keywords: Globalization, diversity, coexistence, common mind, cooperation, Muslims

**ULUSLARARASI ÖĞRENCİLERDE SOSYAL İLETİŞİM VE BİR
İLETİŞİM ENGELİ OLARAK ÖNYARGI**

Doç. Dr. Kübra KÜÇÜKŞEN

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal

Hizmet Bölümü

Kubrakucuksen@erbakan.edu.tr

Bu çalışmanın amacı, Konya’da öğrenim gören uluslararası öğrencilerin sosyal iletişimi ve ön yargı algısını ortaya çıkarmaktır. Önyargı, ayrımcılığı besleyen belirli bir gruba veya bireye yöneltilen olumsuz tutum olarak tanımlanmaktadır. Bu tutum belirli bir etnik kökene veya belirli inanca sahip gruplara olabildiği gibi “öteki” olarak toplumda konumlandırılan bireye karşı da olabilmektedir. Uluslararası öğrencilerin öğrenimleri süresince kendileriyle ilgili algıladıkları olumlu veya olumsuz tutumlar Türkiye’nin diğer ülkeler arasındaki imajı ve kamu diplomasisi açısından son derece önemlidir. Farklı bir ülkede yeni bir eğitimin başlangıcında olan bu öğrenciler için sosyal iletişim ve arkadaşlık ilişkileri hem akademik başarıları hem de kişisel gelişimleri için önem arz etmektedir. Bu çalışmada uluslararası öğrencilerin kendileri ile ilgili ön yargı algılamaları ve sosyal iletişimlerinde hangi mekanizmaları daha işlevsel kullandıklarının ortaya çıkarılmasına odaklanılmıştır. Bu hedef doğrultusunda, 2017-2018 öğretim yılında Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi’nde yükseköğrenim gören 200 yabancı uyruklu öğrenciye literatür taranarak geliştirilen anket uygulanmıştır. Araştırma verilerine göre uluslararası öğrencilerin %81.5i kendilerine önyargılı davranıldığını, 5.6 sı giyimlerinden dolayı zorlandığını, %24 ü arkadaşlık ilişkilerinin yakın ve sıcak olduğunu belirtmiş, % 7 si hiç yakın arkadaşı olmadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin %32 si zorda kaldıkları zaman Türk arkadaşlarından yardım ve destek gördüklerini belirtmişlerdir. Uluslararası öğrencilerin arkadaşlık ilişkisi ile Türk toplumuna ve kültürüne uyumda fazla sorun yaşamadıkları, ülkemizde bulundukları süre de en çok zorlandıkları konuların ise sırasıyla; yurt yaşantısı, Türkçe konuşma, kültürel farklılıklardan dolayı yaşanan sorunlar ve yalnızlık olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin Türkiye’de

bulundukları süre ile algıladıkları önyargı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Anahtar kelimeler: Uluslararası öğrenciler, önyargı, ayrımcılık, sosyal iletişim

**SOCIAL COMMUNICATION IN INTERNATIONAL STUDENTS
AND PREJUDGMENT AS A COMMUNICATION BARRIER**

Assoc. Prof. Dr. Kübra KÜÇÜKŞEN

The purpose of this study is to reveal the social communication and the perception of prejudice in international students who study in Konya. Prejudice is defined as a negative manner, which feeds discrimination, directed to a specific group or individual. This manner might be against groups of a certain ethnic origin or belief, as well as against the individual who is positioned as other in society. International students' positive or negative self-manners about themselves during their education process is too much important in terms of Turkey's image among other countries and its public diplomacy. For these students, who are at the beginning of an educational process in a foreign country, social communication and friendship relations matter for both their academic success and personal development. In this study, it is focused on to reveal the prejudice perceptions of international students about themselves and which mechanisms are functionally benefited by them during their social relationships. In line with this target, a survey, which was developed by scanning related literature, have been applied to 200 international students registered at Necmettin Erbakan University and Selçuk University in the 2017-2018 academic year. According to research data, 81.5 % of international students indicate that they are treated with prejudice, 5.6 % of them get hard on clothing, 24 % of them feel close and sincere relationships with their friends, and 7 % of them have no close friend. 32 % of the participants expressed that their Turkish friends help and support them only they (participants) are in trouble. It is confirmed that international students do not experience any difficulty in terms of friendship relations and adaptation to Turkish society and Turkish culture. On the other hand, it is detected that the most difficult issues they faced are: dormitory life, speaking in Turkish, problems that occur due to cultural differences and loneliness respectively. No statistically significant relationship among the period that the students live in Turkey and their perceived prejudice can be detected.

Keywords: International students, prejudice, discrimination, social communication.

BİREY İLE TOPLUM ARASINDAKİ DERİN İNANÇSAL

AYRIŞMANIN NEDENİ: TEMSİL PROBLEMİ

Dr. Öğr. Üyesi M. Emin GÜNEL

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet keleşoğlu İlahiyat Fakültesi
gun_eli@hotmail.com

Yeryüzüne gönderilen son ilahî vahiy olan Kur'an'ın, indiği toplumda gerçekleştirmiş olduğu ahlaki değişim ve dönüşüm, inanan inanmayan birçok kimsenin dikkatini çekmektedir. Cahilliğin hüküm sürdüğü bir toplumu, genciyle yaşlısıyla dönüştüren ve insanlığın her dönemde tasvip ettiği evrensel ahlaki değerleri, geleneklerine oldukça bağlı insanlar arasında yayan İslam Peygamberinin bu mücadelesi, duyarlı her insanın ilgisini çekmektedir. Peygamberin, o toplumda gerçekleştirdiği toplumsal devrimin gücünün kaynağı araştırıldığında, bu toplumsal dönüşümü sağlayan en önemli dinamiğin inmekte olan vahiy olduğu görülecektir. Peygamberin de şahsiyetini şekillendiren vahiy manzumeleri, bireysel ve toplumsal alanda birçok olumlu değişimin de kaynağıydı. Tarihin bir döneminde insanlık adına övünülecek olan bu iyiye gidişin kendisine bağlı olduğu Kur'an, evrensel ifadeleri tercih ederek, isim, tarih gibi yerel unsurları oldukça az kullanan üslubuyla, indiği günden bugüne kadar işlevini sürdürmektedir. Dini hayatın temelinde imanının olduğu tartışılmaz bir hakikattir. Kur'an, indiği toplumda gerçekleştirdiği dönüşümü, bireylerin kalbine yerleştirdiği imanla sağlamaktaydı. Bu sebeple, Mekke döneminde inen ayetler, imanın esasını oluşturan ana konular çerçevesinde inmiştir. Bu konular kalplere yerleşinceye kadar, inananlar, bu asılların neticesi olan ibadetlerin çoğundan sorumlu değillerdi.

İndiği zaman diliminde, değişimin ve iyiliğin esası olan imanı kalplere yerleştiren Kur'an, içinde yaşadığımız toplumda, özellikle de gençlerin kalplerinde beklenen değişimi gerçekleştirememektedir. Bu olumsuz durum, konuyla ilgilenen duyarlı kimselerin zihinlerini meşgul etmektedir. Kimilerinin iddia ettiği gibi, gençlerin, Kur'an'ın fitrata hitap eden çağrısına ilgi duymamalarının sebebi, vahyin, bugünün insanlarını öngörmeyen yerel bir yapıda olması değildir. Kanaatimizce, Kur'an ile bireyler arasındaki en büyük engel, Kur 'ani ilkeleri temsil iddiasında bulunan hocalar, aile

büyükleri, din  liderler gibi grupların, söylemleriyle çelişen uygulamalarıdır. Peygamberin, vahiyle tamamen paralel olan yaşamı, nasıl o dönemde yaşayan insanların inen vahye iman etmelerinin en önemli sebebi ise, bugün, peygamberin tebliğ görevini üstlenen kesimlerin söylemlerine aykırı davranışları da  a ımız bireylerinin vahiyden uzaklaşma gerekçesi olmaktadır. Bir diğer önemli problem de, vahyin aşamalı eğitim süreciyle yetiştirme metodu, günümüzde yerini, medya ve sanal iletişim araçlarının düzeysiz, yersiz ve zamansız olan din  tartışma programlarına bırakmasıdır. Hikmetli bir üslupla öğretilmesi gereken hakikatler, tartışma programlarında veya sanal formlarda, hasmın delillerini çürüten argümanlar düzeyine indirilerek tüketilmektedir. Bir inan a dayandırıldı ında anlamını bulacak olan normlar ve ibadetler, bu esastan yoksun olarak fertlere sunulduğunda, hikmetini ve işlevini kaybeden dayatmalara dönüşmektedir. Bu  alı mamızda, bireylerin din  değerlerden uzaklaşması ve bunun sebeplerinin ara tırıldı ı alan çalışmalarının bulgularından yararlanarak, değerlerin aktarılmasında uygun yer ve zamanın gözetilmesinin ve evrensel değerleri temsil eden grupların söylem-eylem tutarlılıklarının önemsenmesinin gerekliliğini tartı aca ız.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, İman, Toplum, Birey, Temsil.

**THE REASON OF DEEP BELIEF DISSOCIATION BETWEEN
INDIVIDUAL AND SOCIETY: REPRESENTATION PROBLEM**

Dr. Öğr. Üyesi M. Emin GÜNEL

The moral change and transformation realized by the Qur'an, the last divine revelation sent to the earth, attracts the attention of many believers or non-believers. This struggle of the Prophet of Islam, which transforms a society dominated by ignorance, with both the young and the old and spread the universal moral values that humanity approves in every period among the people who are highly committed to their traditions, attracts the attention of every sensitive person. When the source of the power of the social revolution that the Prophet performed in that society is investigated, it will be seen that the most important dynamic that provide this social transformation is the revelation. Verses, which shaped the personality of the Prophet, were also the source of many positive changes in the individual and social spheres. The Qur'an, which will be boasted in the name of humanity in a period of history, depends on itself, continues to function since the day its revelation, preferring universal expressions and using little local elements such as name and history. It is an indisputable fact that faith is at the heart of religious life. The Qur'an provided the transformation that it carried out in the society by the faith it placed in the hearts of individuals. For this reason, the main issues of the revelations during the Mecca period, constitute the basis of faith. Until these subjects settled in the hearts, the believers were not responsible for most of the worship, which was the result of these originals.

The Qur'an, who placed the faith, which is the basis of change and goodness, in the hearts in the time period of its revelations, cannot realize the expected change in the society we live in, especially in the hearts of young people. This negative situation engages the minds of sensitive people who are interested in the issue. As some argue, it is not because the revelation is of a local structure that does not foresee today's people. In our opinion, the greatest obstacle between the Qur'an and the individuals is the practice of conflicting discourses of groups such as teachers, family elders and religious leaders who claim to represent the Qur'anic principles. The

most important reason why the people living in that period believed in the revelation was the Prophet's life, which was completely parallel to the revelation, and the main reason why today's individuals move away from the revelation is the inconsistent attitudes of people, who took the messenger role of the prophet. Another important problem is the method of raising the revelation through the gradual education process, nowadays replaced by the media and virtual communication tools of religious discussion programs which are low, unwarranted and timeless. The truths that need to be taught in a wise manner are consumed in discussion programs or virtual forms by reducing them to the level of arguments that refute the evidence of the adversary. Norms and worship, which will find meaning when they are based on a belief, are transformed into impositions that lose their wisdom and function when presented to individuals as deprived of this merit. In this study, we will take into account the necessity of observing the appropriate place and time in the transfer of values and considering the discourse-action consistency of the groups representing universal values by making use of the findings of field studies on individuals move away from religious values and the reasons for this.

Key Words: Quran, Faith, Society, Individual, Representation.

ABBÂSÎ KURULUŞ DÖNEMİNDE SİYÂSET-ULEMÂ
İLİŞKİSİNİN TOPLUMSAL HAYATTAKİ YANSIMALARI
ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Arş. Gör. Maşide KAMÎT

N.E.Ü.A.K. İlahiyat Fakültesi

kamitmaside@hotmail.com

Emevî yönetiminin dinî yönden meşrûiyetini reddeden Abbâsoğulları, davet sürecinde “Allah’ın Kitâb’ına ve Peygamber’in Sünnet’ine uymak ve Ehl-i Beyt’ine razı olmak” prensibi üzerine biat almıştır. Bu söylem, Peygamber ailesine duyulan muhabbet ve halkın adaletli bir yönetime olan özlemi nedeniyle kısa sürede taraftarların sayısını artırmıştır. Sistemli bir şekilde yürütülen davet sürecinin sonunda Abbâsî ihtilâli, Emevî yönetimine muhâlif olan çeşitli grupların birlikte verdikleri mücadele neticesinde zaferle sonuçlanmıştır. Bu ihtilâlle birlikte yaklaşık bir asırlık Emevî hâkimiyeti son bulmuş ve yönetim Abbâsîler’e geçmiştir.

Yönetim ele geçirildikten sonra idarenin devamlılığının sağlanmasında, halkın gönüllü itaati birinci derecede rol oynamıştır. Nitekim Abbâsîler’in kuruluş sürecinde siyâsetlerinin şekillenmesinde etkili olan en önemli unsurlardan biri, ihtilâl sürecinde birbirinden çok farklı istek ve hedeflerle bir araya gelen grupları ortak bir paydada birleştirebilecek bir yapının inşası olmuştur. Böyle bir yapının inşasını sağlayabilmek ve siyâsî faaliyetleri için kendilerine meşrûiyet temeli oluşturmak isteyen Abbâsî halifeleri, toplum nazarında sahip oldukları nüfuzları, ilmî birikimleri ve olayların gelişimindeki tesirleri sebebiyle ulemâ ile iş birliği yapmak istemiş ve ulemânın desteğini kazanmak adına çeşitli teşebbüslerde bulunmuşlardır. Nitekim İslâm toplumu üzerinde sahip olduğu yönlendirme özelliğiyle ulemâ, siyâsî, sosyal ve kültürel alanda çok çeşitli ve önemli roller üstlenmiştir. Fakat halîfelerin, yönetimlerinin meşrûiyeti ve devamlılığı adına izledikleri siyâsetinin, ulemâ adına hem müspet hem de menfî sonuçları olmuştur. İşte bu araştırmada kuruluş dönemi Abbâsî halîfelerinin izlediği siyâsetin, ulemâ ile olan ilişkilerini nasıl şekillendirdiği ve bu ilişkilerin toplum üzerindeki tezâhürleri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Abbâsîler, Ulemâ, Siyâset, Din, Meşrûiyet, Toplum

***AN EVALUATION ON THE REFLECTIONS OF THE
RELATIONSHIP BETWEEN POLITICS AND ‘ULAMĀ IN SOCIAL
LIFE DURING THE ESTABLISHMENT PERIOD OF ‘ABBĀSID
Arş. Gör. Maşide KAMİT***

The ‘Abbāsid who rejected the religious legitimacy of the Umayyad administration swore allegiance on the principle of “obeying the Kitāb of ‘Allah and the Sunnah of the Prophet and consenting to the Ahl al-Bayt” during the invitation process. This discourse quickly increased the number of supporters due to the devotion to the Prophet’s family and longing for a fair administration among the people. At the end of the invitation process which was conducted systematically, the ‘Abbāsid revolution ended up a victory as a result of the struggle of various groups opposed to the Umayyad administration together. With this revolution, about a century of Umayyad dominance came to an end and the rule passed to the ‘Abbāsid.

After the rule was taken possession, people’s voluntary obedience played a primary role in ensuring the continuity of the rule. Thus one of the most important factors in shaping the policies during the establishment process of the ‘Abbāsid was the construction of a structure that could unite groups in a common ground that came together with many different demands and goals during the revolution. The ‘Abbāsid caliphs, who desired to provide the construction of such a structure and to establish a legitimacy basis for their political activities, wanted to cooperate with the ulamā and to gain the support of the ulamā due to their influence in the society, their scientific accumulations and their effects on the development of events. Hence, ulamā have assumed a wide variety of important roles in the political, social and cultural field with its characteristic of directing over Islamic society. However, the politics of the caliphs, which they followed for the legitimacy and continuity of their administrations had both positive and negative consequences for the ulama. In this study, how the politics followed by the ‘Abbāsid caliphs of the foundation period shaped their relations with the ulamā and their manifestations on society will be evaluated.

Keywords: ‘Abbāsid, ‘Ulamā, Politics, Religion, Legitimacy, Society

İBN SİNÂ VE ALBERTUS MAGNUS'UN NEFS ANLAYIŞLARININ

KARŞILAŞTIRILMASI

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ATA AZ

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

mehmetataaz@gmail.com

İbn Sînâ'nın felsefe başta olmak üzere farklı alana dair görüşleri, XII-XVII. yüzyılları arasında Latin düşünürlerinin felsefi ve teolojik görüşlerini derinden etkilemiştir. Eserleri Arapça'dan Latince'ye tercüme edilen İbn Sînâ'nın felsefi görüşlerinin etkisini ilkin tercümeleyen mütercimlerin eserlerinde daha sonrada Latin filozof ve teologlarında görmek mümkündür. Tercüme edilen eserlerle birlikte zamanla Latin düşünürleri arasında İbn Sînâ'nın görüşlerinden etkilenen ve filozofun görüşlerini savunan Latin İbn Sînâcılık (Avicennaism) gibi akımlar ortaya çıkmıştır. Bu akımların bir kısmı, İbn Sînâ'nın görüşlerini Augustinus'un görüşleriyle harmanlamaları nedeniyle İbn Sînâcı Augustincilik (augustinisme avicennisant) bir kısmı da doğrudan İbn Sînâ'nın görüşleri tesiri altında kalmaları hasebiyle Latin İbn Sînâcılığı şeklinde isimlendirilmiştir.

XII. yüzyılın ilk çeyreğinde İbn Sînâ'nın nefis anlayışının Latin düşünürleri tarafından bilinmesi ve yaygınlaşması İbn Davud'un (Avendauth), Toledo Başpiskoposu Jean'ın isteğiyle filozofun eş-Şifâ eserinin "Tabîyyât" bölümünün VI. kitabı olan Kitâbu'n-Nefs'i De Anima liber sexius Naturalium adıyla Latince'ye tercüme etmesiyle olmuştur. İbn Sînâ'nın felsefi görüşlerinin etkisinde kalarak kendi felsefi görüşlerini sistemleştiren Albertus Magnus'un 1250 tarihinde kaleme aldığı De Anima eserinde nefsin mahiyeti, fonksiyonları ve beden ile ilişkisine dair izahlarında, İbn Sînâ'nın nefis anlayışıyla ciddi benzerlikler taşımaktadır. Söz konusu bu benzerlik, her iki düşünürün Platon ve Aristo'nun nefis anlayışlarından etkilenmesiyle izah edilebilir. Ancak her iki düşünürün nefis görüşleri ve üslupları karşılaştırıldığında Albert'ın nefis anlayışını temellendirirken İbn Sînâ'dan ciddi anlamda etkilendiği anlaşılmaktadır.

Albert, Aristo'nun De Anima (412a 27)deki nefis tanımını benimseyerek nefsi tabii bedeninin yetkinliği ya da bilfiilliği olarak tanımlamıştır. Ancak Albert, nefsi, bedeni meydana getiren elementlerin bir araya gelmesiyle tabii

bedende oluşan bilfiillik/yetkinlik şeklindeki Aristo'nun tanımını reddederek, İbn Sînâ'ya benzer şekilde, nefsi bedenden ayrı gerçekliğe sahip ilahi bir cevher olarak tanımlamıştır. İbn Sînâ'nın nefs terminolojisini kullanarak nefsin aşkın, ilahi ve ayırık bir cevher olduğunu iddia etmiştir. Albert, Aristo geleneğini takip ederek nefsin nebati, hayvani ve akli tasnifini kabul etmekle birlikte İbn Sînâ'nın izahını benimseyerek bu üçlü taksimatın birliğini; diğer bir ifadeyle, nefsinin üç farklı nefsani formdan oluşmadığını, tek bir nefsten ibaret olduğunu belirtmiştir. İbn Sînâ'ya benzer şekilde nefsin, bedene ittisal etmeden önce asli tabiatı itibarıyla saf ve gayri mürekkep bir tabiata sahip olduğunu, bedene ittisal ettikten sonra bireyselleşerek farklılaştığını iddia etmiştir.

Albert, İbn Sînâ'nın Aristo'nun nefsi bedenle ilişkisi ve bedensel fiillerden hareketle tanımlamasını eleştirmesine benzer şekilde, nefsi bedenden ve bedensel fiillerden ayrı ve farklı gerçekliğe sahip cevher olarak kabul edip nefsin mahiyetini izah etmeye çalışmıştır. Nefsin tamamen gayri maddi, saf bir cevher olmadığını aksine ruhsal bir maddeye sahip olduğunu ileri sürmüştür. Zira saf gayri maddi cevhere sahip nefis, akli bilgiyi elde edemeyecek ve Tanrı'nın saf ve basit yapısından farklılaşmayacaktır. İbn Sînâ'nın Aristo'nun nefsin beden bilfiilliği tanımını eksik bularak beden sureti olmadığını aksine kemali (perfectio) olarak tanımlanması gerektiği şeklindeki görüşünü daha isabetli bulmuştur. Zira nefsin beden bilfiilliği olarak tanımlanması, nefsin mahiyetine ilişkin doğrudan bilgi vermemekte, aksine nefsin bedenle ilişkisine dair bilgi vermektedir.

Özetle çalışmamızda, her iki düşünürün nefis tanımlarını, nefsin mahiyeti ve bedenle ilişkisine dair görüşlerini Platon ve Aristo'nun nefis anlayışları bağlamında karşılaştırarak ele alacağız.

Anahtar Kelimeler: İbn Sînâ, Albertus Magnus, Nefs, Mahiyet, Cevher, Beden.

COMPARISON OF AVICENNA' AND ALBERTUS MAGNUS'

SOUL VIEW

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ATA AZ

Avicenna's views on different fields, especially on philosophy -between 12th and 17th centuries- deeply influenced the philosophical and theological views of Latin thinkers. The influence of the philosophical views of Avicenna, whose works were translated from Arabic to Latin, firstly can be seen in the works of the translators, and then in Latin philosophers and theologians. Along with the translated works, Latin Avicennaism emerged among Latin thinkers. Some of these movements were named as Augustinist Avicennaism (augustinisme avicennisant) because of the fact that Avicenna's view blended the view of St. Augustine, and some of them were called Latin Avicennaism due to direct influence of Avicenna's views.

In the first quarter of the 12th century, the view of Avicenna's soul spreaded and known among Latin thinkers thanks to Avendauth' translation of Avicenna's *Shifā*, *Kitab al-Nafs* (On the Soul) as *De Anima liber sexius Naturalium*, on the request of the Archbishop of Toledo Jean. Albertus Magnus' *De Anima* (1250), who systemized his own philosophical views under the influence of Avicenna's views, has serious similarities to Avicenna's understanding of the soul in his account of the nature, functions and relationship of the soul. This similarity can be explained by the influence of Plato's and Aristotle's soul view. Nevertheless, when the views and styles of both thinkers' soul views are compared, it is understood that Albert was seriously influenced by Avicenna.

By adopting Aristotle's definition of soul in *De Anima* (412a 27), Albert defined soul as the first actuality of the natural body. However, Albert rejected Aristotle's definition of the first actuality in the natural body by the convergence of the elements that make up the body, and described it -similar to Avicenna's view- as a divine substance which is separate from the body. Using the terminology of Avicenna, he claimed that the soul is a transcendental, divine and discrete substance. Albert, by following the tradition of Aristotle and Avicenna, accepting the vegetative, animal and rational classification of the soul, while defended the unity of this triple division under influence of Avicenna's view. He stated that the human soul

is not composed of three different soul forms, but consists of a single soul. Similar to Avicenna, Albert asserted that the soul had a pure and informal essence in its original substance before it was attached to the body, and that it became individualized after its attach to the body.

Similar to Avicenna's criticism of Aristotle's definition of the soul based on its relation to body and bodily acts, Albert tried to explain the essence of the soul by accepting the soul as a distinct and transdental substance apart from the body. He argued that the soul is not a purely intangible material, but rather a spiritual substance. For the pure intangible material soul will not be able to obtain intelligibles and also will not differ from the pure and simple essence of God. Albert agreed that Avicenna's critics that Aristotle's definition of the soul as actuality of the body is deficient, and the soul is not form of the body, instead describing the soul as perfection (*perfectio*) of the body is more accurate. Forasmuch the soul is defined as the first actuality of the body does not give direct information about the essence of the soul, but rather gives information about the relationship of the soul with the body.

In summary, in my paper, I will examine the definitions of soul by comparing the view of both thinkers' the nature of the soul and its relation to the body from the point of view of Plato's and Aristotle's souls view.

Keywords: Avicenna, Albertus Magnus, Soul, Essence, Substance, Body.

**EMMANUEL LEVİNAS'IN EVRENSEL BARIŞA ULAŞMAK İÇİN
SORUMLULUĞA YÜKLEDİĞİ MİSYON**

Mehmet BİLİCİ

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek

Lisans Öğrencisi

mhmtblc42@gmail.com

Sorumluluk, kişinin üstlendiği, yaptığı ya da yapması gerektiği şeyler üzerinde ihtiyaç anında oluşan sonuçlara sahip çıkabilmesidir. Sorumluluğu kişinin kendisine, başkalarına ve doğaya karşı olmak üzere üç kısımda inceleyebiliriz. Biz bu çalışmamızda, kişinin başkalarına karşı sorumluluğunu ele alacağız. Çünkü içinde bulunduğumuz dünyada pek çok sorun, bireyler arasındaki ilişkilerden kaynaklıdır. Bu sorunlardan belki de en önemlilerinden birisi de savaşlardır. Savaşlarda her iki taraf halkları için de acı, ölüm, sürgün, yoksulluk gibi pek çok olumsuz sonuçlar doğmaktadır. Bu ve benzeri durumların yaşanmaması için halklar arasında barış sağlanmalıdır. Bunun için bireylerin, birbirlerine karşı kin gütmemeleri, uyum içinde yaşamaları gerekmektedir. Sorumluluk ise burada devreye girmektedir. Kişi, diğer insanlara karşı kendini sorumlu hissettiğinde, onlara karşı olumsuz duygular beslemeyecek ve böylelikler barış kendiliğinden sağlanacaktır.

Bu çalışmada biz Levinas'ın koşulsuz sorumluluk fikrine odaklanacağız. Levinas'a göre savaşların çıkmasında etkili olan sebeplerin arka planında felsefi bir problem yatmaktadır. Yaptığı gözlemlerde, filozofların tarih boyunca, ontoloji temelli bir felsefe ürettikleri ve bu durumun insanlarda *ben* kavramını ön plana çıkarttığı sonucuna ulaşmıştır. Levinas'a göre, özdeşlik metafiziğinden ötürü *ben* kendisini *ötekine* simetrik olarak görmektedir. Bu durum öteki ihmaline sebep olmaktadır. Bu düşünceden hareketle, *benler* arasında görünüşten başka bir fark olmadığı görüşü, insanlarda kendi farkını arama ihtiyacına sebep olmuştur. Bu ihtiyaç şiddete dönüşmüş ve ırkçılık, zorbalık, savaş gibi etkilere sebep olmuştur. Levinas temel sorunu çözmek için, ontoloji temelli bir *ben* yerine etik temelli *öteki* yaklaşımını izlememiz gerektiğini ileri sürmektedir. Yani ilk felsefe olarak

ontoloji yerine etiğin ele alınması gerektiğini savunmuştur. Çünkü ona göre *ben öteki* ile iletişime girdiği zaman anlam kazanmaktadır. Bahsi geçen *öteki* kavramı ise izaha muhtaçtır. Levinas için *öteki*, bize yakınlığı olmayan herhangi bir kimsedir. Hatta bu kişi bize düşmanlık besleyen, zulmeden, acı çektiren bir kişi bile olabilir. Levinas, *öteki* kim olursa olsun onunla kuracağımız ilişkide ontoloji değil etik temelli bir yaklaşım izlediğimiz takdirde karşılıklı şiddete engel olabileceğimize inanmaktadır. Levinas, yukarıda bahsettiğimizin aksine *benin* kendisini *ötekine* asimetrik olarak, onun altında görmesi gerektiğini savunur. Böylece *ben* *ötekinden* üstün olduğunu düşünemez. Ayrıca kurulan ilişkinin etik temelli olması Tanrı'ya yaklaşmak içindir. Ona göre Tanrı, *beni ötekine* sorumlu kılmıştır. Bu sorumluluk *ötekinin* yüzü ile başlar. *Öteki* ile yüz yüze gelen *ben* kendi varlığına sıkışıp kalmaktan kurtulur. *Ötekinin* sorumluluğunu üstlenerek özgürleşir. Ona göre, böyle olduğu takdirde *ben ötekine* şiddetli bir yaklaşım izleyemez. Levinas, tüm *benler* karşısında asimetrik olarak duran tüm *ötekilerin* sorumluluğunu üstlendiği takdirde evrensel barışa ulaşabileceğine inanmaktadır.

Levinas sorumluluk ve barış ilişkisine felsefi açıdan bir değerlendirmede bulunmuştur. Çağımızdaki sorunlara baktığımızda kişilerin diğer insanlara karşı bencil duygularından arınası, kendini diğerlerinden aşağıda görmesi ve onlara karşı kendini sorumlu hissetmesi olumsuz duygular beslemesine engel olacaktır. Bu durum halklar arasında savaşların bitebileceği ve evrensel bir barış ortamının sağlanabileceğine olan inancı ortaya çıkarmaktadır. Onun bu görüşünün evrensel barışın sağlanmasında dikkate alınması gerektiği kanaatindeyiz.

Anahtar kelimeler: *ben*, Emmanuel Levinas, evrensel barış, *öteki*, sorumluluk, yüz

**EMMANUEL LEVINAS'S MISSION OF THE RESPONSIBILITY
TO REACH UNIVERSAL PEACE**
Mehmet BİLİCİ

Responsibility is the ability of the person to take on the results that occur immediately when needed, on the things that he undertakes, does or needs to do. We can examine the responsibility in three parts, one against himself, others and nature. In this study, we will address one's responsibility to others. Because many problems in the world we live in are due to the relationships between individuals. Perhaps one of the most important of these problems is wars. During the wars, many negative consequences such as pain, death, deportation, and poverty occur for the people of both sides. Peace should be ensured between the people in order to prevent these situations. For this, individuals should not have hatred towards each other and should live in harmony. Responsibility comes into play here. When a person feels responsible to other people, he will not have negative feelings towards them, and such peace will be achieved spontaneously.

In this study, we will focus on Levinas' idea of unconditional responsibility. According to Levinas, there is a philosophical problem in the background of the reasons that led to the emergence of wars. In his observations, he concluded that philosophers have produced an ontology-based philosophy throughout history and this has brought forward the concept of self in humans. According to Levinas, because of the metaphysics of identity, I see itself symmetrically to the other. This leads to other neglect. From this point of view, the view that there is no difference between the moles and the appearance has led to the need for people to search for their own difference. This need turned into violence and caused racism, bullying and war. Levinas argues that in order to solve the fundamental problem, we need to follow the ethics-based approach instead of the ontology-based self. In other words, he argued that ethics should be considered as the first philosophy rather than ontology. Because according to him, when I communicate with the other, it makes sense. The other concept is in need of explanation. For Levinas, the other is no one near us. This person may even be hostile to us, persecuting, suffering. Levinas believes that if we follow an ethics-based approach, rather than ontology, we can prevent mutual

violence in our relationship with anyone else. Contrary to the above, Levinas argues that the self should see himself asymmetrically below the other. Thus I cannot think that it is superior to the other. In addition, the relationship established is ethically based to approach God. According to him, God made me responsible for the other. This responsibility begins with the face of the other. Face to face with the other I get rid of being trapped in my own being. He becomes liberated by taking responsibility for the other. According to him, if it is so I can not follow a violent approach to the other. Levinas believes that he can attain universal peace if he assumes responsibility for all others who stand asymmetrically against all moles.

Levinas made a philosophical assessment of the relationship between responsibility and peace. When we look at the problems in our age, people are free from selfish feelings towards other people, seeing themselves below others and feeling responsible towards them will prevent negative feelings. This reveals the belief that wars between the peoples can end and a universal peace environment can be achieved. We believe that this view should be taken into consideration in achieving universal peace.

Key words: Self, Emmanuel Levinas, universal peace, the other, responsibility, face

**MCDONALDSLASHAN DİN: TÜRKİYE’DE DİNİ GRUPLARIN
RASYONELLEŞMESİ ÜZERİNE BİR TARTIŞMA**

Doç. Dr. Mehmet BİREKUL

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

Sosyoloji Bölümü

mbirekul@gmail.com

Sosyal Bilimlerde Weber’in Rasyonelleşme tezini Amerika toplumu üzerinde kuramsallaştıran Ritzer, yeni Amerikan toplumunun McDonaldslaşan bir toplum olduğunu iddia etmiştir. Ona göre McDonaldslaşma sadece bir hazır tüketim alışkanlığını değil, modern / rasyonel dünyada işlevselliği olan tüm kurumlara belli bir zihniyet aktaran bir sistematiktir. Aileden, siyasete, ekonomiden, gündelik hayata, eğitime hatta dine kadar pek çok kurum bu anlayışın içerisine girmiştir. Ritzer’in esasında bir rasyonelleşme eleştirisi yaptığı bu kavramsallaştırma sadece Amerika toplumu için değil, modernleşme süreci ile ulaştığı Batı dışı tüm toplumlara da etki etmiştir. Ritzer, bu zihniyetin dört temel parametresi olarak, verimlilik, öngörülebilirlik, hesaplanabilirlik ve denetim üzerinde durmuş ve bu kavramların modern yaşam içerisinde nasıl bir yer tuttuğunu uzun uzadıya tartışmıştır.

Ritzer’in bu tezi pek çok farklı toplumda farklı alanlara uygulanmış ve rasyonelleşme tezahürleri her toplumun kendi gerçekliği bağlamında irdelenmiştir. Bu bağlamda gerek Ritzer’in kendi kitabında gerekse bu çalışma üzerine üretilen tezlerde en az tartışılan kavramlardan birisi ise “din”dir. Dinin rasyonelleşmesi düşüncesi Ritzer’in Katolik düşüncesi üzerinden birkaç paragrafta yapmış olduğu atıftan ve bir elin beş parmağını geçmeyecek McDonaldslaşan Hristiyanlık çalışmalarından çok fazla ileri gitmemiştir.

Bu çalışmada Batının kendi içerisinde yapmış olduğu bir rasyonelleşme eleştirisi olduğu için önemsenen McDonaldslaşma kuramı, ülkemizdeki dini gruplar bağlamında kavramsallaştırılmaya ve diğer kurumsal alanlardaki öngörülebilir, hesaplanabilir, denetim altına alınabilir ve verimli hale

getirilip pazarlanabilir bir rasyonel anlayışın dini kurumlarda da kendisini gösterdiği iddiası temellendirilmeye çalışacaktır.

Anahtar Kelimeler: McDonaldslaşma, Rasyonelleşme, Modernizm, Din, Cemaat

**THE MCDONALDIZATION OF THE RELIGION: A DISCUSSION
ON RATIONALIZATION OF RELIGIOUS GROUPS IN TURKEY**

Assoc. Prof. Dr. Mehmet BIREKUL

Ritzer, who theorized Weber's Rationalization thesis on American society in the social sciences, assert that new American society is McDonaldizing society. According to him, McDonaldization is not only a fast food consumption habit, but also a system that transfers a certain mindset to all institutions which function in modern/rational World. From family to politics, from economics to daily life, education and even religion, most of the institutions have been affected by this idea. This conceptualization, which becomes a criticism of rationalization, does not only affect American society, but also effects non-Western societies by reaching these areas through modernization process. Ritzer emphasized productivity, predictability, computability and control as the four main parameters of this mentality and he discussed at length what these concepts occupied in modern life. Ritzer's thesis has been applied to different fields in many different societies and the manifestations (tezahür) of rationalization have been examined in the context of each society's own reality. Within this context, both on Ritzer's own book and theses produced through this book, one of the less-discussed subjects is "religion". The idea of rationalization of religion did not go too far from Ritzer's citation in a few paragraphs on Catholic thought and from the McDonaldsian Christian works that would not exceed five fingers of a hand.

In this study, the theory of McDonaldization, which is given importance as being a criticism of rationalization made inside West, will be attempted to be conceptualized within the context of religious groups in our country. In addition, the assertion that a rational understanding that can be predicted, calculated, controlled and made efficient and marketable in other institutional areas also manifests itself in religious institutions will also be attempted to be grounded.

Keywords: McDonaldization, Rationalization, Modernity, Community.

**JEAN-JACQUES ROUSSEAU'DA TOPLUMSALLAŞMA VE
DEĞER ÜZERİNE**

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet EVREN

Aksaray Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü
mehmet_efesus@hotmail.com

Aydınlanma Felsefesi'ne yön vermiş önemli düşünürlerin başında gelen Jean-Jacques Rousseau'yu (1712-1778) tedirgin eden sorunlardan biri uygarlığın bireylere dayattığı yeni değerler meselesidir. Öyle ki o, hileli bir sözleşmeyle ortaya çıkan toplumu meydana getirenin de bu yeni değerler olduğunun altını çizmektedir. Zira o, bu sahte değerleri, toplum halinde yaşayan bireylere dayatanın ise uygarlık olduğunu ifade etmektedir. Nitekim Rousseau, uygarlıkla birlikte ortaya çıkan yeni değerlerin karşısında bireyin yaşadığı gerilimi problem edinmektedir.

Rousseau, bireylerin doğasına ilişkin iyimser bir inanç beslemektedir. Nitekim o, bir fiksiyon olarak anlattığı doğa durumundaki bireyi kaba, saba ve inceliksiz olarak betimlediği halde, bu bireyleri empati ve sempati yeteneği olan doğal bireyler olarak da tasvir etmektedir. Ancak uygarlığın bireylere dayattığı yeni değerler, bireylerin birbirlerine ve kendilerine yabancılaşmasına yol açmaktadır. Bununla birlikte Rousseau, özellikle bilimler ve sanatlar sahasındaki ilerlemeler yüzünden bireylerin doğa durumunda elde ettikleri temel kazanımları olan eşitlik ve özgürlük gibi değerleri de yitirdiklerini ifade etmektedir. Ayrıca, Rousseau'ya göre, iyi olan doğasından uzaklaştırılan bu bireyler aynı zamanda lüks ve şehvet düşkünü kişiler olarak da toplumdaki yerlerini alacaklardır. Nitekim bu durum bireyleri köleleştirmekle kalmayıp onları sahip oldukları erdemlerden uzaklaştıracaktır. Bununla birlikte Rousseau, artık doğa durumuna dönülemeyeceğinin de farkındadır. Çünkü ona göre toplum bir gerçeklik ve bir olgu olarak karşımızda durmaktadır. Bu yüzden doğa durumunda elde ettiğimiz ve sonrasında yitirmeye başladığımızı değerleri tekrar elde ederek birlikte yaşamının formülünü bulmaya çalışacaktır.

Bu çalışmada toplumsal özgürlük, siyaset, haklar ve eğitim alanlarında düşünceler ortaya koymuş olan Jean-Jacques Rousseau'nun birey, toplum ve

değer ile ilgili görüşlerini inceleyerek toplumsallaşma ve değer arasındaki ilişkiyi tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Değer Felsefesi, Toplumsallaşma, Değer, Jean-Jacques Rousseau.

ON SOCIALIZATION AND VALUE WITH REFERENCE TO

JEAN-JACQUES ROUSSEAU

Assist. Prof. Dr. Mehmet EVREN

Jean-Jacques Rousseau (1712-78), a prominent philosopher whose ideas dominated Philosophy of Enlightenment, was troubled by the problem of new values that were imposed to individuals because of civilization. Rousseau emphasizes that new values originated society that was formed by a kind of tricky contract. For Rousseau, such false values are dominated by civilization on individuals that live in a community. Thus, Rousseau regards this as a problem for the individual who lives under stress because of the new values that rose through civilization.

Rousseau comes up with an optimistic approach toward the nature of individuals. Although he regards man in the state of nature as rough, rude and crude, Rousseau supposes that an individual feels empathy and sympathises with others. Yet, the new values lead individual(s) to feel alienated to one another. Also, Rousseau supposes that individuals lost values such as equality and liberty that were gained by the state of nature because of improvements within science and art. However, the individual that is estranged to his state of nature becomes an individual who is fond of luxury and desire. This is a condition that enslaves the individual, and makes him/her move away from his/her virtues. Rousseau believes that it is not possible to return back to the state of nature anymore because, then, the society is a fact standing up against the individual. Therefore, such an individual may aim to gain back the values that once he/she had in the state of nature, as he desires to live together with others through those values of the state of nature.

This study, first, examines Jean-Jacques Rousseau's ideas on social liberty, politics, rights, and education, and second, the study discusses the relationship between socialization and value with reference to Rousseau's views on individual, society and value.

Key Words: Philosophy of Values, Socialization, Value, Jean-Jacques Rousseau.

CEMAATTE BİREY KALABİLMEK: NUR CEMAATİ ÖRNEĞİ

Dr. Mehmet Salih ÖKTEN

Mardin Artuklu Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü

salihokten@gmail.com

Modernliğin neden olduğu aşırı bireyselliğin sonucu, birey atomize bir hale gelmiş ve devlet aygıtlarına/bürokrasiye karşı kendini koruyamaz bir duruma gelmiştir. Bireyselleşmeyle kişinin özgürleşeceği sanılırken Weber başta olmak üzere birçok sosyal bilimci tersi şekilde bürokrasinin tahakkümü altına girdiği görülmüştür. Cemaatler özelde dinî cemaatler bu aşırı bireyselliği ve “enaniyet”i (egoizmi), ortak aklın potasında eriterek Tönnies’in belirttiği gibi “biz şuuru”nu hâkim kılmaya çalıştığı ve günümüzde Bourdieu, Coleman, Fukuyama, Putnam gibi belli başlı sosyal bilimciler tarafından içeriği belirlenmeye çalışılan “sosyal sermaye”nin en önemli kaynaklarını oluşturmaya çalıştıkları söylenebilir. Bunun yanı sıra Zygmunt Bauman ise, “hayali kurulan cemaat” ile “gerçek hayattaki cemaat”in birbirinden farklı olduğunu, gerçek hayatta karşılığı olan cemaatin, üyelerinden şartsız bir sadakat/itaat beklediği ve modern bireye “güven” vermesi karşılığında “özgürlüğünü” elinden aldığını ifade etmektedir.

Bu çalışmadaki amacımız, modern insanın bir cemaat içerisinde bireyselliklerini, özgürlüklerini koruyup koruyamayacaklarını sahaya inerek araştırma çabasıdır. Bunun içinde Türkiye'deki dini cemaatler arasında modern dünyayla olan gerilimi aşmaya çalışan, siyasal radikalizmi reddeden ve daha çok kültürel alan üzerinde odaklandığını varsaydığımız Nur Cemaatini araştırmayı uygun gördük. Kendilerini Nurcu olarak tanımlayan çok sayıda cemaat üyelerinin arasına katılarak, yaşam alanlarına girerek ve derinlemesine görüşmeler/mülakatlar yaparak nitel bir araştırmayı gerçekleştirdik. Katılımcıların sorduğumuz sorulara benzer cevaplar vermeye başladıkları aşamada, yeterli olduğu düşünülerek 18-69 yaş aralığında, ilkokulu terk etmiş olanlarından, doktora eğitimini tamamlamış olanlarına kadar toplam 47 cemaat mensubunun görüşleri araştırmaya esas alınmıştır. Cemaat mensuplarıyla ilgili yapılacak saha araştırmalarında kimlerin cemaate üye olduklarını saptamak mümkün olmadığından ve

üyelere ulaşmak güç olduğundan “kartopu örneklem” tekniği uygulanmıştır. Saha araştırması 2017 yılının yaz mevsiminin 2 aylık (Temmuz-Ağustos) bir süresinde gerçekleştirilmiştir. Nur cemaatinin bütününe yansıtması bakımından mümkün olduğunca farklı illerden ve farklı gruplara mensup Nurcularla görüşülmeye çalışılmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda Nur cemaati üyelerinin çoğunun, Bauman’ın cemaate mensup olmayla birlikte bireysel özgürlüğün yok olacağı görüşüyle bir tezat oluşturacak şekilde, cemaat içerisinde bireysel özgürlüklerin korunduğunu ifade etmişlerdir. Fakat burada kastedilen bireysel özgürlüğün, bireyciliğe aşırı anlam yükleyen modern anlayışın öngördüğü bireysel özgürlük anlayışı değil; İslam dininin emrettiği ahlak ve kurallarla (şariat) ile bağlantılandırılabilir, daha dar çerçevede anlaşılabilir bir özgürlük anlayışı olduğunu söylemek gerekir. Bunun yanı sıra, yaşamını daha anlamlı kılma, bir aidiyet duygusu yaşama ve maddi/manevi tehlikelerden korunma adına Bauman’ın belirttiği kadar olmasa da, bireysel olmaktan kaynaklı birçok haklarından feragat ettikleri de söylenebilir.

Anahtar kelimeler: Cemaat, Dini Cemaat, Nur Cemaati, Birey, Bireysel Özgürlük

(Bu araştırma Cemaat Modernliği: Nurcularda Uyum, Direnç ve Değişim Dinamikleri adlı doktora tez çalışmasından üretilmiştir.)

**STAYING INDIVIDUAL IN THE CONGREGATION: THE CASE
OF NUR CONGREGATION
Dr. Mehmet Salih ÖKTEN**

As a result of the extreme individuality caused by modernity, the individual has become atomized and not able to protect himself/herself against state apparatuses/bureaucracy. While it is thought that the individual will be liberated by individualization, according to many social scientists, especially Weber, it was observed that, in contrast, he/she came under the domination of bureaucracy. It can be said that congregations, especially religious congregations, by melting this extreme individuality and egoism in the pot of the common mind, as Tönnies points out, are trying to dominate "our consciousness", and are trying to form the most important sources of Social Capital, whose content is being tried to be determined by major social scientists such as Bourdieu, Coleman, Fukuyama, Putnam today. Additionally, Zygmunt Bauman states that the "imagined congregation" and "real-life congregation" are different from each other and that the congregation, which exists in real life, expects unconditional loyalty/obedience from its members and takes away their "freedom" in exchange for giving "safety" to the modern individual.

Our aim in this study is to investigate whether the modern man can protect his/her individuality and freedom within a congregation by coming down to the field. For this purpose, we considered that it is reasonable to examine "Nur Congregation", which tries to overcome the tension with the Modern world, rejects political radicalism and we assume it focuses on the cultural sphere, among the congregations in Turkey. We carried out qualitative research by joining a large number of congregation members who identified themselves as Nurist, entering their living areas, and conducting in-depth talks/interviews. At the point that the participants started to give similar answers to our questions, it is considered that this is sufficient, and the opinions of 47 congregation members ranging from 18 to 69 years of age, from the ones who had dropped out of primary school to the ones who completed Ph.D. were taken as the basis. The snowball sampling technique was used in the field surveys for the members of the congregation

because it is not possible to determine who the congregation member is and it is difficult to reach the members. The field survey was conducted for a period of 2 months (July-August) in the summer of 2017. In order to reflect the entire Nur congregation, as much as possible, Nurists from different cities and different groups were tried to be interviewed.

At the end of the research, most of the members of Nur congregation stated that, as a contradiction with Bauman's assertion that individual freedom will be lost with the membership of a congregation, their individual freedoms were preserved within the congregation. But it is necessary to point out that the individual freedom that is meant here is not the individual freedom that is envisaged by the modern understanding that places an excessive meaning on individualism, but rather an understanding of freedom that can be linked to the morality and rules (Sharia) instructed by the religion of Islam and understood in a narrower framework. Besides, it can be said that they waived many of their rights arising from being individual, though not as much as Bauman stated, in order to make their lives more meaningful, to have a sense of belonging and to protect them from material/moral dangers.

Keywords: Congregation, Religious Congregation, Nur Congregation, Individual, Individual Freedom

(This research is produced from the doctoral thesis entitled Congregation Modernity: Harmony, Resistance and Dynamics of Change in Nurists (Lightists).)

**ROGER GARAUDY’NİN MEDENİYETLER DİYALOĞU VE BATI
SÖMÜRGEÇİLİĞİ**

Mehmet SULHAN

Uludağ Üniversitesi Felsefe Ve Din Bilimleri Anabilim Dalı Din

Felsefesi Bilim Dalı doktora Öğrencisi

msulhan@hotmail.com

Modern dünya diye isimlendirdiğimiz bu çağdaki medeniyetler diyalogunun tam olarak anlaşılabilmesi için, tarihe binlerce yıllık bir zaviyeden ve gezegenimiz çapında baktığımızda ve dört yüzyıldır dünyanın geri kalan kısmının kaderini, dünyayı sırf sömürmek için belirleyen Batı’nın işgal ettiği yeri dikkate aldığımızda, onun bu hegemonyası hakkında şu sonuca varabiliriz: Batı bir kazadır. Diyen Garaudy’e katılmamak elde değil. İnsanlık tarihinin ve bugün dünyanın yok olmasına yol açabilecek en vahim kazasıdır. Özellikle üçüncü dünya ülkeleri için durum içler acısıdır.

Roger Garaudy “Batı” diye adlandırılan medeniyet doğuşunu Mezopotamya ve Mısır’a yani Asya ve Afrika’ya borçlu olduğunu bu iki medeniyet olmadan “batı medeniyetinin” olamayacağını ifade etmektedir. Geçmişin yanında gerçek bir geleceğin inşası, insanın batılı olmayan medeniyetlerce geliştirilmiş bütün boyutlarının yeniden keşfedilmesini gerektirir. Geleceğin oluşturulması için yani herkes tarafından herkesin geleceğinin oluşturulması için, dünya çapında bir proje, ancak böylesi bir “medeniyetler diyalogu” ile gerçekleştirilebilir. Aksi takdirde medeniyetler diyalogu konusu kısır bir döngüden öteye geçemez. Bunun içinde Asya’nın, Afrika’nın ve Latin Amerika’nın halihazırdaki tecrübeleri; Gandi’ninki kadar Çin kültür devriminin de, Peru’da Kurtuluş İlahiyatçıları’nın tecrübeleri de, bugünden itibaren 21’ci yüzyılın bu dünya projesinin taslağını yapmamıza imkan veriyor. O yüzden bu umut projesi, yeni bir sosyal doku oluşturarak, siyasetin yeni bir kavramını ortaya koymak için, kendisine yeni bir boyut verilmesini zorunlu kılıyor. Bu şartları taşıyan gerçek bir proje insanlığa umut vadedebilir.

Batı ile üçüncü Dünya arasında artan bir ekonomik dengesizliğe yol açmış tarihi mekanizmaların analiz edilmesi gerektiğini dile getirirken,

“Gelişmişlik” ve “az gelişmişlik”, diyalektik bir ilişkiyle birbirine bağlıdır. Şeklindeki bu teoremi ispatlamak kolaydır. Çünkü onlar birbirini şartlandırır ve doğururlar veya daha somut olarak dillendirirsek: Batı’nın “gelişmesinin” olmazsa olmaz şartı, üç kıtanın soyulup zenginliklerinin Avrupa ve Kuzey Amerika’ya aktarılmasıydı. Dolayısıyla da bugün bazı ülkeleri az gelişmiş durumuna sokan Batı’dır. Azgelişmişlik, bir ülkenin bir diğer ülke tarafından sömürülmesi ilişkisini ifade eder. Ya da gelişmiş ülkelerin geliştirmekte olan ülkeleri sömürmesidir.

Anahtar Kelimeler: Medeniyet, Diyalog, Roger Garaudy.

**ROGER GARAUDY'S DIALOGUE AMONG CIVILISATIONS
AND WEST COLONISM**
Mehmet SULHAN

In order to fully understand the dialogue among civilizations in this age, which we call the modern world, when we look at the history from a thousand years' perspective (zawiyah) and through our planet and when we take into consideration the countries the west occupies so as to exploit and define the less powerful's fate, we can arrive at a single conclusion. "West, is a misfortune." It's impossible not to agree with Garaudy. It is the gravest accident that could lead to the destruction of human history and the world today. Especially for third world countries, the situation is deplorable.

Roger Garaudy states that the birth of the so-called "West" couldn't have happened without two civilisations. "Mesopotamia" and "Egypt", in other words, Asia and Africa. The construction of a real future alongside the past requires the rediscovery of all dimensions of what the Non-Western civilisations have developed so far. In order to be able to create a decent future for everyone, a "worldwide project" involving high and low in the society, we can only use a "dialogue among civilisations". Otherwise, the dialogue of civilizations cannot go beyond a vicious circle. This includes the current experiences of Asia, Africa and Latin America, as well as Gandhi's Chinese cultural revolution, the experiences of the Liberation Theologians in Peru, and from this day onwards allows us to draft this world project of the 21st century. Therefore, this project of hope necessitates a new dimension so as to create a new concept of politics by creating a new social texture. A real project that fulfills these conditions can show promise to humanity.

The need to analyse the historical mechanisms that lead to increasing economical imbalance and inequality among West and Third World Countries should be mentioned. The words "Development" and "underdevelopment" are interconnected by a dialectical relationship in this matter. This theorem can easily be proven. Because they condition and give birth to each other, or more concretely: the indispensable condition of the "development" of the West was the robbing of the three continents and transferring their wealth to Europe and North America. Therefore, it is the

West that makes some countries underdeveloped today. Underdevelopment refers to the relationship between the exploitation of one country by another. Or the exploitation of developing countries by developed countries.

Keywords: Civilization, Dialogue, Roger Garaudy.

**W. C. SMITH'İN İMAN-BİRİKİMSSEL GELENEK AYRIMINDA
BİREY-TOPLUM İLİŞKİSİNİN DİNİ YANSIMALARI**

Doç. Dr. Mehmet Şükrü ÖZKAN

Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
msozkan1250@gmail.com

Toplumda en önemli değerlerin başında din gelmektedir. Din, bir yanıla bireysel diğer yanıla toplumsal bir yaşantı programıdır. Bireyin toplumun bir ferdi olarak ve kendi içerisinde yaşadığı dini kimliğinin ayırt edilmesi bazen zorlaşmaktadır. Bu zorluğun üstesinden gelme bağlamında ele alınabilecek şekilde Cantwell Smith, dinin toplum tarafından kutsallaştırılan sembol, değer, figür vs. unsurlarıyla bireyin kendi içerisinde yaşadığı dini duygulanımın ayırt edilmesi için farklı bir kavramsallaştırma önermiştir. Bu kavramsallaştırma din kavramının kişisel ve toplumsal bağlamlarını ayırt edecek şekilde iman ve birikimsel gelenek olarak şekillenmiştir. İman kişinin subjektif iç dünyasıyla açıklanırken, birikimsel gelenek tapınaklar, kutsal yazılar, teolojik sistemler, dans figürleri, sosyal kurumlar ve ahlaki kodlar gibi toplumun üst kimliğini oluşturan ama sürekli değişen unsurlarla ifade edilmektedir. Smith'e göre toplumun özellikle dini bağlamda kutsallaştırdığı veya değer atfettiği her birikimsel gelenek unsuru, kişinin ona verdiği değer sayesinde vardır. Ancak bunun yanında bireyin iç dünyasında bazen herhangi bir toplumsal değerle çatışacak şekilde değer kaybının olduğu da fark edilmelidir. Kısaca her dindar birey kendi dini sürecine birikimsel geleneğin değişen şartlarına göre katılmaktadır. Smith bu durumu her dindar bireyin birikimsel gelenekle bir şekilde iletişim içerisinde olmasıyla açıklamaktadır. Dolayısıyla bir bireyin diğerini anlaması karşılıklı olarak bu iletişimin nasıl olduğunu sürekli değerlendirmesi ile mümkündür. Bizim bu noktada tartışacağımız mesele din kavramının iman ve birikimsel gelenek şeklindeki ayrımının, dinin toplumsal ve bireysel alandaki yansımalarını tam anlamıyla açıklayıp açıklamadığı, dini bağlamda bireyi toplumsal olandan ve bireyleri birbirinden hangi ölçüde ayırdığı ve hakikat bağlamında bu ayrımın neye tekabül ettiğidir.

Anahtar Kelimeler: Birikimsel Gelenek, Din, İman, Hakikat, Smith.

**W. C. SMITH'S RELIGIOUS REFLECTIONS OF THE
INDIVIDUAL-SOCIETY RELATIONSHIP IN THE SEPARATION
OF FAITH-CUMULATIVE TRADITION**

Doç. Dr. Mehmet Şükrü ÖZKAN

Religion is one of the most important values in society. Religion is a program of individual life on one side and social on the other. It is sometimes difficult to distinguish the individual's religious identity as a member of society and in which he lives. To overcome this challenge, Smith proposed a different conceptualization. This conceptualization has been shaped as faith and cumulative tradition to distinguish the personal and social contexts of the concept of religion. While faith is explained by the subjective inner world of the person, the cumulative tradition is expressed by the elements that make up the upper identity of the society, such as temples, scriptures, theological systems, dance figures, social institutions and moral codes, but are constantly changing. According to Smith, every element of the accumulative tradition that society sanctifies or attributes to the religious context, in particular, exists through the value that one gives to him. However, it should be noted that some elements of the cumulative tradition sometimes suffer a loss of value in the individual's inner world. In short, each religious individual participates in his or her religious process according to the changing conditions of the cumulative tradition. Smith explains this by the fact that every religious individual communicates in some way with the cumulative tradition. Therefore, it is only possible for one individual to understand the other by constantly evaluating how this communication is. The issue we will discuss is whether the distinction of the concept of religion in the form of faith and cumulative tradition fully explains the reflections of religion in the social and individual sphere and the extent to which it distinguishes the individual from the social and each other in the religious context and what this distinction corresponds to in the context of truth.

Key Words: Cumulative Tradition, Religion, Faith, Truth, Smith.

BİRLİKTE YAŞAMANIN TARİHİ BELGELERİ

(ŞAHİDELER/MEZAR TAŞLARI 2)

Prof. Dr. Mehmet YOLCU

Bitlis Eren Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

Arş. Gör. Ayşe TOKAY

Bitlis Eren Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

myolcu@beu.edu.tr

İslam Dini tarafından belirlenen temel sosyal kaidelere göre müminler, ne kadar çeşitli olurlarsa olsunlar, daima kardeştir. Bu akide hiçbir ırk veya renge herhangi bir üstünlük hakkı tanımamıştır; onların hepsini Âdem'in (as) çocukları ve kardeş kabul etmeyi şiar edinmek gerektiğini açıkça ortaya koymuştur. Bu ilkeye bağlı olarak İslam Ümmeti de, farklı dil ve kültürlerle mensup olmalarına rağmen, değerlerde bütünleşmiştir. Bunun en açık delillerinden biri tarihi birer belge olan şahidelerdir (mezar taşları). Mezar taşları tarih ilmi açısından birer belge olarak kabul edildikleri kadar sanat tarihi, edebiyat, içtimaiyat, soy kütükleri, etnografya ve edebiyat tarihi gibi bilimlere de kaynaklık ederler. Değişik bölge ve dönemlerde kullanılan isimler, kıyafetler, sosyal ve kültürel farklar bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde mezar taşlarına yansır. Bu şahideler ünlü kişilerin biyografilerinin tespitinde önemli rol oynar ve onlar hakkında özlü bilgiler taşırlar. Yine bu mezar taşlarından o dönemin inanç sistemindeki önemli değerler, hüsnü hat ve mimari üslubu, taş oymacılığının evreleri, sembol ve motiflerin yorumlanması ve dillerin gelişim seyri gözlemlenebilmektedir. Bu tebliğde genel manada Anadolu mezarları, özellikle (Malatya) Darende İlçe Merkezindeki mezarlıklarda farklı ırk, dil ve kültüre mensup Müslümanların mezarlarında ne güzel bir kardeşlik numunesi olduklarını ve öldükten sonra da yan yana durduklarını ve omuz omza verdiklerini gösteren tarihi tanıklar (şahideler) göz önüne getirilmektedir. Bu tarihi belgelerin günümüz Müslüman kavimlere ve uluslara ne kadar önemli ve değerli mesajlar verdikleri de gün yüzüne çıkarılmaktadır.

Anahtar kelimeler: Mezar taşları, değerler, kardeşlik, sanat tarihi, tefsir.

***HISTORICAL DOCUMENTS OF LIVING TOGETHER (SAHEDES
/ TOMBSTONES 2)***

Professor Mehmet YOLCU

Research Assistant Ayşe TOKAY

According to the basic social rules determined by the Islamic religion, believers are always brothers no matter how diverse they are. This principle does not grant any race or color any superiority; He made it clear that it was necessary to adopt a pillar to accept all of Adam's children and brothers. Depending on this principle, the Islamic Ummah, although belonging to different languages and cultures, is integrated in values. One of the clearest proofs of this is Sahedes (tombstones), which are historical documents. Tombstones are regarded as documents in terms of the history of science as well as art history, literature, interior science, genealogy, ethnography and literary history as a source of science. Names, dresses, social and cultural differences used in different regions and periods are reflected to the tombstones, either consciously or unconsciously. These witnesses play an important role in the determination of the biographies of famous people and they have concise information about them. Again, among these tombstones, important values in the belief system of that period, calligraphy and architectural style, the stages of stone carving, interpretation of symbols and motifs and the development of languages can be observed. In this communiqué, the Anatolian tombs in general, especially in the graveyards of the Darende District Center (Malatya) Muslims of different races, languages and cultures of the graves of a beautiful example of brotherhood and after death and stand side by side to stand and shoulder should be taken into account the historical witnesses (Sahedes) are considered. It is also revealed that these historical documents give very important and valuable messages to today's Muslim tribes and nations.

Key words: Tombstones, values, fraternity, art history, tafsir.

**POST-MODERN BÜYÜK ANLATI: ÇOK KÜLTÜRCÜLÜK VE
DİNİN DÖNÜŞÜ**

Dr. Öğr. Üyesi İrfan KAYA

Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Sosyolojisi Anabilim

Dalı

ikaya@cumhuriyet.edu.tr

Batı kaynaklı bir sorun olarak birlikte yaşama kültürü ve çok kültürlülük, Aydınlanmanın evrenselci, tek tip kültürü dayatan bir projeye tarih sahnesine çıktığı günden bu yana çözülmeyi beklemektedir. “Biz ve ötekisi” şeklinde de okunabilecek olan bu sorun, XX. yüzyılın ikinci yarısıyla birlikte post-modern bir boyut kazanmıştır. Modern-karşıtı bir teori olarak sosyal bilimlerde yer edinen post-modernitenin, modernitenin tek tip kültürüne karşı çok kültürlülük açılımıyla karşılık verdiği bilinmektedir. Modern dönemde gündelik hayattan dışlanan dinin de, post-modern dönemde metalaşan gündelik hayata popüler kültür formunda giriş yaptığı görülmektedir. Benzer gelişmeler romantik dönem için de söylenebilir. Aşırı rasyonelleşmeye karşı romantik bir çaba olarak “büyüsü bozulan dünyanın yeniden büyülenmesi” argümanına ilk defa romantik dönemde başvurulmuştur. Moderniteyi aşmak ve açmazlarından kurtulmak için geliştirilen romantik ve post-modern açılımların, nihai olarak moderniteye göre konum aldıkları anlaşılmaktadır. Bildiride, modernite ile romantizm ve post-modernite arasında kurduğumuz süreklilik ilişkisi çerçevesinde, meta anlatı olarak çok kültürcülük ve dinin dönüşü temaları tartışma konusu yapılmaktadır. Bu maksatla birinci bölümünde modernite ile romantizm ve post-modernite arasındaki diyalektik ilişki ortaya konacak, ikinci ve üçüncü bölümlerde çok kültürcülük ve dinin dönüşü bu diyalektik ilişki çerçevesinde analize tabi tutulacaktır. Bildiriyle, son tahlilde dikotomik düşünceyle karakterize romantik ve post haliyle modern paradigmanın Öteki açısından sorun olmaya devam ettiği gerçeğine vurgu yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Modern, Post-modern, Çok-kültürcülük, Romantizm, Din, Diyalektik.

**POST-MODERN GRAND NARRATIVE: MULTI CULTURALISM
AND THE RETURN OF RELIGION**
Dr. Öğr. Üyesi İrfan KAYA

Culture of coexistence and multiculturalism as a Western problem has been waiting to be solved since the Enlightenment appeared on the stage of history with a project that imposed a universalist, uniform culture. This problem, which can be read as “us and the other”, gained a post-modern dimension with the second half of the twentieth century. It is known that post-modernity, which takes place in the social sciences as an anti-modern theory, responds to the uniform culture of modernity with the expansion of multiculturalism. It is observed that religion, which was excluded from everyday life in the modern period, entered the everyday life commodified in the post-modern period in the form of popular culture. Similar developments can be said for the romantic period. As a romantic effort against extreme rationalization, the argument of “re-enchantment of the disenchanted world” was first used in the romantic period. It is understood that the romantic and post-modern initiatives developed to overcome modernity and get rid of its dilemmas ultimately take position in accordance with modernity. In this paper, the themes of multiculturalism and the return of religion are discussed as a meta narrative within the framework of the continuity relationship we have established between modernity and romanticism/post-modernity. For this purpose, the dialectic relationship between the modernity and romanticism/post-modernity will be revealed in the first part, and multiculturalism and the return of religion will be subjected to analysis within the framework of this dialectic relationship in the second and third parts. In the final analysis, the paper emphasizes the fact that the modern (in its post form) and romantic paradigm, characterized by dichotomic thinking, continues to be a problem for the Other.

Keywords: Modern, Post-modern, Multiculturalism, Romanticism, Religion, Dialectics.

KÜRESELLEŞEN DÜNYADA KİMLİK VE KENDİ OLMAK

Mehmet KAPLAN

Namık Kemal Üniversitesi, İBBF Küreselleşme ve Uluslararası İlişkiler

Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi

mekaplann33@gmail.com

Modern dünyanın önemli kavramlarından birisi kimliktir. Kimlik kişinin kendini anlamlandırması, tanımlaması ve ötekinden ayırmasıdır. Bu anlamlandırma ve tanımlama ferd, sınıf ve toplumsal kimliklerimiz anlamında kendimizden başlayıp en geniş daireye doğru genişlemektedir. Toplumsal değişim neticesinde kimliklerin tanımlanması ve anlamı da farklılaşmaktadır. Geleneksel toplumda ferd ön planda gözükmekzen, modern toplum ferdi nispeten ön plana çıkarmaktadır. Bununla birlikte klasik sosyoloji teorilerinde toplum ve kolektif bilinç baskın olarak ön plana çıkmaktadır. Adeta bu toplum yapısı ve tanımlaması “ne ki kişiseldir, o kişisel değildir” sözü ile özetlenebilmektedir. Ulus devletler bazında baktığımız zaman ulus devletin kendisi bir üst kimlik tanımlamakta, diğer kimlikler asimile edilmeye ve bir potada eritmeye çalışılmaktadır.

Ekonomide ulus üstü şirketlerin ortaya çıkması, siyasal anlamada ulus üstü kuruluşlar ve birlikler ile sınırların ve duvarların yıkıldığı bir dünyaya gelindi. İletişim ve ulaşımda yaşanan gelişmeler ile de dünya küçük bir köy haline geldi. Karşılıklı etkileşim ve iletişimin olduğu bu dünya küresel dünya olarak ifade edilmektedir. Bu durum kimilerine göre “yenidünya düzeni”, kimilerine göre “yenidünya düzensizliği” veya “emperyalizmin yeni adı”dır. Neticede ne olursa olsun 1980’li yıllardan sonra her şeyin postları ve neo’larının çıktığı, ulus devletin sınırlarının gevşediği, iktidarın devlet ve topluluktan gizli öznelere ve ferde kaydığı bir dünyada yaşamaktayız. Tek seslilikten çok sesliliğe geçen bir medyadan, toplum ve devlet öznesinden ferden özne olduğu bir dünyadan bahsediyoruz.

Geleneksel ve modern toplumda ferd bir topluluğun veya bir cemaatin üyesi olarak kendi tanımlamasını yapıyor ve kimlik kazanıyordu. Bu çalışmamızda, karşılıklı etkileşimin en üst seviyede olduğu bir dünyada; Özne olan ferd ne kadar kendisidir? Ferd ontolojik varlığı ile mi yâda

sosyolojik kimliği ile mi var olmaktadır? Küresel dünyada kendi olmak mümkün müdür? Gibi sorulara cevap aramaktayız. Herkesin ve her Şeyin bir birini bu denli etkilediği bu dünyada ferd bir grubun parçası olmadan kendini tanımlasa bile gizli ve tanımlanmamış birçok yapının etkisi ile Őekillenmekte ve kendi olamamaktadır. Kendimizin sandığımız Şeyler birçok farklı değer dünyalarının farklı tonlarda bize yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Modernleşme, Toplum, Birey, Kimlik, Kendi Olmak

IDENTITY AND BEING ONESELF IN A GLOBALIZING WORLD

Mehmet KAPLAN

Identity is one of the important concepts of the modern world. Identity is self-definition, one's giving the meaning to oneself and separating oneself from the other. The self-meaning and the self-definition start from ourselves in the sense of our individual, class and social identities and expand to the widest circle. As a result of social change, the definition and meaning of identities differ. While the individual is not in the forefront in the traditional society, modern society brings the individual relatively to the forefront. Besides, in classical sociological theories, society and collective consciousness predominantly come to the forefront. This social structure and definition can be summed up with the saying, "what is personal is not personal". When we look on the basis of nation states, the nation state itself defines a higher identity, the other identities are assimilated and melted in a pot.

The emergence of supranational corporations in the economy has made it into a world where the borders and walls are demolished with supranational organizations and unions in the political sense. With the developments in communication and transportation, the world has become a small village. The world which has mutual interaction and communication is referred to as the global world. For some, it is "the new world order", for others, it is "the new world disorder" or "the new name of imperialism". After all, after the 1980s, we live in a world where, everything has its posts and neos, the boundaries of the nation-state have been loosened, and power has shifted from state and community to hidden subjects and individuals. We are talking about a media that changes from monologism to polyvocality, and a world where the subject is the individual rather than the society and the state.

In traditional and modern society, an individual has made her/his own definition and has developed an identity as a member of a community. In this article, we seek answers to questions such as, in a world where interaction is at its highest, how much of oneself can an individual actually be? Does the individual exist with her/his ontological presence or with

her/his sociological identity? Is it possible to be oneself in the global world? Even if an individual identifies oneself without being part of a group, she/he is shaped by the influence of many hidden and undefined structures and cannot be oneself in a world where everyone and everything affect each other so much. The things we think that are ours appear as a reflection of many different worlds from a different angle.

**FARKLI OLANA MECBUR OLMAK: KÜRESEL DÜNYA'DA
FARKLI OLMANIN YENİ ANLAMI ÜZERİNE DÜŞÜNCELER**

Doç. Dr. Metin UÇAR

Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Siyaset Bilimi ve

Kamu Yönetimi

metucar@yahoo.com

Farklılık tarih boyunca sorun olarak algılandı. Dolayısıyla farklılığı dışlamak, dönüştürmek hatta yok etmek birçok düşüncenin merkezinde yer aldı. Şüphesiz, toplumlar yapıları gereği birçok toplumsal ve/veya bireysel farklılığı barındırmak zorundadırlar ancak yine de bunun meşru görülmesi, günümüzün aksine belli dönemlere has ve konjonktürel kalmış, inşa edilen meşru zeminler ise çok sıkı kurallarla çerçevelenmiştir. Farklı olanın meşruluğu daha çok geleneksel yapıların hiyerarşisi içinde anlam kazanmıştır. Hâkimiyet kuran grubun dışında kalan topluluklar hiyerarşinin daha alt kısımlarında ancak yer bulabilmişlerdir.

Farklı olanın meşruluğu konusunda Müslümanların bir pratiği olarak karşımıza çıkan ve “zimmi hukuku” etrafında şekillenen, Osmanlı İmparatorluğunda önemli bir kurumsal yapıya sahip olan Millet Sistemi’ne dönüşen pratik çok önemlidir. Gerçekten de uygulandığı dönemde anlamlı bir yeri olan, belki de hoşgörü ve barış halinde yaşamının en ileri giden uygulamalarından biri olan, bu sistemin modern dönemlere taşınmadığı ve modern dönemin eşitlikçi söylemi karşısında, hiyerarşi kurucu bir temelle hareket edildiğinden anlamsızlaştığı söylenebilir. Ancak Müslüman toplumların birlikte yaşamaya dair ürettikleri ve üretebilecekleri daha dar kapsamlı uygulamaları ve/veya güçlü potansiyele sahip ama uygulama aşamasına gelemeyen başka argümanları da olduğu göz ardı edilmemelidir. Üstelik artık geleneksel dönemlerden farklı olarak “farklı olmak” çok daha anlamlı ve istenen hatta teşvik edilen bir söylemi üretmiştir. Bu söylemin gerçeklik ile ne kadar örtüştüğü tartışılmakla birlikte “farklılığın”, geleneksel dönemde “aynılık/benzerlik” için geçerli olan ahlaki üstünlüğü eline geçirdiği de bir gerçektir. “Farklı ama eşit” vurgusu bu konuda öne çıkmaktadır. Hatta farklılıklara sahip olmak avantaj olarak görülmekte,

pratikte daha çok göçmen kabul eden, farklı kùltùrlere daha açık olan toplumların gelişmişlik düzeyleri de bunu anlamlı kılmaktadır.

Bu çerçevede düşünölen tebliğ, tarihsel pratikleri ve Müslümanların ürettiğı argümanları değerlendirek, modern dönemler için anlamlı olabilecek bir söylemin hayata geçirile bilirliğı üzerinde tartışmalara kapı aralamayı hedeflemektedir. Bu çerçevede modern yurttaşlık teorileri ve insan hakları söylemi ile tarihsel pratikleri karşılaştırmakta; tarih disiplininin verileri ve sosyolojik yaklaşımlar çerçevesinde anlamacı-keşfedici bir yöntemi kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İslam, Farklılık, İnsan Hakları, Yurttaşlık, Zimmi Hukuku

**TO BE OBLIGED TO DIVERSITY: THOUGHTS ON THE NEW
MEANING OF BEING DIFFERENT IN THE GLOBAL WORLD**

Associate Professor Metin UÇAR

Diversity has always perceived as a problem during the entire history. So many ideologies have given a central position to deport diversity, to transport or even to destroy it. It is obvious that societies have to have many social and/or individual differences but it's legitimacy, unlike today, was being a unique thing of some spesifical time periods or cyclical and the legitimate bases that are built has been surrounded by strict laws. The legitimacy of "the different" has made sense in the hierarchy of the traditional structures. The groups -other than the ruling group- has hardly been able to take a place in the lower parts of that hierarchy.

About the legitimacy of "the different", as a Muslim practice, "Millet System" which has been shaped around the Dhimmi Law and has become a strongly institutionalised structure in the Ottoman Empire has an important place. Indeed, it had a meaningful place and maybe one of the top points of tolerance and peace when it was applied. But it can be thought that this system couldn't be maintained to the Modern Era and became nonsense which is caused by its hierarchical reflexes against the egalitarian discourse of the Modern Era. However, it should not be ignored that Muslim societies have other practices that they produce and can produce arguments that do not come to practice yet. Moreover, apart from traditional times, today being different has produced a much more meaningful and desirable or even encouraging discourse. Although it is argued that this discourse is not totally real, it is also a fact that the difference has acquired the moral superiority that is valid for sameness / similarity in the traditional period. "Different but equal" emphasis stands out in this regard. Even having differences is seen as an advantage. Thus, it is seen that societies that accept more migrants and are more open to different cultures are developing more.

In this respect, the paper evaluates historical practices and the arguments produced by Muslims. It aims to open the door to discussions on the applicability of a discourse that can be meaningful for modern times. In this context, he compares the theories of modern citizenship and human rights discourse with historical practices. It uses an understanding-

exploratory method within the framework of sociological approaches and knowledge of the discipline of history.

Keywords: Islam, Diversity, Human Rights, Citizenship, Dhimmi Law

**HZ. ÖMER VE ÖMER B. ABDÜLAZİZ DÖNEMLERİNDE GAYR-İ
MÜSLİMLERE KARŞI POLİTİKALARDA ÖTEKİLEŞTİRMEYE
DAİR RİVAYETLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Doç. Dr. Mithat ESER

Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

mithateser@hotmail.com

İslam tarihinin en parlak dönemleri olarak Hz. Ömer ile Ömer b. Abdülaziz'in halifelik yılları gösterilir. Her iki dönemde siyasetten ekonomiye, sosyal hayattan ilim hayatına kadar pek çok alanda parmakla gösterilecek uygulamalar tarihe damgasını vurmuştur. İslam tarihinin asr-ı saadet söyleminin Hz. Peygamber sonrasındaki pratiği olarak ifade edilebilecek bu iki Ömer dönemindeki gayr-i müslim politikaları da günümüze ışık tutacak örneklerle kendini göstermektedir.

Hz. Ömer döneminde yaşlı ve engelli gayr-i Müslimlerden cizye sorumluluğunu kaldırdığı gibi onların ihtiyaçlarının zekat fonundan giderilmesi, Mısır valisinin oğlunun bir gayr-i müslim halktan birisini yaralaması sonucu adil bir şekilde kısas uygulama emri gibi örnekler dönemin gayr-i Müslimlere bakışını ifade eden bir çok örnekten sadece bir kaçını teşkil etmektedir.

İkinci Ömer vasfını alan Ömer b. Abdülaziz de adaşı Hz. Ömer gibi gayr-i Müslimlere karşı insan hak ve hürriyetleri ile adalet çerçevesinde bir politika uygulamıştır. Örneğin Kûfe valisine bir mektup yazmış ve validen Hıristiyan halktan alınan haksız vergilerin kaldırılmasını emretmiştir. Aynı mektubunda Halife, devletin vatandaşlarına dinî inançlarından dolayı haksız muamelelere tabii tutamayacağını belirtmiştir.

Her iki dönemde gayr-i Müslimlerle ilgili ilk başta olumsuz gibi görünen örneğin onların devlet dairelerinde çalıştırılması, giyim kuşamları gibi bir takım konularda sınırlamalar da söz konusudur. Ancak bunların dönemin şartları bağlamında değerlendirilmesi gereken politikalar olduğu gözden kaçırılmamalıdır.

Bütün bunlarla birlikte her iki dönem için de iddia edilen gayr-i Müslimlere karşı ötekileştirici ve çok olumsuz politikaların uygulandığına

dair bir takım rivayetler de söz konusudur. Hz. Ömer döneminde Hz. Ömer tarafından emredildiği ifade edilen ve Şurut-u Ömer diye rivayetlere yansıyan şartlar görülmektedir. Ancak haklı olarak bu şartların daha sonradan uydurulup Hz. Ömer'e nispet edildiğine dair bir takım çalışmalar yapılmıştır. Benzer bir şekilde Ömer b. Abdülaziz dönemi için de benzer iddialar öne sürülmekte ve Ömer b. Abdülaziz'in gayr-i Müslimlere karşı sert politikalarının olduğu ifade edilmektedir.

İslam tarihinin altın sayfaları denebilecek, Müslümanların yüz akı sayılabilecek gerek Hz. Ömer gerekse Ömer b. Abdülaziz dönemleriyle ilgili söz konusu rivayetler ve iddialar, benzer bir şekilde her iki dönemi de kötöleme ve karalama örneği gibi görünmektedir. Bu tebliğde her iki dönemle ilgili iddiaların benzerliği ve bu iddiaların geçersizliği ortaya konulacaktır. Yine bu iddiaların söz konusu iki dönemle ilgili yoğun bir şekilde ortaya atılmasının sebepleri irdelenecektir. Böylece farklı din mensuplarıyla birlikte yaşamının temel referanslarının Kuran ve Sünnet oluşunun tezahürlerinin İslam tarihinde yoğun bir şekilde yaşandığı tarihi olaylarla ortaya konulmuş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hz. Ömer, Ömer b. Abdülaziz, gayr-i müslim, ötekileştirme

**EVALUATION OF THE NARRATIVES ABOUT POLICIES
AGAINST NON-MUSLIMS IN PERIODS OF KHALIFA OMAR
AND OMAR BIN ABDELAZIZ**

Doç. Dr. Mithat ESER

The most brilliant period in the history of Islam is shown the periods of Khalifa Omar and Omar b. Abdelaziz. In both periods they did very important applications in many fields like politics, economy, social life and science and they left their mark on history. Two Omar periods could be expressed as practice of “asr-ı saadet” discourse, after the prophet Muhammad period. Their non-muslim politics are an example for nowadays.

In the first Omar period, removed responsibility of jizya for elderly and disabled non-Muslims and their needs were met from the zakat fund. Governor of Egypt’s son injured a non-Muslim citizen and applied fairly punishment. These are only a few examples of the period of Omar’s views of non-Muslims.

In the second Omar period has implemented a policy with human rights, freedom, and justice against non-Muslims, like the first Omar period. For example, he wrote a letter to the Governor of Kufa and ordered to remove the unjust taxes for the non-muslims. The Khalifa said the state cannot make unjust treatments for citizens because of their religious beliefs.

In both periods, there are some limitations on non-Muslims, which seem to be negative at first, such as employment in government offices, clothing. However, it should not be overlooked because these policies should be evaluated in conditions of the period.

In addition to these, there are some narratives that the othering and very negative policies were applied against the non-Muslims for both periods. As an example of these narratives, “shurut-u Omar” orders which allegedly given by the Omar. However, rightly, several studies have been conducted about these conditions. These conditions were later fabricated and related to Omar. Similarly, narratives related to the Omar b. Abdelaziz period and It is stated that Abdelaziz has harsh policies against non-Muslims.

These two periods can be considered the golden pages of Islamic history and boast for Muslims. These allegations seem to be an example of disparaging and defamation for both periods. In this declaration will be revealed the similarity and invalidity of these allegations. Again, will be discussed the reasons why these allegations were put forward intensively concerning these two periods. So the Qur'an and the Sunnah is the basic references to living together with members of different religions and we will put forward this with events in Islamic history

Key Words: Omar, Omar b. Abdelaziz, non-Muslim, othering

KÜRESEL BARIŞA KATKISI AÇISINDAN FIKIH USULÜ

ÖĞRETİMİ

Dr. Öğr. Üyesi Muammer ARANGÜL

Şırnak Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

muammerarangul@gmail.com

Küresel bir barışa olan ihtiyaç her geçen gün kendini daha da fazla hissettirmektedir. Birinci ve İkinci Dünya Savaşı'nda insanlığın yaşadığı tecrübe ve acılar, yeryüzünün artık böyle büyük savaşları hiç ama hiç kaldıramayacağını apaçık bir şekilde göstermektedir. Büyük yangınların küçük bir kıvılcımla başlaması gibi, büyük savaşlar da -ki bir tane bile masum insanın hayatını kaybetmesi bir savaşı büyük yapmaya yetebilir- insanın değeri karşısında hiçbir kıymet-i harbiyesi olmayan sebeplerle başlamaktadır. Silah tüccarları ile ülkelerin yeraltı ve yerüstü zenginliklerini sömürmek ya da sömürmeye devam etmek isteyen güç odaklarının bu aşamada kullanabildiği en verimli vasıta ise düşünme ve akletme yetisine sahip olmayan veya bu yetiyi kullan(a)mayan insanlardır. Düşünerek ve aklını kullanarak doğru bilgiye ulaşan ya da kendisine ulaşan verilerin doğruluğunu teyit etmeyi gerekli gören bir kimseyi belanın içine çekmek gerçekten çok zordur. Küresel şer odaklarının son zamanlarda belki de üzerinde en çok oynadığı ve "piyon" konumunda gördükleri müslümanların bu açıdan ne durumda oldukları düşünüldüğünde; düşünce, akıl ve bilgiye dayanarak hareket eden müslümanların, duygusal veya cahil müslümanların meydana getirdikleri gerginlik ve zararlardan emin olamadıkları görülecektir. Özellikle dini duyguları dorukta olan dindar gençlerin internet ve sosyal medya aracılığıyla istismar edilerek teröre kanalize edilebilmelerinin en büyük ve önemli sebebi İslam'ı doğru anlayamamalarıdır. Dondurulmuş, bağlamsız, alakasız, bütünlükten yoksun, içi boş veya karmaşık bir şekilde İslam'dan koparılmış parçacıkların "Kuran ve Sünnet" adı altında İslam'ın bütünü gibi servis edilmesi bunda büyük rol sahibidir. İşte bu noktada, Kuran'ın ne olduğu ve ne olmadığı, Sünnet'in ne olduğu ve ne olmadığına dair doğru bilgi büyük bir önem arz etmektedir. Müslüman bireylere belki de ortaokul yıllarından itibaren "Basitleştirilmiş Fıkıh Usulü" öğretilerek Kuran'ın tek bir ayetten, Sünnet'in tek bir hadisten

ibaret olmadığı; Allah’a ya da Peygamber’e ait her bir sözün bir bağlamının bulunduğu ve bunların tek başlarına ve bağlamından kopuk bir şekilde doğru anlaşılamayacağı öğretilmelidir. Örneğin “delâlet” bahsinde, sadece delâletin bile kendi içinde “kati” ve “zannî” olarak ikiye ayrıldığını ve “katiyyat” denilen doğruluğu kesin şeylerin “zanniyyat” denilen doğruluğu şüpheli şeylere göre çok az olduğunu öğrenen bir bireyin, herhangi bir mecrada yapılan hamasi bir konuşmadan etkilenecek kendisini ve İslam toplumunu zor duruma sokacak faaliyetlerde bulunması belki de imkansızlaşacaktır. Heyecan ve duygularına mahkum olmuş sıradan bir müslüman bir kenara, mutlak seviyede bir müctehidin ortaya koyduğu bir içtihadın bile “bağlayıcı olmadığını” ya da “bir içtihadın diğerini nakzetmediğini” bilen bir bireyin kendini, ailesini, İslam toplumunu ve bütün insanlığı tehlikeye atacak herhangi bir harekete girişmesi mümkün olmasa gerekir. Basit de olsa fıkıh usulü eğitimi almış birisi kendisine “Allah dedi ki” veya “Peygamber dedi ki” denildiğinde; “ne dedi?”, “nerede dedi?”, “kime dedi?” “neden dedi?”, “niçin dedi?” ve “nasıl dedi?” gibi soruları yöneltmek suretiyle meselenin çoğu zaman hiç de söz sahibinin zannettiği gibi olmadığını ortaya koyabilecektir. Sözün özü, doğru düşünebilenlerin ve İslam’ın ne olup ne olmadığı hususunda sağlam bir bilince sahip olan Müslüman bireylerin kandırılmaları ve küresel barışı bozacak oyunlarda piyon olarak kullanılmaya razı olmaları mümkün değildir. Tebliğimde, dünya barışına hizmet edecek evrensel niteliklere sahip olan fıkıh usulünün bu yönüyle bazı özellikleri ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İslam Hukuku, Fıkıh Usulü, Aşırılık, Küresel Barış

**TEACHING USUL AL-FIQH IN TERMS OF CONTRIBUTION TO
GLOBAL PEACE**

Dr. Öğr. Üyesi Muammer ARANGÜL

The need for a global peace makes itself felt more and more every day. The experiences and suffering of humanity during the First and Second World War clearly show that the earth can no longer afford such great wars at all. Just as big fires begin with a tiny spark, great wars - even the loss of one innocent person's life can make a war great - for reasons that are worthless to man's worth. The most efficient means of arms traders and power centers that want to exploit or continue to exploit the underground and surface wealth of the countries are the people who do not have the ability to think and reason. It is really hard to bring someone into trouble who thinks and uses their intelligence to reach the right information or to confirm the accuracy of the data they reach. Considering the situation in which the Muslims, whom the global evil focal points have played the most and have seen as "pawns" in recent times, it will be seen that Muslims who act on the basis of thought, reason and knowledge are not sure of the tension and damages caused by emotional or ignorant Muslims. The biggest and most important reason why religious young people with high religious feelings can be exploited through internet and social media and channeled to terrorism is that they do not understand Islam correctly. Serving freezed, contextless, irrelevant, lacking of integrity, hollow or complexly detached particles from Islam as the whole of Islam under the name of "Quran and Sunnah" has a great role in this. At this point, the correct information about what the Qur'an is and what it is not, what the Sunnah is and what it is not is of great importance. By teaching the "Simplified Usul al-Fiqh" to Muslim individuals since their secondary school years; it must be stated that the Qur'an is not a single verse and that Sunnah is not a single hadith, that each word of Allah or the Prophet has a context and cannot be understood correctly, alone and disconnected from the context. For example, in the case of "proof", it will be impossible for an individual who learns that the exact things are less than presumptive things, to engage in activities that put him and the Islamic society in a difficult situation by being influenced by a

patron speech in any medium. Aside from an ordinary Muslim condemned to excitement and emotions, it must be impossible for an individual who knows that even an ijtiḥād set out by an absolute mujtahid is not “binding” or “one ijtiḥād does not invalidate the other” to attempt to endanger himself, his family, Islamic society and all humanity. When said to someone who has received a -simple- fiqh training “Allah said ”or “The Prophet said”; he or she will have the ability to show that the issue is not at all what the speaker thought by asking “What did he say?”, “Where did he say?”, “to whom did he say?” “Why did he say?” and “How did he say?”. In essence, it is not possible for those who think correctly and who have a sound awareness of what Islam is and what is not to be deceived and willing to be used as a pawn in games that will disrupt global peace. In this paper, some aspects of *usul al-fiqh* which has universal qualities to serve world peace will be tried to be put forward.

Keywords: Islamic Law, *Usul al-Fiqh*, Extremism, Global Peace

**ÖTEKİ İLE YAŞAMA ÇABASININ TARİHSEL BİR ÖRNEĞİ:
MİDYAT VE ÇEVRESİNDE 1915 YILI OLAYLARI, SÜRYANİLER
VE ŞEYH FETHULLAH HAMİDÎ**

Doç. Dr. Muammer ULUTÜRK

Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

Tarih Bölümü

m.uluturk@gmail.com

Anadolu tarih boyunca farklı dinler, diller ve kültürlerin buluşma noktası olmuştur. Bu kadim coğrafyada bir arada yaşama kültürünün zaman zaman kesintiye uğradığı dönemler mevzubahistir. Bunlardan biri Midyat ve çevresinde Süryanilerin öldürülmesi olarak adlandırılan, Kürtçe “Fermana Filla” veya Arapça “Fırmanı’n-nasâra” adı verilen olaydır. Bu olaya yörede sadece “Fırman” da denilmektedir.

İslam ordularının bölgeye geldikleri M. 639 yılından itibaren Müslümanlarla iç içe yaşayan ve Birinci Dünya Savaşı yıllarında da Müslümanlara karşı olumsuz bir tavır içinde olmadıkları görülen Süryanilerin istenmeyen olaylara muhatap oldukları görülmektedir. Süryaniler bu olaylı yıllara “Seyfo (Kılıç) Yılları” demektedirler.

Günümüzde Batman ilinin Gercüş ilçesi sınırları içinde yer alan Aynkâf’ta (günümüzde Kayapınar) 1873 yılında doğan ve 1947 yılında Sulan köyünde vefat eden Şeyh Fethullah, sözünü ettiğimiz dönemde Midyat ve çevresindeki Süryanileri yerel çete ve aşiretlerin muhtemel katliamından kurtaran, bununla birlikte dönemindeki Kürt aşiretleri arasında sıkça vuku bulan kavgalara son veren bir kanaat önderi, ilim adamı ve Nakşibendi şeyhidir. Kabri doğduğu köydedir. Bu bildiride günümüzün dünyasında özellikle din ve mezhep çatışmalarına bağlı bitmek bilmeyen şiddet olaylarının ortadan kaldırılması bağlamında rol model olabileceğine inandığımız Şeyh Fethullah’ın çabaları işlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şeyh Fethullah Hamidî, Ötekiyle Yaşamak, Midyat, Süryaniler

***AN HISTORICAL EXAMPLE OF THE EFFORT TO LIVE WITH
THE OTHER
IN MIDYAT AND ITS VICINITY 1915 EVENTS, SYRIACS AND
SHEIKH FETHULLAH HAMIDI
Doç. Dr. Muammer ULUTÜRK***

Anatolia has been the meeting point of different religions, languages and cultures throughout history. There have been occasional times when the culture of living together in this old geography has been interrupted. One of these events is the so-called Kurdish "Fermana Filla" or "Firmani'n-Nasara" in Arabic, which is called the killing of the Syriac Christians in and around Midyat. It is also called "Firman" solely in this vicinage.

The Syriac Christians, who had been living with Muslims since the year 639 A.D, when Muslim armies arrived in the region, and who did not have a negative attitude towards the Muslims during the First World War, have faced adverse events. Syriac Christians call these eventful years as "Seyfo Years" (Sword Years).

Sheikh Fethullah, who was born in Aynkaf (today Kayapınar) that is in the city border of Batman-Gercüş in 1873 and died in the village of Sulan in 1947, was a very important opinion leader, a scholar and a sheikh of Nakşibendi. His tomb is in the village that he was born. In the time period, that we mentioned above, in Midyat and it surrounding, he rescued the Syriac Christians from possible massacre of gangs and tribes. Besides the stopped the fights between Kurdish tribes, in his term. In this notice (proclamation) we studied on the efforts of Skeikh Fethullah, wehich we believe may be a role-model to finish the non-stop severity events connected to religion and sect, in our modern world.

Key Words: Sheikh Fethullah Hamidi, Coexistence, Midyat, Syriacs

ĞASSÂN EL-KENEFÂNÎ'NİN “HAZİN PORTAKALLAR DİYARI”

ADLI KISA HİKAYESİNDE KİMLİK VE AİDİYET SORUNU

Arş. Gör. Muhammed Ali SÖYLEMEZ

Selçuk Ünv. İslami İlimler Fak. Temel İslam bilimleri Bölümü Arap Dili
ve Belagatı ABD

mali.soylemez@selcuk.edu.tr

İsrail devletinin Filistin topraklarını ele geçirmesiyle Filistinliler için insanlık trajedilerinin ve sosyal krizlerin hüküm sürdüğü günler başlamıştır. Kendi anavatanlarından göç etmek zorunda kalan Filistinliler, mülteci konumuna düşmüş ve başka ülkelere sığınmaya mecbur kalmışlardır. Vatanlarından ayrı düşmenin sebep olduğu çaresizlik ve kimsesizlik duygusu kimi Filistinliler için benliğini, hayatını ve dini değerlerini sorgulama vesilesi olmuştur. İltica hayatının daha da kötüleştirdiği maddi imkansızlıklar ile maruz kalınan haksızlığın, adalete olan inanç ve güveni kaybettirmesi mülteci konumunda olan bu kimselerde sahip oldukları değerlere ve kimliğe dair bir aidiyet sorununu da ortaya çıkarmıştır. Değerlerin, kimliklerin ve yaşantının sorgulandığı bu buhranlı dönemlerin tanıklarından biri de Arap hikayeci Gassân el-Kanafânîdir. İsrail ve Filistin arasındaki çekişmelerin doruğa çıktığı ve Filistinlilerin mülteci olduğu dönemlerde çocukluğunu ve gençliğini geçiren Kanafânî, hikayelerinde bizzat tanıklık ettiği krizleri, vatan özlemini, haksızlığı ve halkın yaşadığı buhranları gerçekçi bir üslupla dile getirmiştir. Hazin portakallar diyarı adlı hikayesi de onun, göçe mecbur kaldığı yılları, yabancı olunan bir diyarda mülteci olarak karşılaşılan zorlukları ve çaresizliği anlattığı kısa hikayelerinden biridir. Gassân el-Kanafânî bu hikayesinde portakal figürü etrafında kimliğini ve değerlerini sembolleştirmiştir. Yazar, çok sevdiği ve vatan kavramıyla özdeşleştirdiği portakal bahçelerini terk etmek zorunda kalan çocuğun yeni bir beldeye iltica etmesini ve vatanına karşı aidiyetini yitirmesini anlatmıştır. Bu kısa hikaye, modern dünyada güç savaşları yüzünden mülteci konumuna düşen pek çok insanın yaşadığı kimlik ve aidiyet problemlerinin anlaşılması açısından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kısa hikaye, Gassan el-Kanafani, Filistin, Mültecilik

**THE PROBLEM OF IDENTITY AND BELONGING IN GHASSÂN
AL-KANAFÂNÎ'S SHORT STORY ENTITLED "SORROWFUL
LAND OF ORANGES"**

Arş. Gör. Muhammed Ali SÖYLEMEZ

The times with social crises and humanitarian tragedies begun for palestinians when Israel occupied palestinian territories. Being forced to desert their own land, the palestinians became immigrants and had to seek asylum in other countries. The sense of despair and loneliness, resulted from becoming distanced from land, incited some palestinians into questioning their life and religious values. Because of injustice and poverty which is an inseparable part of conditions of immigration they lost their faith in justice, which gave rise, in this refugee persons, the problem of belonging against values and identities that they possess. One of witnesses of this depressed period in which identities, values and life styles were questioned is short story writer Ghassân al-Kanafânî. Having a childhood and youth in the times when Israel-Palestine conflict peaked and Palestinians became immigrants, Ghassân al-Kanafânî wrote in his short stories with a realistic style homesickness, injustice, nuisances and crises that palestinian people lived through. The short story entitled "Sorrowful Land of Oranges" is one of his stories that he narrated migration years, challenges of being immigrant in alien countries and despair. In this story he symbolized his identity and values with orange. The author narrates migration of a child into a new country who have to desert orange gardens that he loves and identifies with the concept of land, and loses the sense of belonging to his land. The story has a great importance in respect to understanding of the problems of identity and belonging that experienced in modern world by many persons who become immigrants due to power struggles.

Keywords: Short story, Ghassân al-Kanafânî, Palestine, immigration.

***KUR'AN'DA YARATILIŞIN BİR GEREĞİ OLARAK İNANÇ VE
DÜŞÜNCE FARKLILIKLARI (HÛD SURESİ 118-119. AYETLER
BAĞLAMINDA)***

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed ERSÖZ

Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

muhammed.ersoz@selcuk.edu.tr

Kur'an insanları İslam dinine, tevhide ve inanç birliğine çağırmaktadır. Böylece insanların yaratılış amaçlarına uygun inanç ve ahlak değerlerinde birleşmelerini istemektedir. Çünkü bu değerler insanı hem dünyada hem de ahirette mutlu edecek ve dünyayı daha yaşanabilir kılacak değerlerdir. "Rabbin dileseydi insanları elbette tek bir ümmet yapardı. Fakat onlar hep birbirlerinden farklı olmaya devam edecekler. Rabbinin esirgedikleri müstesna; zaten O insanları bu farklılık için yaratmıştır..." (Hûd 11/118-119) ayeti insanların tek bir inanç üzere birleşmelerinin mümkün olmadığını ortaya koymaktadır. Ayrıca insanın yaratılmasındaki bir amacın da bu farklılık olduğu da ifade edilmektedir. Dolayısıyla inanç ve düşüncedeki farklılığın insanın yaratılışının bir gereği olduğunu söyleyebiliriz. İnanç ve düşünce farklılığını dünya hayatının bir imtihan olması ve Kur'an hitabının özellikleri açısından ele alacağız. Bu farklılığın normal olduğunun bilinmesi çatışmaya değil hoşgörüye ve farklı görüş ve inançlara saygıyı beraberinde getirecektir. Bu çalışmada Kur'an perspektifinden insanın inanç ve düşünce zenginliğinin insanın fitratından kaynaklandığı üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, tefsir, düşünce, farklılık, hoşgörü.

***THE DIFFERENCES IN BELIEF AND THOUGHT AS A
NECESSITY OF CREATION IN THE QUR'AN (IN THE CONTEXT
OF SURAT AL-HUD: 118-119)
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed ERSÖZ***

The Qur'an invites people to Islamic religion, tawhid and unity of faith. Thus, he wants people to unite in the values of belief and morality appropriate for the purposes of creation. Because these values are the values that will make people happy both in the world and the hereafter and make the world more livable. The verse "And if your Lord had willed, He could have made mankind one community; but they will not cease to differ. Except whom your Lord has given mercy, and for (this difference) He created them." (Surah Hûd 11/118-119) reveals that it is not possible for people to unite into one faith. It is also stated that the purpose of human creation is this difference. Therefore, we can say that the difference in belief and thought is a necessity of human creation. We will examine the difference of belief and thought under the fact that world life is a test and the characteristics of the Qur'an. Knowing that this difference is normal situation will lead to tolerance and respect for different views and beliefs, not conflict. In this study, it will be emphasized that from the perspective of the Qur'an, the richness of belief and thought of human beings stem from human creation.

Key Words: Qur'an, tafsir, thought difference, tolerance.

KUR'ÂNÎ BİR KAVRAM OLAN HİKMET VE MÜSLÜMAN

KİMLİĞİNİN İNŞASINA ETKİSİ

Doç. Dr. Muhammet Vehbi DERELİ

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi

Arap Dili ve Belağatı Anabilim Dalı

mvdereli@konya.edu.tr / mvdereli@gmail.com

Bu bildirinin amacı Kur'an-ı Kerim'de yirmi kez geçen "hikmet" kelimesinin özellikle erken dönem kaynaklarındaki karşılığı üzerinde durarak, Müslüman kimliğinin inşasına yaptığı etkiyi ortaya koymaktır.

"Hikmet" lâfzı, "hakeme" fiilinin mastarlarından biridir. Bu fiilin asıl anlamı, "ıslah etmek amacıyla engellemek, birine mani olmak" demektir. Kur'an-ı Kerim'de on dokuz âyette yirmi kez geçen "hikmet", Bakara suresinin 269. âyetinde ardı ardına iki defa zikredilmiştir. Sekiz defa tek başına, birer defa el-mülk ve âyâtullah ifadelerine atfedilerek kullanılmıştır. On yerde de Kitap kelimesi ile beraber zikredilmiştir. Diğer taraftan on sekiz yerde marife, iki yerde ise nekra olarak gelmiştir.

İlk sistematik Arapça lugatin müellifi el-Halil b. Ahmed, "hikmet" kelimesinin dönüp dolaştığı yerin adalet, bilgi ve müsamaha (hilm) üçgeni olduğunu belirtir. "Hikmet" kelimesi, Kur'an'da geçtiği yerlerde ilim ve onunla amel, hüküm, nübüvvet, doğru ve yerinde söz, Kur'an, İncil, Zebur ve bu kitaplara ait ahkâm (sünnet/sünen) gibi pek çok anlam ihtiva etmiştir.

Kur'an'ın bazı âyetlerinde diğer Peygamberlere Kitapla birlikte bir de hikmet verildiğinden söz edilir. Dolayısıyla bu âyetlerde sözü edilen "hikmet", Kitap'tan ayrı bir şey olmalıdır. Buna göre, ilgili âyetlerde o, Allah katından peygambere verilen bir bilgi ya da uygulamayı ifade eder. Yani "Kitab"a ait ahkâm, beyân ya da uygulama olabilir. Bütün bunlar da "şariat" kelimesiyle karşılanabilir. Buradan hareketle, bazı âyetlerde Rasûlullah'a (s.a.v.) verildiği belirtilen "hikmet" de Allah Rasûlü'nün verdiği hükümleri yahut genel manâda O'nun Sünneti'ni ifade edecektir. Hz. Peygamber'e (s.a.v.) indirilen ve onun da insanlara öğrettiği "hikmet", Kur'an'ın yedi âyetinde öncelikle Kur'an'ın yaşantıya dökülmüş hali anlamında Sünnet olarak anlaşılmalıdır. İşte özellikle Rasulullah'ın uygulamaları ve sünneti

anlamıyla "hikmet", adeta Kur'an'ın doğru anlaşılmasının koordinatlarını çizmiş ve Müslüman kimliğinin inşasına çok önemli bir katkı sağlamıştır. Dolayısıyla Kur'anî bir kavram olan "hikmet", dinin doğru bir yöntemle öğrenilmesine işaret etmek suretiyle Müslüman toplumlarda İslâmî kimliğin inşa edilmesinde etkin bir role sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Hikmet, Arap dili, Kur'an, Müslüman kimliği

**AL-HIKMAT AS A QURANIC CONCEPT AND ITS IMPACT ON
THE CONSTRUCTION OF MUSLIM IDENTITY**

Doç. Dr. Muhammet Vehbi DERELİ

The purpose of this paper is to reveal the impact of the word "al-hikmat" (wisdom) used in the Qur'an twenty times on the construction of Muslim identity by focusing especially its meaning in early sources.

The word "hikmat" is one of the infinitives of the verb "hakeme". The actual meaning of this verb is to prevent in order to reform, to prevent someone. "Wisdom", which is mentioned twenty times in 19 verses in the Qur'an, is mentioned twice in succession in verse 269 of Surat al-Baqara. It has been used eight times alone and once attributed to the expressions of al-mulk (proprietary) and ayatullah. It is mentioned in ten places along with the word Book. On the other hand, it came as a master in eighteen places and as necra in two places.

The first systematic Arabic dictionary author al-Khalil b. Ahmed states that the place where the word wisdom revolves around is the triangle of justice, knowledge and tolerance. The word "wisdom" has many meanings in the Qur'an, such as knowledge and deeds, judgments, prophethood, righteous and proper words, the Qur'an, the Bible, the Psalms, and the ahkâm (sunnah) of these books.

In some verses of the Qur'an it is mentioned that other Prophets were given wisdom together with the Book. Therefore, the wisdom mentioned in these verses must be something separate from the Book. Accordingly, in the relevant verses, it refers to a knowledge or practice given to the prophet by Allah. In other words, it can be the judgment, declaration or practice belongs to the "Book". All this can be corresponding to the word "shari'a". Starting from this, in some verses "wisdom" given to the Messenger of Allah will also refer to the judgments of the Messenger of Allah or his Sunnah in general. The wisdom which was sent to the Prophet and which he taught to people should be understood as the Sunnah in the meaning of the Qur'an's transforming into life in the seven verses of the Qur'an. Especially, "wisdom" in the sense of Rasulullah's practices and sunnah has drawn the coordinates of the correct understanding of the Qur'an and made a very important

contribution to the construction of Muslim identity. Therefore, wisdom, which is a Qur'anic concept, has an active role in the construction of Islamic identity in Muslim societies by pointing to learning of the religion with a correct method.

Keywords: al-hikmat (wisdom), Arabic language, Qur'an, Muslim identity

**EVRENSEL DEĞERLERİN İNŞÂSINDA KUR'ÂN AHLÂKÎ
MODELİ: SALİHÂT VE TAKVÂ KAVRAMLARI ÜZERİNDEN
FELSEFÎ BİR OKUMA**

Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Caner ILGAROĞLU

Adıyaman Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi İslam Felsefesi Anabilim

Dalı

milgaroglu@gmail.com

Modern dünyada insanın, madde üzerindeki hâkimiyeti arttıkça kendi üzerindeki hâkimiyeti zayıflamaktadır. Onun, fizik dünya üzerinde hükmetme çabası ve buna bağlı olarak teknolojik üstünlük kurma tutkusu ona kendisini unutturmaktadır. Bunun sonucunda insan, gün geçtikçe madde tarafından biçimlendirilen, “özüne yabancı” bir varlık haline gelmektedir. Öyle ki sahip olduğu teknik ve teknolojik üstünlük, yabancılaşmış haliyle insanın elinde toplumsal ve evrensel çatışmaların, çözümlerin, ayrışmaların ve nihayet kitlesel ölümlerin aracı olmaktadır. Yaşadığımız çağ, insanın sahip olduğu durup düşünme, hissetme, sezme, odaklanma, derinleşme, sevmeye gibi insanî özelliklerini küçümsemekte; onun hızlı karar alabilen, aceleci taraflarını yüceltmektedir. Öyle ki “hızlı olmak”, adeta bu çağın erdemi kabul edilmektedir. Bu şartlarda insan, fitratı ve iç dünyası başta olmak üzere tüm metafizik formlarından koparak fizik dünyanın yapay bir parçası haline gelmektedir. Bu ise onun bilişsel ve duygusal bakımdan bölünmesine ve bir ahlâk/değer varlığı olma özelliğini yitirmesine sebep olmaktadır.

Ahlâkî değerler, insanın doğuştan getirdiği nitelikler üzerinde temellenmektedirler. Dolayısıyla insan için iyinin ve kötünün ne olduğunu bilmek, onun doğasını/fitratını bilmekle mümkündür. Nitekim insanın kendi fitratına uygun yaşaması iyi/fazilet; ona aykırı yaşaması kötü/rezilet olmaktadır. Kur'ân'a göre insan, su ve topraktan yaratılmış özel bir varlıktır. Bu, ahlâkî açıdan onun, suyun ve toprağın tabiatına uygun yaşaması gerektiğinin ipuçlarını vermektedir. Bu bakımdan insanın kendi doğasına/fitratına uygun yaşaması, kişisel hayatında su ve toprağın doğadaki rolüne benzer bir rol üstlenmesi şeklinde yorumlanabilir. İnsan,

suyun ve toprağın yaşama kaynaklık etme, canlandırma, hareketlendirme, temizleme, arıtma, söndürme, ferahlatma ve bereketlendirme rolüne potansiyel olarak sahip bir varlıktır. Kur’ân, bu vasıflara sahip insanı, “iman edip salih amel işleyen kişi” olarak nitelendirmektedir. İşte suyu ve toprağı tözsel olarak barındıran insan, doğadaki suyun ve toprağın rolünü ortaya koyduğu sürece toplumsal ve evrensel barışa katkıda bulunabilir.

Bu noktada Kur’ân, insanı bir bütün olarak ele almakta ve onun duygu ve tasavvur dünyasını ahlâk zemininde biçimlendirmek suretiyle “sâlih” insana ulaşmayı hedeflemektedir. İslam bu bakış açısıyla insanı içerden dışarıya doğru inşa eden adeta bir “sâlih insan oluşturma projesi” içermektedir. Kur’ânî tabirle ancak “sâlihât”, topluma yansıdığı ve yayıldığı toplumsal ve küresel barış sağlanabilmektedir. Peki, Kur’ân’ın bahsettiği bu “sâlih insan olma” süreci evrensel bir model olarak nasıl mümkün olmaktadır? Kur’ân bu soruya adına “takvâ” dediği bilişsel ve duygusal bir farkındalık/bilinç halini merkeze alarak evrensel bir ahlak modelini izah etmek suretiyle cevap vermektedir. Bir bilinç ve farkındalık hali olarak takvâ, duygusal ve algısal süreçlerden başlayıp insandaki akıl, duygu ve tasavvur melekelerine giden iç yapısal merdivenin her basamağında kendini hissettiren ahlâkî bir duygudur.

Bu tebliğin amacı, Kur’ân ahlâkının merkezi kavramlarından olan “sâlihât” ve “takvâ”nın, toplumsal ve evrensel değerlere nasıl zemin hazırladığı hususundaki felsefî çıkarımları paylaşmaktır.

Anahtar Kelimeler: Kur’ân Ahlâkı, Sâlihât, Takvâ, Evrensel Değerler, Duygu, Değer.

**THE MODEL OF QURANIC MORALITY IN THE
CONSTRUCTION OF UNIVERSAL VALUES: A PHILOSOPHICAL
READING ON THE CONCEPTS OF SALIHAT AND TAQWA
Dr. Öğr. Üyesi Muhammet Caner ILGAROĞLU**

In the Modern world, as man's dominance over matter increases, his dominance over himself becomes weaker. His struggle to rule over the world of physics and his passion to establish technological superiority as a result make him forget himself. As a result of this, man becomes a "stranger to his essence" being shaped by matter day by day. So much so that the technical and technological superiority it possesses is the means of social and Universal conflicts, dissolutions, dissociations and finally mass deaths at the hands of the alienated human being. The age in which we live belittles human characteristics such as stopping, thinking, feeling, sensing, focusing, deepening, loving, and glorifying the quick decision-making and hasty sides of man. So much so that "being fast" is almost accepted as the virtue of this age. In these conditions, man breaks away from all metaphysical forms, especially his nature and inner world, and becomes an artificial part of the physical world. This causes him to be divided in cognitive and emotional terms and to lose the property of being a moral/value entity.

Moral values are based on the qualities that human beings are born with. Therefore, it is possible to know what is good and bad for Man by knowing his nature/nature. Indeed, it is good for man to live according to his own nature, and bad for him to live contrary to it. According to the Qur'an, man is a special being created from water and soil. This suggests that, morally, he must live according to the nature of the water and the land. In this respect, living according to one's own nature/nature can be interpreted as assuming a role similar to the role of water and soil in nature in his personal life. Human beings are an entity that has a potential role in the resuscitation, revitalization, mobilization, cleaning, purification, extinguishing, refreshing, and fertility of water and soil. The Qur'an describes a person with these qualities as "a person who believes and does righteous deeds". As long as the man who hosts the water and the land is present, he can contribute to

social and universal peace as long as he reveals the role of the water and the land in nature.

At this point, the Qur'an treats man as a whole and aims to reach the "salih" man by shaping his world of emotion and imagination on the basis of morality. From this perspective, Islam has a "salih human creation project" that builds people from the inside to the outside. In the Qur'an, only when "salihat" is reflected and spread to society can social and global peace be achieved. So how is this process of "being a salih person" mentioned by the Qur'an possible as a universal model? The Qur'an answers this question by explaining a universal moral model by centering on a cognitive and emotional state of awareness/consciousness called "Taqwa". Taqwa as a state of consciousness and awareness is a moral emotion that feels itself at every step of the internal structural ladder, starting from sensory and perceptual processes and leading to the Angels of reason, emotion and imagination in human beings.

The purpose of this paper is to share the philosophical inferences about how "salihat" and "taqwa", which are the central concepts of Qur'anic morality, lay the groundwork for social and universal values.

Key Words: Qur'anic Morality, Salihat, Taqwa, Universal Values, Emotion, Value.

YENİ TÜRK BİREYİNİN İKİLEMİ: AİLE VE KÜRESEL

VATANDAŞLIK

Doç. Dr. Muhammet ÖZDEMİR

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi

Felsefe Bölümü

muhammetozdemir2012@gmail.com

Bu bildirinin amacı, Türk bireyinin son on yıllarda yaşadığı bir ikileme ve onun mecburi tercihinin yer verememesidir. Son on yıllarda Türk insanı, modern dönemde zaten yıpranmış olan geleneksel aileye üyelik ile küresel vatandaşlığa mensubiyet arasında parçalanmıştır. Biyolojik ve psikolojik gereksinimlerin insan yaşamını belirlediği bir denklemde, günlük hayatta işgörmeyen tarihsel ve kültürel aidiyetler devam ettirilemezler. Bu bağlamda Türkiye’de aktif işgücünün ilk defa deizm adı altında bütün geleneksel rolleri terk ettikleri gözlemlenmektedir. Sistematiik felsefenin ve dini düşüncenin bu gelişmeye yoğunlaşması ve meseleyi çözümlemesi gerekmektedir. Yeni bireyler için Türk kültürü ve İslâm dini aktüel bir karşılığa sahip değil gibidir, çünkü küresel vatandaşlığın zorunlu günlük yaşamında bunları sürdürmek kolay değildir. Küresel kapitalizmin bireye yüklediği şekilde aslında her şey hayatta kalma ve ekonomiyle ilgilidir. Bu toplumsal vakia, artık müsebbiplerin aranacağı bir soruşturma yerine dünyevi bir kader gibi alınmak durumundadır. Açıkçası sözgelimi on üçüncü yüzyıl Türk-İslâm deneyimi buna benzer bir süreç yaşamıştır. Belki onun farkı, kalıcı bir istilanın bulunmayışıdır. Yeni dönemde birey, hayatta kalmak için doğallıkla kolay olana yönelebilmektedir ve küresel yurttaşlığa göre davranabilmektedir. Olgusal örnek vermek gerekirse, kadın haklarının mevcut hukuki ve sosyal koşulları geleneksel Türk kültürü ve İslâm’a uygun olmamakla birlikte bireyi küresel yurttaşlığa itmektedir. Bu denklemde hem her birey güvencesiz (yalnız), hem de ömür boyu eli kolu bağlı kaldığı için küresel yurttaşlığa karşı önlemler almak gerekmektedir. Bu bildirinin önerisi, köyleri ve tarımı esas alan yeni bir ekonomik kalkınma modelinin bireyin mevcudiyetine eklenmesi ve Türkiye’de geçerli bir çalışma ahlakının tesis edilmesidir. Ayrıca popüler yaşam, eğlence ve tatil (turizm), yerli ve yabancılar için farklılaşacak şekilde yeniden düzenlenmelidir. Kültür ve

dinin bütünüyle geçerli olduğu acil bir çözüm beklenmemelidir. Bunlar primitif başlangıç öneriler olarak alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Türk Bireyi, Küreselleşme, Aile, Felsefe, Kültür, Din.

**DILEMMA OF NEW TURKISH INDIVIDUAL: FAMILY AND
GLOBAL CITIZENSHIP**

Associated Professor Doctor Muhammet ÖZDEMİR

The aim of this paper is to present a dilemma experienced by the Turkish individual in the last decade and his or her compulsory choice. In recent decades, Turkish people have been torn between membership in the traditional family, which has already been worn out in the modern era, and membership in global citizenship. In an equation in which biological and psychological needs determine human life, historical and cultural belongingness that does not work in daily life cannot be maintained. In this context, it is observed that active labour force abandoned all traditional all traditional roles. It is first time to be done this in Turkey and everything occurs under the name of deism. Systematic philosophy and and religious thought should concentrate on this development and resolve the issue. For new individuals, Turkish culture and Islamic religion do not seem to have an actual response, because it is not easy to maintain them in the compulsory daily life of global citizenship. In fact, as global capitalism imposes on the individual, everything is related to survival and the economy. This social phenomenon has to be taken as a worldly fate instead of an investigation in which the search for the begetter. Actually, for example, the thirteenth-century Turkish-Islamic experience was similar. Maybe its difference was that there was not permanent invasion. In the new era, the individual can naturally move towards what is easy for survival and behave according to global citizenship. To give a factual example, the current legal and social conditions of women's rights are not appropriate for traditional Turkish culture and Islam, but they push the individual to global citizenship. In this equation, it is necessary to make measures against global citizenship since each individual is insecure (alone) and stands by with folded arms along lifetime. Proposal of this paper is to piece a new development economics based on villages and agriculture to the presence of individuals and to establish a valid work ethic in Turkey. In addition, popular life, leisure, holiday and entertainment (tourism) should be rearranged to differentiate for locals and foreigners. No immediate solution should be expected where

the culture and and the religion are fully valid. These should be taken as primitive and initial recommendations.

Key Words: Turkish Individual, Globalization, Family, Philosophy, Culture, Religion.

DEĞERLER EĞİTİMİNİN BENLİK İNŞASINDAKİ ROLÜ

Dr. Öğr. Üyesi Musa TURŞAK

Bitlis Eren Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Öğretim Üyesi

tursakmusa68@hotmail.com

Mevcut varlıklar içinde benliği olan tek varlığın insan olduğu ve insanın benliğine çok düşkün olduğu bilinen bir gerçektir. Benlik ise gelişmeye müsait bir olgudur. Bu çalışmada benliğin gelişimini etkileyen çevresel faktörlerin ve toplumda kabul görmüş değerlerin benlik inşasındaki rolüne değinilmiştir.

Bu incelemenin amacı, çocukların zihinsel ve bedensel gelişiminin hızlı olduğu özellikle okul öncesi, ilkokul yıllarındaki benlik oluşumlarını ele aldığı gibi lise ve üniversite yıllarındaki benlik oluşumlarını da kapsamaktadır. Benlik algısı, kişinin kendini algılama biçimi, kendine ilişkin görüşü, doğuştan ve çevrenin etkisiyle iki yaşlarından itibaren oluşmaya başlayan, olumlu veya olumsuz olarak şekillenebilen, kişinin kendisi ile ilgili algılarının bütünüdür.

Bir insanın kendisi hakkındaki bilinçli bir farkında olma durumunu benlik olarak nitelendirmektedir. Benlik bilinci hali hazırda kişinin ne olduğunu ifade eden gerçek ben ile kişinin nasıl bir insan olması gerektiğini ve çevresince nasıl tanındığı konuları ifade eden ideal benin bir sentezidir. Bu sentezde güdülen asıl amaç iyi bir insan yetiştirmektir. Fakat en önemlisi iyi bir insanın nasıl yetiştirildiğini bilmektir.

Bireyin toplum yaşayışındaki yerini alması için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmesi gerekir. Bu da ancak iyi ve planlı bir eğitimle mümkündür. Eğitim, hem bilgi verip öğretmeyi hem de verilen bilgileri davranışa dönüştürmeyi ifade eder. İdeal eğitim, insanlara ortak duygular kazandıran bir süreçtir. Çocuklar başta olmak üzere bütün bireylere, eğitim sayesinde ortak duygu, düşünce ve bilinç kazandırılır. Eğitim; ailede, okulda, çevrede ve medyada ortak bir anlayış ve bilinçle verilmelidir. Yalnızca bilgi depolayarak ve bu bilgileri davranışa dönüştürmeden ortak duygu ve ortak değerlere ulaşmamız mümkün değildir.

Anahtar Kelimeler: Benlik, Değer, Eğitim

THE ROLE OF VALUES EDUCATION IN SELF BUILDING

Dr. Lecturer. Musa TURŞAK

It is a known fact that the only being with a self within the existing beings is human and it is also known that humans are very fond of themselves. The self is a phenomenon suitable for development. In this study, the environmental factors affecting the development of the self and the accepted values of the society in the role of self-construction are discussed.

The aim of this study is to examine the self-formations in preschool and primary school years in which the mental and physical development of the children is fast, and also the self-formations in high school and university years. Self-perception is the totality of the person's perceptions about himself / herself, which can be shaped either positively or negatively, starting from two years of age with the effect of the environment.

We define a state of conscious awareness of o a person as self. The self-consciousness is a synthesis of the real self that expresses what the person is already, and the ideal self that expresses what kind of person a person should be and how it is recognized by the environment. The main purpose of this synthesis is to train a good person. But the most important thing is to know how to raise a good person.

The individual has to acquire the necessary knowledge, skills and understanding in order to take his place in the social life. This is only possible with good and planned education. Education refers to both giving and teaching information and transforming the given information into behavior. Ideal education is a process that gives people common feelings. All individuals, especially children, are provided with common emotions, thoughts and consciousness through education. Education; should be given with a common understanding and awareness in the family, school, environment and media. It is not possible to reach common feelings and common values without storing information and transforming this information into behavior.

Keywords: Self, Value, Education

**TOPLUM-BİREY ÇATIŞMASI BAĞLAMINDA BEŞŞÂR B. BURD
VE HİCVİYELERİ**

Doç. Dr. Mücahit KÜÇÜKSARI

Necmettin Erbakan Üniversitesi, A.K. İlahiyat Fakültesi Temel İslam

Bilimleri-Arap Dili ve Belagatı

mucahitkucuk@gmail.com

Emevî Devleti'nin son dönemi ile Abbasî Devleti'nin kuruluşunun ilk yıllarında yaşayan Beşşâr b. Burd (ö. 167/783-84), Arap şiirinde muhdesûn olarak adlandırılan akımın kurucusu kabul edilmektedir. Akıcı üslubu ile Nâbiga ez-Zubyânî ve Meymûn b. Kays el-A'sâ gibi önemli şairlere benzetilen ve sonraki dönemlerde yaşayan pek çok önemli şaire tesir eden Beşşâr, İran kökenli, mevâlî bir aileye müntesip olması hasebiyle Arap toplumu içerisinde arzulanı saygınlığı elde edememiştir. Öte yandan itikadî açıdan problemli kimi söyleyişleri nedeniyle zındıklıkla itham edilmiştir. Arap olmaması ve zındıklıkla itham edilmesine ek olarak doğuştan âmâ oluşu da şairi, kendini toplum içerisinde kabul ettirme gayesi ve intikam alma dürtüsüyle çeşitli kesimlere yönelik sert hicviyeler kaleme almaya sevk etmiştir. Bu durum dönemin önemli şairlerinden olan Beşşâr b. Burd'un bir bireyi olarak yaşadığı toplumla çatışma içerisinde olması sonucunu doğurmuştur. Beşşâr b. Burd'un kaleme aldığı bu hicviyeler Arap şiirinde yeni bir merhalenin de habercisi hüviyetindedir. Zira Emevîler devrinde şairlerin hiciv şiirleri söylemelerinin temelinde, kabile taassubuna dayalı etkenler önemli bir yere sahip olmuştur. Ancak Abbâsiler dönemiyle birlikte Arap-mevâlî çekişmesi gibi etnik ve sosyal nedenlere dayalı olgular daha ön plana çıkmaya başlamıştır. Bu durum Beşşâr'ın kaleme aldığı hicviyelerde de açıkça mülâhaza edilmektedir. Nitekim şiirlerinde İran kültürünü öven, Arap toplumunu ve Arap kültürüne ait öğeleri küçümseyen ifadelerine sıkça rastlanmaktadır. İşte bu çalışmada etnik ve sosyal farklılıklara dayalı nedenlerden ötürü bir şair ve yaşadığı toplum arasında meydana gelen çekişmeler, bu çekişmelerin şairin şiirlerinde vücuda getirdiği söylemler ve bu söylemlerin toplumsal değer yargılarında meydana getirdiği yenilikler ele alınarak bu alanda tespitler yapılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplum, Birey, Beşşâr b. Burd, Hicviye

**BASHAR B. BURD AND HIS SATIRICALS IN THE CONTEXT OF
SOCIETY-INDIVIDUAL CONFLICT**
Doç. Dr. Mücahit KÜÇÜKSARI

Bashar b. Burd, who lived in the last period of the Umayyad State and the early years of the establishment of the Abbasid (d. 167 / 783-84) is considered to be the founder of the current movement called muhdesün in Arabic poetry. Bashar, who was likened to important poets like Nabiga and Meymün with his fluent wording and influenced many important poets who lived in later periods, could not obtain the respect he desires in Arab society due to being a member of a slave family of Iranian origin. On the other hand, he was accused of being profane because of some of his expressions that were problematic in terms of belief. Because the poet was not Arab and was blamed for being a profane, and because he was blind from birth, he wrote harsh satires for various segments with the intention of getting himself accepted in society and the urge to take revenge. This situation caused Bashar, one of the important poets of the period, to clash with the society in which he lived as an individual. These satiricals, written by Bashar, are also harbinger of a new stage in Arabic poetry. Because, during the Umayyad period, the factors based on tribal taassub had an important place on the basis of the poets' saying satirical poems. However, with the Abbasid period, phenomena based on ethnic and social reasons, such as the Arab-Meval conflict, began to come to the forefront. This situation is clearly considered in the satirical writings of Bashar. As a matter of fact, it is frequently seen in his poems that he praises Iranian culture and despises Arab society and its elements. In this study, it is aimed to make determinations in this field by considering the conflicts that occur between a poet and the society in which he lives due to reasons based on ethnic and social differences, the discourses that these conflicts create in his poems and the innovations that these discourses create in social value judgments.

Keywords: Society, Individual, Bashar b. Burd, Satirical poem

AŞIRI SAĞ PARTİLERDE POPÜLİST SÖYLEM VE ÖTEKİNİN

İNŞASI

Doç. Dr. Üyesi Müşerref YARDIM

Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBBF, Sosyoloji Bölümü

myardim@erbakan.edu.tr

Front National ve Bloc Identitaire; Fidesz ve Jobbik Partisi; Vlaams Belang, Hollanda Özgürlük Partisi; Finler; Lega ve Casa Pound; İsveç Demokratları; Avusturya Özgürlük Partisi, Almanya için Alternatif (AfD) ve Die Freiheit; Danimarka Halk Partisi; Britanya Ulusal Partisi gibi aşırı sağ partiler son yıllarda yükselişe geçmişlerdir. Uzun yıllar marjinal olarak tanımlanan aşırı sağ partilerin seçimlerden zaferle çıkması veya iktidarda yer alması bir çok soruyu beraberinde getirmektedir. Aşırı sağa eğilimin nedenleri ve sonuçları üzerinde tartışmalar devam ederken Batı ülkelerinin siyasi yelpazesinde aşırı sağ partilerin artık kalıcı bir realite olduğu tartışılmazdır.

Aşırı sağ partilerin siyasi söylemleri popülizm üzerine kurulduğu görülmektedir. Popülist söylemin ana teması “Öteki”lerdir. Aşırı sağ partiler slogan, kısa film, afiş, mitinglerde halkın desteğini alabilmek için “Biz” ve “Onlar” kutuplaşmasını alevlendirerek ötekileştirme yöntemine yönelmişlerdir. Popülist söylem sosyopolitik sorunları etnik, kültürel ve dinsel boyutlu sorunlara dönüştürmektedir. Günümüzde hedef kitlesini mülteci ve göçmenler oluşturmaktadırlar. Böylelikle göçmenler ülkede yaşanan bütün olumsuzlukların nedeni olarak görülürken çokkültürlü yaşamın Batı “kimliğini” ortadan kaldıracağı savunulmaktadır. Aşırı sağın ortaya koyduğu popülizme göre “yabancı”, “Öteki”, ve “düşman” göçmenlerin ülkeden çıkartılması gerekmektedir. Bu çalışmada Batı ülkelerinde ivme kazanan popülist söylemin somut örnekler üzerinden analizi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Aşırı Sağ; Öteki; Çokkültürlülük; Popülizm.

**POPULIST DISCOURSE IN THE EXTREME RIGHT PARTIES
AND BUILDING OF THE OTHER**
Doç. Dr. Üyesi Müşerref YARDIM

Front National and Bloc Identitaire; Fidesz and Jobbik Party; Vlaams Belang, Netherlands Freedom Party; Finns; Lega and Casa Pound; Swedish Democrats; The Austrian Freedom Party, the Alternative to Germany (AfD) and Die Freiheit; The Danish People's Party; Extreme right parties such as the British National Party have been on the rise in recent years. The fact that the far-right parties, which have been described as marginal for many years, emerged victorious from the elections or took part in power raises many questions. While the debate on the causes and consequences of the far-right trend continues, there is no doubt that far-right parties are now a permanent reality in the political spectrum of Western countries.

Political rhetoric of the far right parties seems to be based on populism. The main theme of populist discourse is the “Other”. The extreme right parties have turned to the method of marginalizing the polarization of “us” and alev them için in order to get the support of the people in slogans, short films, posters and rallies. Populist discourse transforms sociopolitical problems into ethnic, cultural and religious problems. Today, refugees and immigrants are the target groups. Thus, while immigrants are seen as the cause of all the negativities in the country, it is argued that multicultural life will eliminate Western “identity”. According to the extreme right populism, “foreign”, “Other”, and “enemy” migrants should be expelled from the country. In this study, the populist discourse that gained momentum in Western countries will be analyzed through concrete examples.

Keywords: Extreme Right; Other; Multiculturalism; Populism.

İSLAM HUKUKUNDA MÜLKİYET HAKKININ BİREYSEL VE

TOPLUMSAL SINIRLARI

Dr. Öğr. Üyesi Necmeddin GÜNEY

Necmettin Erbakan Üniversitesi A.K. İlahiyat Fakültesi

necmguney@gmail.com

Devletlerin varlık gayesi, bireylerin maslahatlarını temin ve işlerinin yürütülmesidir. Bireyler ise devletlerin kurucu unsurlarındandır. Devlet ile bireylerin arasındaki ilişki hukuk çerçevesinde oluşmaktadır. İslami anlayışta bu hukuki zemin, şârinin emir veya yasak cinsinden beyan ettiği hususlarda bunlara riayet edilmesi, mübah alanda ise maslahata riayet edilmesi şeklindedir.

Mülkiyet hakkı, eşya üzerindeki hakların en güçlüsüdür. Özel mülkiyet konusu tarih boyunca hukuki, sosyal, iktisadi ve felsefi açıdan tartışılmıştır. Özel mülkiyete tamamen karşı çıkan doktrin ve ideolojilerin yanı sıra hiçbir sınırlandırma getirmeksizin kabul edenler de olmuştur. Orta yolu tutanlar ise, belli sınırlamalar içinde özel mülkiyetin varlığını savunmuştur. İslam hukuku da bu orta yol kapsamında özel mülkiyeti kabul eden bir hukuk sistemidir. Birçok fıkhi eserde ehliyet konusu incelenirken mülkiyet hakkı, insana doğuştan tanınan haklar (hukûkullah) kapsamında zikredilmiştir.

İslam dini, diğer birçok alanda olduğu gibi mülkiyet anlayışını da kendi itikadi temelleri açısından yeniden şekillendirmiş; mülkiyetin kazanılması ve harcanması konularında ise çok sayıda hukuki ve ahlaki ilke getirmiştir. Ayrıca özel mülkiyet her konu ve alanda mutlak olarak kabul edilmemiş, toplumun ihtiyaç duyduğu ve özel mülkiyete girmesi halinde toplumun zarar göreceği malların kolektif mülkiyette kalması tercih edilmiş, kişilerin özel mülkiyetine girmesine sıcak bakılmamıştır.

İslam hukukunda mülkiyet hakkına getirilen sınırlamalar, mülkiyetin edinilmesi, mülkiyet hakkının kullanılması veya intikaline yönelik olabilmektedir. Sınırlamalar, mülk sahibinin tercihiyle iradi olabileceği gibi, hukuk sistemince veya devlet tarafından zorla da gerçekleştirilebilir. Bu çalışmada, İslam hukukunda mülkiyet hakkına çeşitli açılardan uygulanan

sınırlamalar ele alınacak ve bunların birey-toplum dengesi açısından gördükleri fonksiyonlara dikkat çekilecektir.

Anahtar kelimeler: mülkiyet, özel mülkiyet, devlet, birey, toplum.

**INDIVIDUAL AND SOCIAL LIMITS OF THE RIGHT TO
PROPERTY IN ISLAMIC LAW**
Dr. Öğr. Üyesi Necmeddin GÜNEY

The purpose of existence of states is to provide the benefit of individuals and to fulfill their needs. Whereas, individuals are one of the founding elements of states. The relationship between the state and individuals occurs within the framework of the law. In Islamic understanding, this legal basis is to obey these issues that God declares in terms of orders or prohibitions, and to conform to public benefit (maslahah) in the permissive field.

The right to property is the strongest of the rights on legal property. The issue of private property has been discussed from legal, social, economic and philosophical aspects throughout history. Apart from the doctrines and ideologies that totally oppose private property, there have been some who accepted it without any limitation. On the other hand, those who pursue the middle way defended the existence of private property within certain limitations. Islamic law is also one of these legal system that accept private property in this middle way. While examining the subject of capacity in many jurisprudential works, the right to property is mentioned within the scope of human rights granted to him with birth.

As in many other fields, the religion of Islam has reshaped the understanding of property in terms of its own fundamentals; it has introduced numerous legal and moral principles in the acquisition and disposal of property. In addition, private ownership was not accepted as absolute in all subjects and areas. It was preferred to keep the collective property of the goods when they were needed by the society ore in the event that private property would damage the society. In these cases, the entry into private property was not allowed.

The restrictions imposed on the right to property in Islamic law may be on the acquisition of property, the exercise of the right to property, or the transfer of property. Restrictions may be voluntary at the discretion of the proprietor, or may be enforced by the legal system or by the state. In this

study, restrictions on property rights in Islamic law will be discussed and their functions in terms of individual-society balance will be emphasized.

Keywords: property, private property, state, individual, society.

BİREYLERİN BOŞANMAYA HAZIR BULUNUŞLUKLARI
ÜZERİNE BİR ÖLÇEK DENEMESİ
Ali BOZGEDİK

KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Hizmetleri MYO
ali.bozgedik@karatay.edu.tr

Boşanma olgusu gerek ülkemizde gerekse dünyada temel problemlerden biri olarak belirmektedir. Ülkemizde de özellikle aile yapımızı tehdit eden boşanma üzerine pek çok çalışma yapılmasına rağmen boşanma, adaylarının boşanma süreci ve sonrası ile ilgili hazır bulunuşluklarına dair literatürde tatmin edici bir çalışma bulunmamaktadır.

Bu anlamda bireylerin ani kararlarla ve getireceği sorumlulukların farkında olmadan boşanmalarını engellemek ve bu durumu bilimsel anlamda tespit etmek amacıyla boşanmaya hazır bulunuşluluk ile ilgili bir ölçeğin geliştirilmesinin önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir. Bu minvalde toplam 68 sorudan oluşan ölçek dört ana başlıkta demografik unsurları, boşanma isteği ile ilgili soruları, boşanma nedenleri ile ilgili soruları ve boşanmaya hazır olma ile ilgili soruları ihtiva etmekte ve ilk defa gerçekleştirilecek bu ölçekle boşanma öncesi süreçte önemli bir durum tespitine ulaşılması hedeflenmektedir.

Geliştirilen bu ölçeğin ülkemizde aile danışmanlığı süreçlerinde ve hukuki süreçlerde özellikle uygulayıcıların kullanımına hizmet edeceği gibi, toplumsal anlamda da bireylerin ailenin çözülmesine dair verdikleri kararlarda durumun aile bütünlüğünü korumaya yönelik olumlu yönde etkileyeceği ümit edilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Boşanma, Hazır Bulunuşluluk, Ölçek, Aile, Aile Danışmanlığı

A SCALE TRIAL ON INDIVIDUALS' READINESS TO DIVORCE

Ali BOZGEDİK

Divorce is one of the main problems both in our country and in the world. Although many research studies have been carried out in our country, especially on divorce which threatens family structure of our society, there is no satisfactory study in the literature on the preparedness of divorce candidates for divorce process and its aftermath.

In this sense, it is thought that the development of a scale related to divorce readiness will fill an important gap in order to prevent individuals from divorcing by sudden decisions and without realizing the responsibilities they will bring, and to determine this situation in scientific terms. In this context, the scale of 68 questions comprises four main topics: demographic elements, questions about divorce request, questions about reasons for divorce and questions about readiness for divorce and with this scale to be realized for the first time, it is aimed to reach an important situation determination in the pre-divorce process.

It is hoped that this scale developed in our country will serve the use of practitioners in family counseling processes and legal processes, as well as in the social sense in the decisions that individuals make about the dissolution of the family will positively affect the situation in order to protect the family integrity.

Key Words: Divorce, Readiness, Scale, Family, Family Counseling

BİREYİN VARLIĞINA YER AÇABİLMEK: ARİSTOTELES VE İBN SÎNÂ'DA NEFSİN TEMELLENDİRİLMESİ VE TANIMLANMASI

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Ali YILDIRIM

Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

yildirimomerali@gmail.com

İbn Sînâ insan konusunda dualist bir anlayışı benimser yani, ona göre insan ruh ve beden olmak üzere iki ayrı cevherden meydana gelmiştir. Ancak onun incelemesinde insan bedensel boyutundan ziyade ruhi boyutuyla ele alınır. Aynı konuda Aristoteles ise fizikalistlere biraz daha yakın durur. Onun felsefesinde insan daha çok beden boyutu ile ele alınır. Ancak nefse dair incelemesinde onun bu duruşunu zora sokacak ifadeler de yer almaktadır. Bu çalışmada her iki filozof tarafından nefsin nasıl tanımlandığını ve bu tanımın nasıl temellendirildiğini ortaya koymaya çalışacağım. Nefse dair yapılan bu tanımın temellendirilmesi noktasında her iki filozof arasındaki benzerlik ve farklılıkları tahlil etmeye çalışacağım. Yine her iki filozof tarafından nefsin bir yetkinlik olarak kabul edilmesinin neden ve sonuçları üzerinde duracağım. Bireysel varlığın nasıl ortaya çıktığı ve şekillendiği de bu çalışmada bu tanım bağlamında ele alacağım bir diğer sorun olacaktır. Nitekim nefis tümel olarak ele alındığında bireyin varlığı sorunlu bir hale gelmektedir. Bu sorun karşısında bireyin varlığına nasıl yer açılabileceği üzerinde durmaya çalışacağım.

Anahtar Kelimeler:İslam felsefesi, nefis, birey, Aristoteles, İbn Sînâ

***TO MAKE ROOM FOR THE INDIVIDUAL'S EXISTENCE:
FOUNDATION AND DEFINITION OF SOUL IN ARISTOTLE
AND IBN SĪNĀ***

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Ali YILDIRIM

Ibn Sīnā adopts a dualist understanding about human beings, in other words, human is composed of two separate substances as soul and body. However, in his examination, the human being is considered in point of the soul rather than the body. Aristotle's position on the same subject is a bit closer to the physicalists. So, in his philosophy, the human being is respected in terms of body. However, in his examination of the soul, there are statements that would enervate his stance. In this study, I will try to reveal how the soul is defined by both philosophers and how this definition is based. Here, I will try to analyze the similarities and differences between the two philosophers on the basis of their definition of soul. Also, I will focus on the reasons and results of the acceptance of the soul as an entelechy by both philosophers. Another matter that I will deal within the context of the definition is how the individual existence of the soul emerges and shapes. As a matter of fact that the existence of the individual becomes problematic when the soul considered as a universal. I will try to focus on how to room for the existence of an individual in the context of this problem.

Key Words: Islamic Philosophy, soul, individual, Aristotle, Ibn Sīnā

***BİREY VE TOPLUM GERİLİMİ: FÂRÂBÎ’NİN FARKLI OLANIN
DIŞLANDIĞI İDEAL TOPLUMUNDAN İBN BÂCCE’NİN FARKLI
OLANI BİREY OLARAK TOPLUM İÇERİSİNDE TUTMA***

ÇABASINA

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Ali YILDIRIM

Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

yildirimomerali@gmail.com

Fârâbî felsefesinin en yüce ereği mutluluğa ulaşmaktır. Mutluluk ise ancak ideal bir toplum içerisinde mümkün olabilir. Mutlu bir hayatı sağlayacak olan ideal toplumun inşasında ise uyum kavramı önemli bir konuma sahiptir. Onun felsefesinde bütün bir kozmik sistem uyum üzerine kurulduğu gibi insan toplumu da kendisine bu uyumu esas almalıdır. Siyasetin yeryüzündeki en yüce görevi, ay üstü âlemdeki Tanrısal siyasetin üzerine kurulu olduğu uyumu, “burada” inşa etmektir. Onun felsefesinde düzen bu uyumdan geçer ve hukuk da bu uyumun tesisi ve devamına hizmet eder. Onun ideal şehri, bir noktada homojen bir toplumun inşasını hedef alır. Bu şehirde erdem, gerçek iyiyi ve gerçek mutluluğu esas alan, filozof ya da peygamber tarafından tebliğ edilen öğretilerdir. Mutlu bir toplum olma bu öğretinin toplum tarafından kabulünü şart koşar. Onun şehrinde genel eğilimden farklı yaşayan bireye yer yoktur. Erdemli bir toplumdaki erdemsiz insana yer olmadığı gibi erdemsizlerin arasında da erdemli bir insan varlığını sürdüremez. Fârâbî’nin ona tavsiyesi dönüştürebiliyorsa bu toplumu ıslaha çalışması, bu olmazsa oradan hicret etmesidir. Eğer bunu da yapamıyorsa ona göre bu insanın yaşamaması yaşamısından daha iyidir. Bu durum bize onun toplumunda farklı olan bir bireyin yaşama şansının olmadığını söyler. Erdemsiz bir toplumdaki erdemli ve yalnız bir bireyin tek çıkış yolu ölüm müdür? Endülüslü filozof İbn Bâcce tam da buradan yola çıkar ve felsefesini erdemsiz bir toplumdaki bireyin hayatını nasıl devam ettirebileceğinin üzerine kurgular. Bu tebliğde İbn Bâcce’nin yalnız adamın toplum içerisinde “iyi bir birey olarak” hayatta kalması konusundaki öğretisini ele almaya çalışacağım.

Anahtar Kelimeler: Fârâbî, İbn Bâcce, birey, erdemli şehir, uyum

**INDIVIDUAL AND COMMUNITY TENSION: FROM AL-
FĀRĀBĪ'S VIRTUOUS CITY IN WHICH DIFFERENT
INDIVIDUAL IS EXCLUDED TO IBN BĀCCE'S EFFORT TO
KEEP THE DIFFERENT IN THE CITY**

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Ali YILDIRIM

The supreme goal of al-Fārābī's philosophy is to reach happiness. The happiness, according to him is possible only in a virtuous society. The concept of harmony has a significant role in the construction of the virtuous city that will provide a happy life. In his philosophy, since the entire cosmic system is based on harmony and human being must take this harmony as an example in society. The ultimate duty of politics in this world is to generate heavenly harmony "here" in society. In his philosophy, the order depends on this harmony and law serves to establish and maintain this harmony. His ideal city is at some point aims to establish a homogenous society. In this city, virtue is that a doctrine based on true good and true happiness and the teaching taught by prophet and philosopher. Being a happy society requires acceptance and performs the teaching by society. In his city, there is no place for an individual who lives in a different style from the general lifestyle. Again, there is no place in the virtuous city to unvirtuous men just like there is no place to the virtuous men in the unvirtuous city. The advice of al-Fārābī to him is struggling with the corruption and tries to convert it if he can and if he cannot do that then the emigration to a virtuous society, if there is one virtuous city around him. If he cannot emigrate, according to al-Fārābī, his death is better than his life in this city. This statement tells us that in al-Fārābī's society there is no chance of living for an individual who lives in a different style. Is death the unique way for the virtuous person who lives in an unvirtuous city? Ibn Bācce, an Andalusian philosopher, starts to move from in this very point and built his political philosophy on how a virtuous man can sustain his life in an unvirtuous city. In this study, I will try to evaluate Ibn Bācce's teaching about the survival of a lonely individual as a "virtuous individual" in an unvirtuous society.

Key Words: al-Fārābī, Ibn Bācce, individual, virtuous city, harmony

BİRLİKTE YAŞAMA İMKANI ÜZERİNDE ETKİLERİ
BAKIMINDAN İYİ VE KÖTÜNÜN ONTOLOJİSİ ÜZERİNE BİR
ANALİZ

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ERDEM

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi

omferdem@hotmail.com

Birçok düşünüre göre ruh beden birlikteliğinin temel amacı insanın beden aracılığıyla elde edebileceği yetiler sayesinde kemal yolunda ilerlemesidir. Ancak hem ruhi hem de maddi bir yönü bulunan insan bedeninin maddi yönünün ortaya çıkaracağı sorunlarla da mücadele etmek durumundadır. Nitekim bir çok filozofa göre madde kemali tam olarak kabul edebilecek nitelikte değildir ve bu noksanlıklar da kötülüğün ortaya çıkmasında en temel sebeptir. İnsanın bu varoluş hikayesinde temel amaç ruh beden birlikteliğini doğru bir şekilde idare etmektir. Ruhun doğasını bedeninin arzuları neticesinde bozmadan koruma çabası ahlak olarak tanımlanabilir. İnsanoğlu varoluş süreci içerisinde bu fitratı korumak ve kemale doğru ilerlemekle sorumlu tutulmuştur.

Üzerine sorumluk yüklenmiş insan felsefenin de temel konularından biri olan ahlakın, dolayısıyla iyi ve kötünün bilgisini nereden alacaktır? İyi ve kötü nedir? İyi ve kötü göreceli midir? Bizzat yaratılmışlar mıdır? Kaynakları nelerdir? Şayet yaratılmışlarsa bunlar karşısında özellikle kötülük karşısında insan ne yapabilir? Mutlak iyi bir yaratıcı kötülüğün ortaya çıkışına neden izin vermektedir? Tüm bu sorular insanın hem kendini hem de ilişkide olageldiği herşeyi kuşatmaktadır. İnsanın kendisi dışında var olanlar yani ötekilerle olan müünasebetler günümüzde daha çok hukuk ile düzenlenmeye çalışılmasına rağmen hukuki düzenlemelerin bu konuda insanın içinden gelen ahlaki duygular kadar etkin olamadıkları da gözlenmektedir. Bu bağlamda iyinin ve kötünün karakteri çözümlenmeli, kötünün ortaya çıkmasında katalizör bir etkiye sahip olan adaletsizliğin engellenmesi sağlanmalıdır. Sokrates'in de dediğigibi insan acaba kötülüğü cahilliği sebebiyle mi yapmaktadır veya kötülük doğuştan getirdiği bir özellik midir? İyilik yayılma gücüne sahip midir? Örgütlü iyiliğin birlikte

yaşama etkisi olabilir mi? Tebliğimizde bu sorular ışığında iyilik ve kötülüğün ontolojileri ele alınarak insanın ötekisi olan tüm varlıklarla birlikte yaşamasına etkileri üzerinde durulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İyi, Kötü, Ahlak, Ruh, Felsefe, Birlikte Yaşama

**AN ANALYSIS ON THE ONTOLOGY OF GOOD AND EVIL IN
TERMS OF THEIR EFFECTS ON THE POSSIBILITY OF
COEXISTENCE**

Assist. Prof. Dr. Ömer Faruk ERDEM

According to many thinkers, the main purpose of the soul-body unity is the progression of the human being capabilities retrieved through the body. However, the human being, which has both a spiritual and a material aspect, has to struggle with the problems that will arise from the material aspect of the body. As a matter of fact, according to many philosophers, matter is not fully capable of accepting excellence and these deficiencies are the main reason for the emergence of evil. In this existence story of human, the main purpose is to correctly manage the spirit-body unity. The effort to preserve the nature of the soul without disturbing the desires of the body can be defined as morality. Mankind has been held responsible for preserving this nature and progressing towards excellence during this existence process.

Where will the human being take the knowledge of morality, which is also one of the fundamental issues of philosophy, and therefore the knowledge of good and the evil? What is good and evil? Are good and evil relative? Are they created in person? What are their sources? If they were created, what can one do against them, especially against evil? Why does the absolute good God allow the emergence of evil? All these questions encompass both the self and everything that is in relationship with it. Today, although the relations with the others are mainly regulated by law, it is observed that legal arrangements cannot be as effective as the moral feelings of the people. In this context, the character of good and evil should be analyzed and the injustice that has a catalyst effect on the emergence of evil should be prevented. As Socrates says, does man do evil because of his ignorance, or is evil an innate trait? Does goodness have the power to spread? Can organized goodness have the effect of living together? This paper deals with the ontologies of good and evil in the light of these questions and their effect on the coexistence of human beings and all other beings.

Keywords: Good, Evil, Ethic, Spirit, Philosophy, Coexistence

**TOPLUMSAL BARIŞI TESİS ETME STRATEJİSİ OLARAK
THOMAS HOBBS'UN KİTAB-I MUKADDES ELEŞTİRİSİ**

Doç. Dr. Ramazan ADIBELLİ²

Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi A.B.D.

adibelli@erciyes.edu.tr

Ortak bir kültürü paylaşan, belli bir toprak parçasında yerleşik ve kendilerini birleşik ve özgün bir varlık olarak gören insanlardan oluşan bir grup şeklinde tanımlanan “toplum”u oluşturan bireylerin kimliğini ve dolayısıyla “öteki” ile ilişkilerini belirleyen en önemli amil modern döneme kadar din olmuştur. Bu durum Avrupa halkları için geçerlidir. Batı Roma İmparatorluğunun 5. asırda yıkılışından sonra ortaya çıkan otorite boşluğunu Ortaçağ boyunca Kilise doldurmuştur. Roma İmparatorluğunun Hristiyan İmparatorluğuna dönüştüğü bu süreçte birer Roma vatandaşı olan halk Hristiyan tebaa dönüşmüştür. Meşruiyetini Kitab-ı Mukaddes’ten alan ve kutsal yazıları okuma ve yorumlama yetkisini sadece kendisinde görerek hem dini hem de dünyevi iktidar üzerindeki hak iddiasında bulunan Papanın özellikle ruhani alanda tek otorite oluşu 16. yüzyıla kadar devam etmiştir. Hem Papanın ruhani otoritesine, hem dünyevi konulardaki otorite iddiasına, hem de Kitab-ı Mukaddes yorumu konusundaki tekelci anlayışına itiraz eden Protestanlık hareketi sonucunda ortaya çıkan bölünmeler Avrupa’yı onlarca yıl devam eden “Din Savaşları”na sürüklemiştir. Din savaşlarının meydana getirdiği kaotik ortam karşısında düşünürler çözüm bulmaya çalışmışlardır. Bunlardan biri İngiliz filozof Thomas Hobbes’tur (1588-1679). Hobbes’un düşündüğü çözüm, hem Devletin hem de Kilisenin başında mutlak yetkiye bir hükümdarın bulunmasıydı. Böyle bir otoriteyi tesis etmek, asırlardır Kitab-ı Mukaddes yorumu konusunda tek yetkili merci olan Kilisenin başı olan Papanın otoritesini ve Kilisenin hâkimiyet iddialarını geçersiz kılmaktan geçiyordu. Leviathan adlı eserinde Hobbes, hem Hristiyan teolojisinin hem de Papa’ya ve daha geniş anlamda Kiliseye atfedilen meşruiyet ve yetkilerin Kitab-ı Mukaddes’i yanlış yorumlamaktan kaynaklandığını savunur. Hobbes, Hristiyanlığın kutsal kitaplarını sola

² Bu çalışma, Erciyes Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi’nce 8170 no’lu proje çerçevesinde desteklenmiştir.

scriptura anlayışı çerçevesinde daha önce hiç görülmemiş bir şekilde yeniden yorumlar.

Katolik inancına göre İsa'yı mesih olarak kabul eden bütün inanlar, "İsa'nın bedeni" olarak kabul edilmektedir. Hobbes temel tezi, Avrupa'daki savaşların yerel hükümdarlara bağlı olan gruplarla dini topluluklara ve özellikle de Papa'ya tabi olanlar arasındaki bölünmelerden kaynaklandığı düşüncesine dayanır. Farklı otoritelere bağlılıklar ihtilaflara, ihtilaflar da savaşları neden olmaktadır. Hobbes'ün din kaynaklı olarak gördüğü problemin çözümüne yönelik siyasi projesinin amacı, dini-dünyevi otorite dikotomisini ortadan kaldırarak insanları tek bir hükümdara itaat çerçevesinde birleştirerek barış ortamı sağlamaktır. Bu projenin özü, İsa'nın vekili iddiasıyla evrensel bir iman topluluğu üzerinde hâkimiyet kuran Papa'nın başında bulunduğu Kilisenin bütün dogmalarını bir yapısökümüne dayanır. Papa'nın İsa'nın vekili değil, Romalıların pontifex maximus kurumunun varisi olduğunu ve doktrin konusundaki birçok hatanın buradan kaynakladığını savunan Hobbes birçok dini pratik, sakrament ve akideyi de din dışı görür. Hobbes'ün siyasi projesinin yöntemi olan Kitab-ı Mukaddes eleştirisinde Cennet, Cehennem ve hatta Teslis gibi temel dogmaları geleneksel yorumdan tamamen farklı yorumlar. Hobbes böylece Kilisenin yanlışlığını ve dolayısıyla din konusunda yetkin olmadığını göstermek istiyordu. Hobbes'a göre Hıristiyan topluluğunun yasası konumunda olan Kitab-ı Mukaddes anlayışı Kilise tarafından oluşturulduğu şekliyle toplumu savaşa sürüklemişti ve dolayısıyla da toplumsal barışı temin etme hususundaki yetersizliğini kanıtlamıştı. Dolayısıyla Kitab-ı Mukaddes, yeni bir yoruma tabi tutulmalı, Kilise otoritesi Papa'dan alınıp hükümdara devredilmeliydi. Böylece hem dini hem de dünyevi iktidar milli bir hüviyet kazanmış olacak ve şiddet son bulacaktı. Hobbes'ün sisteminde din bağı ile birbirlerine bağlanan ve kişilerarası ilişkileri bu çerçevede belirlendiği bir düzenden herkesin hükümdara yana devlet reisine mutlak bir itaatle bağlandığı ve kişilerarası ilişkilerin de toplumsal sözleşmeyle belirlendiği bir düzen öngörülmektedir. Bu çalışmada Hobbes'un projesi anlatıldıktan sonra bunun imkânı ve insanlararası ilişkiler noktasındaki sorunları tartışılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Thomas Hobbes, Kitab-ı Mukaddes eleştirisi, din savaşları, toplumsal barış.

**THOMAS HOBBS' BIBLE CRITICISM AS A STRATEGY FOR
ESTABLISHING SOCIAL PEACE**
Doç. Dr. Ramazan ADIBELLİ

Until the modern era, religion was the most important factor determining the identity of individuals who form a “society”, which is defined as a group of people who share a common culture, settled in a certain piece of land and see themselves as a unified and unique entity. This was also the case for the peoples of Europe. After the fall of the Western Roman Empire in the 5th century, the Church filled the gap of authority during the Middle Ages. In this process, when the Roman Empire became a Christian Empire, the people, who were citizens of Rome, became Christian subjects. The spiritual authority of the Pope, who took its legitimacy from the Bible and claimed the right to read and interpret the sacred scriptures and claimed both religious and secular power, continued until the 16th century. The divisions that emerged as a result of Protestantism, which objected both to the Pope's spiritual authority, and his claim to authority on worldly matters, and to his monopolistic understanding of the Bible interpretation, led Europe to the “Religious Wars” that continued for decades. In the face of the chaotic environment created by religious wars, thinkers tried to find a solution. One of them was the English philosopher Thomas Hobbes (1588-1679). The solution found by Hobbes was that it must be a ruler of absolute authority at the head of both the State and the Church. To establish such an authority meant to invalidate the authority of the Pope, who was the head of the Church, the sole authority for the interpretation of the Bible for centuries, and the claims of the Church's sovereignty. In his book *Leviathan*, Hobbes argues that both Christian theology and the legitimacy and authority attributed to the Pope and, more broadly, to the Church stem from misinterpreting the Bible. Hobbes reinterprets the holy books of Christianity in a manner never seen before within the framework of the Reformation *sola scriptura* understanding.

According to the Catholic belief, all believers who accept Jesus as the Christ are regarded as forming the “body of Jesus”. Hobbes' basic thesis is based on the idea that wars in Europe stem from the divisions between

groups that are subordinate to local rulers and religious communities, especially those subject to the Pope. Commitments to different authorities lead to conflicts and conflicts lead to wars. The aim of Hobbes' political project for the solution of the problem, which he sees as rooted in religion, is to eliminate the dichotomy of religious-secular authority and to unite people in a single ruler and to create a peaceful environment. The essence of this project is based on a deconstruction of all the dogmas of the Church headed by the Pope, who presided over a universal community of faith with the claim of being Jesus's vicar. Hobbes argues that the Pope is not the vicar of Jesus but the heir to the pontifex maximus of the Romans and that many errors in doctrine stem from this. In his critique of the Bible, which is the method of Hobbes' political project, he interprets fundamental dogmas such as Paradise, Hell and even the Trinity completely differently from Church's traditional interpretation. Hobbes thus wanted to show that the Church was wrong, and therefore was not competent in matters of religion. According to Hobbes, the established Bible conception, which was the law of the Christian community, led society to war as it was constituted by the Church, and thus proved its inability to ensure social peace. Therefore, the Bible should be subject to a new interpretation and the authority of the Church should be taken from the Pope and handed over to the ruler. Thus, both religious and worldly power would have gained a national identity and violence would come to an end. Hobbes' system, prescribes that everyone should be connected to the head of state with absolute obedience and that the interpersonal relations should be determined by social contract. After discussing Hobbes' project, this study tackles the possibility of such a project and its problems in terms of inter-human relations.

Key Words: Thomas Hobbes, Bible criticism, religious wars, social peace.

DİN EĞİTİMİ VE FARKLILIKLARLA YAŞAMA TECRÜBESİ

Öğr.Gör. Saadet İDER

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi

Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Din Eğitimi Anabilim Dalı

sciftkat@erbakan.edu.tr

Dini çeşitlilik dini araştırmalarda çoğunlukla dinlerin birbirine üstünlük kurma, birbirini görmezden gelme ya da birbirini kucaklama şeklindeki çözüm önerileriyle kendini gösteren bir problem durumundadır. Dini referanslarla temellendirilen bu çalışmalar meselenin akademik dinamizmini korumakta, ancak toplumsal gerçekliğinden uzak kalmaktadır. Dini araştırmalarda dini referansları tekrar etmekten öteye giderek somut tespitler ortaya koyma ve tespitlere yönelik çözüm sunma ihtiyacı kendini göstermektedir. Yapacağımız çalışmanın amacı din eğitiminin farklılıklarla yaşama tecrübesi üzerindeki etkisini ortaya koymaktır. “Din eğitimi bireylerin farklı din mensuplarıyla bir arada yaşama tecrübesini nasıl etkilemektedir?” sorusu çalışmanın temel problemidir. Nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştireceğimiz araştırmada katılımcılar ölçüt örneklem yoluyla belirlenecektir. Katılımcıların yüksek din öğrenimi görmüş olması ve farklı din mensuplarıyla bir arada yaşama tecrübesine sahip olması ölçüt olarak kabul edilecek ve elde edeceğimiz veriler içerik analiziyle değerlendirilecektir. Araştırma sonucunda din eğitiminin farklı din mensuplarıyla bir arada yaşama tecrübesini nasıl etkilediği tespit edilecek ve yüksek din öğretiminin bu konudaki yeterlilik durumu tartışılarak soruna ilişkin çözüm önerileri geliştirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Din eğitimi, dini çeşitlilik, yüksek din eğitimi.

**RELIGIOUS EDUCATION AND THE EXPERIENCE OF LIVING
WITH RELIGIOS DIVERSITY**

Lect. Saadet İDER

Religious diversity is mostly discussed in the religious studies by the solutions of religious exclusion, religious inclusion or religious toleration. Based on the religious references, the studies keep the matter active academically. However, they lack of the social reality. It's necessary to discuss the matter in the tangible data and offer solutions for the revealed problems. The aim of this study is to reveal the effect of the religious education on the living with religious diversity. The main problem of the study is that "How does religious education contribute to living together with the other religious beliefs?". It's planned to apply the qualitative research methodology for the research and the purposeful sampling strategy for the selection of the participants and the content analysis method for the data analysis. The higher religious education and the experience of living with religious diversity are appointed as two main criteria of the selection of the participants. The findings of study will reveal the proficiency of the higher religious education in contributing to the experience of living with religious diversity.

Keywords: Religious education, religious diversity, higher religious education.

**KÜLTÜREL DOKU VE DEĞER FARKLILAŞMASI BAĞLAMINDA
EBÛ NUVÂS'IN GELENEKSEL ARAP ŞİİRİ ANLAYIŞINA
BAŞKALDIRISI**

Dr. Selçuk PEKPARLATIR

Necmettin Erbakan Üniversitesi, A.K. İlahiyat Fakültesi Temel İslam

Bilimleri-Arap Dili ve Belagatı

spekparlatir@gmail.com

Geleneksel Arap şiiri anlayışına göre kaside, kalıplaşmış belli bir iç plan dâhilinde söylenmelidir. Buna göre şair sevgilinin terk ettiği diyarlarda durur, geçmişî yâd edip ağlayarak şiirine başlar. Ardından çöl yolculuklarını anlatarak, kum, deve gibi belli başlı bazı unsurların tasvirini yapar. Medih, fahr, hiciv gibi esas konulara ise şiirin son bölümünde yer verir. Bu anlayış Arap edebiyatının her döneminde önemli tartışmalardan biri olmuştur. Bazı edebiyatçılar, kayıtsız şartsız, şairlerin bu minvalde şiirler kaleme almasını savunurken bazıları kültürel dokunun ve sosyal şartların farklılaşmasıyla birlikte, Arap şiirindeki geleneksel yapının yerine modern ve değişen şartlara uyumlu bir anlayışın benimsenmesi zorunluluğunu ifade etmişlerdir. Abbâsîler'in ilk döneminde yaşayan Ebû Nuvâs (ö. 198/813) da sahip olduğu fikirler ve kaleme aldığı dizelerle Arap şiirinde devrim niteliğinde sayılabilecek bir değişimin fitilini ateşlemiştir. Nitekim yaşadığı kültürel ve sosyal dokunun gerçekçi yapısını şiirlerine yansıtmayı yeğleyen şair, kasideye atlâl ile başlanması ya da Leylâ ve Hind gibi belli başlı kadın isimlerinin kullanılmasını bazı şiirlerinde alaycı bir üslupla eleştirmiş ve Arap şiirinde yeni bir anlayışın gelişmesine yol açmıştır. İşte bu çalışmada şairlerin ve edebiyatçıların parçası oldukları sosyal ve kültürel yapıdan hangi ölçüde etkilendikleri, değişen şartların kalıplaşmış bazı geleneksel değerlerde meydana getirdiği değişiklikler, Abbâsî dönemi şairi Ebû Nuvâs ve onun klasik Arap şiiri anlayışına karşı çıkan dizeleri üzerinden ele alınacaktır.

Anahtar Sözcükler: Ebû Nuvâs, Kültürel Doku, Arap Şiiri, Abbâsî

**ABU NUVAS'S REBELLION OF TRADITIONAL ARABIC
POETRY IN THE CONTEXT OF CULTURAL TEXTURE AND
VALUE DIFFERENCES**
Dr. Selçuk PEKPARLATIR

According to the traditional understanding of Arabic poetry, qasidah should be said in a certain conventional internal plan. According to this, the poet stops in the lands left by his beloved and starts his poem by wailing the past. He then describes the desert journeys and depicts certain elements such as sand and camels. He gives place to essential topics such as praise, boasting and satire in the last part of the poem. This understanding has been one of the important debates in all periods of Arabic literature. Some literati have argued unconditionally that poets write poems in this way, while some have expressed the necessity of adopting modern and changing conditions instead of the traditional structure in Arabic poetry with the differentiation of cultural texture and social conditions. Abu Nuvas (d. 198/813), who lived in the first period of Abbasids, ignited a revolution that could be considered as a revolutionary change in Arabic poetry with his ideas and verses. As a matter of fact, the poet, who preferred to reflect the realistic structure of the cultural and social texture he lived in to his poems, criticized the start of qasidah with *atlat* or the use of certain female names such as Leyla and Hind in some of his poems with a cynical style and led to the development of a new understanding in Arabic poetry. In this study, how the poets and writers are influenced by the social and cultural structure which they are a part of it, and the differences created by changing conditions in some traditional values will be discussed through Abbasid poet Abu Nuvas and his **verses opposing classical Arab poetry.**

Keywords: Abu Nuvas, Cultural Texture, Arabic Poetry, Abbasid

GÜNÜMÜZDE FİKRİ VE SOSYAL UZLAŞININ İMKÂNI OLARAK

“İRCA” TEORİSİ

Dr. Öğr. Üyesi Seyithan CAN

Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Kelam Anabilim Dalı

seyithancan@gmail.com

İslam tarihinde Hz. Osman'ın şehit edilmesi, Cemel ve Sıffin savaşları ile Müslümanlar'ın birbirlerini öldürmeleri neticesinde başlayan kaos ortamı, Müslümanlar'ın arsasında hoşgörüyü, birlik beraberliği ve birlikte yaşama imkanını ortadan kaldırmıştır. Özellikle Haricilerin, Allah'ın emrine aykırı davranan kişilerin (Büyük günah) kâfir olacağını ve tövbe etmediği takdirde öldürüleceğini, kendilerinden olmayanların da dinden çıktıklarını iddia ederek, onları öldürmeleri, güvensiz bir ortamın oluşmasına sebebiyet vermiştir. Haricilerin bu eylemlerini, amelin imandan bir parça olduğunu söyleyerek teolojik bir bağlam kazandırmaları, İslam düşüncesinde ilk defa, teo-politik fikirlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Haricilerin toplumsal kaosa sebep olacak bu anlayışlarını teolojik bağlama dayandırmaları reaksiyonel tepkileri de beraberinde getirmiştir. İrca teorisi de Hariciler'in aksine iman ile amelin birbirinden ayrı olduğunu söyleyen ve Allah'a inandığını söyleyen herkesin iman dairesinde kabul edilmesi gerektiğini ortaya koyar. İrca teorisinin en önemli özelliği toplumsal ayrışmayı teolojik bağlama dayandıran Haricilerin aksine, toplumsal birlik ve beraberliği teolojik bağlamla temellendirmesidir. Bu noktada irca teorisi, farklı düşüncelerin tekfir edilememesi gerektiğini söyleyerek, sadece Müslüman dini anlayışlarının değil, diğer kültür ve dini inanışlarla bir arada bulunabileceğini göstermiştir.

Bu teoriyi savunanlara Tarihsel süreçte Mürcie denilmiştir. Mürcie aynı zamanda Emeviler'in mevali politikasına karşı da bir duruşun adı olmuştur. Zira Müslümanlar kardeşlik anlayışına rağmen Arap olmayan Müslümanlar ikinci sınıf Müslüman muamelesi görmüştür. Bu anlayışa karşılık Mürcie aynı zamandan Müslümanlar'ın her zaman birbirleriyle birlikte olmalarını ve aralarındaki mezhebi farklılıkların ötekileştirici olmamasını savunmuştur.

Özellikle irca teorisinin hem Ehl-i sünnetin iman anlayışına etki etmesi hem de Hanefi-Mâturîdî düşüncecin sistematikleşmesine katkı sağlaması önemini daha da arttırmaktadır. Ancak İrca her ne kadar kardeşlik eşitlik, birlik beraberlik barış ve adalet anlayışı üzerinde bir kurulu bir düşünce olsa da iman ile ameli ayırmaları bazı kesimlerce istismar edilmiş ve amellerin hafife alınmasına sebebiyet vermiştir. Bu anlamda aşırı Mürcii gruplar irca teorisinin itibar kaybetmesine de zemin hazırlamışlardır.

Anahtar Kelimeler: Mürcie, İrca Teorisi, İman, Amel, Birlik Beraberlik.

***"IRCA" THEORY AS AN POSSIBILITY OF INTELLECTUAL AND
SOCIAL RECONCILIATION IN NOWADAYS***
Dr. Öğr. Üyesi Seyithan CAN

The chaos that began as a result of the martyrdom of Hazrat Osman in the history of Islam, the wars of Cemel and Siffin and the Muslims killing each other eliminated tolerance, unity and coexistence in the land of Muslims. In particular, the Harijins, those who violate God's command (Great sin) will be blasphemous and will be killed if he does not repent, and those who are not of them will kill them by claiming that they are out of religion, creating an unsafe environment cause. For the first time, the emergence of teo-political ideas in Islamic thought led to the introduction of these actions by the Harijins in a theological context by saying that work is a part of faith.

The reactionary reactions of the foreigners based on these theological contexts that would cause social chaos brought about the reaction. The basing of these insights of Harijins that would cause social chaos on a theological context has brought with it reactionary reactions. The most important feature of irca theory is that it bases social dissociation with theological context, as opposed to the Externals, which base social dissociation on theological context. At this point, irca theory has shown that different ideas cannot be monosylly, and that it can coexist not only with Muslim religious understandings, but also with other cultural and religious beliefs.

The proponents of this theory were called Mürcie in the historical process. Mürcie was also the name of a stance against the mevali policy of the Umayyads. Because despite the understanding that Muslims are brothers, non-Arab Muslims have been treated as second-class Muslims. In response to this understanding, Mürcie argued that Muslims should always be with each other and that the differences between them should not be othering.

In particular, the irca theory has an effect on the Ahl al-Sunnah's understanding of faith and also contributes to the systematicization of the Hanafi-Maturidi thinker. However, although the Irca is an established idea

on the understanding of brotherhood, equality, unity, peace and justice, their separation of faith and action has been exploited by some groups and has led to their actions being underestimated. In this sense, extreme Murcii groups have prepared the ground for the loss of credibility of irca theory.

Key Words: Murcia, Irca theory, Faith, Action, Unity and solidarity

**KUR'AN'A GÖRE EKSTREMİZM VE KARŞI DURUŞ: KÂRÛN VE
KAVMİ ÖRNEĞİ
(KASAS 28/76-84. AYETLER ÖZELİNDE)**

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman NAROL

Selçuk Üniv. İslami İlimler Fakültesi Tefsir A.B.D

snarol@selcuk.edu.tr

Yaratıcı evrende var olan her şeyi belli bir düzen de yaratmış ve her varlığa üstlenmesi gereken sorumlulukları vahiy ile bildirmiştir. Allah Teâlâ'nın insan-hayvan canlı-cansız ayırt etmeden bütün varlıklara yüklediği bu sorumluluklardan bazıları aşırılıklardan uzak kalma, koyduğu kurallara ve sistemlere uyma, haddi aşmama ve var olan dengeyi bozmama ilkeleridir.

İnsan ve cinler dışında bütün varlıklar kusursuz ve koşulsuz bir biçimde bu verilen görevleri yerine getirirken irade ve ihtiyar sahibi olan insan, kimi zaman sorumluluklarının gereğini yerine getirmiş ve haddi aşmamış, çoğu zaman da kendisine çizilen sınırların dışına çıkarak bir takım aşırılıklarda bulunmuştur.

Hız. Âdem'in iki oğlu arasında başlayan aşırılık ve onun karşısında var olması gereken dengeli duruş, İnsanlık tarihi boyunca her dönemde müspet ve menfi örnekleriyle karşımıza çıkmaktadır. İnsanlık ailesinin fertleri arasında ortaya çıkan bu ilk örneğin, hayatın içinden yaşanmış olaylar şeklindeki benzerleri tarihi süreç içerisinde farklı boyutlarıyla Kur'an'da aktarılmıştır. Bunlardan birisi de Kârûn ve kavmi arasında gerçekleşmiştir. Aşırılık adına pek çok olumsuz vasfın sembol şahsı konumunda olan Kârûn'un kendisini diğer insanlardan üstün görmesi, kavmine karşı haddi aşması ve makul çizgide yer alan erdemlilerin oluşturduğu kavminden bir grubun onun karşısındaki tutumu Kasas suresi 28/76-84. ayetlerde anlatılmaktadır.

Aşırılık-haddi aşma kavramının; İnkârcılık, yalancılık, bozgunculuk, ihanet, servet ve makam hırsı, kibirli olma ve gösteriş budalılığı gibi pek çok olumsuz yönünün kendi üzerinde tecessüm ettiği sembol şahsiyetlerden birisi olan Kârûn, bu aşırılıkları sayesinde iman ettiği halde sonradan isyan

etmiştir. Bunun doğal bir sonucu olarak yaşadığı dönemde haddi aşmanın, azgınlığın ve küfrün temsilcisi konumunda olan Firavun ve Hâmân'la birlikte hareket ederek Hz. Musa'ya karşı mücadele etmiş sonunda da ilahi cezaya çarptırılarak helak olmuştur. Kur'an onun aşırılıklarını, özelde aynı nitelikleri taşıyan müşriklerin önde gelenlerine, genelde de ise müşrik zihniyetin her dönemdeki temsilcilerine örnek verirken aynı zamanda kavminin erdemlilerinin sergilediği tutumu her devirdeki toplumun aklına ve vicdanına hitap eden bir mesaj olarak sunmuştur.

Bu çalışmada Kasas suresi 28/76-84 arası ayetler özelinde aşırılıklar karşısında aklıselim bir duruşun hem Allah-insan hem de İnsan-toplum arasındaki ilişkiler açısından önemi ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, ekstremizm, Kârûn, Kasas suresi, İnsan

EXTREMISM AND OPPOSITION ACCORDING TO THE QUR'AN:
THE EXAMPLE OF KORAH AND HIS PEOPLE
(SPECIFIC TO THE VERSES OF SURAH AL-QASAS 76-84)

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman NAROL

The Creator created everything that exists in the universe in a certain order and revealed to each being the responsibilities it has to assume. Some of these responsibilities imposed by Allah Almighty on all beings without differentiating between human, animals and lifeless are the principles of staying away from excesses, complying with the rules and systems set, not exceeding the limit and keeping the existing balance.

While all beings, except human beings and demons, perform these duties perfectly and unconditionally, mankind who has will and choice, has sometimes fulfilled the requirements of his responsibilities and has not exceeded the limits, but often has gone beyond the limits drawn to him and has made a number of excesses.

The extremism that began between Adam's two sons and the balanced stance that must be there in front of this, comes up with positive and negative examples in every period throughout human history. Similarities to this first example among the members of the human family, as real events of life, reflected in the Qur'an in different dimensions during the historical process. One of the examples of this extremism took place between Korah and his people. As a symbolic person of many negative qualities in the name of extremism, Korah's reckoning himself as superior to other people, his exceeding the limits among his people and the attitude of a group of the virtues of reasonable people against him are mentioned in the Qur'anic verses al-Qasas 28:76-84.

Korah, as one of the symbols of many negative aspects of the concept extremism-transgression such as denial, lying, defeat, betrayal, ambition of wealth and authority, arrogance and pretentiousness, rebelled even though he believed previously, because of these excesses. As a natural consequence of this, he fought against Moses acting together with Pharaoh and Hamman, who are then the representatives of transgression, rage and blasphemy, he finally has been destroyed by divine punishment. The Qur'an gives examples

of his excesses to the polytheists Meccan leaders of the same qualities in particular and to the representatives of the polytheist mentality of each period in general, as well as presents as a message that appeals to the minds and consciences of the society in every era.

In this study, the importance of a reasonable stance against the excesses in terms of the relations between God and human beings as well as between member and society will be discussed with specific reference to the Qur'anic verses al-Qasas 28:76-84.

Key Words: Qur'an, extremism, Korah, Surah al-Qasas, Mankind.

**KUR'AN'DA ÖTEKİYLE YAŞAMA KÜLTÜRÜ (MÜCÂDELE
SURESİ 9 VE 10. AYETLER BAĞLAMINDA)**

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman NAROL

Selçuk Üniv. İslami İlimler Fakültesi Tefsir A.B.D.

snarol@selcuk.edu.tr

Tarih boyunca en ilkel toplumdan en ileri topluma kadar her toplumun bireyleri arasında sağlıklı bir iletişim kurabilme ve birlikte var olma çabası ancak ortaya koydukları birtakım normlar çerçevesinde gerçekleşmiştir. Öyle ki, yazılı ya da sözlü olan bu normlar, toplumdaki bireylerin yemek yemelerinden giyim kuşamlarına, doğum ve ölüm anında yerine getirmek durumunda oldukları uygulamalardan komşular arası ilişkilere varıncaya kadar hayatın her alanında kendini göstermiştir. Bireyler toplumsalın karşısında kendi sorumluluklarını, yaşadıkları topluma olan aidiyetlerinin bir ifadesi ve dışa yansımaları olarak yerine getirmişlerdir. Zaman zaman bu konudaki sorumluluklarını yerine getirmeyen ya da eksik yapanlar toplum tarafından uyarılmış yerine göre onlara bir takım cezalar ve yaptırımlar uygulanmıştır.

Toplumsal normlar zamana topluma ve şartlara göre farklılıklar gösterse de bazıları tarihi seyir içerisinde insanlığın ortak değeri haline gelmiş ve tüm insanlık tarafından benimsenmiştir. Bunlardan birisi de en az üç kişinin bir arada bulunduğu bir ortamda kendi aralarında diğerlerinden ayrı olarak, gizli ve fısıltılı konuşmanın doğru olmadığı evrensel insani değerdir. Şahıslar arasında gerçekleşen bu durum, diğerlerinin aleyhine, gizli toplantılar, planlar ve tuzaklar şeklinde, gruplar, topluluklar ve hatta en geniş anlamda ve küresel ölçekte devletlerarasında da gerçekleşmiştir.

İslamiyet insanlığın sahip olması gereken bu evrensel ilkeleri her daim ön alıcı ve yol gösterici bir şekilde hep ortaya koymuştur. Kur'an-ı Kerim bir yandan farklı ayetlerde müşriklerin, Yahudi ve münafıkların, Müslümanlar aleyhine gizli konuşmalar ve toplantılar yaptıklarından bahsederken diğer taraftan Müslümanların kendi aralarındaki ilişkilerinde de bir takım gizli konuşmaların ve fısıldaşmaların olmaması gerektiğini, ahlaki ve insani bir erdem olarak vurgular. Kur'an, gizli konuşmaların, planların ve

fısıldaşmaların toplumu oluşturan bireylerin bir arada yaşamasının önünde engel olan şeytan işi bir eylem olarak kabul eder ve bu durumu iki kişi arasında gizlice konuşmak, fısıldaşmak ve gizli düşünce anlamlarına gelen “necvâ” kavramıyla ifade eder. İsrâ 17/47, Enbiyâ 21/3, Nisâ 4/114, Tevbe 9/178, Tâhâ 20/62, Zuhuruf 43/80 ve Mücâdele 58/7-10. ayetlerde “necvâ” kelimesi bu söz konusu anlamlarda kullanılmıştır. Bu ayetlerden Nisa 4/114 ve Mücâdele 58/9. ayette ise hayırda yarışma, yardımlaşma, hak, adalet, ma'rûf, sadaka verme gibi toplumun maslahatına matuf bir durum olması halinde ise bu fısıltıların ve konuşmaların meşru kabul edildiği vurgulanmıştır.

Bu çalışmada “necvâ” kelimesinin geçtiği ayetlerde belirtilen gayri İslâmî kesimlerin Müslümanlara karşı yaptığı gizli toplantı, konuşma ve fısıldaşmalar ele alınmayacaktır. Çalışma İslâm toplumunun kendi içinde ve özelde Müslümanlar arasında genelde de her inanç kesiminden bireylerin oluşturduğu toplumun fertlerinin birbirleriyle iletişimi konusunu kapsamaktadır. Bu bağlamda sağlıklı iletişiminin önündeki en önemli engellerden birisi olan diğerleri yanındaki ikili konuşmalar ve fısıldaşmaların toplumun bireylerinde oluşturduğu korku, kuşku ve tedirginliğin yol açtığı zararlar Mücâdele suresi 9 ve 10. ayet ekseninde ve Hz. Peygamber'in konuyla ilgili hadisleri çerçevesinde ele alınacak ve Kur'an'ın önerdiği çözümler aktarılacaktır.

Anahtar kelimeler: Kur'an, Mücâdele suresi, öteki, yaşama, kültür.

THE CULTURE OF LIVING WITH THE OTHER IN THE QUR'AN
(IN THE CONTEXT OF THE VERSES OF SURAH AL-
MUJADALAH 9-10)

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman NAROL

Throughout history, the effort of establishing a healthy communication and coexistence between the members of every society from the most primitive to the most advanced one, has been realized only within the framework of some norms they put forward. Insomuch that these norms, which are written or oral, have manifested themselves in every aspect of life, from eating to clothing of individuals in the society, from necessary applications about birth and death to relations between neighbours. Individuals have fulfilled their responsibilities to the society as an expression and reflection of their belonging to the society in which they live. From time to time, those who don't fulfil their responsibilities in this matter or those who do deficiently have been warned by the community and conditionally a number of penalties and sanctions were imposed on them.

Although social norms vary according to time, society and conditions, some have become common values of humanity within the historical course and have been adopted by all humanity. One of these is the universal human value: Secretly and whispering talking in a place with three people at least between themselves apart from others. This situation between individuals, occurred against others, in the form of secret meetings, plans, pitfalls as well as among groups, communities and even, in the broadest and global sense, between states.

Islam has always put forward these universal principles that humanity should possess in a pre-receptive and guiding way. While the Holy Quran mentions in different verses that pagans, Jews and hypocrites held secret speeches and meetings against Muslims on one hand; it, on the other hand, emphasizes that there should be no secret speeches and whispers in the relations of Muslims among themselves, as a moral and human virtue. The Qur'an considers secret speeches, plans and whispers as an act of the devil, which prevents the individuals living in society from living together and expresses this situation with the concept of *najwa* meaning secret talk,

whisper and secret thought between two people. The word *najwa* is used with these meanings in the following verses: al-Isra 17/47, al-Anbiya 21/3, al-Nisa 4/114, al-Tawba 9/78, al-Zukhruf 43/80 and al-Mujadalah 58/7-10. Out of these verses, al-Nisa 4/114 and al-Mujadala 58/9 emphasizes that whispers and speeches are considered to be legitimate if there is a situation in favor of the society such as competition for good, helping each other, rights, justice, *ma'rûf* and charity giving.

In this study, the secret meetings, speeches and whispers of non-Islamic groups against Muslims mentioned in the verses about the word *al-najwa* will not be discussed. This paper covers the communication among Muslims themselves in particular and among the society composed of individuals from all faith groups in general. In this context, as one of the most important obstacles to healthy communication, the damages, caused by fear, suspicion and uneasiness resulted from bilateral speeches and whispers among others in society, will be discussed according to the verses of al-Mujadalah 58/9-10 and prophetic ahadith, additionally the solutions proposed by the Qur'an will be mentioned.

Key words: Qur'an, the Surah al-Mujadalah, others, living, culture.

***SON DÖNEM ANİMASYON SİNEMASINDA DEĞİŞEN
DEĞERLER DİNAMİĞİ VE ÖTEKİNİN TEMSİLİ***

Sümeyra TURANALP

Konya Vali Necati Çetinkaya Ortaokulu
sumeyraturanalp@gmail.com

Sinema temsil kabiliyeti yüksek bir sanattır. Öğrenmelerde temsillerin önemi düşünüldüğünde ideolojik bir sanat üretim aracı olan animasyonların hangi amaçla, hangi süzgeçlerden ve bakış açılarından geçtiği ve neyi temsil ettiği önem kazanmaktadır. Şifahi kültürle mahalleleri, şehirleri ve uzun bir süreçte dünyayı dolaşan masalların yerini artık sinema filmleri almıştır. Çalışmamızda postmodern masallar olan animasyonlar özelinde evrensel ve yerel değerlerin değişken yapısına ve bu yapı içerisinde ötekinin temsiline yer verilmiştir.

Son dönem çocuk animasyonları öteki kavramını çevre kirliliği, iklim değişikliği, engellilik gibi herkesin kabul edebileceği evrensel değerler üzerinden tartışır gibi görünse de diğer yandan cinsiyet eşitliği ve eşcinsellik gibi tartışmalı konuları gündeme getirmekte bir beis görmemektedir. Animasyonlarla yeniden şekillendirilip çocuk izleyiciye/tüketiciye sunulan dünya, oldukça hızlı, olağanlaştırılmış şiddet görüntülerine rağmen hiç savaş ve sorun olmayan bir dünyadır. Mültecilik sorununu, savaşları, çocuk ölümlerini ve sömürgeciliği konu alan az sayıda film kıyıda köşede kalmış animasyon sinemasında kendisine hatırı sayılır bir yer edinmemiştir. Bu çalışmada çok izlenen ve dolaşımda olan animasyonlar genel olarak taranmış ve eleştirel film okuma yaklaşımlarından göstergebilimsel yaklaşımla analiz edilmiştir.

Disney gibi dünyaca ünlü büyük şirketlerin son dönemlerde dini figürlere, İncil ve Tevrat kaynaklı hikâyelere ve yerel dinlere yönelmesi dikkate değer bir yöneliştir. Animasyon dünyasının devleri kaynakları kurumuş ve kendini yenileyemeyen sektöre yerel veya evrensel dokunuşlarla mistik bir yön vermeye çalışıyor görünmektedir. Girdiği her kapıdan zaferle dönen animasyon devleri yeni dönemde “öteki”nin hep “öteki” olarak kalmaya devam ettiği animasyonlarıyla dünya sinemalarında

gişre rekorları kırmaya ve paralelinde tüketim pazarını yönetmeye devam edecek gibi görünmektedir.

Eğlence sektörünün masum ve çerez bir üyesi olarak görülen animasyonların “öteki temsili” tuzağıyla dünyaya ayak uyduruyormuş gibi görünen ama bir dünya çocuğı kendisine uyduran yapısının iyi araştırılması, ince eleklerden geçirilmesi aciliyet arz etmektedir. Sinema ve sembol dili okuryazarlığı bu anlamda atılacak önemli adımlardandır.

Anahtar Kelimeler: animasyon, çocuk, çocuk sineması, değerler, öteki.

**DYNAMICS OF CHANGING VALUES IN THE RECENT PERIOD
OF ANIMATION CINEMA AND REPRESENTATION OF THE
OTHER**

Sumeyra TURANALP

Cinema is a highly representative art. When the importance of representations in learning is thought, animation, which is an ideological art production tool gain importance with what purpose they were produced, which filters or perspectives they pass through and what they represent. Fairytales that travel around neighborhoods, cities and worldwide by a verbal culture have been replaced by cinema films. In our study, the variable structure of universal and local values and the representation of the other within this structure are included in the animations which are postmodern fairy tales.

Although recent children's animations seem to discuss the other concept through universal values such as environmental pollution, climate change, and disability; they do not consider harmful to bring up controversial issues such as gender equality and homosexuality. Despite its fast and normalized images of violence, the world, reshaped with animations and presented to the child audience/consumer, has no war and problems. Few films dealing with the problem of refugees, wars, child deaths and colonialism have remained in odd corners and have not gained a significant place in animation cinema. In this study, the most watched and circulating animations were generally scanned and analyzed with a semiotic approach from critical film reading approaches.

It is remarkable that the world-famous companies like Disney have recently turned to religious figures, Bible and Torah-based stories and local religions. The giants of the animation world seem to be trying to give a mystical direction to the sector that has dried up and cannot renew itself with local or universal touches. The animation giants, who have returned victoriously through every door they enter, seem to continue to break box office records and manage the consumer market in parallel with the animations that "the other" always remains "the other" in the new era.

It is urgent to investigate and to be passed through fine sieves the structure of the animations, which are seen as innocent and cookie members of the entertainment sector, which seem to keep up with the world but make world children fit to itself with “the representation of the other” trap. Cinema and symbol-language literacy is an important step in this sense.

Keywords: animation, child, children’s cinema, values, the other.

**TOPLUMSAL GERİLİMDE BİREYSEL TAVIR: FİTEN
HADİSLERİ ÇERÇEVESİNDE BİR DEĞERLENDİRME**
Dr. Öğr. Üyesi Taha ÇELİK

Necmettin Erbakan Üni. A.K. İlahiyat Fak. Temel İslam Bilimleri/Hadis
celik.taha@hotmail.com

Bizzat mevcudiyetiyle insanlık tarihinde saadet asrının yaşanmasına vesile olan Hz. Peygamber (s.a) kendisine verilen tebliğ vazifesini icra ettiği yirmi üç senelik süre zarfında ilk muhatapları ve tasdikçileri olan ashabına, hem bireysel hem de toplumsal hayatın temel dinamiklerini öğreterek örnek bir nesil yetiştirmiştir. Deruhte ettiği vazifeyi “ahlakı tamamlamak” olarak nitelendiren Rasulullah (s.a) ideal bir birey-toplum ilişkisi noktasında ihtiyaç duyulan normlar hususunda hem tayin hem de takip edici bir rol üstlenmiştir. Bu vesileyle asr-ı saadette maddi-manevi, bireysel-toplumsal her türlü problemin çözüm mercii olan Hz. Peygamber (s.a), vefatından sonra da bu istikrarın devam edebilmesi için önemli tenbihlerde bulunmuştur. Hadis kitaplarındaki fiten bölümleri yahut bu alana dair telif edilen müstakil eserlerde yer verilen rivayetler toplumsal karışıklıklara karşı alınması gereken tedbirlere dair mühim ipuçları içermektedir. Fiten rivayetleri hem kendi iç tutarlılığı hem de diğer hadislerle olan ilişkisi açısından değerlendirildiğinde izaha muhtaç bazı noktaların bulunduğu görülmektedir. Tebliğde, söz konusu rivayetler çerçevesinde, toplumsal gerilimler karşısında Müslümanların takınması gereken bireysel tavırlar üzerinde durulacaktır. Ayrıca Rasulullah’ın vefatını müteakiben Müslümanlar arasında ortaya çıkan fitne hadiseleri, birey-toplum ilişkisi açısından değerlendirilecek ve bireyin topluma, toplumun bireye etkisi noktasında çıkarımlarda bulunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Asr-ı saadet, sahabe, birey, toplum, fiten.

**INDIVIDUAL ATTITUDE IN SOCIAL TENSION: AN
ASSESSMENT IN THE FRAMEWORK OF FITEN HADITHS**
Dr. Öğr. Üyesi Taha ÇELİK

The Prophet (s.a), with his presence, has been means in experiencing the century of happiness in human history. During the twenty-three-year period when he served as a prophet, he taught his companions, the first interlocutors and followers, the basic dynamics of both individual and social life and raised a model generation. The Prophet, who described his duty as completing morality, played a decisive and follow-up role in the norms needed in an ideal individual-society relationship. On this occasion, the Prophet (s.a), who is the source of solution for all kinds of material-spiritual, individual-social problems during the centuries of happiness, gave important warnings for the continuation of this stability even after his death. The fiten chapters in the hadith books, or the narratives given in the individual works written about this field, contain important clues about the measures to be taken against social disturbances. When the narratives of fitan are evaluated both in terms of their own internal consistency and their relationship with other hadiths, it is seen that there are some points in need of explanation. In this study, the individual attitudes that Muslims should take in the face of social tensions will be emphasized within the scope of these narratives. In addition, the events of fitna among Muslims after the death of the Prophet (s.a) will be evaluated in terms of individual-society relations and it will be tried to make inferences about the effect of the individual on society and the effect of the society on the individual.

Keyword: The century of happiness, companions, individual, society, fitan.

AYNILAŞTIRMA VE DIŞLAMA PRATİKLERİ KISKACINDA
SEKÜLER İKRAHA MARUZ KALAN AVRUPALI
MÜSLÜMANLAR: FRANSA ÖRNEĞİ

Doç. Dr. Tahir PEKASİL

Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyoloji Bl.

tpekasil@yahoo.com

Doç. Dr. Sıtkı KARADENİZ

Mardin Artuklu Üniversitesi Sosyoloji Bl.

stkkaradeniz@gmail.com

Bu bildiri, gündelik hayatta Avrupalı Müslümanların, Avrupa kamusal alanında seküler değerlerin “aynılaştırma” ve “dışlama” pratiklerinin “seküler simgesel şiddet”ine, başka bir ifadeyle ‘ikrah’ına maruz kalmalarını Fransa örneği üzerinden tartışmaktadır. Avrupalı pek çok insana göre Avrupalı Müslümanların, Avrupa değerlerine karşı gelen değerlere bağlı olmalarının ardında İslam inancı yatmaktadır. Bununla ilişkili olarak sorun, Avrupa’da Müslüman yurttaşların Avrupa değerlerine ikna edilmesinden çok, Avrupa’da, özellikle Fransa’da İslam’ı Avrupa değerlerine karşıt görenlerin “aynılaştırma” ve “dışlama” pratikleri çerçevesinde eşit durumda olmayan Müslümanların, değerler mübadelesinde “tek taraflı tavizleri” kabul etmeye zorlanmaları, Müslümanlara simgesel şiddet uygulanmasıdır. Uygulanan “seküler ikrah” karşısında, bir taraftan Avrupalı Müslümanlar’ın inançları test edilmekte, diğer taraftan başörtüsü, kamusal alanda namaz gibi konular üzerinden özgürlüğün negatif yorumu yapılarak İslam’ın kamusal alandaki görünürlükleri, seküler değerlere yönelik simgesel şiddet ve Avrupa ülkelerinin ulusal değerlerinin ihlali olarak değerlendirilmektedir. ‘Ev sahibi’ Avrupa ülkelerinin değerlerini paylaşmadıkları suçlamasıyla Müslümanlar şüpheli, suçlu gibi görülmekte, seküler değerlere, ifade özgürlüğüne bağlılıklarının ‘ikrar’ı istenmektedir. Bu durum, Avrupalı Müslümanların seküler değerler nezdinde Avrupa’da “temsiliyet”i problemini de ortaya çıkarmaktadır. Fransa özelinde özgürlük ilkesi, daha genelde seküler ilkeler, Kutsal’ın eleştirisi modunu çoktan aşarak Müslümanların inanç değerlerine hakaret ve saldırı modunda

yorumlanmaya başlanmıştır. Avrupa seküler değerleri içerisinde özgürlüğün bu negatif kullanımı, laiklik – başörtüsü gibi dikotomiler üzerinden İslam'ın kamusal alandaki görünürlüğüne, simgesel iktidar imkanına karşı onu ters yüz edebilecek seküler bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. Kutsal değerlere karşı ifade özgürlüğü ve sanatsal eleştiri perspektifinden yaklaşıldığı iddiası ile söz konusu değerler streotipleştirilerek aşağılık, pespaye, korkunç olarak gösterilmekte, inanç değerleri ters yüz edilmekte ve değerlerin simgesel iktidarı kırılmaktadır. Diğer taraftan bu simgesel şiddet biçimi, Avrupalı Müslümanları, seküler ilkelerin nüfuzu altında İslam'ı yeniden yorumlamaya sevk etmektedir. Avrupa kamusal alanında Avrupalı Müslümanların seküler değerlerle çatışmalarının yanında eklektik veya senktretik din anlayışları, yeniden yapılanma sürecindedir. Araştırma, Avrupalı Müslümanların maruz kaldıkları 'tek taraflı tavizleri', 'seküler ikrah' ve 'ikrar'ı, 'seküler simgesel şiddet'i, Müslümanların 'temsiliyet krizi'ni, ihtilaf ve ayrışmaları, iç içe geçişleri örneklerle göstermeyi hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Seküler Avrupa, Avrupalı Müslümanlar, Seküler İkrah ve İkrar / Seküler Simgesel Şiddet, Tek Taraflı Tavizler, Temsiliyet

**EUROPEAN MUSLIMS SUBJECTED TO SECULAR
INTIMIDATION IN THE GRIP OF PRACTICES OF
HOMOGENIZATION/IDENTIFICATION AND EXCLUSION: THE
CASE OF FRANCE**

Doç. Dr. Tahir PEKASİL

Doç. Dr. Sıtkı KARADENİZ

This paper discusses exposition of European Muslims to the “symbolic secular violence” of secular values via the practices of “homogenization” and “exclusion” of secular violence in the daily life and public spaces of Europe, in other words their exposition to “secular intimidation” over the case of France. For many ordinary Europeans, Islam lies behind the acceptance of values, which are against the European values by European Muslims. The main problem related to this question is not convincing the Muslim citizens to European values. The problem is that in most of the Europe, especially in France, Muslims who are suffering from unequal conditions facing symbolic violence concerning the exchange of values and forcing to give “unilateral concessions” in the framework of homogenization and exclusion practices. In one side the beliefs of European Muslims are being tested on the other side via the topics like headscarf and praying in public spaces a negative interpretation of freedom is being made and the visibility of Islam in public spaces presented as a threat to and breach of secular values of Europe. Muslims are being accused of not sharing European values and always treated like suspects, criminals, and as a result of this approach being asked to acknowledge, to declare their ‘commitment’ to secular values and freedom of speech. This situation brings forth the problem of “representation of Muslims” in Europe, in the case of secular values. The interpretation of, in general secular values, and specifically the value of freedom in France, exceeded the level of criticism of ‘sacred ones’ and turned to attacks and insults to the belief and values of Muslims. This negative interpretation of freedom has begun to be used as a tool to diminish the symbolic power of Islamic values and prevent their visibility in public spheres by the way of the dichotomies like secularism-headscarf. Under the name of freedom of speech and artistic criticism, sacred values of

Islam are being presented as 'inferior, mean, vulgar and terrific'. By this way, religious beliefs have been reversed and the symbolic power of those values has been broken. On the other side this form of symbolic violence, urges European Muslims, under the pressure of secular principles, to the reinterpretation of Islam. Besides the confrontation of European Muslims with secular values, the eclectic and syncretic religious approaches are in a process of reconstruction. Research, aims to show how European Muslims subjected to "unilateral concessions", "secular intimidation" and "secular acknowledgement", "secular symbolic violence", "representation crisis", "disputes and controversies" and "interactions" with the examples.

Keywords: Secular Europe, European Muslims, Secular Intimidation and Acknowledgement, Secular Symbolic Violence, Unilateral Concessions, Representation.

**POSTMODERNİZMİN DİNİ GRUPLAR ÜZERİNDEKİ
YANSIMALARI VE DİNİ FARKLILAŞMALARA ETKİSİ**

Dr. Tahir DAĞCI

Necmettin Erbakan Üniversitesi

tahirdagci1@hotmail.com

Günümüzde farklı tanımlamaları yapılan postmodernizm batı orijinli bir kavramsallaştırma olmasına rağmen toplumsal etkileri ve sonuçları bakımından tüm dünyada karşımıza çıkmaktadır. Moderniteye kökten bir eleştiri olarak ortaya çıkan postmodernizm, birçok noktada moderniteyi destekleyen ve modern-seküler süreçleri genişleten bir mahiyete sahiptir.

Modern sonrası bir dönemi imleyen postmodernizm, yapı bozumu, belirlenemezlik, hakikatin buharlaşması gibi olumsuz kavramlarla anılmaktadır. Fakat Postmodernizmin din, birey ve özgürlük hakkındaki söylemleri Müslüman dünyada olumlu karşılık bulabilmektedir. Bu açıdan Türkiye'deki dini temelli bütün hareketler, kendilerini özgürce sunabilecekleri bir çerçeve olarak postmodernizmin sivil toplum anlayışını olumlu karşılamışlardır. Öyle ki, dini gruplar postmodern yönelimin sonuçlarını kendilerine sunulan bir imkan olarak görmüşlerdir.

Postmodernizmin yapı bozumu ve tek hakikatin yerine yorumu önemeleesi nedeniyle Türkiye'deki dini gruplar üzerinde farklılaştırıcı ve ayrıştırıcı bir etkiye neden olmuştur. Bunun yanı sıra 2000'li yıllardan sonra internet erişiminin yaygınlaşması ve mesafe kavramının görecelileşmesi Türkiye'deki tüm sivil gruplar gibi dini grupların küreselleşmesine zemin hazırlamıştır.

Postmodernizmin yankısıyla bilgi ve hakikatin kaynağının izafileşmesi, hakikatin yorumunun kişiye göre değişiklik göstermesi dini anlayışların farklılaşmasına neden olmuş, özellikle din odaklı grupların tekilleşmesine zemin sağlamıştır. Artık belli bir manevi silsilesi olmayan tarikatlar, seküler bir gruptan farkı kalmayan cemaatler, ezoterik bir içerikle örgütlenen din anlayışları bulunmaktadır. Bu anlamda imaj ve bilgi olarak ötekilerden farklılığını özellikle gösterme eğilimi taşıyan postmodern dünyanın bireyleri, farklı içeriklerde yelpazelenen söz konusu dini gruplarda

kendilerine inanç kozası oluşturmaya başlamışlardır. Dolayısıyla günümüz toplumunda geleneksel ana akım dini grupların yerini her alanda dağınık, parçalı, birbirinden farklılaşmış, tarihsel geçmişi olmayan, kendi anlayışını en doğru anlayış kabul eden dini gruplar doldurmaya başlamıştır. Bu bağlamda makalede postmodern söylemin Türkiye'deki dini gruplar üzerindeki düşünsel etkileri ve toplumsal sonuçları ele alınmıştır. Küreselleşme ile önü açılan postmodernizmin getirdiği sosyal süreçlerin toplum ve bireyler üzerindeki yansımaları ve farklılaştırıcı yönü üzerinde durulmuştur. Makalede postmodern söyleme olumlu veya olumsuz değer yüklenmeden Türkiye'deki din anlayışları hakkında tespitler yapılmıştır. Toplumsal olarak farklı anlayışları temsil eden dini gruplardaki postmodernizmin tezahürleri sosyolojik bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Postmodernizm, Dini Gruplar, Dini Farklılaşma.

**REFLECTIONS OF POSTMODERNISM ON RELIGIOUS
GROUPS AND THEIR EFFECTS ON RELIGIOUS DIFFERENCES**
Dr. Tahir DAĞCI

Although postmodernism, which has different definitions today, is a conceptualization of Western origin, it is seen all over the world in terms of its social effects and consequences. Postmodernism, which emerged as a fundamental critique of modernity, has a nature that supports modernity and expands modern-secular processes at many points.

Postmodernism, which marks a post-modern era, is associated with negative concepts such as deconstruction, indeterminism, evaporation of truth. But Postmodernism's discourses on religion, individual and freedom can find positive reciprocity in the Muslim world. In this respect all Turkey's religious-based movements responded positively to the postmodern conception of civil society as a framework to express themselves freely. So that religious groups considered the consequences of the postmodern tendency as an opportunity offered to them.

Postmodernism, due to deconstruction and paraphrase the prominence instead of the real true, it led to disintegrating and differentiating impact on religious groups in Turkey. After 2000, the expansion of the internet and relativization of the distance concept, has paved the way for globalization for religious groups as well as all civil groups in Turkey. The relativity of the source of information and truth due to reflection of postmodernism, and the interpretation of the truth changed according to the individual, led to the differentiation of religious understandings, causing the singularization of religious-oriented groups especially. Henceforth there are sects without certain spiritual chains, community that are no different from a secular group, and religious understanding organized with an esoteric content. In this sense, the individuals of the postmodern world, which have a tendency to show off their differences compared to the others in terms of image and information, have started to create a cocoon of faith in the religious groups organized in different contents. Therefore, in today's society, mainstream religious groups have been replaced by dispersed, fragmented, differentiated religious groups that do not have historical background and

that accept their own understanding as the most accurate understanding. In this context postmodern discourse's intellectual impacts on religious groups in Turkey and social consequences of them have been discussed in the article.

In this article, the reflections of social processes brought by postmodernism on society and individual and their differentiating aspects are emphasized. Without ascribing any positive or negative meaning to the postmodern discourse, religious understandings in Turkey have been determined. The profiles of postmodernism in religious groups representing socially different approaches were evaluated from a sociological perspective.

Key Words: Postmodernism, Religious Groups, Religious Differentiation.

BENLİK İNŞÂSINDA ORTAK DEĞERLER

Dr. Öğr. Üyesi Tahsin KAZAN

Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

tkazan12@hotmail.com

Benlik; bir kimsenin kendisine özgü özellikleri, manevî ve ruhî sıfatlarının tamamı demektir. Arapça karşılığı şahsiyettir. Bu kavram, teşhis sözcüğünden türemiş olup, daha çok tıpta ve adliyyede kullanılmaktadır. Adlî vakalarda teşhis; tanınması zor bir kişiyi, ona ait şahsî bilgilerden hareketle tanımaktır. Nitekim benlik, bir insanın başkalarından ayırt edilen ruhî-fitrî özelliklerine denilmiştir.

Benlik toplum algısında şahsiyet kavramı kadar nezih değildir. Müslüman kültürde “ben” yerine “şahsiyet/kişilik” veya “mürüvvet” tercih edilmektedir. Müslümanlar, “ben” dilinden gurur, kibir, beğenmişlik kokusu aldıkları için bu kavramdan hoşlanmazlar. “Ben”i öne çıkartan söylem şeytanla bağlantılı düşünülür. Benlik ile ilgili toplumda var olan bu menfi algı ile birlikte aslında “ben” ile başlayan tüm sözler menfi de değildir.

Bu bildiride benlik kavramını daha çok akıl ve fikir hürriyeti bağlamında ele alacağız. Çünkü akıl benliğin psikolojik temelini; hürriyet ise onun ahlâkî görünüşünü besler. Benliğin geliştirilmesi, kişiyi ideal sahibi kılar. Müslüman’ın tarihsel sorumluluk fikri, onun ayırıcı bir niteliği olurken aksiyon yönünü de belirginleştirir. Benliğin ulvi hedefler doğrultusunda inşa edilmesi, bireyi insan-ı kâmil yani ideal insan noktasına taşır.

Şahsiyetli olmak kesbî bir süreçtir. Bu süreç, çocuğun ana rahmine düşmesiyle başlar. Bu itibarla şahsiyet, insanın gerçek kimliği olduğundan bu kimliğin oluşmasına etki eden faktörlerin belirgin bir şekilde ortaya konulması gerekir. Kişiliğin inşasında olmazsa olmaz olan değerler vardır. Bu değerler; aile, akrabalar, kişinin yaşadığı köy ya da mahalle, ilk eğitimi aldığı okul, ailenin gelir düzeyi, kültür seviyesi ve de en önemlisi dindir. Benliğin inşasında etkili bir unsur olan dinin, Müslüman şahsiyetinin oluşumundaki yerini ve ortak bir değer olan ahlâkın etkisini belirlemeye çalışacağız. Konu hakkında temel referansımız Kur’an ve sahih sünnet olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Din, Ahlâk, Benlik, İnşa.

COMMON VALUES IN SELF CONSTRUCTION

Dr. Öğr. Üyesi Tahsin KAZAN

Self means a person's unique characteristics and all spiritual adjectives. It means personality in Arabic. This concept is derived from the word diagnosis and is used mostly in medicine and the judiciary. Diagnosis in forensic cases, to know a person who is difficult to recognize, with his/her personal information. Thus self is called a person's spiritual, inherent features that are distinguished from others.

Self is not as clean as the concept of personality in society perception. In Muslim culture, "personality" or "mürüvvet" is preferred over "ego". Muslims do not like this concept because they smell of pride, arrogance and conceit from the ego language. The discourse that emphasizes "ego" is considered to be connected with the devil. Along with this negative perception in society about "self", not all words starting with "ego" are negative.

In this paper we will consider the concept of self in the context of freedom of mind and ideas. Because mind nourishes the psychological basis of self and freedom feeds its moral appearance. The development of the self makes one the ideal owner. The idea of historical responsibility of the Muslim is a distinctive feature of himself and it also makes his action aspect clear. The construction of the self in the direction of sublime goals brings the individual to the point of ideal human being.

Having a distinctive personality is an acquired process. This process begins when the child falls into the womb. As the personality is the real identity of the human being the factors affecting the formation of this identity should be clearly identified. There are indispensable values in the construction of personality. These values are; family, relatives, village or neighborhood where the person lives, the school where he/she first received education, the income level of the family, the level of the culture and most importantly religion. We will try to determine the place of religion, which is an effective element in the construction of the self, in the formation of the Muslim personality and the influence of morality that is a common

value. Our main reference on the subject will be the Qur'an and Sahih Sunnah.

Key Words: Religion, Morality, Self, Construction.

***BİRLİKTE YAŞAMA TECRÜBESİ BAĞLAMINDA YAHUDİ-
HİRİSTİYAN İLİŞKİLERİNE TARİHSEL BİR YAKLAŞIM***

Arş. Gör. Talha FORTACI

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Din

Bilimleri Bölümü

talhaforta@gmail.com

Nevfel AKYAR

Doktora Öğrencisi Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Felsefe ve Din Bilimleri

nevfelakyar@gmail.com

Hristiyanlık orijin itibariyle, dünya tarihinin son zamanlarında Yahudi şeriatını ıslah etmek amacıyla ortaya çıkmış ve doğru yolu temsil etme iddiasında bulunan İsa'yı Mesih olarak benimseyen bazı Yahudi havarilerden müteşekkil dini bir hareketti. İlk dönem Hristiyanlık, Sadukiler, Zealotlar, Esseniler ve Ferisiler gibi birçok Yahudi gruptan biriydi fakat sadece İsa'nın Yahudi havarileri (Hristiyanlar) ve Ferisilerin soyundan gelen Yahudiler (rabbiler) M.S. 70 yılında tapınağın Romalılar tarafından tahrip edilmesinden sağ kurtuldular. Havari Pavlus'un misyon çalışmaları Hristiyan hareketinin farklı coğrafyalarda taraftar bulmasını sağlarken Romalıların Kudüs'ü tahrip etmesi ve Hristiyan topluluklarına yapılan periyodik zulüm, İncillerin İsa'nın vefatında Pilatus'un rolünü küçümsemesine katkı sağladı. Kilise yavaş yavaş Yahudileri Tanrı'nın ilk ve gözden düşmüş halkı olarak görmeye başladı, onların yerini eklesia'nın (kilise) yeni ahitleşmiş halkı aldı. Bu görüş, ikinci yüzyıldan itibaren İncil'deki Yahudi karşıtı pasajların Hristiyan idrakini derinden etkiledi ve ayrışmaya doğru yönelim ciddi anlamda kendini göstermeye başladı. Hristiyanlık ve Yahudilik arasındaki ayrışma, belki de İsa'nın Yahudi havarilerinin çok sayıda Gentile'nin ilgisini çekmeye başlamasıyla ortaya çıkan bir dizi 'yol ayrımı'ndan oluşuyordu. Sünnet ve Kaşrut (yiyecek kuralları) gibi Yahudi geleneklerinin kaldırılması konusundaki hassasiyetler çoğu Yahudi tarafından Hristiyanlığın reddedilmesine yol açmıştır. Teoloji üzerine ana tartışma, İsa'nın tanrılığı ile ilgili Hristiyan iddialarını

içermekteydi. Yahudilerin (aynı zamanda Gentilelerin) İsa'nın önemi üzerine çektikleri acılar, ilk dönem Hristiyan yazıtlarında görülebilir ve benzer bir tema rabbinik edebiyatta da fark edilebilir.

Yahudi-Hristiyan ilişkileri incelenmeye başlandığında ilk önce Anti-Semitizm konusu dikkatlerimizi çekse de, Yahudi-Hristiyan ilişkilerinin şekillenmesinde geçmiş 2000 yıllık bir tarih söz konusudur ve bu ilişkilerin düzeyinin belirlenmesinde teolojik ihtilaflar kadar sosyal, siyasal ve hatta ekonomik faktörler de etkili olmuştur. Yirminci yüzyılın başından itibaren Yahudilik ve Hristiyanlık arasındaki ilişki çarpıcı biçimde değişmiştir ve bu durum söz konusu dinler arasındaki bugün geline nokta açısından her iki kesim adına da cesaret verici olarak nitelenebilir. Yüzyılın ilk yarısında ilişkilerin samimileşmesi ve yeni bir düşünce biçiminin gelişmesine az sayıda bilim insanı ve dini lider tarafından öncülük edilmişti. Bununla birlikte, Holokost sonrası Hristiyan dimağındaki köklü değişimin etkisi, İsrail devletinin kuruluşu, ekümenik hareketin gelişimi ve toplanan İkinci Vatikan Konsili'nin (1962-5) çalışmaları bu değişimin daha da gelişmesini sağlamıştır. Sonuç olarak, uzun zamandır Yahudilere yönelik şiddetin kışkırtıcısı olan Hristiyanlık, bugün Yahudiliğe saygı duymakta ve onu takdir etmektedir. Bir zamanlar uzak bir hatıra olan yakınlık bugün büyük ölçüde restore edilmiştir. Yahudilerin, Hristiyanlığın bir düşman olduğuna dair geleneksel bakış açıları, Hristiyanlıkla bir ortaklığın olası olduğu fikri ile yer değiştirmiştir.

Bu tebliğde çok köklü bir tarihsel geçmişe sahip olan Yahudi-Hristiyan ilişkilerinin günümüze değin geçirdiği evreler kronolojik sıralamaya da dikkat edilerek ele alınacak ve konu ile ilgili genel bir çerçeve sunulmaya çalışılacaktır. Yahudi-Hristiyan ilişkileri "birlikte yaşama tecrübesi" bağlamında ele alınırken gerek teolojik gerekse sosyo-ekonomik etkileşimler üzerinde hususiyetle durulacak ve söz konusu iki grup arasındaki ilişkilerin geçmişten günümüze hangi yöne evrildiği analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yahudilik, Hristiyanlık, Birlikte Yaşama, Yahudi-Hristiyan ilişkileri.

***A HISTORICAL APPROACH TO JEWISH-CHRISTIAN
RELATIONS IN THE CONTEXT OF COEXISTENCE
EXPERIENCE
Arş. Gör. Talha FORTACI
Nevfel AKYAR***

Christianity was, in origin, a religious movement which made up of some Jewish apostles who believe that Jesus is the Messiah, emerged in the last days of world history in order to correct Jewish shari'a and claim Jesus to represent the right path. Early Christianity was one of many Jewish groups, such as the Sadducees, the Zealots, the Essenes, and the Pharisees, but only Jesus' Jewish apostles (Christians) and Jewish descendants of the Pharisees survived the destruction of the temple by the Romans in 70 CE. While the Apostle Paul's missionary work enabled the Christian movement to find supporters in different geographies, the Roman destruction of Jerusalem and the periodic persecution of Christian communities contributed to the underestimation of Pilate's role in the death of Jesus. Gradually, the Church began to regard the Jews as God's first and discredited people, replacing them with the new covenant of the Eklesia (the Church). This view deeply influenced the Christian understanding of the anti-Jewish passages in the Gospels from the second century onwards, and the tendency towards separation began to manifest itself seriously. Perhaps, the divergence between Christianity and Judaism consist of a series of 'parting of the ways' that arose when Jesus' Jewish apostles began to attract a large number of Gentiles. Sensitivities about to the abolition of Jewish traditions such as circumcision and kashrut (food rules) have led to the rejection of Christianity by most Jews. The main debate on theology included Christian claims about the deity of Jesus. The suffering of the Jews (as well as the Gentiles) on the importance of Jesus can be seen in the early Christian inscriptions and a similar theme can be noticed in the rabbinic literature.

Although anti-Semitism first came to our attention when Jewish-Christian relations began to be studied, there is a trace of a 2000-year historical past in shaping Jewish-Christian relations, and political and even economic factors as well as theological disputes have been effective in

determining the level of these relations. The relationship between Judaism and Christianity has changed dramatically since the beginning of the twentieth century, and this situation can be regarded as encouraging for both groups in terms of the point reached today among these religions. In the first half of the century, the sincerity of relations and the development of a new way of thinking were led by few scientists and religious leaders. However, the impact of the radical change in post-Holocaust Christian thought, the establishment of the state of Israel, the development of the ecumenical movement, and the work of the Second Vatican Council (1962–5) convened further development of this change. As a result, Christianity, which has long been the instigator of violence against Jews, respects and appreciates Judaism today. The close relationship that was once a remembrance has been greatly restored today. The traditional view of Jews as an enemy of Christianity was replaced by the idea that a partnership with Christianity was possible.

In this paper, the phases of Jewish-Christian relations, which have a long-established historical background, will be discussed by taking into consideration the chronological order and a general framework will be presented. While Jewish-Christian relations will be discussed in the context of the experience of living together, both theological and socio-economic interactions will be emphasized and how the relations between these two groups have evolved from past to present.

Keywords: Judaism, Christianity, Coexistence, Jewish-Christian Relations.

DERVİŞİN TOPLUMDA AKTİF YALNIZLIĞI YA DA HALVET

DER ENCÜMEN

Dr. Öğr. Üyesi Ali ÇOBAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi
acoban@erbakan.edu.tr

Tasavvuf, diğer İslâmî ilimlere nazaran daha çok insanın iç/mânevî dünyasının imârı ve ihyâsı ile ilgilenen bir disiplindir. İnsanın içsel yolculuğunda sûfler, çeşitli “şerî” metotlar uygulayarak amaca ulaşmaya çalışırlar. Sûflerin metotlarından birisini halvet oluşturur. Halvetle sûfler, gönül aynasındaki mâsivâ pasının giderilmesini amaçlarlar. Böylece mahsûsâta/duyulur âleme olan ilgi azalırken, hayal ve vehim ürünü olan sûretlerden de tecerrüd/soyutlanma amaçlanır.

Halvetin faydası konusunda sûfler genel olarak müttefiktirler. Ancak halvetin uygulanış keyfiyeti üzerinde farklı yaklaşımların varlığı dikkat çeker. Özellikle Nakşibendî geleneği, halvetin toplumda icrâ edilmesi gerekliliği üzerinde durmaktadır. Yolun kurucusunun bir Osmanlı sûfisinin ifadesiyle “tekye binâ eylemeyesin ve tekyelerde oturmayasın” tavsiyesini bu bağlamda değerlendirmek mümkündür.

Derviş-toplum ilişkisi ya da toplumdan kopmamak, Nakşî gelenekte “kelimât-ı kudsiyye” denilen Nakşî sülûk ilkelerinden “halvet der encümen/toplulukta yalnızlık” prensibiyle ifade edilmiştir. Bu her ne kadar bir sülûk ilkesi olarak bireysel mânevî tecrübe bağlamında farklı bir anlam ifade etse de “toplumda olmak” bağlamı nazar-ı itibâra alındığı zaman farklı bir anlam ifade etmektedir. Nitekim tarihsel tecrübeden de hareket edildiği zaman halvet der encümen ilkesinin salt bir sülûk ilkesi olarak yorumlanmadığı toplumsal bağlamda ele alındığı görülmektedir. Bu ise pasif bir şekilde toplumda var olmaktan ziyade, topluma ve toplumsal olana aktif katılımı ve toplumun problemlerinden bigâne kalmamayı içermektedir.

Orta Asya, Hint tecrübesinden Osmanlı Modernleşmesine ya da Cumhuriyet dönemi kimi olumlu ve olumsuz tecrübelerine varıncaya kadar Nakşî geleneğin devlet, siyâset ve idâreye olan göreceli ilgisi bu ilke ile ilişkilendirilmiştir. Dolayısıyla halvetin bu yorumu ile birey-toplum ve

topluluk-toplum ilişkilerinde pasif bir var olmadan ziyade aktif katılımın amaçlandığı görülmektedir.

Bu tebliğ, halvet der encümen ilkesinin mâhiyetini, Nakşî gelenekte almış olduğu şekli ve tarihsel kimi tezâhürlerini ele almayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Nakşibendiyye, Halvet der encümen

DERVISH'S ACTIVE LONELINESS IN SOCIETY OR KHALWAT

DAR ANJUMAN

Dr. Öğr. Üyesi Ali ÇOBAN

Sūfism is a discipline that is interested in constructing and reviving the human's spiritual world more than the other islamic sciences. Sūfīs apply to various methods in inner journey of them to reach their goals (to a perfect man/al-insân al-kâmil). One of their methods is seclusion/khalwat. Sūfīs aim with solitude the cleansing the rusts or darkness that covers the heart. Thus interests decrease to the sensible world (al-âlem al-shahâdeh). At the same time it is aimed to be abstracted from the semblances that derived from fictions (khayâl) and illusion (vahm).

Regarding the benefit of the seclusion, sūfīs thinks generally the same. But about how to apply the seclusion is seen different approaches. Especially Naqshbandi tradition emphasizes that the seclusion is being carried out in society. It is possible to evaluate the advice of the sect/head of the order, “don't sit on the dervish loge and don't build the dervish lodge” in this context.

Dervish-society relationship or keep in touch with society is being stated in Naqshbandiyya with the principle “khalwat dar anjuman that”. That principle is one of the Naqshbandî sacred words (al-kalimât al-qudsiyya). Although khalwat dar anjuman is a principle in the individual journey of the dervish but on the other hand there is other means because of “to be in society”. Thus, when viewed to the historial experience it is seen that this principle not only have been commentaried in the text of inner journey but also it is handled in the social context. This is not a passive participation in society. On the contrary it is to participate actively in society as well as to solve the problems of society.

From Middle Asia to the India and the Ottoman modernization even Turkey's republican period that contains positive and negative experiences, Naqshbandi tradition's attention to the state, politics and administration can be associated with this principle. So with comments of the individual seclusion (khalvat) as “a seclusion in crowd” is being aimed to participate actively to the individual-society and community-society relations.

In this study, we will examine meaning of khalwat dar anjuman as a sûfi term, historical references of thid term and this principle's shape that has taken in the Naqshi tradition and some historical echoes of this principle.

Key words: Sûfism, Naqshbandiyya, Khalwat dar anjuman,

**DÜNYEVİLEŞME KAVRAMININ BASKINLIĞINDA
ÖTEKİLEŞTİRİLEN SEKÜLERLEŞME KAVRAMI**

Dr. Öğr. Üyesi Volkan ERTİT

Aksaray Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

volkanertit@gmail.com

Türkiye’de din sosyolojisi alanında çalışma yapan birçok akademisyen “sekülerleşme” kavramı yerine “dünyevileşme” kavramını kullanmaktadır. Yine buna paralel olarak hem geleneksel ve sosyal medyada hem de gündelik dilde bu iki kavram birbiri yerine kullanılmaktadır. Bu çalışma ise belli bir toplumda belli bir zaman dilimi içerisinde doğaüstü alanın (din, dinîmsi yapılar, halk inançları vb.) bireysel ve toplumsal düzeydeki prestijinin ve gündelik yaşamı şekillendirme gücünün azalması olan “sekülerleşme” kavramı ile, dünya nimetlerine daha fazla yönelmek olan “dünyevileşme” kavramının birbiri yerine kullanılmaması gerektiğini iddia etmektedir. Zira eğer bu iki kavram aynı anlama gelecek şekilde kullanılır ise, bu durumda oldukça dünyevi ama aynı zamanda da deseküler olan kişileri tanımlamak olanaksız hale gelecektir. Yine bununla beraber oldukça seküler ama dünyevi olmayan bireyler de kategori dışı kalacaktır. Bir birey doğaüstü alana inanmayıp aynı zamanda dünya nimetlerine yüz vermeyen bir gündelik yaşam pratiğine sahip olabilir. Ya da bir başka birey oldukça “maddiyatçı” olup, doğaüstü alanı da hayatının parçası yapabilir. Bu sebeptendir ki Türkiye’de din-toplum ekseninde yapılan tartışmalarda hem tarihsel hem de etimolojik sebeplerden dolayı dünyevileşme ve sekülerleşme kavramları birbirilerinin yerine kullanılmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Dünyevileşme, Sekülerleşme, Türkçe, Din Sosyolojisi

**UNDER THE DOMINANCE OF THE CONCEPT OF
"WORLDLINIZATION", THE OTHERIZATION OF THE
"SECULARIZATION" CONCEPT**
Dr. Öğr. Üyesi Volkan ERTİT

In Turkey, many academics in the field of sociology of religion use the concept of "worldlinization" instead of the concept of "secularization". Parallel to this, these two concepts are used interchangeably in both traditional and social media and in everyday language. However, this study argues that, worldlinization, focusing more on earthly affairs, and secularization, the relative decrease in the social prestige and social influence of the dominant supernatural realm (that is, religions, folk beliefs, religion-like structures, magic, and so forth) within a defined period of time and in a particular place, should not be used interchangeably. In the opposite case, then it will be impossible to identify people who are quite earthly but at the same time desecular. In addition to that, highly secular but non-worldly individuals would be excluded from the category as well. However, an individual may have daily life practices that have nothing to do with any supernatural power, but at the same time s/he may have no concerns for worldly affairs or desires. In parallel, an individual might be quite interested in worldly affairs while a supernatural power has an enormous influence on his/her daily life. That is the reason why these two different concepts, worldlinization and secularization, should not be used interchangeably in the debate on religion and society in Turkey axis.

Key Words: Worldlinization, Secularization, Turkish, Sociology of Religion

MÜZAKERE SÜRECİNİN BİR DEĞERİ OLARAK ORTAK İYİ

Dr. Yurdagül KILINÇ ADANALI

Selçuk Üniversitesi Felsefe Bölümü

ykadanali@gmail.com

Ortak iyi (common good), aynı toplumda yaşayan bireyler olarak birbirimize borçlu olduğumuz normları, gönüllü olarak uyduğumuz değerleri ve ulaşmak istediğimiz ortak idealleri ifade eder. Değer çoğulculuğunun övüldüğü çağdaş dönemde, bazıları toplumun ortak iyiyi bir değer olarak görmesini ve buna uygun politikalar geliştirmesini beklemenin gerçekçi olmadığını düşünebilir. Ancak bugün karşılaştığımız sosyal ve politik sorunlar, ortak iyinin bir değer olarak kişisel tercihlere indirgenmesi ile doğrudan ilgilidir. Bu araştırma önerisi, ortak iyinin bireysel ve sosyal yaşamda neye karşılık geldiğini felsefi bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. Bir değer olarak iyi ve adalet ile olan öncelik ilişkisi çağdaş liberal, komüniteryan ve muhafazakar düşünürler tarafından farklı açılardan ele alınmıştır. Mevcut sistemlerden ayrılarak bu araştırmadaki iddia, şu iki varsayıma dayanmaktadır: (i) ortak iyi, sadece bireye veya sadece topluma göre belirlenemez ve indirgenemez; (ii) uzlaşmaya yönelik bir müzakere süreci, bireylerin geleneklerinden, inançlarından ve değerlerinden izole edilmelerini zorunlu olarak gerektirmez. Bu iki varsayım ışığında, siyaset felsefesinde ahlaki bir değer olarak ortak iyinin içeriği ve kapsamı, müzakere sürecindeki aktif katılımcılar tarafından belirlenebilir.

Anahtar Kelime: ortak iyi, müzakere süreci, değer.

**COMMON GOOD AS A VALUE OF DELIBERATIVE PROCESS
AND SOCIAL COHESION**
Dr. Yurdagul K. ADANALI

The common good refers to the norms that we owe to each other as individuals living in the same society, and the values that we voluntarily abide by and the common ideals that we want to achieve. At a time when value pluralism is praised, some may not find it realistic to expect that society considers the common good as a value in itself and develop appropriate policies. However, the social and political problems we face today are directly related to the separation of politics from morality as two different domains and to the reduction of good as a value to individual preferences. This research proposal aims to investigate in a philosophical way what the common good corresponds to in social life. Good as a value has been examined by contemporary liberal, communitarian and conservative thinkers from different perspectives. What makes my claim in this paper original is that it relies on the following two assumptions: (i) the common good cannot be determined only in respect to individual or only in respect to society; (ii) a deliberative process aimed at reconciliation does not necessarily require individuals to be isolated from their traditions, beliefs and values. Under the light of these two assumptions, the content and the scope of the common good as a moral value in political philosophy could be determined by the actual participants in the deliberation process.

Keywords: Common good, value, political philosophy, deliberation, social cohesion.

**TOPLUMSALIN BASKISINDA BİREYİN ÇIĞLIĞININ
EDEBİYATTAKİ İZDÜŞÜMÜ: FİLİSTİNLİ ÖYKÜCÜ RÎTÂ
‘ÛDEH’İN “KIRMIZI ELBİSE” (الفسطان الأحمر) İSİMLİ
ÖYKÜSÜNÜN TAHLİLİ**

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sami SAMANCI

Selçuk Üniv. İslami İlimler Fak. Temel İslam Bilimleri Bölümü Arap

Dili ve Belagatı ABD

yusufsami.samanci@sencuk.edu.tr

Arap Edebiyatında, özellikle de modern dönem Arap öykücülüğünde, yaşadığı toplum içerisinde varlık mücadelesi veren birey teması sıkça işlenen konular arasındadır. Osmanlı hakimiyetinden sonra İngiltere ve Fransa başta olmak üzere batılı devletlerin sömürgesi haline gelen Arap toprakları, bağımsızlıklarını elde ettikten sonra da siyasi ve ekonomik istikrarsızlıktan kurtulamamış, bu istikrarsızlıktan Arap Edebiyatı da etkilenmiştir. 1948 yılında resmi olarak İsrail Devleti’nin kurulması, bunun akabinde 1967 yılında gerçekleşen Arap-İsrail Savaşı’nın ve ardından 1974’te yapılan Yom Kippur Savaşı’nın İsrail Devleti’nin zaferiyle neticelenmesi sonucu Filistinli Arap toplumu son derece ağır bir megalim yaşamış, söz konusu dönemde şekillenen Filistin edebiyatı da bu işgal ve zulümlerden büyük ölçüde etkilenmiştir. Modern dönem Filistinli edebiyatçılardan Rîtâ ‘Ûdeh’in eserlerinde de bu durum gözlenmektedir.

Rîtâ ‘Ûdeh, 29 Eylül 1960 tarihinde Filistin/Nasıra’da dünyaya gelmiş şair, öykü yazarı ve tercümandır. İngiliz Dili ve Karşılaştırmalı Edebiyat alanlarında derece sahibi olan Rîtâ ‘Ûdeh’in eserleri pek çok dile çevrilmiştir. Edebi çalışmalarının arasında “Kırmızı Elbise” (الفسطان الأحمر) isimli öyküsü özellikle dikkat çekicidir. Yazarın kısa hikaye türünde kaleme aldığı bu öyküsünün ana karakteri Filistinli genç bir kızdır. Çok kısa bir zaman dilimi içerisinde kurgulanan bu öyküde Filistinli bir kızın, içinde yaşadığı toplum ve çevreye dair ruh dünyasındaki haykırışı konu edilmekte, bu bağlamda Filistin topraklarındaki Yahudi işgalinin birey psikolojisindeki yansımaları trajik bir üslupla dile getirilmektedir. Tebliğimizde Rîtâ ‘Ûdeh’in

bahsi geçen “Kırmızı Elbise” (الفستان الأحمر) isimli öyküsünün yaşadığı toplum içerisinde bireyin ılığı bağlamında içerik ve üslup tahlili konu edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Öykü, Filistin Öykücülüğü, Rîâ ‘Ûdeh, Kırmızı Elbise

**THE PROJECTION OF THE SCREAM OF THE INDIVIDUAL IN
SOCIAL PRESSURE IN LITERATURE: THE ANALYSIS OF THE
STORY OF PALESTINIAN STORYTELLER RÎTÂ ‘ÛDAH “RED
DRESS” (الفسطان الأحمر)**

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Sami SAMANCI

In Arabic literature, especially in modern Arab short story, the theme of the individual struggling for existence in the society in which one lives is one of the frequently studied topics. After the Ottoman rule, the Arab lands which became the colony of the western states, especially England and France, could not get rid of the political and economic instability even after they gained their independence and Arab Literature was affected from this instability. Palestinian Arab society suffered a severe atrocity as a result of the official establishment of the State of Israel in 1948, followed by the Arab-Israeli War of 1967 and the subsequent Yom Kippur War in 1974 with the victory of the State of Israel. Palestinian literature, which took shape during the period under question, was also greatly influenced by these occupations and atrocities. This is observed in the works of Rîtâ ‘Ûdah, one of the modern Palestinian literary writers.

Rîtâ ‘Ûdah was born on September 29, 1960 in Palestine / Nazareth. She is a poet, a story writer and an interpreter. She has a degree in English Language and Comparative Literature and her works have been translated into many languages. Among her literary works, the short story that named “Red Dress” (الفسطان الأحمر) is particularly striking. The main character of this short story is a young Palestinian girl. This story, which was constructed in a very short period of time, depicts the cry of a Palestinian girl in the psychic world about the society and environment in which she lives, and in this context the reflections of the Jewish occupation of Palestine on the individual psychology are expressed in a tragic manner. In our paper, the content and style analysis of Rîtâ ‘Ûdah's “Red Dress” (الفسطان الأحمر) in the context of the cry of the individual will be discussed.

Keywords: Short Story, Short Story of Palestine, Rîtâ ‘Ûdah, Red Dress

**KUR'ÂN'I KERİM PERSPEKTİFİNDEN EHL-İ KİTAP İLE
BİRLİKTE YAŞAMA KÜLTÜRÜ**
Öğr. Gör, Zübeyir KARATAŞ

Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tefsir Anabilim Dalı
zubeyirkaratas1@gmail.com

Yüce Allah, insanı sosyal bir varlık olarak yaratmıştır. İnsan fıtratı gereği hem cinsleriyle aynı mekan ve ortamı paylaşmayı onlarla hemhal olmayı arzulamaktadır. Zira fıtratı ve cibilliyeti buna göre şekillenmiştir. Kur'ân'ı Kerîm'in muhtelif yerlerinde insanın yaratılışından, yaratılış gayesinden ve aşamalarından söz edilmektedir. Aynı şekilde Kur'ân'ı Kerîm insanın kendi cinsinden bir varlığın yaratılmasının nedenini, sevgi, muhabbet, huzur ve sükûn olarak ifade etmektedir. İnsanın yaratılış serüvenini anlatan ayetlerden doğal olarak insanın sosyal ve başkalarıyla yaşamasının bir gereklilik olduğu sonucu anlaşılmaktadır. Aynı cinsten yaratılan insanların tamamı aynı inancı ve kültürü benimsemediklerini birbirlerinden farklı bir inanç ve kültüre sahip oldukları bir vakıdır.

Dolayısıyla Müslümanların hakimiyetinin olduğu bir yerde yaşayan Yahudi ve Hristiyanlarla ilgili Müslümanların bakışı ve yaklaşımı genel anlamda nasıl olmalıdır? Şüphesiz bu soruya tam manasıyla sağlıklı bir cevap verebilmek için Kur'ân'ın bu konu ile ilgili hükmünün bilinmesi gerekmektedir. Zira Müslüman, bir sorun veya problemle karşılaştığı vakit öncelikli olarak başvurması gereken kaynak şüphesiz Kur'ân Kerîm olmalıdır. Kur'ân'ı Kerîm, Müslümanın ilk kaynağı ve aynı zamanda değişmeyen anayasasıdır. İslâmî anlamda bir faaliyet veya bir bilim meşruiyet kazanabilmesi için kaynağını Kur'ân'ı Kerîm'den almalıdır. Kaynağını Kur'ân'dan almayan hiçbir aktivitenin İslâmî anlamda meşruiyet kazanması mümkün değildir. Bundan ötürü tarihten günümüze kadar her bilim, mezhep, meşrep ve oluşumlar hedefine ulaşabilmek için kaynağını Kur'ân'dan alma cihetine gitmişlerdir.

Bu gerçeklerden hareketle Müslüman toplumunda yaşayan Ehl-i Kitap ile bir arada yaşama kültürü ile ilgili konuyu Kur'ân perspektifinden incelemeye çalışacağız. Öncelikli olarak Ehl-i kitabın ne olduğu ve kimleri

kapsadığını beyan edeceğiz. Ardından konumuza taalluk eden ayetleri ele alıp tahlil edip vermek istedikleri mesajları beyan etmeye gayret göstereceğiz. Bunun akabinde bir sonuca ulaşip kanaatimizi ortaya koymaya çalışacağız. Bu çalışmayı yaparken belirli bir esere bağlı kalmayıp konuyla ilgili değişik kaynaklardan istifade etmeye çalışacağız. Bu çalışmayı tercih etmemizin nedeni İslâm coğrafyasında özellikle ülkemizde yaşayan Ehl-i kitaba mensup insanlar ile alakalı daha sağlıklı bilgiler elde etmek ve bu konuda bilinçlenmektir. Zira bu konu Kur’ân zaviyesinden mütalaa edilmediği takdirde aynı coğrafya ve mekanı paylaşan farklı dinlere mensup insanlarla ilişki ve münasebetin sağlıklı bir zemin üzerinde yürüyeceği ve neticede herkesin bu konuda kendisine özgü fikirleri bağlamında meseleyi alacağından dolayı ortaya temelden yoksun fikirler ve davranışlar çıkması kaçınılmaz bir hal alacaktır.

Bu durum hiçbir inanç mensubunun benimseyeceği bir tutum olmayacaktır. Çünkü farklı inanç ve aidiyetlerin künhüne vakıf olunmadan ve bu farkındalığın hikmeti anlaşılmadan bir arada mutlu ve huzurlu bir yaşama ortamının olması mümkün değildir. İnsanın dünya nimetlerinden nasibini alabilmesi için geliş gayesini bilmesinin yanı sıra dünya üzerinde bulunan inanç ve kültür bakımından farklı bireylerle nasıl ve ne şekilde ilişki kurmasını bilmesi bu nimetlerden daha fazla istifade etmesine vesile olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ehl-i Kitap, Kur’ân’ı Kerîm, Birlikte Yaşama Kültürü

**ACCORDING TO THE PERSPECTIVE OF THE HOLY QURAN
CULTURE ABOUT LIVING WITH PEOPLE OF THE HOLLY
BOOKS**

Lecturer Zübeyir KARATAŞ

Almighty God, He created man as a social being. To share the same space and environment with both of them in accordance Because the nature cibilliyeti shaped accordingly. From the creation of man in various parts of the Quran the purpose and stages of creation are mentioned. In the same way, the Quran expresses the reason for the creation of an entity of her own kind as love, affection, peace and tranquility. One of the verses describing the adventure of human creation was naturally understood as a necessity in the life of a human being and others. All of the same genus creatures adopt the same belief and culture, they are a case of different beliefs and cultures.

Therefore, how should Muslims view and approach to Jews and Christians living in a place dominated by Muslims in general? Certainly, in order to answer this question completely, it is necessary to know the Quran judgment on this subject. When a Muslim encounters a problem, the source should be the Quran. The Quran is the first source of Islam and its unchanging constitution. In order to gain legitimacy in an Islamic activity or in a scientific sense, it should take its source from the Quran. It is not possible for any activity that does not derive its origin from the Quran to gain Islamic legitimacy. Therefore, every science, sect, pasture and formations from history to the present day have gone to get the source from the Quran in order to achieve its goal.

Based on these facts, we will try to examine the issue of the culture of living together with the People of the Book from the perspective of the Quran. First of all, we will declare what the Quran is and who it covers.

Then we will try to express the messages they want to give and analyze the verses that are subject to our subject. While doing this study, we will try not to rely on a specific study but to benefit from various sources. The reason why we prefer this study is to obtain more healthy information about the people of the Quran living in our country, especially in Islamic geography, and to become aware of it. Because, if this subject is not

considered from the Quran, it will be inevitable that there will be unfounded ideas and behaviors, since relations and relations with people from different religions who share the same geography and place will work on an unhealthy ground and as a result everyone will take the issue within the context of their unique ideas. .

This will not be an attitude adopted by any member of the faith. Because it is not possible to have a happy and peaceful life together without being aware of the different beliefs and belongingness and understanding the wisdom of this awareness. In addition to knowing the purpose of human development in order to get its share from the blessings of the world, knowing how and how to establish relationships with different individuals in terms of faith and culture on the world will be instrumental in benefiting from these blessings more

Keywords: Quran- ahl-i book-culture of living together.

HÜRRİYETİN İMKANI AÇISINDAN NURETTİN TOPÇU'DA

BİREY VE DEVLET

Doç. Dr. Zübeyir OVACIK

Aksaray Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü

zubeyirovacik@gmail.com

Yakın dönem Türk düşüncesinin dikkat çekici isimlerinden biri olan Nurettin Topçu, hareket, irade ve mesuliyet gibi kavramlar örgüsüyle inşa edilen idealist karakterde kendine özgü bir düşünce sistematiği geliştirmiştir. Hocası Blondel'den mülhem olmak üzere hareket felsefesi şeklinde de adlandırılan pratik kaygıların da rehberlik ettiği teorik bir model geliştirmiş olan Topçu'nun bütün bir düşünce dünyasına rengini verecek kadar üzerinde durduğu irade ve mesuliyet gibi kavramların bir hürriyet fikrinin inşasıyla doğrudan ilgili olduğu açıkça görülmektedir. Öyle ki Topçu açısından insan denilen bir varlıktan söz edilecekse bunun ancak hürriyet idesine imkân vererek gerçekleşebileceğine dikkat çekmek gerekmektedir. Bununla birlikte burada tartışılması gereken esas meselenin insanın hür bir varlık olarak ortaya çıkabilmesinde toplum ve devletin nerede durduğu meselesi olacaktır. Bu çerçevede hürriyet probleminin çok katmanlı bir tartışmayı gerekli kıldığını göz ardı etmeyen Topçu, meseleyi tanrı, tabiat, toplum ve devlet gibi pek çok unsuru içinde barındıran bir denklem içerisinde ele almaktadır. Bu çalışmada Topçu'nun birey devlet ilişkisini modern felsefenin hürriyet diskurlarında yaygın bir varsayım olan bir çatışma perspektifiyle mi açıkladığı; yoksa bu ilişkinin daha üst bir sentezle ortaya çıkan yetkin bir hürriyet durumunu mu orta çıkarttığı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nurettin Topçu, Hürriyet, Birey, Devlet

**INDIVIDUAL-STATE RELATIONS IN NURETTİN TOPÇU IN
TERMS OF THE POSSIBILITY OF LIBERTY
Doç. Dr. Zübeyir OVACIK**

Nurettin Topçu, one of the most prominent names of recent Turkish thought, developed a unique system of thought in the idealist character constructed with the concepts of movement, will and responsibility. It is clear that Topçu, who developed a theoretical model guided by practical concerns, also referred to as the philosophy of movement, to be ruled by his teacher, Blondel, is directly related to the construction of the idea of freedom, such as the will and accountability that he emphasizes to color his whole world of thought. It is necessary to draw attention to the fact that if an entity called human beings is to be mentioned in terms of Topçu, it can only be realized by enabling freedom. However, the main issue that needs to be discussed here will be the question of where society and the state stand in order to emerge as a free being. In this context, Topçu does not ignore the necessity of a multi-layered discussion of the problem of freedom and discusses the issue in an equation that includes many elements such as god, nature, society and the state. In this study, whether Topçu explain the individual state relationship from a perspective of conflict, which is a common assumption in the discourses of freedom of modern philosophy; otherwise, it will be discussed whether this relationship brings about a competent state of freedom which arises with a higher synthesis.

Keywords: Nurettin Topçu, Liberty, Individual, State

المشترك الديني خطوة إلى التعايش ومحاربة التطرف

د.يوسف العايب

جامعة الأمير عبد القادر للعلوم الإسلامية/قسنطينة/الجزائر

مخبر الدراسات العقدية ومقارنة الأديان

dr.laiebyoucef@hotmail.com

إن الدين بكل خطاباته التي تحث على التحلي بقيم المحبة والسلام والتعايش ونشر الخير لا يمكن أن يكون سببا في نشر القيم المناقضة لها من نشر للشر والعنف والافتتال والكره والعداوة، وإذا وجدت هذه القيم في مجتمع ما فإن الدافع إليها ليس الدين في حد ذاته وإنما تلکم القراءات الذاتية المتحيزة للنصوص الدينية.

لقد دعت النصوص الدينية التأسيسية إلى ربط أواصر المحبة وقبول الآخر والتعامل بالرحمة والتي هي أحسن، وهذا ما نجد في الكثير من النصوص القرآنية والأحاديث النبوية والنصوص الإنجيلية والتوراتية، التي تركز على القيم الإنسانية والمبادئ العامة والأخلاق الكلية والدعوة إلى التوحيد، وهذا ما يدفعنا في هذه الورقة البحثية إلى بيان هذا المشترك الديني والإنساني والأخلاقي بين الديانات، والذي يعتبر بدوره خطوة مهمة نحو العيش المشترك وقبول الآخر ونبذ كل صور العنف والتطرف.

إن البحث في مجال المشترك الديني بين الديانات المختلفة من أجل ترسيخ قيم التعايش والتسامح هو بحث عن الأرضية المشتركة التي تهتم بمستقبل الإنسانية جمعاء من خلال الفهم السليم والعميق للمضامين والنصوص الدينية بمقاصدها الكبرى والكلية، بعيدا عن التعصب والفهم الضيقة الحدية في قراراتها الواحدية في مواقفها.

إن المقصود بالمشترك الديني في هذه الورقة البحثية هو ما تشترك فيه الأديان من العقائد والشرائع والطقوس والأخلاق والقيم والمبادئ بعيدا عن التطبيقات والفهم المختلفة لهذا المشترك، فالمشترك الديني هو من القواسم المشتركة بين بني البشر، أو هو ما يتقاسمه الإنسان مع غير من بني جنسه.

وتتكون الورقة البحثية مبدئيا من النقاط الآتية:

مقدمة

في المشترك الديني

العيش المشترك ضرورة دينية وحاجة إنسانية

التطرف فهم خاطئ للنص الديني

دور المشترك الديني في تحقيق التعايش ومحاربة التطرف

خاتمة

**RELIGIOUS COMMON INHERITANCE TOWARDS
COEXISTENCE AND STRIVING EXTREMISM**

Dr. Yousef Al-Ayeb

The current research paper is an attempt to shed the light upon the common religious step to coexist and fight extremism.

Religion with all its speeches urging the values of love, peace, coexistence and the spread of goodness cannot be a reason for spreading the opposite values of spreading evil, violence, fighting, hatred and hostility. If these values exist in a society, the motivation is not religion itself, but those readings. Biased subjectivity of religious texts.

The foundational religious texts called for the bonds of love and acceptance of the other and deal with mercy, which is better, and this is what we find in many Koranic texts and prophetic sayings and biblical and biblical texts, which focus on human values and general principles and total morality and the call for monotheism, and this is what drives us in this research paper as an important step towards coexistence and acceptance of the other and to reject all forms of violence and extremism.

Research in the field of religious coexistence between different religions in order to consolidate the values of coexistence and tolerance is a search for the common ground that concerns the future of all humanity through a sound and in-depth understanding of the contents and religious texts of their great and total purposes, away from intolerance and narrow-mindedness in their unilateral decisions in their positions.

What is meant by the religious joint in this paper is what religions share in the beliefs, canons, rituals, ethics, values and principles, apart from the different applications and concept of this common. The religious joint is one of the commonalities between human beings, or what is shared by man with non-human.

The research paper consists primarily of the following points:

an introduction

In the religious common

Coexistence is a religious and human need

Extremism is a misunderstanding of religious text

The role of the religious community in achieving coexistence and combating extremism

Conclusion

قيم التعايش الديني ونبذ العنف في الرواية العربية المعاصرة

روايتي "يا مريم وفي قلبي أنثى عبرية" أنموذجاً

Dr. Öğr. Gör. MAJED HAJ MOHAMMAD

Hakkari Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Arap Dili ve Belağatı Anabilim

Dalı

macidhacmuhammed@hakkari.edu.tr

Prof. Dr. MEHMET ŞİRİN ÇIKAR

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi. Arap Dili ve Belağatı Anabilim Dalı

msirin@yyu.edu.tr

اتَّجِهَ الفُسُ الرّوائِيّ العربيّ في العقود الأخيرة إلى ترسيخ جذور التعايش الدينيّ، وتقبّل الآخر، وتوحيد المجتمع، ونَبَذَ العُنْفَ والتطرّف، وقد بدا ذلك واضحاً جليّاً في روايتي "يا مريم" للكاتب سنان أنطون، و"في قلبي أنثى عبرية" للكاتبة خولة حمدي، حيث سعت الروايتان إلى إرساء قيم التعايش الدينيّ بين النّاس على اختلاف أعرافهم، ومشاربهم، وطوائفهم، ودَعَتَا إلى تقبّل وجهة نظر الآخر، ولُغته، واعتقاداته، وثقافته، ومنظوميّة الفكرية، ورفضتا كلّ قولٍ أو فعلٍ يدعو إلى إذكاء نارِ الفتنة بين أبناء الوطن الواحد، وقد تمّ ذلك من خلال طرح صور واقعية مُشرقة من علاقات اجتماعية، ودينية، وسياسية قائمة بين عائلات من أديان متعدّدة، اجتمعت على حبّ الوطن والآخر؛ كونه شريكاً لها في الأرض التي نشأت عليها، والحضارة التي بنتها؛ لِثَبَاتِ لِقَارِئِهَا أَنَّ التحلّي بهذه القيم، ولَفْظُ التطرّف، يؤدي إلى إيجاد أرضية صُلْبَةٍ تقوم عليها قيم التعايش مع الآخر أياً كان.

الكلمات المفتاحية: التعايش، العنف، الرواية، القيم، الآخر، المجتمع.

**VALUES OF RELIGIOUS COEXISTENCE AND NON-VIOLENCE
IN THE CONTEMPORARY ARABIC NOVEL
MY NOVEL, "MARY, IN MY HEART, A HEBREW FEMALE" IS A
MODEL**

Dr. Öğr. Gör. MAJED HAJ MOHAMMAD

Prof. Dr. MEHMET ŞİRİN ÇIKAR

Arab fiction in recent decades has tended to consolidate the roots of religious coexistence. Accepting the other, uniting the community, renouncing violence and extremism, this was evident in my novel "Ya Mariam" by Sinan Anton and "In My Heart a Hebrew Female" by Khawla Hamdi. Where the two novels sought to establish the values of religious coexistence between people of different races, stripes, and sects, They called for acceptance of the other's point of view, language, beliefs, culture, and intellectual system, They rejected every word or action that calls for fueling the fire of sedition among the people of the same nation, This was done by presenting bright, realistic images of social, religious and political relations between families of many religions. United on the love of the homeland and the other; Being its partner in the land on which it originated, and the civilization it built; To show her readers that these values, and the term extremism, it leads to a solid ground on which the values of coexistence are based.

Keywords: Coexistence, Violence, Novel, Values, Other, Society.

العنف ومستقبل الهوية الوطنية
العراق إنموذجا
أ.م.د. ناجي محمد عبدالله
أ.م.د. حارث قحطان عبدالله
العراق/ جامعة تكريت كلية العلوم السياسية

تنطلق الورقة من فرضية مؤداها إن أي هوية وطنية تتأثر بالعنف المنظم وغير المنظم سواء كان هذا العنف ذات مصدر داخلي أو خارجي على حد سواء. وفي الغالب يكون التناسب بين العنف والهوية الوطنية تناسبا عكسيا، فكلما ارتفعت حدة العنف وخاصة العنف الداخلي سواء كان بين النظام والشعب، أو بين المكونات الرئيسية للمجتمع، كلما ضعفت رابطة المواطنة ومن ثم تشظت الهوية الوطنية الكلية الجامعة لصالح الهويات الفردية أو الفرعية سواء كانت قومية، دينية، اثنية، طائفية، وهذا التأثير ليس بالضرورة يكون دائما سلبيا، وانما أيضا يمكن أن يكون للعنف تأثيرا ايجابيا على الهوية الوطنية، عندما يكون العنف موجها من الخارج الى الداخل، ونقصد به العدوان والاحتلال، ليُجاب به بموقف موحد هو التصدي للعدوان بهوية وطنية جامعة، وهنا التناسب طرديا كلما زاد الخطر الخارجي وتمادى في غيّه وطغيانه كلما تمت مجاهته بقوة وصرامة الجبهة الداخلية، التي تشكل وحدة وقوة الهوية الوطنية عنوانها الرئيسي.

أما الاشكالية التي ستحاول الورقة معالجتها هو الاجابة على مجموعة من الاسئلة منها متى تضعف الهوية الوطنية والانتماء الوطني؟، كيف يؤثر تفشي العنف البيئي في دولة ما على إضعاف الهوية الوطنية فيها؟، ما هو علاقة النظام السياسي بالهوية الوطنية؟، ما هي الظروف التي أثرت على اضعاف الهوية العراقية؟، وأسئلة أخرى.

في كثير من الاحيان تلعب القوة من قبل النظام السياسي دور مباشر في المحافظة على الوحدة الوطنية، وخلق هوية وطنية بالقوة هوية الوحدة الوطنية. من خلال فرض مغادرة الانتماءات الفرعية أو جعلها ثانوية في توجه المواطن، وشرعنة ذلك بقوانين داخلية، لذا نجد في كثير من التجارب أن ضعف النظام السياسي كان له أثر سلبي في الغالب على الوحدة والهوية الوطنية .

وفي الحديث عن الهوية العراقية، فقد بدأت تعاني ما تعانيه من إشكاليات بعد منتصف التسعينيات من القرن الماضي، بسبب الصعوبات التي بدأت تثقل كاهل النظام السياسي، من جهة وكاهل المواطن من جهة أخرى بسبب الحصار الاقتصادي المفروض عليه على خلفية غزو الكويت في العام 1990.

وبعد الاحتلال الأمريكي للعراق 2003 كان أول خطوة نحو الاجهاز على ما تبقى من الهوية الوطنية العراقية عندما تم تشكيل مجلس الحكم على أسس طائفية بين الشيعة والسنة والكرد وبولاءات جديدة ليقول للعالم هذا هو العراق الجديد فكان الخطوة الاولى لتأسيس شخصية عراقية جديدة متشعبة الولاء والانتماء، ومغايرة عن تلك التي تأسست منذ العام 1920، بسبب اختلاف اهتماماتها وأهدافها، عندما استقوى الفرد بمجوية جماعته العرقية والاثنية، والنتيجة كانت ولادة نظام سياسي مبني على المحاصصة الطائفية والعرقية، أفرز في مرحلة لاحقة ظاهرة العنف الطائفي في العراق، فعجزت الدولة عن حماية الفرد، مما أضعف هويته الوطنية فابتعد عنها، وبالمقابل بحث عن هويته الفرعية فوجدها بعرقه وطائفته ودينه، فزاد التصاقه بها، إذ عدّها الحامية له. وهنا تولدت الولاءات وتعددت على حساب الولاء للوطن والهوية الجامعة، فكان عائقا امام بناء المواطنة.

كلمات مفتاحية (الهوية الوطنية، العراق، العنف، الانتماء الوطني)

VIOLENCE AND THE FUTURE OF NATIONAL IDENTITY

IRAQ IS A MODEL

Prof. Dr. Naji Mohammed Abdullah

Prof. Harith Qahtan Abdullah

Iraq / Tikrit University College of Political Science

The paper stems from the hypothesis that any national identity is affected by both organized and unregulated violence, whether this violence is internal or external. The proportion between violence and national identity is often inversely proportional. Whenever the association of citizenship is weakened and the overall national identity is fragmented in favor of individual or sub-identities, whether national, religious, ethnic, sectarian, this influence is not necessarily always negative, but also violence can have a positive impact on national identity, when violence is directed From the outside to the inside, we mean aggression and occupation, to be confronted with a unified position, which is to confront aggression with a comprehensive national identity. Here is the proportionality that increases the greater the external danger and the more persistent and tyranny, whenever it is confronted with the strength and sobriety of the home front, which constitutes the unity and strength of the national identity as its main title.

The problem that the paper will try to address is to answer a series of questions, including when the weakening of national identity and national belonging? How the prevalence of inter-violence in a country affect the weakening of national identity? What is the relationship of the political system with national identity? What circumstances have affected On weakening the Iraqi identity? and other questions.

Often force by the political system plays a direct role in maintaining national unity and creating a national identity by force the identity of national unity. By forcing subordinate departures or making them subordinate to the citizen's orientation, and legitimizing it by domestic laws, we find in many experiences that the weakness of the political system has often had a negative impact on unity and national identity.

Talking about the Iraqi identity, it began to suffer from its problems after the mid-nineties of the last century, because of the difficulties that began to burden the political system, on the one hand, and the citizen on the other hand because of the economic blockade imposed on the background of the invasion of Kuwait in 1990.

After the US occupation of Iraq in 2003, the first step towards ending the Iraqi national identity was when the Governing Council was formed on the basis of sectarianism between Shiites, Sunnis and Kurds and new allegiances to tell the world this is the new Iraq. Those founded since 1920, because of their different interests and goals, when The result was the birth of a political system based on sectarian and ethnic quotas, which resulted in the subsequent phase of the phenomenon of sectarian violence in Iraq. , Increased adhesion to it, as it was considered by his garrison. Here, loyalties were born and multiplied at the expense of loyalty to the homeland and universal identity, was an obstacle to building citizenship.

Key words: (National identity, Iraq, violence, national belonging)

عنوان البحث المقترح

أزمة القيم بين الدين والفلسفة الحديثة – قراءة في بناء مرجعية القيم

Pr. Chebaiki Djemai / Researcher: Ben Atia Mouna

نائب مدير الجامعة للدكتوراه والتأهيل الجامعي والبحث العلمي

جامعة الأمير عبد القادر للعلوم الإسلامية - قسنطينة - الجزائر

المحور: تأسيس القيم في الوقت الراهن

ملخص: حول إشكالية الموضوع وأهميته

إنّ المرجعية هي التي تحدّد الإطار الفكري العامّ لمعالجة القيم في أيّ دين أو فلسفة أو مذهب فكريّ، كما أنّها تحدّد القيم المركزيّة والقيمة النهائيّة التي تنتهي إليها سائر القيم، هذا مع البرهان والدليل على سلّم القيم لديها الذي يتشكّل استناداً إليها، وباعتبار الجانب المعرفيّ والنّظري الذي يتحكّم في الجانب العمليّ والسلوكي فإنّه دونما الكشف عن الأبعاد والبنىات المعرفيّة والإدراكية المشكّلة للعقل النّظري لا يمكننا أن نفهم المستويات العمليّة سواء القيميّة - الأخلاقيّة أو السياسيّة. فكلّ سلوك بشريّ هو مرتبط بمرجعيّة نهائيّة نظريّة أو معيارية، بمعنى منظومة اعتقاديّة موجهة للتصوّرات والسلوكات والعلاقات.

فكيف ابتعدت الفلسفة الحديثة عن الدين؟ وما هي الاتجاهات الهامّة للقيم في الفلسفة المعاصرة؟ وما هي المرجعية التي تستند إليها القيم؟ الإسلاميّة منها بالخصوص؟ وهل من الممكن أن يكون هناك قدر مشترك في مرجعيّات مختلفة لقيم مجتمعات لا تربطها نفس اللغة ولا نفس الدّين ولكن تربطها الإنسانيّة والعقل الإنسانيّ المتّزن، خاصّة في العصر الرّاهن الذي دوّبت فيه العولمة والحادثة الكثير من خصوصيّات المجتمعات البشريّة وهويّاتهم؟!

كلمات مفتاحية: القيم، القيم الدينيّة، القيم في الفلسفة الحديثة، مرجعية القيم.

***THE VALUES CRISIS BETWEEN RELIGION AND MODERN
PHILOSOPHY - READING ABOUT THE CONSTRUCTION OF
THE VALEUS REFERENCE***

Pr. Chebaiki Djemai / Researcher: Ben Atia Mouna

It is the reference that sets the general intellectual framework for the treatment of values in any religion, philosophy or intellectual doctrine. It also determines the central values and the final value to which all other values end. This is with the proof and proof of the values ladder on which it is based. The cognitive and theoretical side that controls in the practical and behavioral aspect, so without revealing the cognitive and the cognitive dimensions and structures of the theoretical mind, we can not understand the practical levels of morality, or politics. Every human behavior is linked to a definitive theoretical or normative reference, in the sense of a belief system directed at perceptions, behaviors and relationships.

So how has modern philosophy moved away from religion? What are the important trends of values in contemporary philosophy? what is the reference on which values are based? Islamic ones in particular? Is it possible that there is a common denominator in different references to the values of societies that do not share the same language or the same religion, but their human connection and the balanced human mind, especially in the present era in which globalization and modernity have eroded many of the peculiarities and identities of human societies?

**BİRLİKTE YAŞAMANIN TEMELİ HOŞGÖRÜ KAVRAMININ
BAZI TANIMLARINA DAİR MANTIKSAL BİR İNCELEME**

Arş. Gör. Mahmut Sami ÖZDİL

ERÜ İlahiyat Fakültesi
msamiozdil@erciyes.edu.tr

Bilimler birbirlerinden metodolojileri yanı sıra çeşitli kavramları farklı açılardan tanımlamaları ile de ayrılmaktadırlar. Tanım bir kavramın mahiyetinin ortaya konulmasıdır. Bir şeyin ne olduğunun ortaya konulması onun nasıl ele alınacağını da kısmen belirlemektedir. Bu nedenle bilimsel yazılarda kullanılan kavramların açık, anlaşılır ve mantıksal kurallara uygun bir şekilde tanımlanmış olması bilimselliğin önemli bir gereğidir. Bu incelemede, bir arada yaşama kültürü açısından temel kavramlardan birisi olan hoşgörü kavramının sosyal bilimler alanında yayımlanmış bazı makalelerdeki tanımlarını değerlendirdik. Bu makalelerin bir kısmının yalnızca kavramın sözlük anlamını vermekle kifayet ettiğini gördük. Bazı makalelerin ise muğlak tanımlar yaptığını fark ettik. Bir kısmında da çelişkili sayılabilecek durumlar doğuracak ifadeler bulunduğunu tespit ettik. Bazı makaleler, hoşgörü kavramını privatif bir kavram olarak ele almaktadır. Bu durum, onların tanım yapmalarını zorlaştırmaktadır. İncelediğimiz bütün makaleler hoşgörü kavramını karşıtlık durumu ile ilişkili görmüştür. Bu sebeple kelimenin parçası olan 'hoş' ile bağlantısının zayıf olduğunu söyleyebiliriz. Sonuç olarak sosyal bilimcilerin çalışmalarında ele aldıkları kavramların tanımlanmasında hassas olmaları gerektiğini yeniden vurgulama ihtiyacı duyduk.

Anahtar Kelimeler: Hoşgörü, Mantık, Tanım, Bölme, Sosyal Bilimler

**A LOGICAL INQUIRY ON SOME DEFINITIONS OF THE
CONCEPT OF TOLERANCE WHICH IS THE BASIS OF
COEXISTENCE**

Arş. Gör. Mahmut Sami ÖZDİL

The sciences are distinguished from each other not only by their methodologies but also by defining concepts from different aspects. The definition is the presentation of the nature or quiddity of a concept. Defining what something is also partly determines how it will be handled. Hence, it is an important requirement of being scholar that the concepts used in scientific writings are defined in a clear, comprehensible and logical manner. In this study, we evaluated the definitions of tolerance, which is one of the basic concepts of culture of coexistence, in some articles published in the field of humanities. We have seen that some of these articles are merely capable of giving the lexical meaning of the concept. We noticed that some articles used vague concepts in the definitions. We also found that some of them had expressions that would create contradictory situations. Some articles treat the concept of tolerance as a privative concept which makes it difficult for them to give a definition. All the articles we examined have seen the concept of tolerance related to the situation of antagonism. All in all, we needed to re-emphasize that social scientists need to be sensitive in defining the concepts they consider in their work.

Key Words: Tolerance, Logic, Definition, Division, Humanities.

